

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

—●—
CİLT : 19
—●—

31 inci Birleşim
9 . 12 . 1999 Perşembe
—●—

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	3
II. — GELEN KÂĞITLAR	4
III. — YOKLAMA	98
IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	6
A) GÜNDEMĐİŞİ KONUŞMALAR	6
1. — Erzurum Milletvekili Aslan Polat'ın, 3 Aralık 1999 tarihinde Erzurum'da meydana gelen depreme ilişkin gündemdişi konuşması	6:8
2. — İçel Milletvekili Ali Er'in, çiftçilerin sorunlarına ilişkin gündemdişi konuşması	8:10
3. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, Doğu Karadeniz Bölgesinin ekonomik sorunlarına ilişkin gündemdişi konuşması	10:12
B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ	13
1. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik ve 27 arkadaşının, Van İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102)	13:15

V. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

15,58,74,99

1. — Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/424) (S. Sayısı : 191)

15:56,58:71,
74:98,99:135**VI. — AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**

56,72

1. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın partilerine satışması nedeniyle konuşması

56:58

2. — Gümüşhane Milletvekili Bedri Yaşar'ın, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın şahsına satışması nedeniyle konuşması

72:73

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin şahsına satışması nedeniyle konuşması

73:74

VII. — SORULAR VE CEVAPLAR

136

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

136

1. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri İlindeki gölet ve baraj inşaatlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Bakan Yardımcısı Cumhur Ersümer'in cevabı (7/746)

136:137

2. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, TESK Başkanı hakkında ileri sürülen yolsuzluk iddialarına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun cevabı (7/892)

137:140

3. — Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Samandağ, Erzin, İskenderun, Kırıkhan ve Reyhanlı kültür merkezleri inşaatlarına ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı İstemihan Talay'ın cevabı (7/910)

140:141

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te toplanarak dört oturum yaptı.

Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız, 1966 yılında Muş ve civarında meydana gelen depremde yıkılan konutların yerine yenilerinin aradan otuz üç yıl geçmiş olmasına rağmen hâlâ yapılamamış olmasına;

Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay, 3 Aralık 1999 tarihinde Erzurum İlinde meydana gelen depreme ve alınması gereken tedbirlere;

Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, Et-Balık Ürünleri Anonim Şirketi bünyesinde bulunan Fatsa Balık Mamulleri Fabrikasının özelleştirme kapsamında satışa çıkarılmasının yörede yaratacağı sorunlara;

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mehmet Ali Yavuz'un, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden istifa ettiğine ilişkin önergesi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in (6/233) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi okundu; sözlü sorunun geri verildiği bildirildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1 inci sırasında bulunan, Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısının (1/424) (S. Sayısı : 191) görüşmelerine devam olunarak, 13 üncü maddesine kadar kabul edildi.

Tasarının tümünün görüşmeleri sırasında :

Ankara Milletvekili Hikmet Uluğbay, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in konuşmasında şahsına,

Bartın Milletvekili Zeki Çakan da, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in konuşmasında Anavatan Partisi Genel Başkanına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Alınan karar gereğince, 9 Aralık 1999 Perşembe günü saat 13.00'te toplanmak üzere, birleşime 23.59'da son verildi.

Murat Sökmenoğlu

Başkanvekili

Sebahattin Karakelle

Erzincan

Kâtip Üye

Burhan Orhan

Bursa

Kâtip Üye

II. — GELEN KÂĞITLAR

9.12.1999 PERŞEMBE

No. : 44

Teklifler

1. — Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu ve 4 Arkadaşının; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında 181 Sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükümünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/369) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Anayasa ve Plan ve Btçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.11.1999)

2. — Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Sağlam ve 13 arkadaşının; 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/370) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.11.1999)

3. — Hatay Milletvekili Ali Günay ve Namık Kemal Atahan'ın; Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bir Maddesine Cümle Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/371) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.11.1999)

4. — Hatay Milletvekili Mehmet Dönen'in; Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Teklifi (2/372) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Btçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.11.1999)

5. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'un; 4301 Sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/373) (Plan ve Btçe ve Adalet komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.11.1999)

6. — İzmir Milletvekili Süha Tanık'm; İzmir İlinde Mordoğan Adıyla Yeni Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/374) (İçişleri ve Plan ve Btçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.11.1999)

7. — Aydın Milletvekili Bekir Ongun ve 4 Arkadaşının; 2908 Sayılı Karayolları Trafik Kanununa 4262 Sayılı Kanunla Eklenen Geçici 1 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi (2/375) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve İçişleri komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.1999)

8. — Aksaray Milletvekilleri Sadi Somuncuoğlu ve Kürşat Eser'in; Yükseköğretim Kurumlarını Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/376) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Btçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 29.11.1999)

9. — Hatay Milletvekili Levent Mıstıkoğlu ve 13 Arkadaşının; 16.2.1995 Tarih ve 4070 Sayılı Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/377) (Tarım, Orman ve Kyışleri ve Plan ve Btçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 30.11.1999)

10. — Burdur Milletvekili Hasan Macit'in; 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun 94 ncl Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/378) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 30.11.1999)

11. — Erzurum Milletvekilleri İsmail Köse, Cezmi Polat ve Mücahit Himoğlu'nun; Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi (2/379) (Plan ve Btçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 1.12.1999)

Sözlü Soru Önergeleri

1. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı tarafından adli sicil kaydı isteyenlere satılan form dilekçelerine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/332) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

2. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - Refahiye Devlet Hastanesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/333) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

Yazılı Soru Önergeleri

1. — Kocaeli Milletvekili Mehmet Batuk'un, Türk Eğitim Vakfına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1008) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

2. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Iskenderun Demir Çelik Fabrikalarının açılan ihalelere ilişkin Devlet Bakanından (Yüksel Yalova) yazılı soru önergesi (7/1009) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

3. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, yazılı soru önergeleriyle ilgili yapılan yazışmaların geciktiği iddiasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/1010) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

4. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan'a bağlı Karakaya Beldesi ile Göller ve Pişkiadağ köylerinin sulama projelerine ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/1011) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

5. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin'in, il sağlık müdürleri tarafından yapılan işyeri denetimlerine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/1012) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

6. — Afyon Milletvekili Halil İbrahim Özsoy'un, pancar ekiminde uygulanan kotalara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/1013) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

Meclis Araştırması Önergeleri

1. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik ve 27 arkadaşının, Van İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102) (Başkanlığa geliş tarihi : 8.12.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 13.00

9 Aralık 1999 Perşembe

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Burhan ORHAN (Bursa), Hüseyin ÇELİK (Van)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31 inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç arkadaşına gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Erzurum İli Şenkaya, Horasan ve Kars İli Sarıkamış İlçelerinde olan depremin bölgede meydana getirdiği etkiler hakkında söz isteyen, Erzurum Milletvekili Aslan Polat'a aittir.

Buyurun Sayın Polat. (FP sıralarından alkışlar)

IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1. – *Erzurum Milletvekili Aslan Polat'ın, 3 Aralık 1999 tarihinde Erzurum'da meydana gelen depreme ilişkin gündem dışı konuşması*

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 3 Aralık 1999 Cuma günü saat 19.09 sıralarında Erzurum ili Şenkaya İlçesi merkezli meydana gelen deprem felaketiyle ilgili olarak gündem dışı söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Adı geçen deprem, 1983 yılında güney kısmı kırılan Horasan-Sarıkamış fay hattının kuzeydoğuya devam eden kısmı üzerinde meydana gelmiştir. Deprem merkezi ve büyüklüğü olarak, Kandilli Rasathanesi, büyüklüğü 5,5 ve merkez üssü Horasan-Sarıkamış şeklinde verirken, Atatürk Üniversitesi Deprem Araştırma Merkezi, büyüklüğü 4,8 ve merkez üssünü Oltu-Şenkaya şeklinde vermiştir.

Yine, ilk deprem sarsıntısından sonra, bölgede, 3 ve 7 Aralık günleri arasında, Atatürk Üniversitesi Deprem Araştırma Merkezinin tespitine göre 3 ile 4,5 arası büyüklükte 56 artçı sarsıntı meydana gelmiştir.

Deprem şiddeti 6 olarak belirtiliyor; 6 şiddetindeki depremin teknik özellikleri şu şekilde belirtilmektedir: Heyelan, kaya düşmesi, kırsal yapıların yıkılması, normal yapıların hafif yıkılmaları.

İşte, adı geçen depremin büyüklüğünün çok da fazla olmamasına rağmen, yapıların teknik özelliklerden son derece yoksun olması, bilhassa hayvan barınaklarının tamamen toprakla kaplı olması, çamurdan yapılmış olması; binalarda hatıl bulunmaması, çatıların dam şeklinde toprak kaplı olması; bölgenin iklim koşulları sebebiyle toprak kalınlığının en az 50 santim olması ve damların üzerinde kışık ot stoklarının bulunması; sağlıksız yapılan ev ve bilhassa hayvan barınaklarının üzerinde önemli ölçüde ağırlık bulunması sebebiyle normal bölgelerde yıkıcı etkisi görülmeyecek olan depremler, bölgede büyük maddî ve manevî tahribata yol açmaktadır.

Yine, deprem bölgesinin son derece dağlık ve heyelana açık olması, deprem ile beraber köylere ulaşan yollara kaya düşmeleri sebebiyle, yolların tümüne yakını trafiğe kapanmıştır. Birkısım

köy yolları, sabah saatlerinde dozerlerle açılmayacak kadar büyük kaya düşmeleri sebebiyle, ancak dinamitle parçalanarak ulaşma açılabilmiştir.

Adı geçen deprem en fazla etkiyi Şenkaya İlçesi Göreşken Köyünde meydana getirmiş ve malesef, bu köyde 1 can kaybı ile 5 yaralı olmuştur. Depremi akşam saatlerinde olması, evlerin bir bölümünün göç ve diğer sebeplerle boş olması sebebiyle can kaybı 1 kişiyle sınırlı olmuş; fakat, mal kaybı önemli ölçüde olmuştur.

Ayın 8'i itibariyle -henüz Bayındırlık Müdürlüğüne tespitler tamamlanmamış olmasına rağmen- Şenkaya İlçesinin Gaziler, Göreşken, Şenpınar, Kaynak, Aktaş, Kırkçü köyleri dahil olmak üzere, toplam 28 köyde ağır hasarlı 182, orta hasarlı 200, az hasarlı 334 konut tespit edilmiştir.

Hayvan barınakları ise, Gaziler ve Göreşken Köylerinde hemen hemen tamamı, diğer köylerde ise önemli ölçüde olmak üzere ağır hasarlı 544, orta hasarlı 470, az hasarlı 172 adet olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca, Oltu İlçesinde İpekçayın, Çayüstü, Nügürcük ve Dokuzdeğirmen Köyleri dahil, 10 köyde 2 ağır hasarlı, 12 orta hasarlı, 86 az hasarlı konut tespit edilmiştir. Bu 2 ilçemizde toplam olarak 816 adet ağır hasarlı, orta ve az konut ile tam 1 186 adet hayvan barınağı zarar görmüştür.

Ayrıca, Gaziler Köyündeki 1650 yılından beri ibadete açık olan tarihî caminin kubbesinin çatlayıp, yıkılma tehlikesi gösterdiğini de belirtmek isterim.

Yine, bu bölgede, 105 adet büyükbaş, 128 adet de küçükbaş hayvan telef olmuştur.

Deprem haber alınır alınmaz, Şenkaya Kaymakamı ve 9 uncu Kolordu Komutanlığına bağlı birlikler deprem bölgesine büyük bir süratle varmışlar ve 4.12.1999 Cumartesi günü 137 adet, 6.12.1999 Pazartesi günü itibariyle de 237 adet soğuk iklim çadırı deprem bölgesine ulaştırılmıştır. Ayrıca, Kızılayın da malum çadırlarından 150 kadarının bölgeye ulaştırıldığı bizlere bildirilmiştir.

Ayın 8'i itibariyle, bölgede, 280 çadır kurulmuş durumdadır. Ayrıca, Silahlı Kuvvetlerimizce de, ağır hasarın yaşandığı Göreşken Köyüne 1 adet revir, 2 adet de mutfak kurulmuştur.

Sayın milletvekilleri, şimdi, burada esas söylemek istediğim konu şu: Burada tam 816 ev, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tespitlerine göre, az, orta ve büyük hasarlıdır...

BAŞKAN – Sayın Polat, süreniz bitmek üzere, toparlarsanız memnun olurum.

ASLAN POLAT (Devamla) – Tamam toparlıyorum Sayın Başkanım; 1 dakika müsaade ederseniz hemen bitireceğim.

BAŞKAN – Tabii efendim, siz toparlayın, ben müsaade ederim.

ASLAN POLAT (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

816 eve mukabil şu ana kadar ancak 280 tane çadır kurulabilmiştir; yani, demek ki, hemen hemen... Biz de gittik fiilen gördük, çadır noksanlığından 2 veya 3 aile 1 çadıra yerleştirilmiştir. Ayrıca, bizim bölgemiz karlı bölgedir. Orada, kışın, en az 50 santim veya 1 metre kar yağar; 50 santim veya 1 metre kar yağın bölgede, bir insanın çadırla kışı geçirmesi de imkânsız gibidir ve o bölgenin de tek geçim kaynağı hayvancılıktır. Şu anda hemen hemen bütün hayvan barınakları yıkıldığına göre, kışın, o hayvanların bir yerlerde beslenmesi gerekmektedir. Et-balık kombinasi kesilmek istenilen hayvanları kesmek istemektedir; fakat, o zaman, mal sahipleri, hayvan başına 200-300 milyon lira zarar etmektedir ki, o da, bölge için yıkım olmaktadır. İşte, sizden en büyük arzumuz, burada bu çadır sorununa bir çözüm bulunması lazım ve çadır da noksan, çadır da gönderilmesi lazımdır.

Sayın milletvekilleri, siz, burada durduğunuz zaman, belki, 5 şiddetindeki bir depremin bizim tarafımızdan abartıldığını zannedebilirsiniz; yalnız, sadece şu kadarını düşünün ki, depremde 30 köyde toplam 2 000 hayvan barınağı veya ev yıkılmıştır ve olayın vahametini anlayın ki, olay duyulur duyulmaz 3 üncü Ordu Komutanı, 9 uncu Kolordu Komutanı, Erzurum Valisi, Sarıkamış Tuğay Komutanı ve Sarıkamış Kaymakamı 4 günden beri olay yerindedirler.

Şimdi, bunların gösterdiği ilgiyi sizlerin de göstermenizi istiyoruz. Erzincan'dan bir Ordu Komutanı, Erzurum'dan Valinin... 9 uncu Kolordu Komutanı günde üç defa gitmiştir oraya; çünkü, orada büyük bir problem vardır ve bütün gazetelere de yansımıştır. Dün akşam, 40 kadar kurt, köylere saldırmıştır hayvan leşlerinden dolayı. Onun için, bu felaketi önlemenin en güzel yolu, Bayındırlık Bakanlığında, Afet İşleri Genel Müdürlüğünce, afet tespiti yapılarak, bir an önce işlere başlanması lazımdır; çünkü, orada, önemli bir soğuk bu halkı beklemektedir.

Bizi dinlediğiniz için teşekkür eder; saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Polat, teşekkür ederim. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan yurt dışında olduğu için, size bugün için cevap veremiyor ofendim.

Gündem dışı ikinci söz, çiftçilerin genel durumları hakkında söz isteyen İçel Milletvekili Ali Er'e aittir.

Buyurun Sayın Er. (ANAP sıralarından alkışlar)

2. – İçel Milletvekili Ali Er'in, çiftçilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ ER (İçel) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Yüce Heyetinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum, ramazanınızı tebrik ediyorum.

Muhterem arkadaşlar, bugün huzurunuzda çıkıp söz almamın nedeni, çiftçinin son günlerde gerçekten zorlanan durumu ve çektiği sıkıntıdır. Türkiye olarak, uzun yıllar "dünyanın kendi kendini besleyen yedi ülkesinden biriyiz" diye hep övünmüştüzdür. Ürettiğimiz buğdayla, ürettiğimiz pirinçle, ürettiğimiz pamukla, ürettiğimiz tütünle ve ürettiğimiz sebze meyveyle, yıllarca, Türkiye'nin çiftçilikte, sayılı ülkeler arasında olduğunu hep iddia etmişizdir; ama, üzülerek söyleyeyim ki, Türkiye'de, her geçen gün, çiftçi, gerçekten zor durumdadır ve çiftçi, bugün, gerçekten, Türkiye'de yaşayan insanların arasında geçimini en zor temin eden kesim durumuna düşmüştür.

Muhterem arkadaşlar, Türkiye'nin yüzde 40'ından fazlası çiftçi nüfusedir. Türkiye'de çiftçi üretmezse, üretim yapmazsa, çiftçiyle beraber hem esnaf perişan olur hem tüccar perişan olur hem ihracatçı perişan olur hem de bütün kurumlar ve kesimler perişan olur. Onun için, durumu giderek kötüleşen çiftçiye hep beraber sahip çıkmak mecburiyetindeyiz.

Eğer, bir çiftçi, bu yıl ürettiğini 10 liraya satar, gelecek yıl üreteceğini 8 liraya satarsa; eğer, bir çiftçi, bu yıl, o girdileri 10 liraya alır, gelecek yıl 20 liraya alırsa, samimî söylüyorum ki, çok yakın zamanda, Türkiye'de, çiftçilik yapacak insan dahi bulamazsınız; ondan sonra, teşvik verirsiniz, çok fazla fiyatlar biçersiniz; ama, tarlada hiç kimseyi çalıştıramazsınız; çünkü, tarlada çalışmak kolay değil, tarlada çalışmak her babayığının harcı değil. Tarlada çalışan insanı tarladan soğutursak, tarlada çalışan insanı tarladan uzaklaştırırsak, o tarlaya, bir daha, girecek insan bulamayız; bu ülke de, bütün ürünleri ithal etmek mecburiyetinde kalır.

Bakın, ben, size, kısa kısa bazı örnekler vereceğim: Kendi seçim bölgem Mersin, yani, İçel, özellikle meyve, sebze üretiyor; ama, meyve, sebze üreticilerinin durumu her geçen gün daha kötüye gidiyor.

Bakıyorum, benim üreticim, çiftçim, geçen sene, bu mevsimde, domatesin kilosunu 100 000 liradan satmış, şimdi domatesin 1 kilosu 70 000 lira; belki, ramazan ayı dolayısıyla böyle kısa bir artış olmuş; ama, bu, geçici, sunidir. Asıl fiyatları söylüyorum -ramazan ayından sonra da daha kötü duruma düşeceğinden endişe ediyorum- bugün, domatesin kilosu 60 000 lira, 70 000 lira; ama, 1 kilo domatesin masrafı ise 100 000 liranın üzerinde. Eğer, bu çiftçi zarar etmeye devam ederse, yeni yılda, domates ekecek, sebze meyve ekecek bir çiftçiyi de bulamazsınız.

Bakın, geçen yıl, patlıcanın kilosu 85 000 - 90 000 liraydı, bu yıl yine aynı; geçen yıl, biberin kilosu 160 000 liraydı, bu yıl yine aynı, vesaire, vesaire... Bütün ürünleri saydığınız zaman, maalesef, çiftçinin ürettiği ürünlerin fiyatı, hâlâ düşük düzeyde seyrediyor; ama, bir de, tükettiğine bakarsanız... Üç çeşit gübre fiyatını söyleyeceğim, 15/15 gübre, geçen yıl, kilosu 35 000 liraydı, bu yıl 75 000 lira; 20/20 gübre, geçen sene, kilosu 35 000 liraydı, bu yıl yine 75 000 lira; DAP 55 000 lira, bu sene 105 000 lira.

Muhterem arkadaşlar, ilaç öyle, tohum öyle, bütün girdiler öyle... Takdir edersiniz ki, dolara bağlı da olsa, mazota her gün zam gelmektedir; ama, çiftçinin sattığı ürünlerin fiyatları aynı oranda artmıyor. Gerçekten, üzülerek söylüyorum, çiftçiler çok perişan durumdadır.

Şimdi, çare ne? Çare bulmanın kolay olmadığını biliyorum; ama, ben, yetkilileri tekrar uyarıyorum. Narenciye, geçen yıl 90 000 lirayken, bu yıl 50 000 liraya alan yok; tonda 100 dolar teşvik verildi; ama, geçen yıl 150 dolar olduğu için, o 100 dolar, bu sene, narenciyeyi kaldırmaya yetmedi. Narenciyeye teşviğin daha da artırılması lazım. Sebze, meyveye de, mutlaka, ne yapıp yapıp, tonda, 100 dolar teşvik vermek mecburiyetindeyiz.

Muhterem arkadaşlar, ben, bunları, çiftçilik yapan bir kardeşiniz, bir arkadaşınız olarak söylüyorum; yoksa, çiftçi zor duruma düşmemiş olsa -bu yılki hassasiyeti de biliyorum- eğer, birazcık zorlarsa, samimi söylüyorum, ben, çıkıp, bunları burada söylemem; ama, her geçen gün, çiftçinin durumu fevkalade kötüye gidiyor.

Bu konuda, ben, gerek hükümetimizi gerek Bakanlar Kurulumuzu ve gerekse Yüce Parlamentomuzu çiftçilere destek olmaya çağırıyorum. Çiftçiler elimizden çıkarsa, Türkiye'de temel taşlarımız oynamış olur; samimi söylüyorum, o temel taşlar oynarsa da, Türkiye'de çok büyük sıkıntılar çekeriz diyoruz.

Hepinizden, çiftçilere destek bekliyorum, Yüce Heyetinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Er.

Mazotun fiyatı geçen sene 17 milyon, bu sene 69 milyon, tabii söyleyeceksiniz Sayın Er.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Hükümet yok ki!..

BAŞKAN – Bu, hükümetle ilgili mi efendim? Hadise, hükümetle ilgili değil, hadise, genel konjonktürle ilgili.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Hükümetin cevap vermesi lazım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Neye cevap verecek efendim?!

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Bir tedbir alınmıyor; o zaman, çiftçi, hayatıyla baş başa, kaderiyle baş başa bırakılıyor.

BAŞKAN – Hükümetimiz sabırlı ve ketum bir hükümet; yavaş yavaş, zamanı geldiğinde cevabı verecek efendim; icraatıyla veriyor.

MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) – Başkanlar tarafsız olur.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Doğu Karadeniz Bölgesinin ekonomik sorunları hakkında söz isteyen, Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'ye aittir.

Buyurun Sayın Çelebi. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

3. – *Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, Doğu Karadeniz Bölgesinin ekonomik sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

NAIL ÇELEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerime, mübarek ramazan ayının Yüce Meclisimize ve Türk-İslam alemine hayırlara vesile olmasını temenni ederek başlamak istiyorum.

Bugün, burada, sanayileşme hamlesini tamamlayamamış Doğu Karadeniz Bölgesinin ekonomik durumu ve kamu yatırımlarından aldığı paylar ve çözüm önerileriyle ilgili olarak, gündem dışı şahsî görüşlerimi ifade etmek üzere söz almış bulunmaktayım.

En batıda Ordu'yla başlayıp Giresun, Trabzon ve Rize'yle devam eden, en doğuda Artvin'le sınıra dayanan, iç kesimlerde de Bayburt ve Gümüşhane'den teşekkül eden bu bölgemiz, sosyal ve ekonomik hayatı ilgilendiren kriterlerin hemen tamamı bakımından standartların altında bulunmaktadır.

Doğu Karadeniz Bölgesi, ülkemizin 7 bölgesi içerisinde gelişme ve sanayileşme sıralamasında sondan ikinci sırada yer almakta ve sosyoekonomik göstergeleri bakımından Doğu Anadolu Bölgesiyle aynı paralelliği göstermektedir. Sözgelimi, gelişmişlik ölçülerine göre illerin sıralandığı bir listede, Gümüşhane ve Bayburt en son grup olan beşinci grupta, Ordu ve Giresun dördüncü grupta, Rize ve Trabzon üçüncü gruptadır.

1998 yılı kişi başına gayri safi yurtiçi hâsıla, Türkiye'de, ortalama 3 127 dolar iken, Doğu Karadeniz Bölgesinde, bu rakam, ortalama 2 220 dolar civarındadır. İllerin bu meyanda değerlendirilmesini yaptığımızda, Ordu, Giresun ve Gümüşhane'de bu rakamın yarısından daha düşük olduğunu, Bayburt'ta neredeyse üçte 1'ere indiğini, Artvin, Rize ve Trabzon'da ise bu rakamların hayli altında olduğunu görürüz. Çok enteresan gelecek belki ama, Doğu Karadeniz Bölgesinin yedi ilinden dördünün, hep fakirlikle aklı gelen Güneydoğu Anadolu illeri ortalamasından daha az gelire sahip olduğunun bilinmesini istiyorum.

Devletin hazırlayıp uygulamaya koyduğu Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde bulunan illerin ihtiyaçlarını gidermek ve yeni istihdam imkânlarını sağlayan yatırımların tespiti için, bölge ve alt bölge bazında ayrıntılı çalışmalar yapılarak, bir aksiyon planı ve acil destek programı uygulamaya konulmuştur. Bu, güzeldir ve yerindedir; ancak, meselceleri bu bölgemizden hiç de aşağı olmayan Doğu Karadeniz için ne yapılacaktır; bu sorunun cevabı henüz verilmemiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı verilerine göre 1998 yılında bölgelerin kamu yatırımlarından aldığı paylara baktığımız zaman, Marmara Bölgesinde bu rakam yüzde 26,4, İç Anadolu Bölgesinde yüzde 22, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yüzde 16,2, Ege Bölgesinde 15,8, Akdeniz Bölgesinde 12,2, Karadeniz Bölgesinde ise sadece ve sadece yüzde 7,3'tür.

Yukarıdaki rakamlardan da açıkça görüleceği üzere, yıllardır siyasî şahsiyetleri de kamuoyu gündeminde olmasına rağmen, Doğu Karadeniz Bölgesinin, kamu yatırımlarından, diğer bölgelere nazaran en az payı aldığı görülmektedir. Oysaki, Karadeniz Bölgesi, 1997 verilerine göre, genel bütçe gelirleri sıralamasında yedinci, bölge içerisinde beşinci sırada yer almaktadır. Özel sektöre verilen teşvikler sıralamasında da, Hazine Müsteşarlığının 1997 rakamlarına göre, Karadeniz Böl-

gesi yine son sıradadır. Bankalar Birliğinin kayıtlarına göre de, Karadeniz Bölgesi, yine, 7 bölge içerisinde, alınan kredi miktarı bakımından son sıralarda yer almaktadır.

Değerli Başkanım, sayın milletvekilleri; yukarıda kısaca birkaçını özetlediğim ekonomik göstergelerde görüleceği üzere, Karadeniz Bölgesi, bütün sosyoekonomik göstergelerde, ülkemiz ortalamasının çok altında yer almaktadır. Bu gerçeğe rağmen, bölgemiz insanı, devlete olan saygı ve güveni nedeniyle, devletimizin en iyisini yapacağını düşünerek, daima devletin takdirini beklemiş, bununla yetinmiş, günlere dek sabırla beklemiştir.

Ancak, bu durum, Doğu Karadeniz Bölgesinin kötü kaderi olmamalıdır. Doğu Karadeniz Bölgesinin, bulunduğu coğrafi yapı konumu itibarıyla ülkemizin çok önemli stratejik noktasında yer aldığını hepimiz biliyoruz. Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla Doğu Karadeniz Bölgesinin bu öneminin daha da arttığını ve çok yakındaki 350 milyon nüfuslu Türk cumhuriyetleri ve Bağımsız Devletler Topluluğu pazarlarının bölgemiz için çok büyük önem arz ettiğini de biliyoruz. Bu durumda, Doğu Karadeniz Bölgesinin önemi daha da artmakta ve ülkemizi, Kafkasya, Asya ve Avrupa'ya açılan kapısı konumuna getirmektedir.

Kafkaslardaki akraba cumhuriyetlere ve Rusya'ya karayoluyla yegâne geçişin bu bölgede olduğunu biliyoruz. Ortaasya Türk cumhuriyetleri ile Azerbaycan'a, Hazar'ın kuzeyinden ulaşan karayolu buradan geçmektedir. Karadenize komşu beş ülkeye deniz ulaşımı, bu bölgenin limanlarından ve Asya'yı Avrupa'ya ulaştıran deniz bağlantılı en kestirme hat ve transit geçiş buradandır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelebi, buyurun.

NAIL ÇELEBİ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Özellikle deprem riskinin daha az olduğu deniz ve liman imkânlarının bulunduğu Karadeniz Bölgesinin doğa koşullarına uygun yeni sanayi şeridi olarak seçilmesinin, aynı zamanda, ülke için büyük yararlar sağlayacağı bir gerçektir.

Coğrafi konumu, Avrasya Türk cumhuriyetleri ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatının yaratacağı potansiyelin, Doğu Karadeniz Bölgesinde sanayi ve hizmet sektörlerine çekicilik kazandıracaklarını bilmekteyiz.

Kalkınmadan, zenginleşmeden refahtan söz edebilmek, işsizliği asgariye düşürebilmek ve dışa göçü durdurabilmek için bölgeye sanayiın taşınması artık kaçınılmazdır.

Bu nedenle, bölgede bir an önce sanayi yatırımlarının başlatılabilmesi için, bütün özel ve kamu kesimi yetkililerini, sizlerin vasıtasıyla, Yüce Meclisin huzurlarında göreve davet ediyorum. Malumlarınız olduğu üzere, ülkemizde, yerli ve yabancı sermayeli sanayi yatırımları Marmara Bölgesinde yoğunlaşmış bulunmaktadır. Ancak, yakın zamanda bu bölgede meydana gelen, hepimizi derinden yaralayan deprem felaketi nedeniyle birçok vatandaşımız hayatını kaybetmiş ki, bunların çoğunluğu Doğu Karadeniz Bölgesinden göç eden insanlardır ve birçok sanayi tesisimiz bu anlamda da ağır hasar almıştır. Bu durumun, ülkemizin gelişmişlik düzeyini etkilemesi ve bölgemizde de sanayileşme hamlesini başlatabilmesi için, gerekli altyapı yatırımlarına, gerçekçi özel plan ve projelere ve dolayısıyla teşviklere ihtiyaç olduğu da artık bilinmelidir.

Karadeniz, Zonguldak'tan başlayarak Artvin'e kadar, kalkınmada öncelikli yöre kapsamına alınmıştır; ancak, öncelikli il statüsüne sahip olmak, bir bölgenin kalkınması için, yatırımların oraya cezbedilmesi için yeterli değildir. Birtakım süper teşviklere ihtiyaç vardır; yani, yatırımcıları cezbedecek, özendircek birtakım teşviklere ihtiyaç olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, Türkiye'de kalkınmanın coğrafi eşitsizliğini dikkate alarak, Doğu Karadeniz Bölgesinin altyapı eksiklikleri gi-

derilirken, aynı zamanda bölgenin sanayileşmesini teşvik etmek amacıyla, bölge illerinin tamamının 4325 sayılı yasanın 2 nci maddesi kapsamına alınması artık kaçınılmazdır.

Böylece...

BAŞKAN – Toparlayın efendim.

NAIL ÇELEBİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

NAIL ÇELEBİ (Devamla) – Böylece, özellikle bölgenin merkezi durumunda olan Trabzon İlinde, yeni organize sanayi bölgeleri geliştirilebilecektir.

Esasen, ulaşım hizmetleri olmayan bölgede, sanayileşme, turizm ve tarım hareketlerinden söz etmek, gerçekten, hayalden ibarettir.

Bu nedenle, Trabzon'un uluslararası standartlara uygun biçimde karayolu ve demiryoluyla, Kafkasya, Ortaasya, Uzakdoğu ve GAP bölgesine bağlanması kaçınılmazdır. Bunun sonucu olarak da, uluslararası ticaretin yöreye taşınması mümkün olabilecek ve böylece, yörenin kalkınması sağlanabilecektir.

Nitekim, önceki yıllarda, Doğu Karadeniz Bölgesindeki Trabzon, Rize, Hopa ve Giresun limanlarından yoğun olarak yapılan bu transit taşımacılığın, demiryolu bağlantısı olmaması nedeniyle komşu ülke limanlarına kaydığımız hepimiz biliyoruz.

Sonunu bağlıyorum Sayın Başkanım, müsaadenizle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAIL ÇELEBİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım; bir saniyenizi alacağım.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, bir "allahısmarladık" diyelim; 2 dakika verdim size.

Buyurun.

NAIL ÇELEBİ (Devamla) – Çok müteşekkirim Sayın Başkanım; sağ olun.

Bu nedenle, ivedi olarak, Hopa Limanına 17 kilometre mesafede bulunan Gürcistan-Batum demiryolunun Hopa Limanına bağlanması ve ileriki aşamada da, bu demiryolunun Rize, Trabzon ve Giresun limanlarına bağlanarak, buradan da Güneydoğu Anadolu Bölgesi GAP Projesine bağlantısının yapılması amacıyla, Trabzon-Erzurum-Erzincan demiryolu ağının yapılması mutlak sağlanmalıdır. Esasen, bu ihtiyaç, Yüce Meclis tarafından 1926 yılında tespit edilmiş ve uygulanmak üzere kanunî düzenleme dahi konu edilmiştir; ancak, maalesef, kanunlaşmadan kadük olmuştur.

Yukarıda kısaca zikredilen sorunların çözüme kavuşturulmasıyla, Doğu Karadeniz Bölgesinde kısa sürede sanayileşme hamlesinin başlayacağını, göçün önleneceğini, işsizliğin azalacağını, halkın refah düzeyi ile gelişmişlik düzeyinin yükseleceğini ve 2000'li yıllarda, halen 500 milyon dolar civarında bulunan bölgemiz ihracatının 10 milyar dolar civarına yükseleceğinin hiç zor olmayacağını değerlendiriyorum.

Huzurlarınızda hepimize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelebi.

Sayın milletvekilleri, Başkanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır.

Bir Meclis araştırması önergesi vardır; okutuyorum :

B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik ve 27 arkadaşının, Van İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Van İlimiz, Doğu Anadolu Bölgesinin en çok gelişmeye müsait bir vilayeti iken, gerek onyediyıldan beri devam eden terör ve gerekse diğer bazı sebeplerden dolayı, en az gelişmiş 10 vilayetimiz arasında yer almaktadır. Van İlinin genel ekonomik, sosyal, kültürel ve şehircilikle ilgili durumunu tespit etmek ve alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla, Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması yapılmasını saygılarımızla arz ederiz. 7.12.1999

1. Hüseyin Çelik (Van)
2. Saffet Arıkan Bedük (Ankara)
3. Sebahattin Karakelle (Erzincan)
4. Kemal Kabataş (Samsun)
5. Mehmet Gölhan (Konya)
6. Ahmet İyimaya (Amasya)
7. Metin Musaoğlu (Mardin)
8. Oğuz Tezmen (Bursa)
9. Rasim Zaimoğlu (Giresun)
10. Ali Rıza Septioğlu (Elazığ)
11. Ali Rıza Gönül (Aydın)
12. Nihan İlgin (Tekirdağ)
13. Mehmet Gözlükaya (Denizli)
14. Murat Akın (Aksaray)
15. Kadir Bozkurt (Sinop)
16. Zeki Ertugay (Erzurum)
17. Celal Adan (İstanbul)
18. İsmail Karakuyu (Kütahya)
19. Yıldırım Ulupınar (İzmir)
20. Hacı Filiz (Kırıkkale)
21. Mehmet Baysarı (Antalya)
22. Ayvaz Gökdemir (Erzurum)
23. Burhan İsen (Batman)
24. Yahya Çevik (Bitlis)
25. Kemal Çelik (Antalya)
26. Musa Konyar (Ağrı)

27. Erdoğan Sezgin (Samsun)

28. Kamer Genç (Tunceli)

Gerekeçe :

Van İli, Urartular döneminden beri bir kültür ve medeniyet merkezidir. Zengin bir tarihî ve kültürel mirasa sahip olan şehir, 1980 öncesinde, doğuda, en çok turist çeken bir vilayetimizdir.

Yeraltı madenleri ve su kaynakları açısından zengin bir potansiyele sahip olan vilayet, ülke hayvancılığı açısından da önemli bir yere sahiptir.

Yabancı bir ülke ile en uzun sınıra sahip olan Van, 772 000 nüfusuyla Türkiye'nin 26 ncı büyük vilayeti, 21 823 kilometrekarelik yüz ölçümüyle, Erzurum hariç, Doğu Anadolu'daki bütün vilayetlerin 2 katı büyüklüğündedir.

Tabii güzelliği, gölü, kara, demir ve hava ulaşımı, diğer Doğu Anadolu vilayetlerine göre ılımlı iklimi, 10 000'den fazla öğrenciyeye eğitim veren üniversitesiyle Van, aslında, bir cazibe merkezi olmaya müsait bir potansiyele sahiptir.

Yatırımcı kuruluşların hemen hepsinin bölge müdürlükleri Vandayken, Yüztüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi de Van, Hakkâri, Bitlis, Muş, Ağrı ve Siirt illerine hizmet veren bir bölge hastanesi mahiyetindedir.

Yukarıda zikredilen potansiyel ve özelliklere rağmen, Van İlimiz, çeşitli sebeplerden dolayı en geri kalmış 10 vilayetimiz arasında yer almaktadır. Türkiye ortalaması olarak kişi başına düşen GSMH 3 160 dolar iken, Van'da bu rakam 1 053 dolardır.

Ülkemizin birçok vilayetinde köy yollarının yüzde 100'ü asfaltlanmışken, Van'ın toplam 5 198 kilometrelik köy yollarının sadece 190 kilometrelik bölümlü asfaltlanmıştır. Geri kalan 5 000 küsur kilometrelik bölüm ham yol veya stabilize'dir.

2000 yılına girmemize günler kalmışken Van'ın 88 köyünde içmesuyu bulunmazken, 200 yerleşim biriminde de içmesuyu yeterli değildir. Van ve civarında elektrik oldukça yetersiz olup, aydınlanma bile sihatli değildir. Van kırsalında, hâlâ kapalı bulunan onlarca köy okulu mevcuttur.

Türkiye genelinde, Nisan 1999 rakamlarına göre, işsizlik oranı yüzde 7,3 iken, Van'da, Sanayi ve Ticaret Odasının verilerine göre yüzde 50 civarındadır. Van İlinin merkez nüfusu son on yılda 3 kat artmıştır. Şehir, sürekli, zengin, eğitilmiş nüfusunu göç vermekte, öte yandan, eğitimsiz, işsiz, fakara nüfusu göç almaktadır. Sadece Van kırsalından değil, çevre illerin kırsalından da Van'ın merkezine olan göç, olanca hızıyla devam etmektedir.

Van'da, sanayi yatırımları yok denecek kadar azdır. Çoğu un fabrikası olmak üzere, şehirdeki irili ufaklı 20 fabrikada sadece 1 500 kişi çalışmaktadır. 772 000 nüfusu olan bir vilayetin, sanayi-de çalışan insan sayısının sadece 1 500 olması, tek başına bir geri kalmışlık göstergesidir.

Sanaysiz bir ekonomisi olan il, bir ara, sınır ticaretiyle canlanır gibi oldu; vergi kaybı gibi çok da rasyonel olmayan bir gerekçeyle sınır ticareti de yok edildi.

Devlet, takip edilen ekonomik politikalar gereği yeni istihdam alanları açacak tedbirleri almıyor. Başta güvenlik ve enerji sıkıntısı olmak üzere, çeşitli sebeplerden dolayı özel sektör de bu bölgeye yatırım yapmak istemiyor. Eskiden ciddi bir hayvancılık potansiyeli bulunan ilde, uygulanan yanlış politikalar ve terörden dolayı, hayvancılık âdeta can çekişmektedir.

Yaşanan yoğun göç sebebiyle, şehircilik açısından da çok kötü bir görüntü arz eden Van, sosyal yapının hızla bozulmaya başladığı bir ilimiz haline gelmiştir.

Yukarıda zikredilen sebeplerden dolayı, Van'ın sorunlarını tespit etmek ve gereken tedbirleri almak için, bir Meclis araştırması yapılmasının zaruret olduğuna inanıyoruz.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporlarının müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – *Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/424) (S. Sayısı : 191) (1)*

BAŞKAN – Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Geçen birleşimde tasarının 12 nci maddesi kabul edilmişti.

Şimdi, 13 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13. – Sermaye Piyasası Kanununun 28 inci maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Kurul Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri, en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeleri dahil ücretlerinin iki katını geçmemek üzere, ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Ayrıca, Kurul Başkan ve üyelerine yılda dört ikramiye ödenir. Ancak, bir yılda ödenecek ikramiyelerin yıllık toplamı, en yüksek Devlet memuruna bir yılda ödenecek ikramiyelerin toplam miktarını geçemez. En yüksek Devlet memuruna ödenenlerden Gelir Vergisine tabi olmayanlar bu Kanuna göre de Gelir Vergisine tabi tutulmazlar. Her ne ad altında olursa olsun, bunun dışında herhangi bir ödeme yapılmaz.

Kurul personelinin ücret ve diğer mali hakları Kurul üyeleri için tespit edilen miktarı geçmemek üzere belirlenir.

Kurul memurları ve sözleşme ile çalıştırılacak personelin kadroları ve ücretlerine ilişkin esaslar, Kurulun önerisi ve ilgili Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit olunur.

BAŞKAN – Fazilet Partisi Grubu adına, Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Batuk ; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Batuk, süreniz 10 dakikadır.

(1) 191 S. Sayılı Basmayazı 7.12.1999 tarihli 29 uncu Birleşim tutanağına ektidir.

FP GRUBU ADINA MEHMET BATUK (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 191 sıra sayılı tasarınnın 13 üncü maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İdrak etmiş olduğumuz mübarek ramazan ayımızın ilk gününde bulunuyoruz; milletimizin ve tüm İslam âleminin mübarek ramazanını, Fazilet Partisi Grubu ve şahsım adına tebrik ediyorum ve sözlerime başlarken, ramazan ayının bu ilk gününde, Müslüman kardeşlerimiz olan Çeçen Milletine karşı uygulanan Rus zulmünü telin ediyor, dünyanın bu husustaki sessizliğini de protesto ediyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz tasarınnın 13 üncü maddesi, Sermaye Piyasası Kurulu üyelerinin ve personelinin maddî haklarını, aylıklarını hükme bağlamaktadır. Burada, bizim, Fazilet Partisi Grubu olarak itiraz ettiğimiz, eleştirdiğimiz husus, Sermaye Piyasası Kurulu üyelerine, en yüksek devlet memurunun alacağı maaşın 2 katına kadar maddî imkân sağlanmasıdır; buna katılmıyoruz.

BAŞKAN – Bir dakika, Sayın Batuk...

Sayın milletvekilleri, niye ayaktasınız?!

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Önerge hazırlıyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, önemli bir konuyu müzakere ediyoruz.

BAŞKAN – Size söylemiyorum; siz niye bana çatıyorsunuz efendim!.. Mübarek ramazanda... Duyulmuyor efendim; ne yapalım yani! Bütün dünyanın gözü burada; borsalar açılmış...

İstirham ederim... Yapmayın...

Buyurun Sayın Batuk.

MEHMET BATUK (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sermaye Piyasası Kurulu üyelerine ve Başkanına, en yüksek devlet memurunun alacağı maaşın 2 katına kadar imkân tanınmasını doğru bulmuyoruz. Bunun, en yüksek devlet memurunun alacağı maaşın aşılmasıyla düzenlenmesinin doğru olacağı kanaatindeyiz.

Bu arada, tasarıyla, yine, Kurul üyelerine ve Başkana dört ikramiye önerilmektedir. Biliyorsunuz, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, devlet memurlarımıza ikramiye uygulamasını öngörmektedir, sadece sözleşmeli personel için bu öngörülmüştür. Bu Kurul üyelerinin ayrıca ikramiye almasının da doğru olmayacağı kanaatindeyiz.

Bu arada, Kurul üyelerinin alacağı, en yüksek devlet memuru maaşının 2 katı kadar maaştan vergi alınmamasının da adaletsiz olacağını düşünüyoruz. Asgari ücretin 80 milyon lira olduğu memleketimizde, bu 80 milyon liradan vergi alırken, en yüksek devlet memurunun 2 katı maaş ödeyeceğimiz insanlara ayrıca dört ikramiye vererek ve bir de bunu vergidışı tutarak, insanlara adaletsiz bir şekilde kıyak geçerek, yağlı börek takdim ederek milletin vicdanını rahatsız etmeye, Fazilet Partisi Grubu olarak, hakkımız olmadığını düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bunlara ikramiye verilmesinin uygun olmadığı kanaatindeyiz. Ayrıca, alacakları her türlü ücretin, diğer devlet memurlarında olduğu gibi, vergilendirilmesinin gerekli olduğunu, zorunlu olduğunu da vurgulamak isterim.

Bu arada, ilgili yasa tasarınnın söz konusu maddesinde bir başka çelişki daha görmekteyiz; Kurul personelinin maaşlarının Kurul üyelerinin maaşlarını aşmamak üzere belirleneceği de ifade edilmektedir. Bunun manası şu olmaktadır arkadaşlar: Bu Kurulda çalışan memurlar ve personel, Bakanlar Kurulu ve Bakanlık tarafından, en yüksek maaş alan devlet memurunun 2 katı maaşa ka-

dar hak sahibi kılınabilecektir. Bunun da doğru olmadığı kanaatindeyiz. Alt düzeyde devlet memurlarının 100 - 120 milyon lira maaş aldığı ülkemizde, böyle özel imkânlarla donatılmış bölgelerin ve mevkilerin oluşturulmasının, kamu vicdanında derin rahatsızlıklar oluşturacağı ve mutlaka, ama mutlaka, buranın personelinin ve Kurul üyelerinin kazançlarının da vergilendirilmesinin doğru olacağı kanaatindeyiz.

Değerli arkadaşlar, hükümetimizin yeni getirdiği 2000 yılı bütçe kanunu tasarisında, kamu personeline, bütçe olanaklarının yetersizliği göz önünde bulundurularak yüzde 15 gibi bir zammın teklif edildiği bir ortamda, 10-20 memurun maaşını bir insana verebilecek böyle bir tasarruvin önümüze getirilmiş olmasının hakkaniyetle bağdaşmadığını ifade etmek isterim.

Hükümete teklifimiz -biraz sonra önergelerimiz de olacak- Sermaye Piyasası Kurulu üyelerinin maaşlarının, en yüksek memuru maaşını aşmaması yönünde düzenleme getirmesidir. Buna hakımız olmadığı kanaatindeyim. Milletvekillerinin en yüksek devlet memuruyla eşit maaş aldığı ortamda, Sermaye Piyasası Kurulu üyelerine, bunun 2 katını ve üstelik dört ikramiyeyle birlikte ve bir de buna, vergidışı tutulmayı ilave ederek belirlemiş olmanızı, Fazilet Partisi Grubu olarak doğru bulmadığımızı bir kez daha vurgulamak isterim.

Ayrıca, personelle ilgili düzenlemenin de "Kurul üyelerine sağlanacak imkânların yarısını aşmamak üzere" şeklinde yapılmasının uygun olduğu kanaatindeyiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Batuk.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan..

BAŞKAN – Gene yazmadınız... Grup adına mı efendim?

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Grup adına Sayın Kamer Genç konuşacak.

BAŞKAN – Gönderin efendim.

Sayın Genç, Doğru Yol Partisi Grubu adına...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Göndermeye gerek yok; işaret ediyor size! Yani, ben anlamıyorum, ne biçim yönetim oluyor!..

BAŞKAN – Canım, siz gelin yönetin Sayın Genç!.. Ben, sizin yönetiminizi yıllarca seyrettim, siz nasıl yönetiyordunuz?.. Bırakın allahaşkına!.. Siz kendi işinize bakın!

Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Orada, tutuyorsunuz, ikide bir süreleri kesiyorsunuz... Yani, olmaz Sayın Başkan; burası ciddi bir müessese...

BAŞKAN – İftira atmaktan vazgeç; ben kimsenin süresini kesmiyorum!

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, herkes görüyor burada... Yani, rica ediyorum, bu Meclisin yönetiminde bir ciddiyet olsun...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genç.

DYP GRUBU ADINA KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sermaye Piyasası Kanunu Tasarisınının 13 üncü maddesi üzerinde Grup adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde de, hakikaten, Türk personel sistemine çok istisnai bir durum getiren bir madde. Kurul Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri, en yüksek devlet memurunun, her türlü ödemeler dahil, ücretlerinin 2 misline çıkıyor ve belki Kurul Başkan ve üyeleri, haydi, bu, çok istisnai bir yer, bu-

na böyle istisnaî bir ücret ödeme hakkını tanımak mümkün de, yalnız bu kuruma idarî ve malî özerklik verdik. Bütün işlemi, bir tek, ilgili, bağılı olduğu Bakanın denetimine tabi. Personel alımları kadroya tabi değil. Yani, istediği yerde büro kuracak, istediği gibi personel alacak ve burada çalışan bir daktiloya dahi, milletvekili maaşının 2 misli para ödeme imkânını getiriyoruz. Nasıl getiriyoruz; şimdi, diyor ki, Kurulda çalışan personelin ücretlerini de, Kurul üyeleri ve Başkanın maaşını geçmeyecek şekilde Kurul üyeleri tespit eder.

Sayın milletvekilleri, şimdi, hepimiz biliyoruz, bir yere birisini atadığımız zaman; çocuğunu alır işe, amcasının oğlunu alır işe, karısını alır işe, ahbablarının çocuklarını alır işe, ondan sonra da, onlara en yüksek ücreti öder. Biliyorsunuz, bir devlet kurumunda bir olay olmuştu, ben şu anda hatırlamıyorum, bir adam oraya gelince -özerk bir kurum- bütün akrabalarını doldurmuştu oraya; şu anda hatırlamıyorum...

MEHMET GÜNEŞ (Şanlıurfa) - Seninkiler gibi...

KAMER GENÇ (Devamla) - Efendim?..

MEHMET GÜNEŞ (Şanlıurfa) - Seninki gibi...

KAMER GENÇ (Devamla) - Ben, daha şimdiye kadar hiçbir şey yapmadım. Yalnız, biraz ciddiyetimizi koruyalım! Size, bazı... Yani, ben size söylersem, çok utanırsınız da...

Şimdi, bakın, daha şeyini söyleyeyim; Meclis Başkanı Sayın Kalemli iken ne oldu; 1 500 personel alındı, Kütahya ve Rizelilerden doldurdu. Yani, Kütahyalı, Rizeli gelsin, ben bir şey demiyorum da; ama, yanına da... Bu Kurul Başkanı, ANAP Genel Başkanının özel olarak atadığı kişi. Bunun, şimdi, geçici maddelerle de stresini uzatacağıız. Oraya, yine, bilmem Belma Hanımın, bilmem Ahmet Beyin, bilmem Turgut Beyin istediklerini getirecek buraya, atayacak ve milletvekili maaşının da 2 mislini ödeyecek. Arkadaşlar, getirilen sistem bu. Yani, en yüksek devlet memuru maaşının...

BAŞKAN - Hayır, hayır Sayın Genç; şimdi, gruplar önerge veriyor zaten, 3 misline çıktı.

KAMER GENÇ (Devamla) - Efendim, bir dakika Sayın Başkan, biz düşüncelerimizi söyleyelim camm...

BAŞKAN - 3 misline çıktı... Düzelttim efendim. Düzeltiyorum. Yardımcı olayım dedim.

KAMER GENÇ (Devamla) - Sayın Başkan, şimdi, biz, evvela, hükümetin ve komisyonun getirdiği tasarının ne olduğunu halka anlatalım, Parlamenteoya anlatalım, ondan sonra önerge verirse versin canım. Yani, buradaki, önümüzdeki metin; ben ne bileyim, önerge kabul mu edilecek, ret mi edilecek ve sonra, ikide bir sözlerimizi de kesiyorsunuz, ben anlamıyorum!..

Arkadaşlar, şimdi, böyle maddeler getirdiğiniz zaman, böyle tasarılar getirdiğiniz zaman, ya-rın, devletin her tarafındaki kamu personeli buraya hücum edecek; çünkü, yani, dışarıda adam 100-150 milyon lira maaş alırken, burada, Sermaye Piyasası Kurulunda 3,5- 4 milyar lira para alınca ne olacak? Yani, hem Kurul Başkanı ve üyeleri kendi akrabalarını dolduracak oraya, hem de en yüksek devlet memuru maaşının 2 mislini verecek; dolayısıyla, burası büyük bir arpalık olacak.

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) - İkramiye de var...

KAMER GENÇ (Devamla) - İkramiye de var; evet. Bir de, senede dört tane de ikramiye ödeyecek. Yani, bu tip kanun tasarılarını bu Meclise getirmek bile, bu Meclise karşı yapılan en büyük saygısızlıktır. Yani, ne deniliyor; biz, getireceğiz; zaten, eğer, Parlamenteoda birileri çıkar tenkit ederse, değiştirebiliriz, eğer, birileri çıkıp da tenkit etmezse, böylece, herkesin dikkatinden kaçırılmak suretiyle bunları geçiririz.

Aslında, bu kanun tasarılarının buraya gelmesi bana göre çok isabetsiz bir davranış ve dolayısıyla, bu haliyle... Şimdi, Sayın Başkan diyor ki, işte, önerge gelecek; ama, önergeyle ne geliyor; onu bilmiyorum. Bu önerge verilecek idiye, niye Komisyonunda verilmedi, niye Plan ve Bütçe Komisyonunda verilmedi, niye şimdi getiriliyor?

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Daha da fazlaştırılıyor, artırılıyor.

KAMER GENÇ (Devamla) - Artırılıyor hem de yani...

Değerli milletvekilleri, bakan, uygulamayı bilen bir kişi olarak, Türkiye'deki, özellikle, belirli bir yerlere getirip, hele bürokratlara denetim dışı her türlü olanakları verdiğiniz zaman, bu bürokratların yaptığı meseleler ortada. Bunun üzerine, malî ve idarî özerkliği var, ilgili Bakan'a bağlı olacak... Yarın da ilgili Bakan buna talimat verecek ve 50 kişi de benim seçim bölgemden adam al... Ondan sonra, Kurul Başkanı ne yapacak; hem Bakanın istediklerini atayacak hem kendilerinin istediklerini atayacak ve böylece, bu Kurul, gerçekten çok imtiyazlı, Türk idarî yapısına uymayan, çok istisnai bir kurum haline gelecek.

Şimdi, bu böyle çıkarsa ne olacak; arkasından, diğer kurumlardaki memurlar ve personel ayaklanacak ve bu defa Başbakanlıktakiler, kardeşim, Sermaye Piyasası Kurulunda bir daktifo alıyor 3,5 milyar lira, ben niye 100 milyon lira alayım diyecek ve buraya da bir istisna getirelim... Hazinedekiler bu defa isyan edecek ve diyecek ki, ben de bu memleketin hazinesiyle ilgileniyorum, bana da zam yapın diyecek. Meclisteki personel de isteyecek. Dolayısıyla, değerli milletvekilleri, önemli olan, Türk personel sisteminin temel yapısını değiştirmeyecek ve bu temel yapısını objektif kistaslara bağlayacak bir sistemi benimseyelim. Bugünkü sistemde, hakikaten, kamu personeli çok düşük maaş alıyor; özellikle maliyecinin, adliyecinin, öğretmenin, polis maaşları çok düşük. Eğer, devletin böyle imkânları varsa, tüm kamu personelinin maaşlarını yükseltelim. Yani, böyle, birtakım kurumlara çok imtiyazlar vererek, devlette yeni yeni arpalıklar yaratmamalıyım. Bu, hakikaten, Türkiye için, Türkiye bütçesinin çekemeyeceği bir yükür.

Ben, bu kanunları buraya getirmeyi dahi büyük bir cüret meselesi olarak kabul ediyorum. Bir de, göreceğiniz önergelerin ne olduğunu...

Biraz önce, Fazilet Partili bir arkadaşımız, vergiyle ilgili bir meseleyi dile getirdi. Bu kanunlar uygulanırken yanlış anlaşılmasın diye söylüyorum; arkadaşımız, orada -bana göre- yanlış bir şey söyledi. Diyor ki: "En yüksek devlet memuruna ödenenlerden Gelir Vergisine tabi olmayanlar da -bu kanuna göre yapılan ödemelerden- Gelir Vergisine tabi değil." Yani, bunların ücretleri Gelir Vergisine tabi değil diye bir anlam yok. En yüksek devlet memuru kim, onu da bilmiyoruz. Bilirsiniz, Anayasada, milletvekilleri için bir sistem getirmişiz "milletvekili, en yüksek devlet memurunun aldığı maaşı alır" diyoruz; ama, en yüksek devlet memuru Genelkurmay Başkanı mıdır, Başbakanlık Müsteşarı mıdır veyahut da Hazine Müsteşarı mıdır; bunu da belirtmedik. Bence, kanunların yorumunu, uygulamasını, böyle, muğlak bir halde bırakacağımıza "şu makamdaki kişinin maaşının 2 katı" dersek, uygulamada "şu, en yüksek devlet memurudur" veyahut da "bu en yüksek devlet memurudur" demeye gerek kalmaz. Dolayısıyla, uygulayıcı da rahat eder, biz de, burada görüşeceğimiz kanunlarda kim ne alacak, onu biliriz. Bunları niye hep böyle müphem bırakıyoruz, niye kanunları, bilmece çözer gibi yorumlama durumuyla karşı karşıya kalıyoruz?

Bence, çok imtiyazlı bir kanun. Bu kanunla, bu kurula giren insanlara çok büyük özerklik veriliyor, malî ve idarî özerklik veriliyor. Tamamen, siyasî iktidarın bir çiftliği halinde kullanılacak bir kurul. Bilmiyorum, herhalde bir geçici madde de ileride kabul edilecek; mevcut Kurulun süresi altı ay uzatılacaktı. Bu mevcut kanunda, Kurul Başkanı için 10 yıllık devlet memuriyeti zorunluluğu varken, hükümetten gelen tasarıyla, şimdi, 12 yıla çıkardılar. Bir de eğer düzeltirseniz,

Kurulda çalışan, şu andaki üyelere bir tek Başkanın süresi 12 yıldır; ancak, artık, onu da burada, mecburen, Meclisin kararıyla tekrar başkan seçmiş oluruz.

Sayın milletvekilleri, bu Meclisin, buradaki Parlamentonun, buradaki milletvekillerinin, konuları anlamaması için, böyle, her türlü tertip yapıyor, her türlü tuzak kuruyor, buraya getiriliyor. Birtakım insanlar da burada, tabii, belli çevrelerle organize çalışıyorlar. Buradaki milletvekillerinin de yüz tane işi var; her tasarımı, böyle, çok enine boyuna iyi incelemesi de mümkün değil. Kaldı ki, teknik de bir konu. Teknik konu oluşu yüzünden, böyle, anlaşılmaz veyahut da birtakım özel imtiyaz hükümlerini koyduğunuz zaman, maalesef, Parlamentodan çok şey çıkıyor.

Şimdi, bu kanuna göre, bu Kurulda, şu anda kaç personel çalışıyor; herhalde bir 400 personel çalışıyor. Bu kanun çıktıktan sonra, belki 2 000 personel çalışacak; çünkü, bir sisteme bağlamamışız. Kadroların ihdasının kanunla olması lazımkken, bunu kaldırıyoruz, Kurul Başkanına veriyoruz. Kurul Başkanı da ilgili Bakanın onayıyla kadroları artıracak.

Değerli milletvekilleri, bizim dediğimiz bu. Bizim, kimseye karşı bir derdimiz, bir husumetimiz yok. Biz, memleketimizin menfaatını düşünüyoruz, memleketin menfaatına olan kanunların buradan çıkmasını sağlamaya çalışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMER GENÇ (Devamla) – Süre verecek misiniz Sayın Başkan..

BAŞKAN - Süre vermiyorum efendim.

KAMER GENÇ (Devamla) – Süreye ihtiyacım yok zaten!

BAŞKAN - Sebebine gelince; siz, demin beni, zaman hırsızlığıyla suçladınız. Ben kimsenin zamanını çalmadım efendim.

KAMER GENÇ (Devamla) – O zaman, doğru dürüst görevinizi yapın. Dün, Sayın Bedük konuşurken, daha 5 dakika vardı, süreyi kapattınız. Ben, yerimden gördüm.

BAŞKAN - Bir evvelki üyenin süresini kullanmıştı. Sayın Bedük itiraz etmiyor da siz niye ediyorsunuz?!

KAMER GENÇ (Devamla) – Efendim, ben, burada adaletli bir yönetim istiyorum.

BAŞKAN - Oturun yeriniz!..

Şahsı adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; söze başlarken, bugün ramazan ayının 1 inci günü olması sebebiyle, aziz milletimizin ve İslam âleminin mübarek ramazan ayını tebrik ediyorum. Bu vesileyle, Erzurum'da, Sakarya'da, Bolu'da, Yalova'da, Kocaeli'nde ve diğer bölgelerde deprem afetinde hayatını kaybedenleri tekrar rahmetle anıyor ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişik yapan tasarının 13 üncü maddesinde şahsen söz almış bulunuyorum. Bu madde, ücret ve malî hükümleri düzenlemektedir. Burada, ifade edildiği üzere, en yüksek devlet memuru maaşının 2 katını geçmemek üzere maaş ve yılda 4 ikramiye getirilmektedir. Biz, bu meseleyi komisyonunda da tartıştık ve istedik ki, Kurul Başkanı ve üyeleri ne maaş alıyor, bunları bilelim; ama, biz, orada, bunları öğrenemedik; yani, orada, bunları ifade etmediler. Şimdi, Genel Kurulun bunu bilmesi lazım; yani, Kurul Başkanı ve

tiyeleri ne maaş alıyor? Meclis bu madde üzerinde karar verirken bunların bilinmesi lazım, bunların ifade edilmesi lazım.

Tabii, ücretlerle ilgili, kamu yönetiminde de fevkalade dağıtım bir düzen var. Bakan, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine, Başbakanlık gibi bazı kurumlarda yüksek ücret ödeniyor; aynı diktilo, Enerji Bakanlığındaysa farklı, Başbakanlıktaysa farklı; aynı memur, evrak memuru, Sanayi Bakanlığındaysa farklı, Hazineydeyse farklı... Tabii, bunlar, kamu yönetiminde haksız uygulama olarak görünüyor ve vicdanlar tarafından da tasvip edilmiyor. Onun için de, diğer kurumlardaki memurlar, daktilolar, hizmet edenler, elemanlar, bir yolunu bulup, ille de farklı ücret ödeyen bu kurumlara kapağı atmaya çalışıyorlar. Aslında, çok özel mütehassıslar için kullanılması lazım gelirken, ihtisas sahipleri için çok sınırlı kullanılması gerekirken, bu, maalesef, keyfi kullanılmakta ve seyyanen uygulanmaktadır. Bu, Türkiye'nin talihsizliğidir; yani, kamu yönetiminde, bir taraftan ücretler düşük, memurlara yüzde 15 zam vereceksiniz, enflasyonun yüzde 65 olduğu bir dönemde memurlara yüzde 15 zam vereceksiniz, bir de memurlar arasında, kamu çalışanları arasında haksızlığa sebep olacaksınız.

Bakin, devamlı mektuplar alıyoruz; mesela, Millî Savunma Bakanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde karargâhlarda, merkezde, Ankara'da çalışan sivil memurların tazminatı var; ama, taşrada çalışan sivil memurların tazminatı yok. Bu da bir haksızlıktır. Yani, birileri getirmiş almış; ama, diğerleri alamıyor. Adalet mülkün temelidir; adalet olmayan yerde, insanları, düzene, idareye, genç olarak sevgiyle, gayretle, şevkle bağlayamazsınız; haksızlıklar insanları isyan ettirir ve her şey isyan ettirir hale gelir. Onun için, bu maddenin de dikkatle düzenlenmesi lazım.

Milletvekillerinin aldığı maaşların hesabını, biz, her köyde, her kahvehanede, her mahallede veriyoruz; ama kamu yönetiminde, biliyorum ki, -bir ara basında da çıktı- milletvekillerinin aldığı maaş, diğer kamu kurumlarında çalışanlara göre sıraladığımız zaman 23 üncü sıradadır, bunu da bilmek lazım. Haa, millet fakirdir, millet fakrî zaruret içindedir, fevkalade zor şartlarda yaşamaktadır, milletvekillerinin maaşını artırmaya hakkımız da yok; yani milletvekilleri de ölçülü yaşasınlar; milletvekilliğinden önce ne iş yapıyorlarsa, o şekilde yaşamaya devam etsinler; milletvekilliği devamlı bir meslek değildir; yani, bu görevden düştüğü zaman, buradaki maaşı bulamayacak ve ailesi, çocuğu çocuğuyla mustarip olacaktır; ölçülü yaşamak esastır... Milletvekiline verilen farklılıklar milletvekilinin hizmet edebilmesi içindir, seçmenini ziyaret edebilmesi içindir. Tabii, bugün, kamu yönetiminde çalışan, maaşı da milletvekilinden çok yüksek olan insanlar harcırah alırlar, altlarında makam arabası vardır, birçok imkânlardan parasız istifade ederler; ama, milletvekilinin hiçbir imkânı yoktur, arabasının benzininin parasını kendi verir, uçak parasını kendi verir, yol parasını kendi verir, otel parasını kendi verir; ayrıca, birçok seçmenini de burada bol bol ağırlar, ikram eder; ikram güzel şeydir. Cenabı Allah da sever; ama, bunların hepsi milletvekilinin bütçesindedir; yani, bunları da dikkate almak lazım. Bazı kamu kurumlarındaki bu farklı ücretleri de milletnin bilmesi lazım. Tabii, vur abaya, milletvekiline ve Meclise yüklenilmekte... Hedef, Meclisi zayıflatmak, milletvekilini zayıflatmak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Tabii, siyaseti zayıflatmak isteyen birtakım egemen güçlerin, güç odaklarının başka niyetleri var; yani, siyaset parçalanmış olsun, siyaset zayıf olsun ki, birtakım güçler rahatlıkla at oynatsınlar.

Ben, tabii, milletvekillerinin ölçülü yaşaması; ama, zarurî masraflarının da karşılanması, seçmene hizmet için, vatandaşa hizmet için masraflarının karşılanması kanaatindeyim ve tabii, kamu

yönetiminde de ücret dengesine dikkat edilmesi gerektiği kanaatindeyim. Onun için, bu Kurul üyelerinin maaşlarını, burada, bilmek hakkımızdır, ona göre karar vermek de hakkımızdır diyorum.

Hepinizi hürmetle selamlıyorum.(Alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası, şahsı adına, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Ankan Bedük'te. Buyurun Sayın Bedük.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısının 13 üncü maddesi üzerinde görüşlerimi sunmak üzere söz almış bulunuyorum.

Sermaye Piyasası Kurulunun önemini, yaptığı işlevin değerini bilen eski bir bürokrat olarak söylüyorum, kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlayan kamu görevlilerinin, bugün, Türkiye'de, en önemli sorunu ücret politikasıdır. Bir kuruma bakıyorsunuz, orada alınan ücret, maaş, aynı hizmeti yapmakta olan diğer bir kuruma göre fevkalade düşüktür. Bir öğretmen 150 milyon lira almaktayken, 190 milyon lira almaktayken, bir memur 100 milyon lirayla geçinmekteyken, getirilen bu teklif... Özellikle, hem kanun tasarısının kendi maddesi itibariyle verilen ücret fevkalade yüksektir hem de bütün bunlara rağmen, bir önerge daha veriliyor...

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) – Geri aldık.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, dikkatlerinize sunuyorum, fevkalade tüzütle ifade ediyorum; burada, 3 katına çıkarılıyor, 3 katına...

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) – Geri aldık Sayın Bedük.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Geri alınıyorsa memnuniyet duyuyorum.

Alınan para ne kadar?.. Değerli arkadaşlar, özellikle altını çizerek belirtmek istiyorum, Sayın Bakanımızı, Sermaye Piyasası Kurulunda, bugüne kadar alınan ücretler ile bu tasarının kabülünden sonra alınacak olan ücretleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu kürsüsünden açıklamaya davet ediyorum.

Sayın Bakan orada konuşuyor...

Sayın Başkan, ben buradan milletvekili olarak sesleniyorum; ilgili Bakanım halen beni dinlemekte ısrar ediyor; susuyorum...

LÜTFİ YALMAN (Konya) – Sayın Bakan yerinde yoklar, dinlemiyorlar.

BAŞKAN – İnşallah dinleyecek efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – İnşallah dinleyecek, ben de bekliyorum efendim.

BAŞKAN – Ben de aynı temenniyle beklemenizi bekliyorum efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Sağ olun efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, yerinize bir yedek bakan bulup oturmadan kalkmayınız efendim; hükümet yerinden kalkmaz,

Buyurun Sayın Bedük.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; nihayet, Sayın Bakan bizi dinleme lütfunda bulunmuş olacak. Ben, bu kürsüde, fevkalade ciddi bir meseleyle ilgili görüşlerimi sunarken, Sayın Bakanın bir başka milletvekiliyle konuşarak değil, buraya gelirken, bu kanun tasarısını, düşünerek; bilerek, onun tartışmasını yaparak getirmesi lazımdı. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kurulda getirilen yenilikle beraber, inşallah bunu kaldıracaklar; bilemiyorum. Bakın, "en yüksek devlet memurunun, her türlü ödemeler dahil, brüt ücretinin 3 katını geçmemek üzere -deniliyordu; inşallah çekerler- ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir" deniliyor. Bakın, dikkat edin, bu yetmiyor, devam ediyor: "Ayrıca, Kurul Başkanı ve üyelerine, yılda dört ikramiye ödenir" deniliyor. Hadi onu da kabul ettik -bu, diğer kuruluşlarda yok- bunun dışında, yine devam ediyor: "Olağanüstü gayret ve çalışma gösterenlere..." deniliyor. Ben, yıllarca devlette çalıştım, olağanüstü gayret ve çalışma gösterenlere hangi şartlarda ikramiye verildiğini de biliyorum. Ayrıca, oradan da bir teşvik ikramiyesi veriliyor.

Düşünün, değerli arkadaşlar, memurlara yüzde 15 zammı uygun gören bir hükümet, böylesine bir kurula 4 maaş, 3 maaş ikramiye ve arkasından da yetmiyormuş gibi teşvik ikramiyesi ve ayrıca, yine, ücretleri fevkalade yüksek olarak belirleniyor ve bunun adına da "sosyal adalet" deniyor; bunun adına da "kamu hizmetlerinin yürütümü" deniyor; ücret dengesizliğinin giderilmesine yönelik bir kanun getirileceğinden bahsediliyor.

Değerli arkadaşlar, bugün, kamuda en önemli mesele, ücret dengesizliğidir. Eşit işe eşit ücret verilmesi lazım. Başbakanlığa bakıyorsunuz, farklı alıyor; Başbakanlığa bağlı kuruluşlara bakıyorsunuz, farklı alıyor; diğer bakanlıklara bakıyorsunuz, aynı görevleri yapanlara farklı ücretler, farklı maaşlar veriliyor. Eğer, bu hükümet, gerçekten, bu kamu idaresinde hizmetlerde sürati ve verimi artırmak istiyorsa, ücret dengesizliğini ortadan kaldırması lazım. Bizim kamu sendikalarıyla ilgili kanun teklifimiz bir an evvel gündeme getirilsin de görüşmelere onların da katılması sağlansın ve bu suretle, ücretlerle ilgili kendi görüşlerinin alınmasına imkân verilsin diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tımit ediyorum ki... Şimdi aldığım habere göre "en yüksek devlet memurunun her türlü ödemeler dahil brüt ücretinin 2 katı" diye gelmişti tasarıda; yeni getirilen bir önergede ise "3 katı" deniyordu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Önerge yok.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – ... bu, 3 katı getiren önerge geri alınıyor. Bunun geri alınmasını memnuniyetle karşılıyorum ve imzalamayanlara da teşekkür ediyorum.

Bu duygular içerisinde, bu miktarın fazla olduğunu bir kez daha duyuruyor ve Sayın Bakana tekrar sesleniyorum: Lütfen, bu kanunun kabulünden önce başkan ve kurul üyeleri ne kadar alıyordu; özellikle, net olarak ellerine geçen para ne kadardı; bu kanun tasarılarının kabulünden sonra ellerine net olarak ne kadar para geçecek ve oradaki personelin eline ne kadar para geçecek; onların da bu kürsüden açıklanmasını rica ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP, MHP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bedük.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 191 sıra sayılı tasarıнын 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının "... en yüksek devlet memurunun her türlü ödemeler dahil ücretlerinin iki katını geçmemek üzere..." kısmının "... her türlü ödemeler dahil ücretlerini geçmemek üzere" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Batuk
Kocaeli

Akif Güllü
Amasya

İsmail Özgün
Balıkesir
Cemil Çiçek
Ankara

Bülent Arıncı
Manisa
Lütfi Yalman
Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Ekseriyetimiz olmadığından takdirlerine bırakıyorum.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ RECEP ÖNAL (Bursa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Gerekçeyi mi okutalım, söz mü alacaksınız?

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; önergem üzerinde söz almış bulunuyorum.

Madde üzerinde görüşmeler devam ederken, Demokratik Sol Partili ve Milliyetçi Hareket Partili üyelerin imzasıyla bir önerge dağıtıldı. Anlaşıldığı kadarıyla, bu önerge daha sonra geri çekildi. Buna bir tepki olarak, mevcut duruma en uyacak biçimde bir önerge hazırladık. Bir defa, geri çekilen önerge, gerçekten hepimizi üzmüştür. Böyle bir önergenin hazırlanması, imzalanması ve gösterilen tepki üzerine çekilmesi memnuniyet vericidir. En azından, sonunda, şu veya bu sebeple bu önergelerini çeken arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum ve bir daha tekrarrt etmemesini diliyorum.

Bugün, biraz evvel Sayın Bedük'ün de ifade buyurdukları gibi, bu tasarıyı hazırlayıp, Genel Kurulda görüşülürken savunma durumunda kalan veya hükümet sıralarında bulunması gereken Sayın Bakan, özel ilişkilerle ve görüşmelerle, bu önergenin çıkması için çaba sarf etti; bu, Genel Kurulun gözleri önünde oldu. Devlet Bakanı Sayın Önal'ın, Sermaye Piyasası Kurulunun başkanlığını veya başkanvekilliğini yapmış olması, o kuruma böylesine ayrıcalıklı birtakım maaşlar ve ikramiyeler getirmeye çalışması, bütün kamu görevlileri açısından üzüntü verecek bir çabadır.

Doğruyu yapmalıyız, makulü yapmalıyız. Önemli görevler yapan kamu görevlileri bulunabilir; ama, bunların hiçbirisi, şu anda, Türkiye'nin şartları içerisinde, 4 - 5 milyar lirayı bulacak aylık ücretler almaya hak kazanmaz. Böyle bir yanlışlık, şu anda önlendiği için, gerçekten memnuniyetimi ifade ediyor, önergemize desteklerinizi bekliyorum.

Saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Maddeyi, kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim. (FP sıralarından alkışlar)

14 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14. – Sermaye Piyasası Kanunu'nun değişik 30 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının Anayasa Mahkemesince iptal edilen (c) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, (d) ve (f) bentleri değiştirilmiş, (f) bendinden sonra gelmek üzere (g) bendi eklenmiş ve Anayasa Mahkemesince iptal edilen ikinci fıkrası yeniden düzenlenmiştir.

"c) Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövize dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların alım satımının yapılmasına aracılık,"

"d) Sermaye piyasası araçlarının geri alım veya satım taahhüdü ile alım satım,"

"f) Portföy işletmeciliği ve yöneticiliği,"

"g) Diğer sermaye piyasası kurumlarının faaliyetleridir."

"Aracılık, sermaye piyasası araçlarının 31 inci madde çerçevesinde yetkili Kuruluşlar tarafından kendi nam ve hesabına, başkası nam ve hesabına, kendi namına başkası hesabına alım satımıdır."

BAŞKAN – 14 üncü madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal...

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) – Cevat Ayhan Bey konuşacak.

BAŞKAN – Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan Bey; buyursunlar efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanunuyla ilgili tasarının 14 üncü maddesinde söz almış bulunuyorum.

Bu madde, sermaye piyasası faaliyetlerini düzenleyen bölümün bir maddesidir. Aslı kanunda, meri olan kanunda beşinci bölüm, sermaye piyasası faaliyetlerini ve sermaye piyasası kurumlarını düzenlemektedir; bunun 30 uncu maddesi de sermaye piyasası faaliyetleridir.

"Sermaye piyasası faaliyetleri;

a) Kurul kaydına alınacak sermaye piyasası araçlarının ihraç veya halka arz yoluyla satışına aracılık,

b) Daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının aracılık amacıyla alım satımı,

Tabii, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği (c) bendi, burada tekrar getirilmektedir.

c) Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövize dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların alım satımının yapılmasına aracılık,

d) Sermaye piyasası araçlarının geri alım veya satım taahhüdü ile alım satım,

f) Portföy işletmeciliği ve yöneticiliği,

g) Diğer sermaye piyasası kurumlarının faaliyetleridir" diye burada tarif edilmiş.

Değerli arkadaşlar, kanunun bu maddeye kadar olan müzakerelerinde de defaatle ifade edildiği gibi, sermaye piyasası faaliyetlerinin esası, özül, tasarrufları toplayıp iş hayatına transfer etmektir; yastık altındaki paraları, kullanılmayan imkânları iş hayatına transfer etmektir; çok da güzel, faydalı bir faaliyettir. Şüphesiz, bunu, önce yapan ülkeler, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere ki, onların çok güçlü bir kurumu var "SEC" dediğimiz (Security Exchange Committee) fevkalade güzel bu işleri yapmaktadır. Avrupa ülkelerinde de var, sanayileşmiş ülkelerde de var. Akıllı yönetimler, memleketinin bu kaynaklarını, ferdi tasarrufları, kurumların tasarruflarını bu şekilde yatırımlarda değerlendirmektedir. Yatırım yapacak olanlar da, mevcut işletmesini büyütecek olanlar da ticarî veya sınıflarında veya hizmet sahasında bu kaynaklara ulaşmakta; bunları almakta ve kullanmaktadır. Yani, bir ülkede kaynaklar ne kadar tasarruf edilir de üretim ve yatırıma tevcih edi-

lirse, o ülke o kadar süratli kalkınır. Bakın, bendeniz merak ederim, çeşitli istatistiklerden aşağı yukarı otuz yıldan beri takip ederim; yani, muhtelif ülkelerde kazancın ne kadarı tüketilir ne kadarı tasarruf edilir diye bakırım ve ibretle görürüm ki, mesela bir Japonya'da, kazancın, gelirlerin yüzde 35-36'sı tasarruf edilmektedir; ama, mesela, yine aynı derecede sanayileşmiş bir ülkeye baktığınız zaman, Batı Avrupa ülkelerine baktığımız zaman bunlarda kazancın yüzde 18 ile 25'i arasında bir tasarruf görüyorsunuz. Esas itibarıyla İsviçre'de de tasarruf yüksektir.

Şimdi, şunu ifade etmek istiyorum: Bunlar milli gelir itibarıyla aşağı yukarı aynı gelir seviyesinde olan ülkeler; aynı tüketim imkânlarına da sahip olan ülkelerdir. Şimdi, bu ülkelerden bazıları -vatandaşın terbiyesidir bu, vatandaşın harcama kültürüdür- tasarruf eğiliminde olduğu için, tutumlu olduğu için kazancının mühim bir kısmını tasarruf etmekte; bu tasarruf eden kazanç da çeşitli kurumlar vasıtasıyla ekonomiye kaynak olarak transfer edilmektedir. İşte bir Japonya ile bir Batı Avrupa ülkesini onun için misal verdim. Batı Avrupa ülkelerinde tüketim eğilimi daha fazladır. Japonlar genellikle bize benzerler; tutumlu aile hayatları vardır, çalışkan aile hayatları vardır. Şimdi, hatırlıyorum, bundan yedi sekiz sen önce, Toyota'nın kuruluşu vesilesiyle Toyota'nın genel müdürü Türkiye'ye geldiğinde, bir gazetede bizim bir basın mensubu kendisiyle bir röportaj yapıyor. Hanımı da yanında; hanımıyla konuşurken "evimde işimi ben yaparım, evimde hizmetçi yoktur" diyor. Toyota'nın genel müdürü bu. Toyota demek dünya imparatorluğudur, uluslararası çok büyük bir şirkettir; yani, otomotiv sanayiinin devlerinden biridir, diğer sektörlerde de faaliyeti olan çok güçlü bir Japon şirkettir. Mitsubishi, Toyota; bunlar önde gelen Japon şirketleridir.

Şimdi, bakın, bu, bir aile kültürüdür. Aynı şekilde dönüyor, Selçuklu tarihinde bir vakadır bu. Selçuklu Sultanının annesine çevreden insanlar ziyarete giderler, bir hayır talebiyle; bakarlardı, örgü örüyor. Yani, bir sultanın annesi bunu yapar mı; evet, yapar. Bir toplumda eğer üretken olma kültürü yerleştirilmişse -yani, üretim yapalım, atıl durmayalım, çalışkan olalım- hangi konumda olursak olalım, ama, ürettiğimizi de israf etmeyelim kültürü yerleşirse, o toplum süratle kalkınır. Elhamdülillah, biz, Müslüman bir topluluğuz; bizim temelimizde bu var.

Bakın, Peygamber Efendimiz "tasarruf eden fakirlik görmez" diye buyuruyor. Yine, bir diğer hadiste "geçimin yarısı tasarruf, yarısı da kanaattir" diye buyuruyor. Yani, İslamî terbiye, bizim toplulumuz bakımından, kalkınma için de fevkalade büyük bir nimettir.

İşte, Japon kültürünün, Japon ekonomisine olan tesirini anlattım. Bu sayededir ki, İkinci Dünya Harbinde yıkılan Japonya, İkinci Dünya Harbinden sonra fevkalade süratli gelişmiş, kalkınmış; Japon kaynakları, ihracatıyla, finansman imkânlarıyla kendi pazarına sığmamış; Amerika'da, Avrupa'da, her tarafta yatırım yapmış; Ortadoğu ülkelerine doğru, Asya ülkelerine doğru, her tarafa doğru bir iktisadî gelişme içinde büyümüş. Bugün, Japonya, hakikaten, dünya ekonomisine baktığımız zaman, üç büyük ekonomik gruptan biridir. Birisi, Atlantik ötesidir; Kanada, Amerika buralardır; öbürü, Batı Avrupa'dır, Avrupa Topluluğudur; öbürü de, Pasifik bölgesidir. Bildiğiniz gibi, Pasifik bölgesinin lideri de bugün Japonya'dır

Şimdi, dün bir vesileyle ifade etmiştim; bugün, yine, aynı rakamları bir başka zaviyeden değerlendirmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, Economist Dergisinin en son sayısında, bu haftaki sayısında, dün de bahsettiğim, Emerging-Market Indicators var; yani, gelişmekte olan ülkelerin pazarlarındaki yeni gelişmeleri, ekonomik durumlarıyla ilgili rakamları her hafta veriyor.

Şimdi, burada ne görüyoruz: Sanayi üretimine bakıyorum. Sanayi üretimine baktığımız zaman, bu haftaki rakamlara baktığımız zaman -dikkat çekici olduğu için söylüyorum bunları- Güney Doğu Asya'da, Singapur'da sanayi üretimi kasım ayına göre, son bir yıllık, bir yıl öncesine göre

re, yüzde 22,6 artmış. Hadi Singapur çok sanayileşmiş bir ülkedir diyelim; fevkalade küçük bir toprağı var; ama, fevkalade yüksek, 25-30 000 dolar seviyesinde fert başına geliri var; fevkalade disiplinli bir toplum. Ama, Malezya'ya bakıyorum, Kore'ye bakıyorum... İşte Kore'de son bir yıldaki sınıf üretim artışı yüzde 30,6'dır kasım ayı sonu itibariyle. Bakın, Güney Doğu Asya krizinde, Kore'siyle, Malezyasıyla, bunlar hepsi sıkıntıya düşmüşler. Malezya'ya bakalım. Bir siyasî krizin de eşliğinden geçen bir ülke olmasına rağmen, son bir yılda sanayi üretimi yüzde 19,3 artmış, kasım ayı sonu itibariyle söylüyorum. Peki, Türkiye'ye gelelim. Son bir yılda, kasım ayı sonu itibariyle, sınıf üretimi eksi yüzde 9,7; yani, takriben yüzde 10 gerilemiş. Yani, Türkiye'nin bugünkü şartlarının hiçbir mazereti yok.

Sermaye Piyasası Kurulunu konuşurken bunları söyleme durumundayım. Sermaye Piyasası Kurulu çok mühimdir, kaynakların sanayie yönlendirilmesi itibariyle çok verimli bir çalışma düzeni içinde olması lazım; ama, şunu da ifade edeyim: Tabii, siz, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını, gelişmesini, sanayileşmesini bir kurula ihale edemezsiniz. Bu Kurul, ekonomik kalkınma ve gelişmede...

Muhterem Başkan, toparlıyorum; lütfederseniz...

Evet, bu Kurul, kendisine verilen imkânları çok dikkatle kullanacaktır; ama, asıl, burada nâzım rolü oynayacak olan hükümettir. Sayın Başbakanın ve etrafındaki kurmayların, devletin bütün kurumlarıyla, özel sektörün bütün kurumlarıyla elbirliği halinde, işbirliği halinde, anlayış birliği halinde, uzlaşma zemini üzerinde, ekonomiyi ileriye götürecektir tedbirleri saat saat, gün gün, hafta hafta takip etmesi gerekir. Fevkalade kritik bir dönemden geçiyoruz; yani, hükümet için söylemiyorum, Türkiye şartlarında söylüyorum. Büyük umutlar bağlanan Avrupa Topluluğu, büyük ümitler bağlanan IMF, şu gelecek, bu gelecek... Korkarım, bunların birçoğu gelmeyebilir. Bizim, ona göre de kendi şartlarımızı hazırlanmamız lazım diyorum, hepinizi hürmetle selamlıyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Şahısları adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?..

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN – Vazgeçiyorsunuz...

14 üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

14 üncü maddeyi...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, orada, söz hakkım yok mu efendim?

BAŞKAN – Hayır efendim, yok.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Kanun tasarısının tümü üzerinde söz isterken, bütün maddelerin de de istedim. Bakın, orada; okursanız, var...

BAŞKAN – Sayın Başkanım, bakayım; ama, yok.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hayır... Yani, o zaman, size yanlış bilgi verilmiş.

Ben, bu maddede söz istemiyorum da...

BAŞKAN – İstemiyorsanız, o zaman bir bakalım, size cevap verelim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yalnız, bir soru soracağım.

BAŞKAN – Buyurun, soruyu sorun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sorayım mı?

BAŞKAN – Tabii efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Peki. Hükümet cevaplandırsın efendim.

Şimdi, şu (c) bendinde "opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların alım satımının yapılmasına" deniliyor. Bu opsiyon sözleşmeleri ve türev araçları nelerdir, Sayın Bakan cevaplandırabilir mi efendim?

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz, evvela ben cevaplandırayım.

Vermiş olduğunuz önergede "sermaye piyasası tasarısının tümlü ve 1 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz istiyorum" demişsiniz.

Arz ederim efendim.

Yani, siz, yanlış istemişsiniz.

Sayın Bakan, cevap verir misiniz?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Bakana sordum... Şimdi, neden bu soruyu sordum; kasten sordum...

BAŞKAN – Hayır, hayır... Ben, evvela, bana sorduğunuzun cevabını verdim. Şimdi, Sayın Bakan size cevap verecek.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Soruyu sordum efendim...

BAŞKAN – Yani...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi, soru şu...

BAŞKAN – Anladı efendim... Sayın Bakan, anladınız değil mi soruyu?

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun, cevap verin.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Peki, Bakan Bey cevaplandırsın da, ondan sonra...

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilim, bu sorunun cevabını da biliyor.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hayır efendim, ben bilmiyorum, cevabını bilsem sormam.

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Şimdi, bunu yazılı olarak cevaplandıracağımızı belirtmek istiyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, ben, bu sorunun hakikaten cevabını bilmiyorum; ama, ben, istiyorum ki, böyle çok önemli, hayatî bir meselede -Sayın Bakana çok büyük saygım var, kendisi mühendis- konunun uzmanı olan bir bakan burada oturursa, milletvekillerinin sorularına cevap verebilir.

BAŞKAN – Efendim, malumunuz, dün kabul ettiğimiz Sermaye Piyasası Kanunu içindeki bir maddede de mühendislere yer verdik; onun için de, Sayın Bakan mühendis olarak cevap verebilir.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Tamam da, Sayın Bakanımız...

BAŞKAN – Mâni hal değil yani bu.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkanım, benim istediğim, Meclis ciddiye alınsın; yani, burada, sayın milletvekilleri birtakım konuları dile getirirken doğru söylüyorlarsa, orada oturan hükümet üyesi arkadaşımız -ben, Sayın Bakana büyük saygı duyuyorum- bu konuyu anlatsın, ama...

ÇEVRE BAKANI FEVZİ AYTEKİN (Tekirdağ) – Yazılı olarak...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, önemli değil, yani...

BAŞKAN – Takdir onun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Önemli olan, yani, hükümetin Meclise bakış açısını öğrenmek için...

BAŞKAN – Haklısınız efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Rica ediyoruz, burada, bilen bir arkadaş...

BAŞKAN – Tamam efendim... Anlaşıldı Sayın Genç.

14 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Hatay) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Karar yetersayısını ben oylamaya geçtikten sonra istediniz efendim, daha önce istemeniz lazımdı.

15 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15.- Sermaye Piyasası Kanununun değişik 34 üncü maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aracı kuruluşların faaliyet şartları

Madde 34. — Aracı Kuruluşların aracılık faaliyetlerine ilişkin esaslar Kurul tarafından düzenlenir. Kurul, her bir aracılık faaliyetinin ayrı Kuruluşlar tarafından yapılmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. Aracı Kuruluşlar, Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde, izin almak şartıyla, diğer sermaye piyasası faaliyetlerinde de bulunabilirler.

Borsada işlem yapacak aracı Kuruluşların, ilgili borsada borsa üyelik belgesi almaları zorunludur.

Aracı kurumların faaliyet ve merkez dışı örgütleri ile ilgili ilkeler Kurulca belirlenir. Aracı kurumların merkez dışı örgütlerine Kurulca izin verilir.

Aracı kurumların, işlemlerinin sermaye piyasası ilkelerine ve mevzuatına uygunluğunu denetlemek üzere yeterli kadar müfettiş çalıştırmaları zorunludur.

Aracı Kuruluşların, sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle yatıracakları teminatların türü, miktarı, kullanım alanı ve şekli Kurulca belirlenir. Teminatlar rehnedilemez, haczedilemez, kullanıma amaçları dışında tasarruf edilemez, üçüncü kişilere devredilemez.

Sermaye piyasası kurumlarının pay devirlerinde Kuruldan izin alınması zorunludur. Bu fıkraya göre izin alınmadan yapılan devirler pay defterine kaydolunmaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak yabancı Kuruluşlara ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.”

BAŞKAN – 15 inci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Şanlıurfa Milletvekili Niyazi Yanmaz; buyurun Sayın Yanmaz. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 191 sıra sayılı, Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasıyla ilgili tasarrımın 15

inci maddesi hakkında Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, şahsım ve Fazilet Partisi Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 57 nci hükümetin Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk ettiği tasarılarla bakıldığında öne çıkan en büyük özellik, bu tasarılar -şimdi olduğu gibi- ister ekonomik hayatı düzenler nitelikte olsun isterse sosyal içerikli olsun, çok ciddi manada kısıtlayıcı ve merkezî hükümetin yetkilerini artırıcı özellikler taşımaktadır; bu, bir tesadüf olamaz. Bu tür özellikleri taşıyan kanunların cari olduğu memleketler de, mutlaka, dünyamızda mevcuttur; fakat, bu devletlerin çağdaş demokrasi, hukukun üstünlüğü gibi iddiaları yoktur. Öyleyse, bu tür iddiaları bulunan devletler, yasama faaliyetlerini yaparlarken çağdaş normlara dikkat etmek zorundadırlar. Böyle olmadığı takdirde, ekonomik anlamda, hür teşebbüsün önü tıkanacak, ticarî kuruluşlar iflaslarını bir bir ilan edeceklerdir. Sosyal içerikli kanunlar da, bu çıkarılan sınırlayıcı hükümler sayesinde, memleket sathını hapishaneye çevirecektir. Gelin, bu aziz milletimizden hür teşebbüs hakkını esirgemeyelim.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda ülkemizde sermayeyle ilgili alınan kararlar ve sermayede yapılan tefrikalar hepimizin malumudur. Sermayeyi gruplara, sınıflara hatta renklere ayırmanın ekonomimize getirmiş olduğu zararlar rakamlarla ifade edilemeyecek kadar büyüktür. Dışarıdan ülkemize sermaye akışının hızlandırılması beklenirken, ne yazık ki, içerideki sermaye de tükütülmüş, korkutulmuş, müteşebbislerimiz âdeta cezalandırılmıştır. Sermaye, kendisine hareket edebilecek, kâr edebilecek alanlar arar; ancak, bizde tam tersi yapıldı; sermayenin alanı daraltıldı, pazarları işe kapatıldı. Özellikle son üç yıldır Türkiye'de sermaye, âdeta kısıpaca alındı. O halde, ekonomiyi birtakım baskılarla yönlendirmenin doğru olmadığı hususunda, her şeyden önce, mutabık olalım; yani, bu sermaye zararlıdır, tehlikelidir, bu kasıttır gibi birtakım vehimlerin neticesini hepimiz görüyoruz. Aşırı müdahalecilik, Türkiye'de teşebbüs ruhunu, ne yazık ki, öldürmüştür; ekonomideki daralmanın ve ekonomideki kzin nedenlerini biraz da burada aramak lazım.

4 milyar dolar için aylardır IMF'ye yalvarıp yakardığımızı dünya âlem biliyor.

Üzerinde söz almış bulunduğum 15 inci maddeye bakalım, aynen okuyorum:

"Madde 15.- Sermaye Piyasası Kanununun değişik 34 üncü maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Aracı kuruluşların faaliyet şartları

Madde 34. — Aracı Kuruluşların aracılık faaliyetlerine ilişkin esaslar Kurul tarafından düzenlenir. Kurul, her bir aracılık faaliyetinin aynı Kuruluşlar tarafından yapılmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. Aracı Kuruluşlar, Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde, izin almak şartıyla, diğer sermaye piyasası faaliyetlerinde de bulunabilirler.

Borsada işlem yapacak aracı Kuruluşların, ilgili borsada borsa üyelik belgesi almaları zorunludur.

Aracı kurumların faaliyet ve merkez dışı örgütleri ile ilgili ilkeler Kurulca belirlenir. Aracı kurumların merkez dışı örgütlerine Kurulca izin verilir.

Aracı kurumların, işlemlerinin sermaye piyasası ilkelerine ve mevzuatına uygunluğunu denetlemek üzere yeteri kadar müfettiş çalıştırmaları zorunludur.

Aracı Kuruluşların, sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle yatacakları teminatların türü, miktarı, kullanım alanı ve şekli Kurulca belirlenir. Teminatlar rehmedilemez, haczedilemez, kullanılma amaçları dışında tasarruf edilemez, üçüncü kişilere devredilemez.

Sermaye piyasası kurumlarının pay devirlerinde Kuruldan izin alınması zorunludur. Bu fıkraya göre izin alınmadan yapılan devirler pay defterine kaydolunmaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak yabancı Kuruluşlara ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.”

Değerli arkadaşlar, görüldüğü gibi, bu madde bir yasaklar maddesidir; "belirlenir", "zorunludur", "düzenlenir" gibi -bu tür cümlelere hür teşebbüsün olduğu memleketlerde rastlamak zordur- bütün cümlelerin sonu yasaklayıcı, belirleyici ve bağlayıcı sözcüklerle bitmektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkenin kalkınmasına katkı sağlamak ve yabancı sermayeyi ülkemize getirmek amacıyla faaliyet gösteren aracı kuruluşların, yukarıda sıraladığımız yasaklayıcı tasarı kanunlaştığı takdirde, faaliyetlerine devam edebilmeleri mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, başlangıçta çok gerekli, hatta masumane gibi görülen bu gibi teşekküller veya kurullar, sonraları birer istismar, kayırma, hatta rant yeri olarak kullanılabilirler. Kızılay, Türk Hava Kurumu, bunların bir başka versiyonu olan YÖK, buna örnek verilebilir. Bu anlamda yeni düzenlemeler yaparken, geçmiş ve yaşanmakta olan olayları da dikkate almak gerekir diye düşünüyorum. Çağdaş ve demokratik memleketlerde, devlet, ticaretin kurallarını belirler ve onları adaletli biçimde denetler.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle, Fazilet Partisi Grubu ve şahsım adına hepinize saygular sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN –Teşekkür ederim Sayın Yanmaz.

Şimdi söz sırası, Doğru Yol Partisi Gurubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Kemal Kabataş'ta.

Buyurun.

Süreniz 10 dakika efendim.

DYP GRUBU ADINA KEMAL KABATAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz tasarrımın 15 inci maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan önce, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz 15 inci madde, aracı kuruluşların faaliyet şartlarını düzenliyor. Türk sermaye piyasası içerisinde, aracı kurumlar, fevkalade önemli bir role ve göreve sahipler. Bildiğimiz gibi, piyasada ihraççılar var. Hisse senetlerini halka arz etmek, satmak isteyen ve böylece fon yaratmak isteyen şirketler var ve bu şirketlerin ihraç ettiği kâğıtlara, hisse senetlerine talip olan, alıcı olan yatırımcılar var, her seviyeden kurumlar ve kişiler var.

Bu anlamda, yatırımcı ile hisse senetlerini halka arz etmek isteyen kurumlar, büyük kuruluşlar arasında aracı kuruluşlar, fevkalade kritik, fevkalade önemli bir rolü üstlenmektedirler. Bir anlamda, piyasalardaki güvenli, açık, şeffaf uygulamanın, düzenli bir piyasa sisteminin çalışmasının vazgeçilmez unsurları, aracı kuruluşlar. Bakıyorum, elimdeki son rakamlara göre, verilere göre, hisse senetleri piyasasında, İMKB'de 137 aracı kurum var. Yine, tahvil ve bono piyasasında faaliyet gösteren 184 aracı kurum var. Repo - ters repo piyasasında faaliyet gösteren 143 aracı kurum var. Uluslararası tahvil ve bono piyasasında 70, repo - ters repo piyasasında 3 ve yabancı yatırım fonlarında da 61 aracı kurum, şu anda İMKB'de faaliyet gösteriyor. Yani, bu kuruluşlar, hisse senedi alım satımında, kamu kâğıtlarının ikinci el piyasasındaki alım satımında, yabancı kıymetlerin,

yabancı hisse senedi ve tahvillerin ve yabancı bonoların alım satımında birinci derecede aktif, doğrudan sorumluluk alan bir görevi yürütüyorlar.

Sermaye Piyasası Kurulunun, elbette, denetim açısından, çalışma şartlarını tespit açısından birinci derecede üzerinde durduğu grup, aracı kurumlardan oluşuyor. Aracı kurumların hangi şartlar içinde, düzenli, sağlıklı çalışan bir piyasada faaliyet gösterecekleri konusunda, madde, hiçbir ilke belirlemiyor; sadece, çalışma esaslarının Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirleneceğini, daha doğrusu, bu konuda düzenlemeler yapmaya Kurulun yetkili olduğunu ifade ediyor.

Dünkü konuşmamda da ifade etmiştim. Biz, Sermaye Piyasası Kurulunu, kanunla hangi konuları düzenleyeceği konusunda, âdeta, bir genel yetkiyle teşhis ediyoruz; siz yetkilisiniz, nasıl düzenlenmesi gerekiyorsa öyle düzenleyin diyoruz. Oysa, burada, aracı kurumların, yani, gerçek anlamda, piyasada yönlendirici olan, piyasada malı satılan, yani, ihraççılar ile bu mala talip olan küçük tasarruf sahipleri, yatırımcılar arasındaki en aktif unsurun, çalışma ilkelerinin, esaslarının, prensiplerinin kanunda yer alması gerekirdi. Bunlar belirtilmiyor; genel yetkilerle, genel tebliğlerle bu konu düzenlenmek isteniyor.

Şimdi, uzun vadeli fon arzı açısından düşüncerseniz, sermaye piyasaları, normalde, ihraççılara, halka açık şirketlere uzun vadeli fon temin etme, aynı zamanda, yatırımcılara da hisse senedi ve diğer kağıtlara yatırım yapma imkânı veriyor. Bugünkü sisteme baktığımızda, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, bu özelliğinden çok büyük ölçüde uzaklaşmış durumda. Bugün, İMKB, üzülerek bakıyor ve görüyoruz ki, sadece bir spekülasyon piyasası. İnsanlar, sadece, alım ve satımdan doğacak kârı, marjı, bir yerlerde yapılan, çoğu afaki değerlendirmelerden doğan fiyat farklarının peşinde. Bu anlamda, aracı kurumlar da, bir şekilde bu spekülatif aktiviteye aracılık ediyorlar. Yani, alıcılar, tasarruf sahipleri, yatırımcılar düzenli ekonomik değerlere dayanan tercihler yapmak yerine, piyasanın, bugünden yarına, sabahtan akşama, bu haftadan gelecek haftaya, bu cumadan pazartesiye nasıl değişeceği konusunda akla gelen gelmeyen her türlü değerlendirmeyi yatırımcının önüne koyarak, bu spekülasyona dayalı dalgalanmadan doğan farkın peşindedir. Bu anlamda, bu piyasanın sağlıklı çalıştığını düşünmek, bugünkü şartlarda, maalesef, mümkün değil. O nedenle, bir hafta içerisinde yüzde 20, 30, 40 artışlar ve aynı şekilde düşüşleri de yaşayan, dünyanın belki de en fazla dalgalanan piyasalarından birinde bu spekülasyonun trafiğini yönlendiren kurumlar, bir anlamda aracı kurumlardır. Bu aracı kurumların çalışma esasları konusu tasarıya sadece bir yetki ifadesiyle yansımış, esaslar, gerçekten, ilke yönünden, etik değerler yönünden tasarıda yer almamıştır.

Burada, tamamlarken, son olarak işaret etmek istediğim bir nokta var: Aracı kuruluşlar konusunda düzenleme yaparken "sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacakların yabancı kuruluşlara ilişkin esaslar Kurulca belirlenir" deniliyor. Bizim yabancı sermaye mevzuatımızda ve genel uygulamamızda, yerli yabancı arasında bir ayırım yapılmaması, yerli aracı kurumlar için getirilen ilkelerin yabancılar yönünden de aynen geçerli olması esası vardır. Tasarıya bunun açıkça niçin yazıldığını ve bunun ne anlama geldiğini, ben almakta zorlanıyorum. Aracı kurum, aracı kurum; aynı faaliyet, aynı piyasada faaliyet gösteriyor, bono alım satımına aracılık ediyor, hisse senedi alım satımına aracılık ediyor, repo işlemlerine aracılık ediyor. Bunun yerli olmasıyla yabancı olması arasındaki ayırım, fark nedir; bunun bir izahı yok ve açıkça "diskriminasyon yapmama" ilkesine de aykırı bir düzenleme.

Bu şekliyle baktığımızda, getirilen düzenlemeyle, aracı kuruluşların faaliyet şartlarını düzenleyen kuruluş, başka örgütlerini, merkez dışındaki kuruluşlarını da düzenleme konusunda genel yetkiler alıyor. Görünen o ki, bu düzenlemeye rağmen, aracı kurumlar yönünden, İMKB bir spekülasyon

lasyon piyasası olmaya ve aracı kurumların da bu spekülâtif aktiviteyi yönlendiren kuruluşlar şeklinde faaliyetlerini sürdürmeye devam edeceği anlamına geliyor. 2000 yılına yönelik, 2000 vizyonunu içeren, kavrayan hiçbir yeni yaklaşım, maalesef, bu düzenlemede yok.

BAŞKAN – Sayın Kabataş, süreniz bitmek üzere efendim; toparlar mısınız.

KEMAL KABATAŞ (Devamla) – Bağlıyorum Sayın Başkan.

Bunun anlamı, 2000 yılında da, takip eden yıllarda da, bizim alıştığımız sistem, bizim alıştığımız araçlar, tanıdığımız spekülasyon motivasyonu ağır olan kurumlar sistemdeki varlığını sürdürmeye devam edecektir.

Sözlerimi tamamlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kabataş.

Şimdi, söz sırası, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'da.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun tasarısnın 15 inci maddesi üzerinde şahsen söz almış bulunmaktayım.

15 inci madde, aracı kuruluşların faaliyetlerini düzenlemektedir. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda da, asıl madde, 34 üncü maddedir.

Bu madde, sermaye piyasası kuruluşlarının faaliyetlerini düzenleyen maddedir dedim. Hatırlarsanız, bir önceki maddede, sermaye piyasası kuruluşlarının faaliyetlerini görüşmüştük. Tabii, bu kuruluşlar ne yaparlar, şöyle bir hatırlayalım. Sermaye piyasası araçlarının ihracı ve halka arzı yoluyla satışını sağlarlar; yani, doğrudan doğruya ihraç ederler veya halka arz ederler, aracı kurumlar olarak bunu düzenlerler. Yine, daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının alım ve satımına aracılık ederler. Her türlü türev araçlarının alım ve satımına aracılık ederler. Bunun içinde vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahildir. Yani "future forwards" dediğimiz, ileriye dönük alım satım faaliyetlerini de kapsar. Sermaye piyasası araçlarının geri alım ve satım taahhüdü ile alım ve satımını yaparlar; yani, şu tarihte geri almak üzere, şu tarihte geri vermek üzere, alım satımına aracılık ederler. Yatırım danışmanlığı yaparlar ve portföy işletmeciliği yaparlar. Muhtelif sermaye piyasası araçlarını, kendi portföylerinde bulundururlar, en kârlı olana göre tasarrufları yönlendirirler ve kullanırlar. Yani, sermaye piyasasına iştirak edecek olan şahıslar hatta kurumlar, şirketler, hükmi şahsiyetler, piyasayı takip edemeyebilirler; mümkün değil, fevkalade yüksek bir uzmanlık sahası ve çok süratli değişen piyasalardır; içeride, dışarda, bazen havadan nem kapar, hemen tepe takla olur. Onun için, bu sahada parasını değerlendirmek isteyenler, genellikle bu aracı kurumları değerlendirirler, diğer sermaye piyasası faaliyetlerini de yerine getirirler.

Tabii, bunlarla ilgili Türkiye'de de, dışarda da zaman zaman birtakım sıkıntılar olmaktadır. Bizde de bir ara oldu; birtakım aracı kurumlar iflas ettiler, büyük sıkıntılar oldu. Zannedirim, o 1994 yılı iktisadi kriz dönemindeydi; markın, doların yüzde 300 kur artışına maruz kaldığı, piyasaların altüst olduğu bir dönemdi. Meşhur 5 Nisan 1994 hadiseleridir.

Tabii, bununla ilgili bu düzenlemeler dikkatle yapılması lazım. Burada yazılan hükümlerin de kurum yönetimi tarafından, SPK tarafından dikkatle takip edilmesi lazım; ilgili bakanın da kurumun faaliyetlerini, kendine gelen bilgileri -Hazine'nin de tabii; esas itibarıyla, bu konuda muhatap olan kurum Hazine'dir, tepede olan kurumdur- çok yakından takip etmesi lazım.

Değerli arkadaşlar, tabii, bizde anormal değişiklikler var; yani, uluslararası istatistiklere baktığımız zaman, piyasadaki değişikliklere baktığımız zaman, çok büyük hareketlilik var. Bakım, öntümde... 31 Aralık 1998'e göre sermaye piyasası göstergelerindeki değişikliklere baktığımız zaman, mesela, mahallî parayla baktığımız zaman, Türkiye'de, Kasım 1999 itibarıyla son bir yılda yüzde 229 değişiklik olmuş ve gösterge de 8 554,7 imiş; dolar üzerinden baktığımız zaman, yüzde 103,5 değişiklik olmuş. Böyle anormal bir rakamı, normal sermaye piyasası kurullarının çalıştığı ülkelerde görmüyorsunuz. Yani, yüzde 20, yüzde 30 mertebesinde bazılarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVAT AYHAN (Devamla) – Başkan, sadece bir cümle... Daldım; yoksa, ek süre istemeyecektim.

BAŞKAN – Buyurun.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Yani, bu kadar büyük bir dalgalanmanın normal kabul edilmesi mümkün değil. Bunun arkasından ne gelecek diye çok dikkatle... Tedbirli olmakta fayda var. Tabii, bu dalgalanmayı da önleyemezsiniz. Piyasadır bu, kendi kendine fiyatını teşekkül ettirecek; ama, birileri çok büyük kayba uğrayacak, birileri de çok büyük vurgun vuracak. Tabii, bunun asıl tabanı iktisadî istikrardır; yani, bir ülkede enflasyon bakımından, bütçe açıkları bakımından, dışödemeler bakımından iktisadî istikrar olursa, orada bu dalgalanma olmaz. Tabii; Türkiye'nin hassas durumu... Zaman zaman, faizden kaçan para buraya hücum ediyor, zaman zaman dövize hücum ediyor; böyle, ortada koç gibi sağa sola vuruyor, bir yerleri yıkıyor, bir yerleri yapıyor.

Bunları da söyleyeyim dedim.

Teşekkür ederim, hürmetlerimi arz ederim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim efendim.

Şimdi söz sırası, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan'da.

Buyurun Sayın Candan.

Konuşma süreniz 5 dakikadır.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasıyla ilgili kanun tasarısının 15 inci maddesi üzerinde kişisel görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

15 inci madde, aracı kuruluşları gündeme getirmektedir ve aracı kuruluşların yükümlülüklerini ifade etmektedir. Evvela, aracı kurumlar, borsada üyelik belgesi alacaklardır; faaliyetleri ve merkez dışı teşkilatları kurulca belirlenecektir. Aracı kuruluşlar, yeteri kadar müfettiş çalıştıracaktır. Yatıracakları teminat türü ve çeşitlilik miktarı tespit edilecektir. Teminatlar, haczedilemeyecek, amacı dışında kullanılamayacaktır, üçüncü kişilere devredilemeyecektir. Pay devrinde, kuruldan mutlaka izin alınacaktır; izin alınmadan yapılan devirler, pay defterine kaydedilmeyecektir. Yabancı aracı kuruluşlar için de, ayrıca çalışma esasları belirlenecektir. Özet olarak taktim ettiğimiz zaman, aracı kuruluşlara, bu Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun tasarısında biçilen görev budur.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu hükümetin bir özelliği var; bu kanunlar çıkarılırken ya hazırlık-sız gelmektedir ya da bürokratlar tarafından hazırlanan kanunlar, Plan ve Bütçe Komisyonundan ve Genel Kuruldan süratle geçmektedir ve daha sonra da, bir hafta sonra, on gün sonra da, kanun,

düzeltilmek üzere, tekrar Genel Kurula indirilmektedir. Bunun örneklerini vermek gerekirse, birincisi Vergi Kanunu, ikincisi Sosyal Güvenlik Kanunu, daha sonra da Cumhurbaşkanlığı makamından dönen Af Kanunu. SPK'da, ümit ediyoruz ki, bu tür bir şanssızlığa uğramayız. Biraz önce, SPK personelinin ücret ödemeleriyle ilgili önergede yaşanan acıklı manzara, Genel Kurulda, hükümeti oluşturan partilerin milletvekillerinin bile konuya vakıf olmaması, hatta, Sayın Bakanın, bu önergeyle 3 kat verildiği zaman SPK üyelerinin ne alacaklarını bile tam olarak bilememiş olması, kanunun bürokratlar tarafından hazırlandığını ve hükümet tarafından da konuya vakıf olunmadığını, acı bir gerçek olarak ortaya çıkarmıştır.

Evvvelâ, şunu açık ve net olarak ifade etmek gerekirse, bugün, borsa olarak, Türkiye'de, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası var. Bu da, borsa olma özelliğinden ziyade, tefeciliğe imkân sağlayan bir kurum halinde çalışmaktadır. Maalesef, hepimiz biliyoruz, bazen Hazine'den sızan haberler de, borsaya ciddi birtakım hareketlilik getirmektedir. Hatta, geçen dönemde de, maalesef, Sayın Bakanın intihar teşebbüsüne varıncaya kadar birtakım yanlış uygulamalar oldu.

Değerli arkadaşlar, şu anda, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, 10 000'in üzerinde seyrediyor. Peki, son bir haftada Türkiye'de ne değişti. İhracat arttı mı; hayır. Üretim arttı mı; hayır. Faiz gelirleri düştü. Peki, o zaman, borsadaki rakamların 10 000'in üzerinde olması ne anlam taşıyor?! Türkiye'de, para, borsa, faiz ve döviz üçgeninde oynamaktadır. İşte, aracı kurumların da, burada, tamamen -biraz önce konuşan değerli arkadaşımın da ifade ettiği gibi- spekülâtif amaçla aracılık yaptıklarını görmekteyiz. Aslında, bu kanun tasarısıyla aracı kurumları da bu sınıftan uzak tutmak gerekir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, deminki tezime iddia olarak... Bankalar Kanunu bu Meclisten geçti. Şimdi, bakıyoruz, yeniden bir bankalar yasa tasarısı getiriliyor ve maalesef, tasarımı dikkatle takip ettiğimiz zaman, 3 üncü maddede "zayıf bankaların yönetimi Tasarruf Mevduat Sigorta Fonuna devredilir" diyor. Yani, şu anda, onbeş civarında özel banka için kanun hazırlanmaktadır; gerekçe olarak da, gayet güzel, buraya bir madde ilave edilmiştir.

Şimdi, hükümet bu gelişmelerden habersizdir dedim; bununla ilgili bir belge ifade etmek istiyorum. Hatırlanacağı üzere, bu hükümet, rantı da vergiye bağladı; yani, 1,7 katrilyonluk bir faiz gelirinden vergi almak için teşebbüste bulundu; ancak, hemen arkasından, 1 Aralık 1999'da "bu tarih itibarıyla satılan tahviller faiz dışıdır" diye açıklama yapmak zorunda kaldı. Hatırlanacağı üzere, 14 puanlık bir faiz geliri... Yani, bir nevi konsolidasyon yaptı hükümet; ancak, hemen arkasından, devlete borç veren kişilerin müdahalesiyle, önümüzdeki tahvil satışlarının artık vergi dışı olacağı ifade edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Cümlemiy tamamlayayım, bir dakika müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Toparlar mısınız efendim. Lütfen...

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Bu operasyon yapılırken -çok enteresan- haftalar öncesi, IMF'nin talebi ranttan vergi alınması şeklindeydi; ama, hükümette Başbakan Yardımcılığı yapan Sayın Bahçeli, açıklamasında, bunun çok gizli bir operasyon olduğunu, matbaanın açık tutulduğunu, Cumhurbaşkanının beklediğini, özel kuryeyle gönderildiğini ifade ettiler. Halbuki, IMF ile hükümetin bir ay önce yaptığı protokolda, ranttan vergi alınacağı yazılıydı. Buna bağlı olarak da tabii, kıymetli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın efendim. Lütfen...

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Aslında, hükümet, kıymetli tahviller ve senetlerden alacağı vergiden vazgeçmiş oldu.

Saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Candan.

Sayın milletvekilleri, 15 inci maddeyi oylarımıza sunacağım; yalnız, karar yetersayısı istenilmiştir...

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ayhan.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Karar yetersayısı istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Başka bir arkadaşımız da istemişti efendim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Aynısını tekrar ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı yoktur.

10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 14.56

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.05

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Burhan ORHAN (Bursa), Hüseyin ÇELİK (Van)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31 inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

**V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – *Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/424) (S. Sayısı : 191) (Devam)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerlerini almıştır.

Sayın milletvekilleri, 15 inci maddeyi tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Karar yetersayısı yok ki..

VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istemiştik...

BAŞKAN – Efendim, yapmayın; şimdi dışarıdan geldik!.. Niye bugün itiraz bu kadar çok fazla efendim!

VEYSEL CANDAN (Konya) – Karar yetersayısı yok.

BAŞKAN – Veysel Bey, geldiler efendim.

16 ncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 16. – Sermaye Piyasası Kanununun değişik 36 ncı maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluşlarında ve sermaye artırımlarında, Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde aynı sermaye konulabilir. Aynı sermaye karşılığı çıkarılacak senetleri halka arz esasları kurulca düzenlenir ve bunların devrinde Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesi hükmü uygulanmaz.”

BAŞKAN – 16 ncı madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Ergün Dağcıoğlu?.. Yok.

Doğru Yof Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılması konusundaki tasarının 16 ncı maddesi üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım.

16 ncı maddeyle, Sermaye Piyasası Kanununun 36 ncı maddesine bir fıkra eklenmektedir.

Kanunun 36 ncı maddesine baktığımız zaman, aslında, eklenecek fıkrayla pek irtibatı olan bir madde olmadığını görürüz. 36 ncı madde, yatırım ortaklıklarının kuruluşunu, faaliyetlerini ve bunların şartlarını düzenleyen bir maddedir. Halbuki, söz konusu 16 ncı maddeyle getirilen ek fıkra, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluş ve sermaye artırımlarında -bu iki aşamada- aynı sermaye konulması imkânını getirmektedir; sadece nakit değil, aynı zamanda herhangi bir gayrimenkulün, mamelekin de, nakdin dışındaki bir gayrimenkulün de sermaye olarak konulabileceğini hüküm altına almaktadır. Böylece, halihazırda sahip oldukları gayrimenkulleri, kurulmuş veya kurulacak olan gayrimenkul yatırım ortaklıklarına aynı sermaye olarak koyamayan ve bu ortaklıklara katılmayı düşünen kişilere kolaylık sağlamak, gayrimenkul yatırım ortaklıklarını, değerli gayrimenkulleri satın alma maliyetinden kurtarmak, faaliyet dönemi boyunca da, gayrimenkul yatırım ortaklarını nakdi sermaye temin etmek zorunda bırakmadan, değerli mülkleri edimlerini sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca, Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesine de bir atıf yapmak suretiyle, söz konusu maddenin, burada uygulanamayacağı hüküm altına almaktadır. Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesinde de devir yasağı getirilmiştir. Aynı karşılığı olan hisse senetlerinin, şirketin tescilinden itibaren iki yıl geçmeden, başkalarına devredilemeyeceği hükmüne yer verilmektedir. İşte, söz konusu 16 ncı maddeyle getirilen ve 36 ncı maddeye bir fıkra olarak eklenecek madde hükmü, Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesinin burada uygulanamayacağı da hüküm altına almaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sermaye Piyasası Kanununun amacı, bildiği üzere, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak, halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak amacıyla, sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını düzenlemek ve denetlemektir. Aslında, 16 ncı maddeyle getirilen fıkra, mevcut Sermaye Piyasası Kanununda, gayrimenkul yatırım işletmeciliği yapanlar için bir kolaylık getirmektedir ve faydalı bir maddedir. Aslında bu, kanunun ilk çıktığı tarihlerde düzenlenmesi gereken bir husustu; bir eksiklik bu maddeyle giderilmiş olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türk ekonomisinin meselesi, Sermaye Piyasası Kanununun eksikliklerinin giderilmesi, noksanlıklarının giderilmesi ya da çalışanlara ilave ücret verilmesi meselesi değildir. Türk ekonomisinin en büyük öncelikli problemi, kamu finansman açığının giderilememesidir; yani kamu finansman açığının giderilememesi nedeniyle de hükümetin borçlanması suretiyle, toplanan vergilerin tamamen devletin, hükümetin borç faizlerine ödenmesi suretiyle bütçe açığının kapatılmamasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akın, toparlar mısınız lütfen.

MURAT AKIN (Devamla) – Daha Başkan...

BAŞKAN – Öbür maddede yine konuşursunuz efendim; toparlayın.

MURAT AKIN (Devamla) – İşte, piyasa, alıcı ve satıcının bulunduğu bir yerdir.

Şöyle bir baktığımız zaman, piyasaya canlılık getirecek mali sektör, maalesef, reel sektöre istihsalı, üretimi, istihdamı artırıcı sektöre de destek, bir destekleme fonksiyonunu yerine getirmektedir; yani, kredi vermemektedir; verilen kredilerde ise faiz nispetlerinin aşırı derecede yüksek tutulması suretiyle, yatırımcı kuruluşlar bu krediyi kullanamamaktadır.

Şimdi, konuşacağım hususlar daha var; ancak, bunlara diğer maddelerde devam edeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın efendim.

MURAT AKIN (Devamla) – Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası, Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Ergün Dağcıoğlu'nda.

Buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Dağcıoğlu, süreniz 10 dakikadır.

MURAT AKIN (Aksaray) – 5 dakika oldu.

BAŞKAN – Hayır efendim, mümkün değil; yeni, oraya dijital saat koyduk efendim, orada yazıyor; aşkolsun!.. Yapmayın, siz Kamer Genç'e uymayın!.. Gönül fukarası olabiliriz; ama, zaman hırsız olmamız mümkün değil.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Kamer Genç iyi arkadaşımızdır.

BAŞKAN – Yok efendim, bir şey demedim; ama, siz ona uymayın.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Siz adalet üzere hareket edin.

BAŞKAN – Hayır; istirham ederim yani!.. 3 dakikaya tenezzül etsek ne olacak efendim; yani, istirham ederim!.. Bu mübarek ramazanda, oruç ağzınızla iftira etmek hoş mu efendim?! (MHP sıralarından alkışlar)

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, 5 dakika olmuş; arkadaşlar tutmuşlar.

BAŞKAN – Efendim, öntümdeki saat 10 dakika yazıyor.

MURAT AKIN (Aksaray) – Onda bir oynama var.

BAŞKAN – Efendim, mümkün değil.

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, bir şey konuşmadım ki; saygıyla selamladım.

BAŞKAN – Affedersiniz efendim; öntümdeki saat 10 dakikaya ayarlı. Şimdi yine bastım, 10 dakika... Yapmayın allahaşkıncınıza ya! Yavaş konuştuğunuz için zaman gidiyor efendim.

MURAT AKIN (Aksaray) – Hep “5 dakika” diyorlar.

BAŞKAN – Sayın Pamukçu benim elimdeki saati nereden görmüş?! Hayır, söyleyin bakayım bana, nereden görmüşsünüz siz?! 5 dakika kala bakıyorsanız, görürsünüz!.. Aşkolsun ya!..

Buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Başkan, şu anda benim öntümdeki saat yanlış değilse, tam 1,5 dakikam, biraz önceki tartışmaya gitti; sıfırlarsanız sevinirim.

BAŞKAN – 2 dakika gitti efendim, 2 dakika; buyurun siz, ben ilave edeceğim onu.

Adalet diyoruz, Hazreti Ömer'in adaletini yapıyoruz burada; buyurun.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, tebrik ediyorum ve teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasıyla ilgili kanun tasarısının 16 ncı maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi, şahsım ve Grubum adına selamlıyor, ramazanın da, bütün İslam âlemine ve Türk âlemine hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapan hükümet tasarısında 13 üncü madde olarak getirilen düzenleme, Plan ve Bütçe Komisyonumuzda 16 ncı madde olarak son şekline getirilmiştir;

buna göre, 16 ncı maddeyle, Sermaye Piyasası Kanununun değişik 36 ncı maddesinin sonuna bir fıkra eklenmekte -bugünkü 16 ncı maddenin gündemi odur; sadece bir fıkra eklenmekte- o da, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluşlarında ve sermaye artırımlarında, Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde aynı sermaye konulabileceği hükmüldür. Bu maddeyle, Sermaye Piyasası Kanununun 36 ncı maddesinin kapsamı genişletilmekte ve Kanunda daha önce olmayan, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluş ve sermaye artırımlarında aynı sermaye konulması imkânı getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, aslında, bu ilave edilen madde, gelişmeye mani olan bir engeli ortadan kaldırması bakımından faydalı ve önemli bir madde olarak gündeme gelmektedir; çünkü, halihazırda, sahip oldukları gayrimenkulleri kurulmuş veya kurulacak olan gayrimenkul yatırım ortaklıklarına aynı sermaye olarak koyamayan ve bu ortaklıklara katılmayı düşünen kişilere kolaylık sağlanması, şüphesiz iyi bir gelişmedir; vesile olanlara teşekkür etmek lazım.

Böylece, gerektiğinde değerli gayrimenkulleri satın alma imkân dahiline girmektedir, bir ön açma durumundadır; aksi takdirde, gayrimenkul yatırım ortaklıkları değerli mülklerin yüksek maliyetini karşılamak için ilave nakdî sermaye aramak ve temin etmek zorundaydı ki, bu, çok daha büyük finansal problemlere sebep olmaktaydı. Bunun için, bu maddenin öneminden ötürüdür herhalde ki, hazırlık safhasında yapılan çalışmalarda, âdeta, Türk Ticaret Kanunu bile açıkça by-pass edilmiştir; çünkü, bu senetlerin devrinde Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesi hükmünün uygulanmayacağı şeklinde bir istisna getirilerek, konuyla ilgili Türk Ticaret Kanununun ilgili maddesi de aşılmış olmaktadır bu ilave maddeyle.

Bilindiği üzere, Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesi, devir yasağıyla ve yasaklarıyla ilgilidir. Söz konusu maddeyle, aynı karşılığı olan hisse senetlerinin şirketin tescilinden itibaren iki yıl geçmeden başkalarına devri hükümsüz sayılmaktaydı. Bu, çok önemli bir problem ve Türk Ticaret Kanununda halen düzeltilmiş değildir. Getirilen 16 ncı madde düzenlemesiyle, münhasıran yatırım ortaklıkları için aynı sermaye karşılığı çıkarılan hisse senetlerine Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesinin uygulanmayacağı hükmüne bağlanmış ve uygulamada iki başlılık bile göze alınarak, az evvel söylediğim by-pass yapılmıştır.

Ayrıca, maddenin bu şekilde çıkması durumunda, aynı sermaye karşılığı çıkarılacak senetlerin halka arz esaslarının düzenlenmesi, Sermaye Piyasası Kurulunun yetkisine bırakılmış bulunmaktadır. Bu noktada, açıkça ifade ediyoruz ki -yıllıkları söylerken, eleştirilerimizi de inşallah kale alacaksınız- bu tasarıyla, Sermaye Piyasası Kurulu olağanüstü yetkilerle donatılmaktadır. SPK, âdeta hem yasama hem yürütme hem de yargı görevini üstlenmek durumundadır. Bir kurulun, bu sebeple yetkilendirilmesi, bu kadar geniş yetkilerle yetkilendirilmesi, yeni birtakım, bir dizi olumsuzluklara da sebep olabilir. Bu haklar, yani, üç erk, şu anda Bakanlar Kurulumuza bile verilemeyecek olan yetkililerdir. Maalesef, Bakanlar Kurulumuza tevdi edilmeyen yetkiler SPK'ya bu maddeyle tevdi edilmektedir; bunun altının çok ciddi bir şekilde tahkim edilmesi kanaatimi arz ediyorum.

Hiç şüphesiz, sermaye piyasasının çağdaş bir yapıya kavuşturulması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasının, finans sektörünün gelişmesine katkı sağlayacağına inanıyoruz. Ayrıca, Türk ekonomisinin sürdürülebilir bir büyüme trendine girmesinin, SPK'nın geliştirilmesine bağlı olduğu da bir gerçektir. Niçkim, bu amaçla, yasal düzenlemelerin yanında, çeşitli teşvik yöntemleriyle bu piyasanın istenilen amaçlar doğrultusunda geliştirilmesi, bildiğimiz kadarıyla 57 ncı hükümetimizin de öncelikli hedefleri arasında bulunmaktadır. Ancak, bugüne kadar Türk sermaye piyasası, ülkede hüküm süren kronik enflasyon ve yüksek faiz uygulamaları nedeniyle, maalesef, is-

tenilen şekilde gelişmemiştir. Bir taraftan, İMKB'nin dünyanın önde gelen borsalarından biri durumuna geldiği ifade edilmektedir -ki, elbette böyle olmak durumundadır, bunu temenni ediyoruz- diğer taraftan, bu durumun sağlıklı bir şekilde devamı, hiç şüphesiz, öncelikli olarak ülke ekonomisinin istikrarlı bir yapıya kavuşturulmasından ve borsanın sürekli değişen ve gelişen uluslararası sermaye piyasası şartlarına uyum sağlayabilmesinden geçmektedir.

Sermaye piyasasının, sermayenin tabana yayılmasında, hiç şüphesiz, çok önemli bir işlevi olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, küçük tasarrufçu, mutlaka, sermaye piyasasına çekilmek zorundadır; ancak, bu "zorundadır" ifadesi, zorla, dayatmayla olmamalıdır. Sistemi, önce model olarak iyi çalışır hale getirmek, güveni sağlamak, koruyucu tedbirleri almak ve teşvik etmek gibi yollar, bu hedefin gerçekleşmesine yardım edecektir.

Örneğin, sermaye piyasasını düzenleyecek ve denetleyecek yeterli altyapının olmaması nedeniyle, 1994 ekonomik krizi, hatırlıyorsunuz, sermaye piyasasını derinden etkilemiştir. Tasarıda, bu tür sorunların zararlarını en aza indireyecek düzenlemelere yer verilmesi, elbette doğru bir yaklaşımdır; ancak, bu tasarıyla getirilen tedrici tasfiye isteyebilme, şirket yönetim kurulu üyelerine işten elçektirme, işyerlerini arama ve hesaplarını inceleme gibi konularda -bakın, bunların hepsi çok önemli- Sermaye Piyasası Kuruluna olağanüstü yetkiler tanınmasının, kamuoyunda tedirginlik yaratacağı; bu durumun, yabancı sermayeye ihtiyaç duyan ülkemiz açısından olumsuz etkilere neden olabileceği çok açıktır.

Tasarının esas amacı -biliyorsunuz, tasarının esas amacının altını çizmemiz lazım sevgili arkadaşlar- 558 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, yani önceki yıllarda ortaya konulmaya çalışılan kanun hükmünde kararnamenin, Anayasa Mahkemesi tarafından iptali üzerine, doğan boşluğu doldurmaktır; onun için bu hazırlıklar yapılmaktadır. Ancak, görülüyor ki, hükümet bu fırsatı değerlendirerek, el çabukluğuyla yeni birtakım hükümler araya sokmaya çalışmaktadır. Hükümetin bu gayret içerisinde olduğunu da tespit ve ifade etmek istiyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dağcıoğlu, kişisel söz hakkımız da var; eğer istiyorsanız, onu da beraber kullanın.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) - Çok teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Süreniz 7 dakika oldu; buyurun.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) - Sayın milletvekilleri, iki başlı bir hukuk doğru değildir. Sermaye Piyasası Kanunu, anonim şirketlerin halka açık olanlarını düzenleyen Türk Ticaret Kanunundan farklı bir hukuk alanı haline gelmiştir. Aynı konuda farklı iki kanuna sahip olmak, bir ülkede uygulamalar adına çok önemli bazı sıkıntılar çıkaracaktır. Aynı konuda farklı iki kanuna sahip olmak uygulamada çok farklı sıkıntılar çıkaracaktır diyorum, neden; çünkü, Türk Ticaret Kanunu aynı konuda farklı bir hareket alanı, Sermaye Piyasası Kanunu aynı konuda farklı bir hareket alanı temin etmektedir ki, hakikaten, bu çift başlılık büyük sıkıntılara müncer olmaktadır. Oysaki, maddî hukuk düzenlemelerinin Türk Ticaret Kanununda yapılması, SPK Kanununun ise esas itibariyle piyasanın sürekli denetlenmesine yönelik hukuk boşluğunu dolduracak şekilde getirilmesi daha uygun olurdu.

Diğer taraftan, Sermaye Piyasası Kurulu, zaten gereğinden fazla yetkiyle donatılmıştır. Bu aşırı yetkiler kötüye kullanıldığında, kurulu devlet içinde devlet haline getirebilecek hukuk dışı uygulamalar; maalesef, istemememize rağmen, yaygın hale gelecektir, yoğunluk kazanabilecektir. Bunun örnekleri de, geçtiğimiz dönemlerde görülmüştür. Kurul, özel nitelikli ilke kararları yoluyla,

piyasa üzerinde âdeta terör estirmiş ve estirmektedir. Şimdi, bu tasarıyla, kurulca alınan genel ve özel nitelikli kararlara aykırılık gibi son derece sübjektif bir gerekçeyle, gerçek ve tüzelkişilere milyarlarca liralık idarî para cezaları verme yetkisi tanınmaktadır. Sermaye Piyasası Kurulu, bu kanundan sonra elde ettiği süper yetkilerle, âdeta, yatırımcımızın tepesinde Demokles'in kılıcı gibi duracaktır; ne zaman kelle götüreceği de onların insafına terk edilmiştir. Hukuk devletinde hiç böyle şey olur mu Allahaşkına?!

Gel de şimdi, sözün bu noktasında, hemşerim Tokadizade Şekip Efendinin, rahmetle hatırlamama vesile olan bir dörtlüğüünü burada okuma diyor. Bakın sevgili milletvekilleri, diyor ki hemşerim:

"Dediğin dedik, çaldığın düdük ama
Farketmezsen eğer şeker, şapı
Bir gün gelir mutlaka yutarsın hapı
Yüzüne kapanır yüzlerce kapı
Gafletin cezası hüsrandır yavrum."

Buraya ne kadar da uyuyor; çok dikkatli olmalıyız sevgili arkadaşlar. Sonuç olarak, kanun tasarısı, ülkemizdeki yeni yeni gelişmekte olan serbest piyasa oluşumunu altüst edecek gibi görünüyor. Çünkü, bu tasarı, hukukun üstünlüğü kavramı yerine idarenin keyfilliğini pekiştirecek, sermaye piyasasına güveni tamamen sarsacak hükümlerle doludur maalesef; çünkü, bu tasarı kanunlaşır sa, müteşebbis ve yatırımcılarımız moral olarak çökertilmiş olacak ve ileride çok büyük sakıncaları görülecektir. Muhtemelen de, diğer kanunlarda olduğu gibi "haydi, olmadı bir daha" diyerek, yeni yeni değişiklik tasarıları getirilecektir.

Hiçbir işi doğru dürtüst yapamayacak mıyız Allahaşkına sevgili arkadaşlar?! Hani, deveye demişler ki "inişli yolu mu seversin, çıkışlı yolu mu?" O da, "bunun düz yoluna ne oldu?" demiş!..

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; adına kısaca "GYO" denilen gayrimenkul yatırım ortaklıkları, son yıllarda finansal piyasalarda görülen önemli yeniliklerden birisidir. Henüz dört yıllık bir geçmişe sahip olmalarına karşılık, özellikle finans imkânlarının kısıtlı olduğu ülkemiz gayrimenkul sektöründe kurumsal sermayenin sektöre girebilmesi ve daha büyük ve nitelikli projelerin hayata geçirilebilmesi konusunda önemli bir fırsat olarak görülmektedir.

Şimdi bakın, ülkemizde GYO'lar ilk defa 1997 yılında İMKB'de işlem görmeye başladılar. Halen, bu şekilde borsada işlem gören GYO'lar 5 adettir; İş Bankası, Yapı Kredi Bankası, Koç Holding, Alarko gibi... Bu şirketlerin toplam sermaye hacminin 100 trilyon, yani 200 000 000 dolara yaklaştığı ifade edilmektedir; ancak, bu rakamın da önemli bir kısmı yabancı yatırımcıların elindedir. İMKB'de halen işlem görmeyen, ama, kurulmuş 8 adet daha GYO bulunmakta ve borsada en uygun halka arz zamanını beklemektedir; Bayraktar Holding, Nuro Holding, Osmanlı Bankası ve Avrupa Amerika Holding gibi...

BAŞKAN - Sayın Dağcıoğlu, toparlayın lütfen.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

Şimdi, ülkemizde GYO'ların ana amacının, finansman problemleri bulunan inşaat sektörüne kaynak sağlamak olduğu bilinmektedir. Böylece, halka açılarak toplanan fonların, gayrimenkul sektörüne yönlendirilmesine çalışılmaktadır.

Sevgili arkadaşlarım, vaktinizi fazla almak istemiyorum, Sayın Başkan da zamanımın sınırlı olduğunu ihtar ediyor. Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesi ve SPK'nın bu 16 ncı maddey-

le getirilen hükümleri arasındaki uyumsuzlukların çok büyük problemlere müncer olacağını ifade ediyor ve bu durumda, birsürü zorluklarla çıkarmaya çalıştığımız maddelere hep takoz olanların, gayrimenkul sermaye ortaklığı konusunda, bu güzel, ön açıcı, yumuşatıcı, kolaylaştırıcı tavırlarının diğer kanun maddelerine ve diğer meselelere de teşmil edilmesi kanaatimi arz ederek, burada son bir saptama yaparak sözlerimi bitirmek istiyorum Sayın Başkanım.

Bakin, mesela, Sayın Mesut Yılmaz, Anavatan Partisi muhalefetteyken, bu 558 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameyi Anayasaya aykırı bulmuş ve iptal ettirmişti; ama, bugün, aynı mevzuatın yasallaşmasına ortak olmaktadır, hem de daha beter ilaveler yapmak suretiyle; aynen, daha önce, sosyal güvenikle ilgili düzenlemede "mezarda emeklilik" dediği yasayı, sosyal güvenlik reformu diyerek, bizleri sabahlara kadar çalıştırıp daha beterini çıkarmasındaki telaşını burada da görüyor ve bu telaşlarla, memleketimizin geleceği noktanın çok hayırlı olmayacağı kanaatimi bu vesileyle arz ediyor ve bu kararsız kasımlarla yönetilmeye mecbur muyuz diyerek, hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum efendim. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'da.

CEVAT AYHAN (Şakarya) – Söz hakkımı Sayın Murat Akın'a veriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayhay efendim.

Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın, buyurun efendim.

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 16 ncı madde üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, biraz önce yaptığım konuşmada yarım kalan hususları tamamlamak üzere, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan Beyin sırasını almış bulunuyorum; bu vesileyle, ona ayrıca teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri; Sermaye Piyasası Kanunu, esasta, mali piyasayı düzenlemek üzere çıkarılmış bir kanundur. Mali piyasanın esas maksadı ise, yatırımlara, yatırımcı kuruluşlara finansman desteği sağlamaktır. Bilindiği üzere, bunların hepsi, maliye politikasının araçlarından birisidir. Maliye politikasının araçları yanında, bir de amaçları vardır. Nedir bu amaçları; ekonomide tam istikrarı sağlamaktır. İşte, bir ülkede maliye politikasının, sermaye piyasasının, birinci maksadı, o ülkede ekonomik istikrarı sağlamaktır. Eğer, bir ülkede ekonomik istikrar sağlanmazsa, siyasi istikrarın sağlanması da lâ mümkündür. Onun için, ekonomideki istikrar hangi hallerde sağlanabilir? Değerli milletvekilleri, bir ekonominin istikrara kavuşturulması bahis mevzu olduğu zaman, başlıca iki hususun bir arada gerçekleştirilmesi istenilmektedir. Bunlardan birisi, fiyat istikrarı, diğeri ise tam çalışmadır.

Şöyle bir tezekkür ettiğimiz zaman, ülkemizde, fiyat istikrarının sağlandığı söylenemez. İçerisinde bulunduğumuz ramazan ayı. Bugün, gazetelere baktığımız zaman, tatlı şekerin acı bir şekilde dönüştürüldüğünün, yeni fiyat belirlemeleriyle ortaya çıktığı görülmektedir. Şeker fiyatlarına yüzde 17 zam yapılmıştır. Pancar fiyatlarına baktığımız zaman, aynı fiyat yansımaları pancar fiyatlarında gözükmemektedir.

Yine, ekonomik istikrarın bir uzvu olan tam çalışma ise sağlanmış değildir.

Değerli milletvekilleri, bilhassa, hisse senetleri halka arz edilmiş anonim şirketlerin bir bir kapandığı gözükmemektedir, bilinmektedir. Bu şirketlerde çalışan, aşu, işi olan insanların, uygulanan politikayla işsiz kaldıkları, fabrikaların bir bir kapandığı, yine, hepimizin malumlarıdır. Tam çalışma değil eksik istihdam dahi sağlanamamaktadır.

Mali piyasalardaki eksikliğin giderilmesi için getirilen kanun değişiklikleri; ne yazık ki, tarım sektöründeki, sanayi sektöründeki KOBİ'lerin, küçük esnafın istifade etmiş olduğu kredilerin kendilerine sağlanmasında mevzuatta yapılacak kolaylıklar, aynı hassasiyetle korunmamaktadır.

Bilhassa, inşaat sektöründe çalışanlar ve hisse senetleri halka arz edilmiş inşaat sektöründeki firmalar, çalışanlar, ekonomideki daralma çerçevesinde, oldukça zor durumdadırlar. İnşaat malzemesi üreten şirketler zor durumda ve bu şirketler bir bir işyerlerini kapatmaktadırlar.

Şimdi, Sermaye Piyasası Kanununu çıkarıyoruz; ama, Sermaye Piyasası Kanunundan istifade eden şirket sayısı, neredeyse, son üç yıl içerisinde, ülkemizde yüzde 50'ye inmiştir. İlk önce, bu piyasadaki fiyat istikrarını sağlamak lazım, enflasyondaki aşırı yükselmeleri durdurmak lazım. Aksi takdirde, insanların bir kısmı müsrifçe harcarken, müsrifçe yerken, bir kısmı da aç ve açıkta olarak onları seyretmektedir. Bu, sosyal bir patlamaya neden olacaktır. İşte bu sosyal patlama ülkemizde olduğu zaman, tahribatı çok büyük olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bedük, şahitsiniz değil mi efendim; makineyle oynanmış değil.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Evet efendim, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Aynı sürede, aynı yavaş konuşmayla iki misli 10 dakika yapar.

Teşekkür ederim.

Sayın Akın, lütfen toparlar mısınız efendim, iftar vakti yaklaşıyor.

MURAT AKIN (Devamla) – Peki, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, ilk önce, şu tarım sektörünün içerisinde olduğu zorluğu, esnafımızın içerisinde olduğu zorluğu aşacak kanunî düzenlemeleri mutlaka getirmek suretiyle, ülke nüfusunun yüzde 70-80'ini oluşturan bu sektörün rahatlamasını, aşırı istihdamı, maliye politikasını ve para piyasasındaki düzenlemelerin yerinde olmasını sağlamak ve verilen emeğin boşa gitmediğini, hiç olmazsa rahat bir yaşamıyla milletimizin bunu görmesini sağlamamız gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen bağlayın efendim.

MURAT AKIN (Devamla) – Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akın.

Efendim, 16 ncı madde üzerindeki görüşmeler bitmiştir.

16 ncı maddeyi...

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, malumunuz, karar yetersayısının aranılması istendi.

16 ncı maddenin oylamasının elektronik cihazla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 3 dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Madde kabul edilmiştir efendim.

17 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 17. – Sermaye Piyasası Kanunu'nun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Diğer sermaye piyasası kurumları"

Madde 39. – Diğer sermaye piyasası kurumları; kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen, sermaye piyasası araçlarının takas ve saklanması, derecelendirilmesi, ihraççıların ve sermaye piyasası kurumlarının denetlenmesi ile uğraşan kuruluşlar, yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi gibi sermaye piyasası faaliyetlerini yerine getiren şirketler, varlık yönetim şirketleri, ortaklık ve kuruluşlara ait alacakları temellük ederek münhasıran bu Kanunun 13/A maddesinde belirlenen varlığa dayalı menkul kıymetleri ihraç etmek amacıyla kurulan genel finans ortaklıkları, ipoteğe dayalı menkul kıymetler kuruluşu, risk sermayesi yatırım fonları, risk sermayesi yatırım ortaklıkları, vadeli işlemler aracılık şirketleri ve portföy saklama şirketleridir."

BAŞKAN – 17 nci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Antalya Milletvekili Sayın Zeki Okudan; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ OKUDAN (Antalya) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım "Sermaye Piyasası Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir". Bu metin daha önce okundu. Burada, diğer sermaye piyasası kurumları şu şekilde tarif ediliyor: "Diğer sermaye piyasası kurumları; kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen, sermaye piyasası araçlarının takas ve saklanması, derecelendirilmesi, ihraççıların ve sermaye piyasası kurumlarının denetlenmesi ile uğraşan kuruluşlar, yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi gibi sermaye piyasası faaliyetlerini yerine getiren şirketler, varlık yönetimi şirketleri, ortaklık ve kuruluşlara ait alacakları temellük ederek münhasıran bu Kanunun 13/A maddesinde belirlenen varlığa dayalı menkul kıymetleri ihraç etmek amacıyla kurulan genel finans ortaklıkları, ipoteğe dayalı menkul kıymetler kuruluşu, risk sermayesi yatırım fonları, risk sermayesi yatırım ortaklıkları, vadeli işlemler aracılık şirketleri ve portföy saklama şirketleridir." Burada, diğer sermaye piyasası kurumları tarif edilmiş ve net bir şekilde açıklanmıştır. Uluslararası normlara yakın bir tarif yapılmış ve bilimsel olarak ortaya konulmuştur. Buraya kadar, bu meslekle uğraşanlara şükranlarımı arz etmek istiyorum; ancak, arkadaşlarımızın belirttikleri gibi, ramazan ayında yüzde 17'lik zamla şeker...

DEVLET BAKANI RÜŞTÜ KÂZİM YÜCELEN (İçel) – Tekel ürünlerine de zam yaptık...

MEHMET ZEKİ OKUDAN (Devamla) – Bu kanunların tamamı, piyasada serbest dolaşan paralar içindi, bu paraların ekonomiye katkısını sağlamak içindi; ancak, biz, bu kanunu...

BAŞKAN – Sayın Bakan, yerinizden laf atmayın lütfen.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Tekel zamları unutuluyor.

DEVLET BAKANI RÜŞTÜ KÂZİM YÜCELEN (İçel) – İçkiye de zam yaptık...

BAŞKAN – İşte, laf atmayın efendim, laf atmayın... Oraya, size sıra gelecek yani...

Buyurun Sayın Okudan.

MEHMET ZEKİ OKUDAN (Devamla) – Şimdi, o kadar çok zam geldi ki, hangisini söyleyeceğimi bilmiyorum.

BAŞKAN – Sayın Okudan, lütfen... Siz Bakana uymayın; lütfen...

MEHMET ZEKİ OKUDAN (Devamla) – Şimdi, portföyde veya risk sermayesi yatırım ortaklıklarında artık bir yatırımcının risk olarak yeni bir projeyi desteklemesi ve yeni bir projeye ilgili yatırımda bulunması, şu anda, şu yönetimle mümkün gözükmemektedir. Zira, piyasada çok belirgin bir belirsizlik hüküm sürmekte. Tabii afetlerden, doludan ve diğer istikrarsızlıklardan dolayı pi-

yasa ciddi bir şekilde yara almıştır. Bugün, Adapazarı, Gölcük ve İzmit'teki depremin oluşturmuş olduğu piyasadaki olumsuzlukları yüzünden, biz, ne kadar iyi kanun çıkarırsak çıkaralım, ne kadar iyi düzenleme yaparsak yapalım, bunların ekonomiye katkısı çok zor olacaktır; çünkü, piyasa, artık bir gün sonrasını göremez durumdadır.

Yine, burada, portföy saklama şirketlerinden bahsediliyor. Portföy saklama şirketleri, hangi şirketin ne kadar kârlı olacağını yatırımcıya izah etmekte sıkıntı çekebilir; hatta, yatırımcıları zara- ra bile sokabilir durumdadır. Bu teşekküllerin çok iyi bir şekilde çalıştırılması, yastık altında kalan veya tasarrufta bulunup da piyasaya sermaye olarak aktarılamayan paraların en iyi şekilde de- ğerlendirilmesi esas olmalı.

Netice olarak, kanun tasarısının bu maddesiyle ilgili olumlu kanaatlerimiz var; fakat, bunların çok iyi işletilmesi gerekmektedir.

Hepinize hürmetlerimi arz ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Okudan.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın; buyurun.

Sayın Akın, sürenizi iyi hesaplayın; iftiraya bir kere daha maruz kalmayayım efendim.

İftar da yaklaşıyor; haberiniz olsun.

DYP GRUBU ADINA MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 17 nci madde üzerinde söz almış bulunmaktayım.

17 nci madde, Sermaye Piyasası Kanununun 39 uncu maddesinde ilave bir hüküm vazetmek- tedir; 39 uncu maddede daha önce yer almayan bir husus düzenlenmektedir; buna göre, metne port- föy saklama şirketleri dahil edilmiştir. Bu kuruluşlar, portföy yönetimi faaliyetinde bulunan kuru- luşların yönettiği portföyleri "emanetçi" sıfatıyla saklamaktayken, yapılan ilaveyle, portföy yön- etiminde kurucu-yönetici-saklayıcıdan oluşan üçlü sistemin uygulanmasına olanak verilmektedir. Kurul tarafından gerekli yasal düzenlemeler yapıldıktan sonra, yabancı ülkelerdeki uygulamalar ör- neklerinde olduğu gibi, bu kuruluşların önemli bir kurumsal yatırımcı grubu oluşturması beklenil- mektedir.

Değerli milletvekilleri, ayrıca, maddede yer alan ve bugüne kadar uygulama alanı bulamayan ipoteğe dayalı menkul kıymetler merkezi maddeden çıkarılarak, münhasıran vadeli işlemler konu- sunda faaliyette bulunacak vadeli işlemler aracılık şirketleri maddeye dahil edilmiş bulunmaktadır.

BAŞKAN – Efendim, hatip konuşuyor; rica ederim, bu deplasmandan vazgeçelim. Herkesin elinde bir önerge var...

Buyurun sayın hatip.

MURAT AKIN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Sermaye Piyasası Kanunu 1981'den son- ra meriyete girdiğinde, en iyi şekilde uygulama Doğru Yol Partisinin hükümette olduğu 1995, 1996 ve 1997 yıllarında üç yıl üst üste gözlenmiştir; çünkü, halka arz edilen hisse senetleri, çok ortaklı şirket diye tabir edilen ve 100'ün üzerinde ortağı olan bu şirketlere birçok vergi muafiyeti getirildi- ği gibi, vergiyé matrah olan tutarların da diğer şirketlere göre kademeli olarak azaltıcı bir şekilde uygulanması suretiyle, piyasanın bu Sermaye Piyasası Kurulunun denetimine tabi şirketlere dönüş- mesini sağlamıştır.

İşte, Sermaye Piyasası Kanununun çok iyi uygulandığı 1995, 1996, 1997 yıllarında, Türkiye, üç yıl üst üste yüzde 7'lerin üzerinde büyümeyi yakalamıştır. Bilhassa, 1997 yılı Refah-Yol dön-emindeki -ortaklık dönemindeki- o uygulamalar, bütçe açığını asgarî noktaya indirmiş, ayrıca, yatı-

rımları zirve sayılabilecek noktaya çıkarmış, devletin borçlanmasını asgarî noktaya indirmiş, yani, mali tabiriyle, kamu finansman açığını asgarî noktaya indirmiştir. Demek ki, Sermaye Piyasası Kanununun iyi uygulandığının neticesinin alınması, ancak ekonomik büyümeyle mümkün olabilir.

İşte, 1995, 1996, 1997 yıllarındaki ekonomik büyüme, ne yazık ki, 1998 yılında ekonomik daralmaya, daha sonra duraklamaya, şimdi ise çöküntüye doğru gitmektedir. 1998 yılında eksi 2'lerde olan büyüme, 1999 yılı ağustos sonu itibariyle yine eksi 2,8'lerde, kasım ayı sonu itibariyle de yine eksilerdedir. Eksilerde olan bir büyümeye dair 2000 yılı için artı 5 şeklinde bütçede tahminde bulunulması, bir nevi ekonomideki gelişmelerin, safhaların iyi izlenmemesinden ya da bilinip de gizlenmesinden kaynaklandığı, bizler tarafından, az da olsa, sezinlenmektedir; çünkü, ekonomik küçülmenin olduğu, bütçe açığının 10 katrilyonlara ulaştığı, ekbütçenin çıkarılacağı, ekvergi kanununun çıkarıldığı bir dönemde, 2000 yılı için büyümenin olacağını düşünmek, doğru değildir.

Değerli milletvekilleri, çok kısa bir zaman önce çıkarılan ekvergi kanunu, 2000 yılında, hatta 2001 yılında 3 misli küçülmeye neden olacaktır. Bugünkü hesaplamalara göre, bilhassa İstanbul Ticaret Odası Başkanı Mehmet Yıldırım Beyin ve ekonomistlerin tespitlerine göre, 2001 yılında 1,5 milyar dolar daralmaya neden olacağı ifade edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, insanlarımızın büyük bir kısmı aç ve açıktadır. Hakikaten, insanlarımız -biraz sonra iftar saati başlayacak, iftar saati gelmek üzere- sofrasına yavan eklemek koymaktan acizdir. Bu insanlarımız çalışmaktan aciz değil; devlet, millet, bizler bunlara iş sahası açamadığımızdan dolayı, iş bulamadıklarından dolayı aciz hale düşmüşlerdir. Şimdi, insanlarımızın bir kısmı, iftar yemekleri verecek; iftar sofrasında her çeşit yiyecekler olacak; bunları, televizyonlar ekranlarında gösterecek; ama, köylümüzün, insanlarımızın büyük bir kısmı ise, o iftar sofrasındaki küçük bir şeyi almaktan acizdir, alma imkânına sahip değildirler. Böyle çelişkili insan sınıflarının olduğu bir ülkede de, biraz önce konuşmamda ifade ettiğim gibi, sosyal bir patlama olacaktır. İşte hükümet, ülkemizde, ekonomik istikrarı sağlayamadı, büyümeyi sağlayamadı. IMF'nin reçetelerine uygun olarak yapmış olduğu iktisadî, ekonomik politikalar ise, biraz önce ifade ettiğim gibi ekonomimizi, çöküntü noktasına getirdi. İşte, şu Yüce Meclisin, ilk önce, insanlarımızın büyük bir kısmının refahını sağlayacak hukukî düzenlemeleri mutlak surette yapması gerekir.

Değerli milletvekilleri, Anadolu'da kuraklık başlamıştır. Bilhassa, Orta Anadolu'da yağışın olmaması nedeniyle atılan gübrelerin erimesi ve bunun sonucu olarak bu eriyen gübrenin, rutubetin, tohumluğa nüfuz etmesi sonrası ufak bir çimlenme, daha sonra da çürüme meydana gelmiştir. İşte, Orta Anadolu'da büyük bir kuraklık, bilhassa İlim Aksaray, Eski ve Konya Ovasında bu fazlasıyla görülmektedir.

Şimdi pancar kotası vardır. Pancar kotasını vatandaşlarımız dolduramamıştır. Eğer, pancar kotası korkusuyla insanlarımız ekim alanını geniş tutmuş olsalardı, taahhüt ettikleri üretimi yerine getirebileceklerdi. Ne yazık ki, kota da doldurulmadı.

ŞÜKRÜ YÜRÜR (Ordu) – Konuyla ne alakası var?!

BAŞKAN – Kendileri öyle anlıyor da ondan efendim.

MURAT AKIN (Devamla) – Şimdi, doldurulmayan kota nedeniyle -Sayın Meclis Başkanımız da çok iyi bilmektedir, Amik Ovasında da bu yaşanmaktadır- insanlarımız ceza ödeyeceklerdir. Şimdi, Köröğlü gibi ekersen 3 lira ceza, ekmezsen 9 lira ceza diyerek, bu insanlarımız, çiftçilerimiz, büyük bir ceza ödeme durumundadırlar.

BAŞKAN – Sayın Akın, toparlar mısınız.

MURAT AKIN (Devamla) – İşte, Sermaye Piyasası Kanunu, sermaye piyasasını düzenleyecek; ama, sermaye piyasası, sadece kendisi bir sektör değildir, tarım, buna bağlı bir sektördür Sayın Bakanım, ticaret, buna bağlı bir sektördür.

ŞÜKRÜ YÜRÜR (Ordu) – Biz karşılıklı konuşmuyoruz; Sayın Başkanım ikaz ediyorum. Mecliste konuşmanın bir adabı var.

MURAT AKIN (Devamla) – Bu üç sektör, bir küldür, sistemdir. Bu sistemin herhangi bir yerinde bir aksaklık olursa, sistem kül halinde etkilenir. Tarım sektörü de etkilenir, ticaret sektörü de etkilenir, para sektörü de etkilenir, piyasa sektörü de etkilenir; dolayısıyla, yapılacak düzenlemeler, tarım sektörünü de kapsasın, ticaret sektörünü de kapsasın.

Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan, buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan, ara verelim.

BAŞKAN – Efendim, maddeyi bitirmeden de bırakamayız; yani, madde bitecek, karar alacağım, hep beraber...

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan, iftara çok az zaman kaldı.

BAŞKAN – Sayın Cevat Ayhan süresinin dışına çıkmaz; o da, iftara gidecek efendim. İstirham ederim...

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Saatime bakıyorum, iftara daha yarım saatten fazla vakit var.

BAŞKAN – Bazı arkadaşlarımız, ilk iftar gecesi diye, iftara lojmanda yapmak istiyorlar da, ondan.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Peki efendim, o da olur, onu da kabul ettik. Arkadaşları üzmez.

Muhterem Başkan, değerli arkadaşlar; tasarının 17 nci maddesini görüştürüyoruz, 17 nci madde, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 39 uncu maddesini değiştirmektedir. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş olan 39 uncu madde, değiştirilerek tekrar getirilmektedir.

Madde, diğer sermaye piyasası kurumlarını tarif etmektedir. Bunlar, SPK'dan izin almak şartıyla, sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması, derecelendirilmesi, ihraççıların ve sermaye piyasası kurumlarının denetlenmesiyle meşgul olan kuruluşlar, yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi gibi sermaye piyasası faaliyetlerini yerine getiren şirketler, varlık yönetimi şirketleri, ortaklık ve kuruluşlara ait alacakları temellük ederek, münhasıran bu Kanunun 13/A maddesinde belirtilen varlığa dayalı menkul kıymetleri ihraç etmek amacıyla kurulan genel finans ortaklıkları -ki, bu son ifade ettiğim, bizde, birkaç seneden beri, VDMK diye de kısaca ifade edilen, varlığa dayalı menkul kıymetlerle ilgili sistem çalıştırılmaktadır, vardır bu- ipoteğe dayalı menkul kıymet kuruluşları, risk sermayesi yatırım fonları -risk sermayesi, daha çok mülteşebbis insanların, sermayesi olmayan, mucit, gayretli, aktif insanların risklerini sırtına alan, onları finanse eden bir hizmettir, o da ayrı bir sermaye piyasası kuruluşudur- vadeli işlemler aracılık şirketleri ve portföy saklama şirketleridir. Yani, bu madde, bunların çalışmalarını düzenlemektedir, bunlarla ilgili hususlar dikkate alınmaktadır.

Değerli arkadaşlar, tabii, dünden beri çok teknik bir kanun tasarısını konuşuyoruz. Bizi seyreden, takip eden dinleyiciler var, bu konunun çok uzmanları da var, bu konuyu -ne diyorlar acaba diye- merak edenler de var. Ben, tabii, daha önce, bir maddede de ifade etmiştim. Konuştuğumuz

bu maddeler, sermaye piyasası faaliyetleri ve sermaye piyasası kurumlarını düzenleyen Beşinci Bölüme ait maddelerdir. Tabii, 2499 sayılı Kanundaki her madde burada görüşülmediği için, atlayarak gidiyoruz; yani değiştirilmesi icap eden maddeler üzerinde duruyoruz. Bu grupta neler var; tabii, 30 uncu madde sermaye piyasası faaliyetlerini tarif ediyordu, 31 inci madde faaliyet izniyle ilgiliydi, 32 nci madde sermaye piyasası kurumlarını düzenliyordu; aracı kurumlar var, yatırım ortaklığı var, yatırım fonu var ve sermaye piyasasında faaliyetine izin verilen diğer kurumlar var. 33 üncü madde de, aracı kurumların kuruluş şartlarını düzenliyor, burada, kanundaki, 2499'daki, anonim şirket olma şartı, nama yazılı, nama muharrer olma şartı, hisse senetlerinin nakit karşılığı dağıtılması, verilmesi, asgari sermaye şartına uyulması ve bazı diğer maddeler de var, kuruluşun şartları; yani, sermaye piyasasında çalışacak olan kurumların kuruluşuyla ilgili şartlardır. 34 üncü madde de, aracı kurum ve bankaların faaliyetlerini düzenleyen bir maddedir. 35 inci madde, yatırım ortaklıklarının faaliyetlerinin kapsamını vermekte. 36 nci madde de, yatırım ortaklıklarının kuruluş ve faaliyet şartlarını düzenlemektedir.

Şimdi, tabii, 37 nci madde, yatırım fonları... Bunlar hep yeni müesseseler Türkiye'de. 1981'den sonra gelen bir faaliyettir sermaye piyasası kurumları Türkiye'de. Hatırlarsanız, 1980'den sonra, Türkiye'de, bir banker olayı yaşandı -faciası mı deyin, felaketi mi deyin, ne dersiniz deyin- birçok kişi, aklı başında insanlar malını sattı, evini sattı Banker Yalçınlara, Ahmetlere, Mehmetlere, çay ocağında bankerlik yapan insanlara verdi, iflas etti, kıyamet koptu, tabii, epey altüst oldu; yani, bir taraftan paraya ihtiyaç var, bir taraftan parasını değerlendirmek isteyen insanlar var. 1981'de -yanlış hatırlamıyorsam rahmetli Özal Başbakan yardımcısıydı- bu düzenlemeler getirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVAT AYHAN (Devamla) — Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Çok teşekkür ediyorum Sayın Ayhan.

Şimdi, söz sırası, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan'da.

Sayın Candan, konuşma süreniz 5 dakikadır.

VEYSEL CANDAN (Konya) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 191 sıra sayılı SPK kanun tasarılarının 17 nci maddesi üzerinde kişisel söz almış bulunuyorum; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu madde, daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 39 uncu maddede birtakım değişiklikler yapmakta; sermaye piyasasının araçlarının saklanması, takası ve derecelendirilmesini esas almakta; bunun yanında da, diğer sermaye piyasası kurumlarını tatad etmekte, tek tek saymaktadır. Tasarı metninde bunlar sayıldığı için, ben bunları söylemiyorum. Küçük yatırımları korumak, sanayii güçlendirmek, sağlıklı bir ekonomik yapıya kavuşmak üzere bu tasarı getirilmiş durumdadır; ancak, bu tasarı, geneline bakıldığı zaman, ağır para cezaları ve hapis cezaları içermektedir. Bu, borsadan kaçışı hızlandırır ve kısa bir süre sonra da, belki, hükümet, SPK kanun tasarsını bu Meclise tekrar getirmek gibi bir ihtiyaç hisseder.

Ben, konuyu şöyle değerlendirmek istiyorum. Aslında, söylediklerimiz hükümetin hiç hoşuna gitmiyor; ama, gitmese de değerlendirmek durumundayız. Tasarı muğlak, yoruma ihtiyaç duyulan maddeleri var; ileride, hamiline yazılı senetlerde, bu milletin bir varlık vergisiyle karşı karşıya gelme tehlikesi mevcuttur.

Maalesef, hükümet, para piyasalarındaki ve bankalardaki mevzuatı el yordamıyla yürütmektedir. Hükümetin kanunlardaki gündemi ayrı, para piyasalarının gündemi maalesef tamamen ayrıdır.

Değerli arkadaşlar, hükümetin yaptığı, olaylar meydana geldikten sonra, vurgunlar vurulduktan sonra, borsalarda birtakım spekülatif işler döndükten sonra piyasalara müdahale etmektir.

Bakınız, elimdeki notlara göre, üç yıl önce KİT Komisyonunda kamu bankalarının denetimi yapılırken, Ziraat Bankası, Emlak Bankası ve Halk Bankasıyla ilgili söylediğimiz cümleler şu: "Bankaların gidişi kötüdür, mutlaka müdahale edilmelidir." Bunlara örnekler de vermişiz ve bugün, İnterbankın, devleti 1,5 katrilyon zarara uğratan şirketin, o dönemde de aynı işleri, benzer işleri yaptığını ifade etmiştik; ama, o zaman da, hükümet edenler aynen sizin gibi söylemişlerdi: "Gerekli tedbirler alınacaktır, yapılacaktır ve yapılmıştır."

Değerli arkadaşlar, hükümet, bu konuya geldiğimiz zaman, işin gayet kolayını buluyor, batan banka tasarruf mevduat fonuna alınmıştır... Bankalar tasarısında da bu madde var, maalesef, yanlış bir uygulama içinde ve ondan sonra da çeşitli vergiler çıkarmak mecburiyetinde kalıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, şu andaki Bankalar Kanununda üst kurul oluşturuldu; ama, ANAP ile DSP pazarlığı, suyun başına oturma, paraya sahip olma; ANAP mı sahip olacak DSP mi sahip olacak pazarlığı neticesinde, bugün, üst kurul oluşturulamamıştır. Hazineden sorumlu Devlet Bakanı ve Maliye Bakanı, özel bankaları denetlememektedir, arzu edilen seviyede denetleme olmamaktadır ve özel banka sahipleri de, devleti soymak için, özel yöntemler geliştirmişlerdir; bu da, hükümetin beceriksizliğindedir.

BAŞKAN – Sayın Candan, sürenizin bitmesine az kaldı, toparlar mısınız efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Şimdi, bankalar, birtakım naylon şirketler kurmakta ve yüksek faizle mevduat toplamakta, topladıkları bu mevduatları kendi şirketlerine, usulsüz olarak kredi olarak vermekte, o şirketler de batınca, bankalar mevduat fonuna alınmakta ve böylece, devlet katrilyonlarca zarar etmektedir.

Öncelikle, sağlıkta bir hijyen vardır; yani, insanlar hastalanmadan hijyenik şartlar hazırlamır. Para piyasalarında ve mevzuatta da bu uygulanmalıdır. Hükümetin getirdiği bu tasarının, böyle zannediyorum ki, para piyasalarında -belki değişik yorumlarla, değişik yöntemlerle- daha fazla soyguna, daha fazla spekülâtif hareketlere meydan vereceği kanaatindeyim. Bu arada da, hazırlanan yasaların -lütfen- uzmanların görüşü doğrultusunda hazırlanmasının, ülkemiz açısından faydalı olacağı kanaatindeyim.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Candan.

17 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, sizlerden ve bizlerden gelen arzu üzerine, çalışmalarımıza saat 18.00'e kadar ara verilmesi ve daha önce alınan saat 19.00'dan 20.00'ye kadar çalışmalara ara verilmesi kararının kaldırılması ve bu kararın bütçe müzakerelerine emsal teşkil etmemesi hususunda Genel Kurulun kararını almak istiyorum.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, teravîh namazı için, çalışmalara saat 18.30'a kadar ara verelim.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, grup başkanvekilleriyle konuştuk "2 saat" denildi.

Bu hususu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saat 18.00'e kadar birleşime ara veriyorum efendim.

Kapanma Saati : 16.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 18.00

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU

KÂTİP ÜYELER : Burhan ORHAN (Bursa), Hüseyin ÇELİK (Van)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 31 inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – *Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/424) (S.Sayı: 191) (Devam)*

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

18 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18. – Sermaye Piyasası Kanunu'nun değişik 40 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar

Madde 40. – Sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsalar, özel kanunlarında yazılı esaslar çerçevesinde teşkilatlanarak, menkul kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde, serbest rekabet şartları altında kolayca alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilân etmekle yetkili olarak kurulan kamu tüzelkişiliğini haiz kurumlardır.

Münhasıran, ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövize dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile her türlü türev araçlardan oluşan sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği tüzelkişiliği haiz borsalar, Kurulun teklifi ve ilgili bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunun onayı ile kurulur. Bu borsaların kuruluş, teşkilât, faaliyet, denetim, üyelik ilke ve esasları ilgili bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. Bu borsalar anonim şirket niteliğinde kurulursa, yıllık kârlarının % 20'sinden fazlasını dağıtamazlar. Bu fıkra kapsamındaki sermaye piyasası araçları damga vergisinden muafır.

Borsaların malı, devlet malı hükmündedir. Borsaların başkan ve yönetim kurulu üyeleri ile personeli hakkında, Kanunun 25 inci maddesi hükmü uygulanır.

Kurul, sermaye piyasası araçlarının alım ve satımının yapıldığı diğer teşkilatlanmış piyasaların kuruluşuna ve bunların güven, açıklık ve kararlılık içinde faaliyet göstermesinin sağlanmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Kurul, bu madde kapsamındaki borsaların, piyasaların ve diğer teşkilatlanmış piyasaların izleme ve denetim merciidir.

Bu Kanuna göre kurulan borsalar özel bütçe ile idare olunur. Bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçeleri ve personel kadroları yönetim kurullarının teklifi üzerine genel kurullarınca kesinleştirilir. Bor-

saların, kotasyon ücreti, tescil ücreti ve borsa payından oluşan gelirlerinin % 5'i Kurul bütçesine gelir olarak kaydedilir. Bu oranı Kurulun talebi üzerine, % 10'a kadar artırmaya, borsaların türleri ve gelişmişlik düzeyleri itibariyle daha düşük oranda pay ayrılmasına veya hiç pay ayrılmamasına ilgili bakan karar verebilir. Ancak bu maddeye göre Kurula gelir kaydedilecek tutar, borsaların yıllık gelir-gider farkının ve anonim ortaklık niteliğini haiz borsaların yıllık net kârının % 10'unu aşmaz. Bu maddeye göre yapılacak ödemelerin, gelirin tahakkuk ettiği yılı izleyen takvim yılının en geç dördüncü ayının sonuna kadar yapılması zorunludur."

BAŞKAN - 18 inci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan söz istemiştir.

Buyurun Sayın Candan. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır efendim.

FP GRUBU ADINA VEYSEL CANDAN (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 191 sıra sayılı SPK'yla ilgili kanun tasarısının 18 inci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde, borsa ve teşkilatlanmamış diğer piyasaların kuruluşu, yönetmelikleri, dağıtacakları yıllık kâr oranları, damga vergisinden muafiyeti, devlet malı hükmünde olduğunu, açıklık ve kârlılık içinde düzenleme yapma özelliklerini, borsadaki kuruluşların izlenme ve denetlenmesini, özel bütçeleri ve bütçelerindeki gelirlerin nereden geleceği, kotasyon ücreti, tescil, borsa paylarını ve kurumlarında çalışan personelle ilgili birtakım düzenlemeleri getirmektedir. Bunlarla ilgili daha detay bilgi, kanun tasarısının 18 inci maddesinde bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, ben, SPK'yla ilgili görüşlerimi ifade ederken, hemen şunu söyleyeyim: Türkiye'de, Sermaye Piyasası Kanununda yapılmak istenilen düzenleme, küçük yatırımcıları korumakla birlikte, ağır müeyyide getirmesi açısından, fazla yüklü bir denetim neticesinde birtakım sıkıntıları ve borsadan kaçışı da birlikte getirecektir. Kaldı ki, baktığımız zaman, Türkiye'de kanunların hazırlanış tekniğinin veya kanunların ortaya konulması maksadı ve amacının, tamamen ekonomik amaçlarla dış güçlere, dış ekonomik sermayeye bağlı olduğu gözlenmektedir.

Ben, bu kanun nasıl getirildi veya Bankalar Kanunu nasıl getirildi diye merak ettim. Hükümet ortaklarından Sayın Yılmaz'ın bununla ilgili bir açıklaması var. Bilindiği gibi, Bankalar Yasasıyla oluşturulan Üst Kurulun başkanı konusunda hükümet ortakları anlaşamamışlardı; birisi ille DSP'li, ANAP Grubu da ille ANAP'lı bir üst kurul başkanı arzu ediyordu. Anlaşma olmayınca, Sayın Yılmaz'ın açıklaması aynen şöyle: "bankaların açılması ve kapatılması yetkisinin Bakanlar Kurulundan alınarak Bankalar Üst Kuruluna verilmesinin zorunlu olduğu..." Sayın Yılmaz ifade ediyor bunları. Şimdi, şu okuyacağım satırlar çok mühim: Bu düzenlemeyi IMF'nin istediğini kaydeden Yılmaz "tasarının bu ve benzeri maddeleri, IMF'nin isteği doğrultusunda yapıldı. Gerekli olduğuna inandığım için, bakan arkadaşlarıma imza atturdum" diyor. Şimdi, bu ifadeler, bizim, hangi şartlarda, niçin kanun hazırladığımızı açık olarak ortaya koymaktadır. Tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisi için, bizim ekonomi bürokratlarımız için, Hazine için ve Maliye Bakanlığı için, şu metinde yapılan açıklamaların ne ifade ettiğini, ben, ilgili makamların takdirine bırakıyorum.

Değerli arkadaşlar, her şeyden evvel, SPK Tasarısı, bu maddeleriyle, kamu müdahalesine imkân tanıyan her türlü tedbirin alınmasını öngörmektedir. Burada, her türlü tedbir dediğiniz zaman, zaten, SPK, şimdi belirli sermaye gruplarına karşı belirli bir tavırla yaklaşmaktadır. Sermaye artırımında, bazı sermaye çevrelerine de devamlı müdahale etmektedir. Bu cümlelerin metinde bulunması demek, sermayenin bundan sonra daha çok bölünerek netleşmesi anlamına gelecektir.

Ayrıca, anasözleşme değişikliklerinde SPK'ya yetki vermek ve SPK'nın uygun görüş verme şartı getirilmesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığını da devre dışı bırakmaktadır. Yine, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bu şirketlerde temsilci bulundururken, tekrar, bir kere daha SPK temsilcisi ve denetimcisi bulunacaktır.

Buna benzer maddeler, aslında, bu tasarıyı uygulanabilirlikten uzaklaştırmaktadır; bu açıdan da, bu konu çok önemlidir.

Şimdi, ben, kendi kendime sordum, acaba, bu hükümet, bu SPK Kanunu Tasarısını neden getiriyor diye. Tabii ki, küçük tasarrufları korumak, ekonomimizi güçlendirmek, yatırımcı sermayeyi bu tarafa yönlendirmek... Halbuki, bizim borsaya baktığımız zaman, borsada kote edilmiş şirketlerin bilançolarının sağlıklı olmadığını, üretimin azaldığını, ihracatın olmadığını; ama, rakamların yükseldiğini görüyoruz. Halbuki, burada yapılacak tasarrufla ekonomiye katkı sağlanacak ve yeni yatırımlara yönlenecektir. Yeni yatırımlara yönelirken de, bunu yapan hükümetin tasarruflarının, ihalelerinin sağlıklı ve düzgün olması lazım.

Elimde bir belge var, hükümetin birini ilgilendiriyor; o açıdan, MHP'deki arkadaşlarımı ilgilendiriyor. Efendim, bakın, depremle ilgili bölümde deniliyor ki, "Gümüşhane Milletvekili Bedri Yaşar'ın, 1,5 trilyonluk prefabrik ihalesi almasından sonra, MHP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi Abdülkadir Çakır'ın da, Bayındırlık ve İskân Bakanlığından 1,5 trilyon değerinde enkaz kaldırma ihalesi aldı..."

Siyasî etik açısından, aslında, bir partinin kendi, bakanlığından bu şekilde ihale alması sağlıklı-sızdır; bunu hiç kimse savunamaz burada.

MÜKERREM LEVENT (Niğde) – Almış mı? Var mı şu anda?

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Buradaki metni söylüyorum. Araştırmak size ait. İşte, böyle bir iddia var ve doğrudur, almıştır.

MÜKERREM LEVENT (Niğde) – Hayır.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Şimdi, dinleyin.

BAŞKAN – Sayın Candan, siz, Genel Kurula hitap edin.

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) – Sermaye Piyasası Kanunuyla ne alakası var?

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Bakın, biz, SPK Kanununu niye çıkardık? Para konuşuyoruz para... İhale de paradır, vergi kanunu da paradır. Niye vergi kanunu çıkardınız? Vergi kanunu çıkarıp, paraları böyle yandaşlarınıza harcayacaksınız, niye çıkartıyorsunuz? Kaldı ki, prefabrik konutlar ihalesiz verildi. 26 tane müteahhit firma geldi, her birine 1000'er konut verildi. Burada kızmaya lüzum yok. Eğer böyle bir durum varsa -ki, var, belgelidir- mademki öyle, bir temizlik hareketi yapın. Biz eskiden biliyorduk, ANAP, müteahhit partisi diye... Akçalı işlere karışan parti batar, ben bunu söylemeye çalışıyorum. (MHP sıralarından gürültüler)

İncelersiniz, bakarsınız, yanlış olduğunu siz de öğrenirsiniz. Uzatmaya hiç gerek yok...

BAŞKAN – Sayın Candan, siz devam edin efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Ben, hükümetin getirdiği kanun tasarısı ve tekliflerine baktım, hükümet olduğundan bu tarafa baktım. Bakın, hükümet olmadan önce ne demiş bu üçlü hükümet: "İşçiyi, memuru enflasyonun altında ezdirmeyeceğiz." demiş. Halbuki işçi, memur sokakta; ezilmek bir tarafa, ölmüş bir durumda. Memurlar Kızılay'da yürüyorlar. Yine, memurlarla ilgili sendikal hak denmiş, görüşmeleri yarım kalan tasarılar Genel Kurula şu ana kadar getirilememiş.

Bakın, bir şey söyleyeyim: Bunları niye anlatıyorum, eksiklerinizi not alın, yapın, siyasî partiler olarak, hükümet olarak güçlenin diye söylüyorum...

Efendim, çiftçiyi güldüreceğiz, tarım ürünlerini artıracacağız... ANAP'lı çiftçiler var, milletvekillerimiz var, iyi bilirler; çiftçilerin bütün malları haczedilmiş, traktörü haczedilmiş, Tarım Kredi Kooperatifleri haciz getirmiş, gübre borçlarından haczedilmiş... Haczedilmiş...

Sanayici, esnaf, tüccar demişsiniz, ek vergiler; ek iletişim, ek emlak, ek taşıt...

Dürtüst olacağız demişsiniz... İşte, söyledim, bir örnek verdim, ANAP'lı Sayın Enerji Bakanı da, Mavi Akımla, 52 milyar dolarlık avans ödemek suretiyle yandaşlarına imkân sağlamıştır.

İhaleler şeffaf olacak demişiz; şeffaflık kalkmış, yandaşlara şeffaflık açılmıştır...

Efendim, sayısız vergi kanunları çıkarılmış, halbuki, bütün vergi kanunlarının başında şu cümle yazıyor "kanunlarla alınan fazla vergi haraçtır, suiistimaldir, görevi kötüye kullanmaktır."

Holding ve belli sermayeye usulsüz teşvik verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bakan, hiç, belgesiz, bilgisiz konuşmuyorum, isteyene her zaman gösterebilirim. Elimde Hazinesinin yayımladığı bir genelge var. Genelgede "SPK'yla ihtilafı olan firmaya teşvik verilmez, verilirse iptal edilir" diyor.

BAŞKAN – Sayın Candan, toparlar mısınız; süreniz bitmek üzere.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Tamam efendim.

Bunu kim yayımlıyor; Hazine yayımlıyor. Aynı genelgenin hemen haftasında, SPK'yla problemi olan bir televizyon kuruluşuna 10,5 trilyonluk teşvik veriliyor. Hazineden sorumlu kimse, hangi bakansa, kalksın ayağa buna cevap versin. "Yok" desin, ben de belgeleri ortaya koyayım, olduğunu söyleyeyim. (FP sıralarından alkışlar)

Bakan değerli arkadaşlar, Kafkaslar, Türk devletleri demişiz... Çeçenistan'da katliam oluyor, hükümetin hiç sesi çıkmıyor. Hatta, Cumhurbaşkanı "bu, Rusya'nın iç meselesidir" diyor, Başbakan "bu kendi meseleleridir" diyor; MHP kanadından da hiç ses çıkmıyor. Katliam... 1 milyon Çeçen halkı orada... (MHP sıralarından "Yalan söylüyorsunuz" sesleri)

BAŞKAN – Sayın Candan, bu, maddenin kapsamı içerisinde midir?!

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Bunun kapsamı içerisinde değil Çeçenistan.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Müsaade edin... (MHP sıralarından "Yalan söylüyorsunuz" sesleri)

Sizin adınıza Başkan söyler, itiraz etmeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Bir dakika...

Malumunuz, Sayın Cumhurbaşkanının burada cevap verme yetkisi yok. Sayın Cumhurbaşkanına laf atmayın. AGİK toplantısında da, Sayın Cumhurbaşkanının tutumu, Türk Devletinin tutumuydu.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Biz katılmıyoruz...

BAŞKAN – Millî bir meseledir. İstirham ederim.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) – Tutumu çok yüz kızartıcı, Sayın Başkan.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Bir dakika efendim... Mikrofonu açar mısınız?..

BAŞKAN – Açacağım efendim, tabii açacağım.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Açın... Açın...

BAŞKAN – Sözümlü kestim, söz vereceğim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Sayın Başkan, siz, maşallah, konuşmacılardan çok konuşursunuz, Kamer Genç'e de rahmet okutuyorsunuz maşallah! Yani, müsaade edin de, cümlemleri tamamlayayım.

Ben burada şunu söylemeye çalışıyorum...

BAŞKAN – Cevap verme hakkı olmayanlara satışsınız, ben de konuşmak mecburiyetinde kalırım.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Siz Cumhurbaşkanının sözcüsü değilsiniz, onun basın sözcüsü var...

BAŞKAN – Sözcüsü olarak demiyorum efendim. Sayın Erbakan için de satışlar geçen gün, ben müdahale ettim. O zaman da siz beni alkışladınız.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – İyi de, cümlemleri bitireyim. Kanaatimi söyleyeceğim ben burada Başkan. Cümlemleri bitireyim...

BAŞKAN – Peki efendim, buyurun. Ben sürenizi kesmedim ki.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Ben aleyhinde olduğumu söylemedim, açıklamalar yanlış dedim. Yine söylüyorum; Sayın Cumhurbaşkanının açıklaması da yanlış, Başbakanın açıklaması da yanlış. Orada katliam oluyor. Orada yapılacak iş, Rusya'yla yapılan anlaşmayı askıya almak ve Rusya ile Çeçen halkını masaya oturtmaktır. Bunu söylüyorum. Bu, benim kişisel kanaatimdir milletvekili olarak. Cumhurbaşkanının söylediği beni ilgilendirmiyor ve katılmıyorum da. Başbakanına da katılmıyorum. Öyle şey olmaz. (FP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlarımız, biz, burada, kimseyi rencide etmek için bir şey söylemiyoruz; ama, Cumhurbaşkanının görüşüne katılmamak suçsa, bir daha, çıkar çıkmaz, evvela, konuşmalarımızı Cumhurbaşkanının görüşüne göre ayarladığımızı ifade eder ondan sonra başlarız.

Netice itibariyle, SPK Kanunuyla ilgili bu tasarının içerisinde, olumlu birtakım maddeler olmakla birlikte, sermaye piyasasını canlandıracağı kanaatinde değilim. Getirilen cezalar çok ağırdır. Ekonomik suçun karşılığı ekonomiktir. Bu açıdan, bu düzeltmelerle geçtiği zaman, inşallah, memleketimize ve milletimize faydalı olur kanaatindeyim.

Saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Candan.

ŞEVKET BÜLEND YAHNİCİ (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ŞEVKET BÜLEND YAHNİCİ (Ankara) – Efendim, Sayın Cumhurbaşkanıyla ilgili beyanlar bizi ilgilendirmez; ama, Milliyetçi Hareket Partisinin Çeçenistan hakkındaki görüşleri ortadadır. Genel Başkanımızın, daha bu hafta salı günkü toplantıda; evvelki hafta, aynı şekilde şahsımızın basın toplantısı ve arkadaşlarımızın toplantıları... Çeçenistan konusundaki hassasiyetimize burada dil uzatamazlar. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan... (MHP sıralarından gürültüler)

Müsaade eder misiniz Sayın Başkanım...

NAIL ÇELEBİ (Trabzon) – Sayın Candan, sen niye konuşuyorsun?..

BAŞKAN – Bir müsaade eder misiniz... Sayın Candan açıklama yapacak. (MHP sıralarından gürültüler)

Bir dakika efendim... Açıklasın Sayın Candan, sonra siz efendim...

VEYSEL CANDAN (Konya) – Bir kere, ben, konuşmamda şunu vurgulamak istedim: Şu ana kadar, gerek Cumhurbaşkanının açıklamaları gerek Başbakanın Hükümet adına yaptığı açıklamalar -ki, bu Hükümetin içerisinde MHP de vardır- yetersizdir ve milletin görüşünü yansıtmamaktadır. Kanaatim o ki, Rusya'yla olan ilişkilerimizi, ticarî ilişkilerimizle ortaya koymak kaydıyla, orada 1 milyon insan üzerinde yapılan bir katliam var. En azından, hükümet üyelerinin -MHP'si, DSP'si, ANAP'ı da dahil- daha güf, daha iş bitirici netice verecek bir açıklama yapmaları veya girişimde bulunmaları gerekirdi; gerekeni yapmadılar diyorum, hepsi bu...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, aynı şeyleri tekrarlıyor...

BAŞKAN – Efendim, aynı şeyleri tekrarlıyor, size sataşiyor; eğer, istiyorsanız, İttüztük 69'a göre, MHP Grubuna sataşmadan dolayı söz vereyim. İstiyor musunuz efendim?

BEDRİ YAŞAR (Gümüşhane) – Evet.

BAŞKAN – Grup adına istiyorsanız, buyurun efendim.

MUSTAFA GÜL (Elazığ) – Sayın Başkanım, arkadaşımızın şahsına sataşma var.

BEDRİ YAŞAR (Gümüşhane) – Şahsım adına istiyorum...

BAŞKAN – Şahsınıza değil efendim. MHP Grubuna, 69'a göre söz istiyorsanız vereyim; Grup Başkanvekiliniz var...

Sayın Köse, istiyor musunuz?

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Evet, istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

VI. – AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. – *Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Konya Milletvekili VeySEL Candan'ın partilerine sataşması nedeniyle konuşması.*

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; böyle, güzel bir günde, huzuru bozucu ve Meclisimizdeki bu güzel çalışmalarımızı engelleyici, özellikle tahrik edici konuşmalardan kaçınmak, gerçekten çok önemlidir.

Değerli konuşmacı, sürekli olarak, bu tasarıyla hiç alakası olmayan, Sermaye Piyasası Kanunu uzaktan yakından ilgilendirmeyen konuşmaları yapmak suretiyle, gruplardaki arkadaşlarımızın kanun tasarısını takip konusundaki o anlayışlı davranışlarına da engel olmaktadır. Yani, buradaki uyumu bozmak için, sanki, meseleyi provoke etmektedir. Bir siyasî partinin, hele Genel Başkan Yardımcılığını yapan bir insanın, bir başka siyasî partinin, davranışlarını, düşüncelerini ve otuzbeş seneden bu yana millî meselelerdeki hassasiyetini bilmesine rağmen, böyle bir davranışta bulunması affedilecek bir olay da değildir.

O itibarla, konumuz, Sermaye Piyasası Kanunu ile ilgili tasarıdır. Bu tasarı üzerindeki görüşmelerde -tasarıyı getiren hükümettir; hükümetin 3 ortağı vardır- gerekirse, hükümet ortakları, siyasî partilerimizin temsilcileri, sözcüleri çıkar, burada, gerekli düşüncelerini ortaya koyar. Düşüncelerimizi ortaya koymuşuz, komisyonda kanun tasarısı tartışılmış, hükümet tasarısına sahip çıkmış ve o sahabetimiz dolayısıyla, şu anda, tasarı, Meclis Genel Kurulunda tartışıldığı süre içerisinde de sahip olacağımızı belirtmiş ve bu iradeyi ortaya koymuşuz. (MHP sıralarından alkışlar) Konuşmamamızın; yani, hükümeti temsil eden iç siyasî partinin sözcülerinin konuşmamasının sebe-

bi de budur. Bir diğ er siyasi partinin sözcü stü de burada diyor ki "efendim, niç in konuşmuyorsunuz?.." Niç in konuşalım?! Kanunun, yıllardan bu yana bir boşlu ğ u dolduran bir yasanın bir an önce çıkması gerekirken, boşuna konuşmalar yapmak suretiyle, hele ş u mübarek günde, ş u insanları huzursuz etmenin, o zamanı israf etmenin manası nedir?.. Öyleyse, önemli olan, ş u anda, bu tasarrımın... (FP sıralarından gü rültüler)

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, biz boşuna mı konuşuyoruz?! Geri alsın sözü nü...

MEHMET BEKÂROĞ LU (Rize) – Sayın Başkan, Meclise hakaret ediyor...

BAŞ KAN – Müsaade eder misiniz efendim, sözü nü bitirsin.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Ne demek?! Meclise hakaret ediyor!

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Meclise hakaret ediyor!

BAŞ KAN – Size öyle bir şey demedi Sayın Uzunkaya. Ne dedi?

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Efendim "Meclis boşuna niye otursun burada" dedi.

BAŞ KAN – Hayır efendim, öyle bir şey demedi. Çok açık...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Hayır, öyle dedi.

ASLAN POLAT (Erzurum) – O zaman Meclis boşuna oturuyor burada!

BAŞ KAN – Bir dakika efendim... Niye bağı rıyorsunuz?..

MEHMET BEKÂROĞ LU (Rize) – Genel Kurulu kapatın efendim!

BAŞ KAN – Niye kapatıyorum efendim?..

MEHMET BEKÂROĞ LU (Rize) – Boşunaysa kapatın.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Boşunaysa niye duruyoruz burada?

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Boşunaysa gelmesin.

BAŞ KAN – Sayın Uzunkaya, öyle bir şey demedi. Dedi ki "muhalafetin eleştirileri..."

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – "Boşuna konuşuyoruz" diyor.

BAŞ KAN – "...iktidarın konuşmasını boş saydı." Niye üstü nüzte alıyorsunuz, iktidar mısınız?

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Değerli Başkanım...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – "Boşuna konuşuluyor" dedi.

BAŞ KAN – Hayır efendim, demedi. Zaptı getirteyim, bakayım efendim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Yasalar, önünde sonunda tartışılacak burada.

BAŞ KAN – Allah Allah!.. Beyefendi, size bir şey demedi ki... Sayın Uzunkaya...

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞ KAN – İktidar partisi gruplarının konuşmamasının gerekçesini anlatıyor.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Bizi ilgilendirmez... Ama, burada biz tartışırız... Sataş ma yok...

BAŞ KAN – Size sataş tı mı?.. Ne dedi?..

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – "Boşuna konuşuluyor" dedi.

BAŞ KAN – Değ il efendim "biz eğer konuşursak boşuna konuşuruz" dedi.

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim, lütfen bitirir misiniz... Yeniden bir satışmaya mahal vermeyin, rica ediyorum...

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Bitireceğim Değerli Başkanım. Daha henüz satışmaya cevap vermedim.

Yani, şu anda, diyorum ki, bu muhabbeti bozmaya kimsenin hakkı yoktur. Burada, huzur içerisinde, ülkeye faydalı olan ve ekonominin gerçekten beyni olan, sermaye dediğimiz, ekonominin en önemli faktörünün yasasını çıkarıyoruz. Böyle bir çalışma içerisinde olduğumuz bir anda, efendim, Çeçenistan meselesini sokmanın, başka konuları getirmenin manası yok, ben onu demek istiyorum. Bunu bahane ederek, Milliyetçi Hareket Partisine... (FP ve MHP sıralarından karşılıklı konuşmalar)

Sayın Başkan, izin veriyor musunuz?..

BAŞKAN – Efendim, karşılıklı konuşmayım da, Sayın Köse konuşmasını bitirsin.

Buyurun efendim.

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisine, Çeçenistan'ı bahane etmek suretiyle bir husumet tevcih etmenin manası yok. Milliyetçi Hareket Partisi, huzurdan yanadır, çalışmadan yanadır ve böyle önemli yasaların çıkarılmasından yanadır. Bunu çok denediniz, çok tahrir ettiniz; ama, değerli milletvekillerimiz bu tahriklere kapılmamıştır, kapılmayacaktır; ülkemizin, milletimizin meselesi neyse, sabırla, o istikamette yasama görevini yapacaktır.

Çeçenistan, bizim en önemli meselemizdir. Oradakiler bizim canımızdır, kardeşlerimizdir; ama, Türkiye'nin de bir dış politikası vardır. Bu devletin milli politikaları çerçevesinde, ne yapılması gerekiyorsa, hükümetimiz onu yapacaktır. Bosna için de aynı şeyler söylenmiştir. Bosna'nın ateş çemberine alındığı gün oraya silah gönderen, yine -söylemek istemiyorum, ama- Hırvatistan sınırlarından içeriye, Bosna'ya her türlü imkânları götürenin kimler olduğu da tescil edilmiştir. O itibarla, şimdi, burada, Milliyetçi Hareket Partisinin, millî meselelerde, dış meselelerde, Kafkaslarda, Türk cumhuriyetlerinde, kısaca bu konulardaki hassasiyetini siz çok iyi bilirsiniz. Bilmenize rağmen, barm telimize basmayın, gelin, bu mübarek günde, şu ülkenin hayrına olan yasaları çıkaralım. (MHP sıralarından alkışlar) Birbirimizi kırmayalım, incitmeyelim. Ramazan, sevgi ayıdır, saygı ayıdır, inançlarımızın gereği birbirimize en güzel duygularımızın ifadesinin edildiği aydır.

Hepinize saygılar sunuyorum; sağ olun. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Köse.

Sayın Bedri Yaşar ve Sayın Veysel Candaş, Zabıtları getirtiyorum; müsaade ederseniz bakayım.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. – *Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/424) (S.Sayı: 191) (Devam)*

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Kemal Kabataş; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA KEMAL KABATAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz tasarinın 18 inci maddesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten, oldukça teknik ve izlenmesi yönünden kolay olmayan tasarı üzerindeki görüşmelerimiz devam ediyor; ama, burada, bu müzakereler yapılırken, katılmadığım birkaç nokta var; onlara değinerek, madde üzerindeki görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Hükümetler bu tasarıları hazırlayıp getiriyor. Bürokrasi hazırlıyor. Çok büyük bir hızla, gerçekten, gece yarısına kadar, teknik komisyonlarda bunlar görüşülüyor. Yapılan görüşmelerde katılım fevkalade düşük. İhtisas komisyonlarında da, iktidar partilerine mensup arkadaşlarımızın katılımı yüzde 10 düzeyinde bile değil. Aynı şey, Genel Kurula geliyor. Genel Kurulda, tabii ki, her şeyi olumsuz anlamda eleştirmek, ortaya koymak mümkün değil; ama, varsa pozitif yönleri, varsa artıları, burası hükümet değil, Bakanlar Kurulu değil, Yüce Meclisin Genel Kurulu, her üyenin burada görüşlerini, artı da olsa, eksi de olsa ortaya koyması ve bu tartışmayı zenginleştirmesi lazım.

YALÇIN KAYA (İçel) – Ama, saptırmadan...

KEMAL KABATAŞ (Devamla) – Müsaade edin, açıklayayım. Kendi görüşlerimi açıklıyorum.

Hükümet getirmiştir; doğrudur. “Biz iktidarız, bizim ilave edeceğimiz husus yoktur” görüşü, ilke olarak doğru değil. Burada, her türlü tartışma, teknik anlamda, içeriği anlamında açık bir forum ve katılımlar, bu tartışmaları zenginleştiriyor, düzeltiyor. Bir sessizlik içerisinde, bir hızlı tempo içerisinde götürülmesi, işi bitirmek anlamında olumlu; ama, muhteva anlamında olumsuzdur. Görüşüm budur.

Bu maddeyle getirilen düzenleme fevkalade önemli. Bugün, Türkiye’de bir tür borsa var; İstanbul Menkul Kıymetler Borsası. Bu borsa, kanunla kurulmuş. Bu maddenin birinci fıkrası, kanunla kurulacağına, teşkilatlanacağına, yönetileceğine dair bir referans bağlantısı yapıyor.

Maddeyle getirilen ikinci fıkra çok daha önemli. Münhasıran, ekonomik finansal ve finansal göstergelere; sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövizde dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleriyle, her türlü türev araçlardan oluşan sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği, tüzelkişiliği haiz borsalar kurma konusunda; yani, vadeli işlem ve opsiyon borsaları, piyasaları kurulması konusunda Sermaye Piyasası Kuruluna yetki veriyor.

İMKB’de, klasik sermaye piyasası araçları, menkul kıymetler işlem görüyor. Bu piyasalarda, teknoloji ürünü olan, çok yoğun teknolojiyle çalışacak olan, sözleşmelere dayalı türev ürün piyasaları oluşturuluyor. Bu, teknoloji demek; bu, çağa açılmak demek; bu, çağın içerisinde yaşamak demek. Bu anlamda baktığımızda, getirilen düzenleme fevkalade önemli.

Bunu şu nedenle ifade ediyorum: Bugün, dünyada, finansal sistemler, kavramlar, düzenlemeler her on yılda bir yenilenir hale geliyor, her on yılda bir sistemler yeniden yaratılıyor. “Financial Innovation” dediğimiz olay, bugün, dünyanın gündeminde ve 2000 yılının da yoğun şekilde gündeminde olacak.

Bu konudaki görüşlerimi ifade ederken, bir noktaya daha değinmek istiyorum. Bu madde kapsamında, getirilen yetki kapsamında, Türkiye’de başlatılmış işler vardır. Bu anlamda, bir vadeli işlemler piyasası oluşturulması yönünde, mala dayalı, öncelikle pamuk ve diğer ihrac ürünlerine dayalı sözleşmelerin işlem göreceği İzmir vadeli işlemler piyasasının kuruluşuyla ilgili çalışmalar 1994 yılında başlamış, gerekli personelin eğitimi sağlanmış, altyapı oluşturulmuş ve İzmir yöresi ne ve ülkemize hizmet verecek, çağın ürünü, yüksek teknolojiye dayanan borsanın kurulması yö-

ntinde her türlü hazırlık tamamlanmıştır. Temennim ve dileğim budur ki, hızlı yasalastırdığımız bu düzenleme kapsamında, İzmir'deki bu teknoloji ürünü, ileri teknolojiyi temsil eden borsa bir an önce harekete geçirilsin ve İzmir, ekonomi yönetiminde ve ekonomik organizasyonlara üs olma iddiasında olan güzel ilimiz de bu büyük organizasyondan nasibini alsın. Bu temennimi, bu vesileyle ifade etmek istiyorum; çünkü, İzmir yöresindeki ekonomik potansiyel, İzmir'deki profesyonel birikim, yönetim ve kültür düzeyi, bu türde bir borsaya ev sahipliği yapacak düzeydedir.

Burada, başka bir hususa daha değinmek istiyorum. Bu borsalar oluşturulurken, Sermaye Piyasası Kurulu, yine, kendi üstün konumunun altını çiziyor. Var olan gelirine ilave olarak, borsalarda yaratılacak gelirin yüzde 5'i, otomatik olarak, ihtiyaçlarıyla bağımlı olmaksızın, bağlantılı olmaksızın, büyük bir gelir payı olarak Sermaye Piyasası Kurulu bütçesine aktarılıyor. Böylece, Kurulun, var olduğunu iddia ettiğimiz malî ve özerk yapısı, parasal kaynakla da destekleniyor, Ankara'daki üstü parasal olarak da desteklemeye devam ediyoruz. Yüzde 5'lik pay, kaç trilyon eder bilemiyoruz; ama, düz bir oran olarak, borsalar, gelirlerinin yüzde 5'ini SPK'ya pay olarak vermek zorundalar. Aldığı, ihraçlardaki yüzde 3'lük payla beraber, gerçekten, Sermaye Piyasası Kurulu, para zengini, kaynak zengini; paradan yana tasası olmayan ve para yönünden kılık tanımayan bir kurum haline getiriliyor. Bunun, ilke olarak yanlış olduğuna işaret etmek istiyorum. Kurula, ihtiyacı kadar kaynak aktarılmalıdır; ihtiyacının üstünde bir kaynağın aktarılması hem malî disiplin açısından hem de uygulama açısından sorunlar yaratmaktadır. Bu hususa işaret etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'deki kurumları, kaynak yönetimi açısından kendi kararları doğrultusunda yönetilebilen, kamunun bütünlüğünde var olduğunu bildiğimiz ilkelerin dışında yönetilen kurumlar haline getirmemekte, gerçekten, çok duyarlı olmalıyız; ama, her kurum, böyle bir çerçeve yaratmak açısından, kendisine, yeni bir model, yeni bir anlayış ve sürekli kaynak bulmak yönünden yeni bir yaklaşım içinde. Bu yaklaşımın en tipik örneklerinden, en yenilerinden biri de, bu tasarıyla, bu maddeyle gündeme getirdiğimiz bu pay aktarma, sürekli gelir alma ve kendi yapısı içinde kullanma yaklaşımıdır. Bunun yanlış olduğuna bir kez daha işaret ediyorum.

Bu madde, tasarının en önemli maddesi. Bu maddeyle, Türkiye'de kurulacak olan vadeli işlemler piyasalarının, Türkiye'nin 2000 yılındaki gelişiminde önünlü açmasına vesile olmasını ve Türkiye'nin pek çok yerinde, başta İstanbul olmak üzere, bu piyasalarda yaratılan sistemle, Türk ekonomisindeki modernizasyonun, dönüşümün vesilesi olmasını diliyor, saygılar sunuyorum. (DYP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz hakkı, Milliyetçi Hareket Partisi İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural'da.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

MHP GRUBU ADINA OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Sermaye Piyasası Kanunuyla ilgili tasarının 18 inci maddesi münasebetiyle, Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurlarımızdayım; bu münasebetle, sevgi ve hoşgörü ayı olan mübarek ramazan ayında edineceğimiz tecrübelerin, tavsiyelerin bütün yıl boyunca bizlere rehber olmasını diliyor, hayırlara vesile olmasını Cenabı Hak'tan niyaz ediyorum.

Sayın milletvekilleri, tabiatıyla, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak, öntümlü gelen kanun tasarılarıyla ilgili görüşlerimizi, biz, komisyonlarda ve grup çalışmalarında dile getiriyoruz. Tek-

rar, buralara çıkarak aynı görüşleri dile getirmenin bu bakımdan faydadan âri olduğunu düşüntüyoruz; ama, zaman zaman da, elbette, görüşlerimizi dile getirdiğimizi de görüyorsunuz. Bu münasebette, biraz sonra sizin huzurlarınıza gelecek bir önergeyle, gruplarımızdaki grup başkanvekillerimizin dahi imzası olmadan, bir teklif getirmeyi de düşündük. Bu bakımdan, Milliyetçi Hareket Partisinin burada söz almamasını, Milliyetçi Hareket Partisinin bu konularla ilgili görüşlerinin dikkate alınmadığı şeklinde yorumlamak, son derece dar ve sığ bir görüşün neticesi olarak değerlendiriyorum.

Sayın milletvekilleri, iktisadî büyüme ve gelişmenin en belirleyici unsurlarından biri, sermaye birikiminin seviyesidir. Malî kesim, malî piyasalar, tasarrufların toplanması, toplanan bu tasarruflardan oluşan fonların yatırıma kanalize edilmesini kolaylaştırması sebebiyle, sermaye birikiminin oluşumunda ve dolayısıyla, iktisadî kalkınma çabalarında kritik bir rol ve öneme sahiptir.

Gelişmekte olan bir ekonomi için, sermaye birikimi kadar, bu sermayenin verimli alanlara ve zamanında aktarılması da son derece önem kazanmaktadır. Bir ülkede, iktisadî kalkınma için, malî kesimin, ekonominin reel kesimiyle, bir başka ifadeyle, üretici kesime paralel bir gelişme göstermesi zorunludur. Kullanılabilir fonların yatırım yapacaklara kısa ve dolaysız yoldan ve de asgari kaynak maliyetiyle aktarılabilmesi, gelişmiş para ve sermaye piyasalarına, bu piyasaların etkin ve sağlıklı çalışmasına bağlıdır. Sağlıklı bir piyasa işleyişi içinde, gerekli hukukî ve ekonomik tedbirlerin alınmadığı bir ülkede, hızlı ve sağlıklı kalkınmayı gerçekleştirmek mümkün değildir.

Bugün, dünyamız, çok büyük bir değişim geçirmektedir. Sermayenin merkezi bir şekilde kontrolü ve dağılımı sona ermekte, bu konuda serbest piyasa hâkim olmaktadır. Bu genel görünüm içinde ortaya çıkan en önemli gerçek, yapısı sağlam kurulmuş finans piyasalarının piyasa ekonomisinin oluşturulup yaşatılmasında vazgeçilmez bir rol oynadığıdır. Bu kapsamda, bir ülkede etkin sermaye piyasalarının bulunmaması, orada reel ekonominin de gelişmesini engellemektedir. Sözü edilen rolleri itibariyle de, kamu otoriteleri nezdinde, her zaman, yasal düzenlemeler açısından özel bir öneme sahip bulunmaktadır.

Globalleşme olgularıyla beraber finans piyasalarındaki reformların amacı, piyasaların serbestleştirilmesi, piyasaların canlandırılarak etkinleştirilmesi, derinleştirilmesi, piyasaların sağlamlaştırılarak güven, istikrar ve şeffaflığın sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması olmuştur.

Dünyadaki ekonomik gelişmeler, yeni finansal araçların ortaya çıkışını da beraberinde getirmiştir. Özellikle, gerek reel gerekse malî sektörleri etkileyen fiyat dalgalanmaları, bu yeni araçların ortaya çıkışının sebebi olmuştur. Vadeli işlem sözleşmeleri olarak adlandırılan bu araçlara ve bu araçların işlem gördüğü borsalara ilgi, fiyat dalgalanmalarının etkisinden korunmaya çalışan üretici kesimler ile bu belirsizliklerden yararlanmaya çalışan talebiyle oldukça fazla artmıştır.

Vadeli işlem sözleşmelerinin yapıldığı vadeli işlem piyasalarının önemli ekonomik fonksiyonları vardır: Fiyat riski üstlenmek istemeyenden, üstleneceği transfer edilir; fiyat oluşumunu kolaylaştırır, sermaye oluşumunu kolaylaştırır, fiyat tahminini kolaylaştırır. Bu piyasalar, temel olarak, fiyat riskinden korunmayı ve ileride oluşması beklenen fiyat hareketlerine bugünden yatırım yapmayı temin ederler.

Bu hususlar dikkate alındığında vadeli işlemlerle ilgili bir borsanın yokluğu, vadeli işlemler piyasasının gelişmesini engellemiştir.

Vadeli işlemler borsasının kurulması, malî piyasaların derinleşmesi ve sermaye birikimi açısından son derece önemlidir. Ülkemizde, ekonomik sorunlar nedeniyle tarımsal destekleme politi-

kalarındaki değişikliklerin ve diğer ülkelerin tarım ürünleri fiyatlarının, üreticileri fiyat riskiyle karşı karşıya bıraktığı dikkate alındığında, vadeli işlem borsalarının önemli bir fonksiyonu olacaktır.

Vadeli işlem borsalarında işlem yapacak en önemli sözleşmeler, petrol ve doğalgaz sözleşmeleri olacaktır. Zira, enerji, önemli fiyat risklerine maruzdur. Enerji kaynaklarıyla komşu bir konumda olan ve bir enerji köprüsü ve terminali olacak ülkemizde, enerjinin, özellikle petrol ve doğalgazın fiyat riskinin değerlendirildiği bir piyasanın varlığı önem taşımaktadır. Böyle bir piyasa, petrol ve doğalgaz yatırımlarının gerçekleşmesini, ürünlerin fiyat riskinden korunmasını mümkün kılacaktır. Çok çeşitli petrolün geçiş güzergâhında olduğumuz depolama imkânlarımız, rafinerilerimiz dikkate alındığında, böyle bir piyasanın oluşturulmasının önemli bir derinlik kazandıracığı açıktır. Ülkemizin yakın bir gelecekte petrol ve doğalgazın geçiş güzergâhı olacağını dikkate alarak, petrol ve doğalgaz vadeli sözleşmelerin işlem gördüğü piyasayı oluşturmak son derece önemlidir.

İşte, görüşmekte olduğumuz tasarıyla, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin işlem göreceği borsaların kurulabilmeleri imkânı getirilmiştir. Uzun bir süredir kurulma çalışmaları devam eden, ancak, hukukî düzenleme eksikliği nedeniyle henüz faaliyete geçemeyen İzmir Vadeli İşlemler Borsası için de, hukukî altyapı, bu tasarıyla oluşturulmaktadır.

Ülkemiz için hayati önem taşıyan küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin finansal bakımdan desteklenmesi için, sermaye piyasalarından etkinlikle yararlanmasını temin etmek son derece önemlidir. Bu amaçla, KOBİ'lere özgü İMKB bünyesinde bir menkul kıymetler borsasıyla KOBİ'lerin desteklenerek, bu işletmelerin de halka arz sayesinde ucuz ve zamanında kaynaklara erişebilmesi ve ülke kalkınmasına destek vermesinin temin edilmesi mümkündür. Bu konuda Parlamento KOBİ grubu olarak hazırladığımız bir önerge vardır; sayın milletvekillerinin desteği söz konusu olursa, bu önergeyle, KOBİ'lerin sermaye piyasasından yararlandırılması mümkün hale getirilecektir.

Sayın milletvekilleri, 21 inci Dönem Meclisinde 57 nci hükümetin ülkeyi yönetme sorumluluğu içinde, millete hizmet için Meclis gündemine getirdiği sermaye piyasasının etkin işlemlerini teminen önemli bir değişikliği daha görüşüp, kanunlaştırmış olacağız.

İktidar olalım, muhalefet olalım, 21 nci Dönemdeki çalışmalarımızın Yüce Meclise olan güveni en yüksek seviyelere taşıdığına ve bu güvenin ekonomik ve mali piyasalar için son derece olumlu katkı yaptığına olan inançla, Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vural.

Gruplar adına konuşmalar bitmiştir efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim.

İki vatandaş telefon etti "Sayın Başkan sakız çiğniyor" diyorlar. Ben "yok, Sayın Başkanın Meclise büyük saygısı vardır" dedim; yani, bunu bir açıklarsanız... Hayır; gerçekten rahatsızlık duydum; çünkü, böyle konuşmalar yapıyor. Vatandaş telefon ediyor. "Meclis Başkanvekili Sayın Sökmenoğlu sakız çiğniyor" diyor.

MEHMET ALİ BİLİCİ (Adana) – Nereden çıkarıyorsunuz?!

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben de "Sayın Sökmenoğlu çok saygılı bir kişidir, Meclis kürsüsünde sakız çiğnemesi mümkün değildir" diye söyledim.

BAŞKAN – Siz... Siz...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ya, ben size, vatandaşın düşüncesini ilettim.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, siz bizim yerimize açıklama yaptınız; müsaade edin de, ben yapmayayım.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Özür dilerim yani... Ben de rahatsızlık duydum da, onun için...

BAŞKAN – Estağfurullah efendim... Beni düşündüğünüz için çok teşekkür ederim; ama, böyle bir saygısızlık yapmayacağımı da siz...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hayır, ben de inanmadım da... Bir açıklama yaparsanız...

BAŞKAN – Efendim, zaten, zataîlileriniz de, benim böyle bir saygısızlık yapmayacak kadar terbiyeli olduğumu söylemişsiniz.

Teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben söyledim de... Bir açıklama yaparsanız... Yani, belki ağız hareketlerinizden yanlış anlaşılabilir. Bu Meclisin bir saygınlığı var efendim.

Kusura bakmayın bunu hatırlattığım için de...

BAŞKAN – Hayır efendim...

Ama, ağızımda öyle bir şey yok efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Neyse...

BAŞKAN – Kalem çiğneyebilirim değil mi?!

KAMER GENÇ (Tunceli) – Neyse; ne çiğnerseniz çiğneyin; ben bir şey demiyorum da... Yani sakız çiğnemeyin...

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ederim.

Şahsı adına, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker.

Buyurun efendim.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan evvel, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz madde, Türkiye ekonomisinde uzun süredir sıkıntısı çekilen ve özellikle tarım sektörünü çok yakından ilgilendiren bir maddedir.

Bu madde, geçtiğimiz zamanlarda -hatırlanacağı gibi- İzmir'de ve başka şehirlerde özellikle tarım sektörüne dayalı olarak kurulmak istenen vadeli piyasaların düzenlenmesiyle ilgilidir.

Bu maddeyle yapılan düzenleme, özellikle bizim ticaret tarihimizde "alivre satış" olarak bilinen, vergi hukukumuzda bu şekilde düzenlenmiş olan çalışmaların, sermaye piyasası yoluyla bordada düzenlenmesine yöneliktir.

Bu maddede iki türlü bir düzenleme şekli vardır. Birincisi, anonim şirket şeklinde düzenlenebilecekleri gibi; ikincisi, bugün işlemekte olan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası gibi, kamu tüzelkişiliğine sahip bir kurum şeklinde düzenlenebilir. Bu iki borsanın düzenleniş şekli üzerinde burada durmak, burada bazı özellikleri ortaya koymak konumuzdayız; çünkü, bu düzenleme, eğer sağlıklı yapılmaz ise, beklenen amaç yerine ulaşamayacak, verim istenildiği gibi elde edilemeyecektir.

Burada vadeli piyasaları düzeleyen bu teşkilatlanma, özellikle Hollanda gibi, Danimarka gibi ülkelerin gelişmesinde önemli rol oynamış olan kontratların önceden piyasada satılmasıyla ilgili bir borsa türüdür. Geleceğe yönelik kontratların alınıp satılabileceği; ekonomiyi çok yakından ilgilendirir.

diren, zaman zaman bu kilitlerde dile getirdiğimiz ürün taban fiyatlarının sağlıklı ve piyasa koşullarına göre oluşmasını sağlayabilecek bu borsa türü literatürde "vadeli piyasalar" olarak da bilinir. Eğer borsaya bu yönüyle yaklaşılmaz ve bu kanunun 29 uncu maddesinde odalar birliğine eklenen ürün borsaları maddesiyle birlikte mütalaa edilmez ise, salt finansal amaçlı bir borsa olarak kalır ki, bu borsalardan beklenen tarım sektörüne getireceği katkı ve tarım sektörüne önemli bir ölçüde finansal açıdan sağlayacağı olanaklar, yine, malî sektörde kalır.

Bu nedenle, bu maddenin uygulanmasında, özellikle burada kanun koyucu olarak beklentimizin, tarım sektörüne ve benzeri sektörlere kontrat yoluyla fon aktarılmasının sağlanması, malî sektörlerde bunun bir araç olarak kullanılmasından öte, kontratın bünyesine de zarar vermeyecek şekilde oluşmasını sağlamaktır. Eğer bu borsalar, özellikle sermaye piyasasındaki diğer borsalarla da ahenkleştirilebilirse, ciddi bir fon akımının sağlanabileceğini ve bu sağlanacak olan fon akımıyla tarım sektöründe, artık, taban fiyatlarının ya da tükercin istemleri değil, bu kontratın içeriğine göre belirlenmiş çeşitli fiyat uygulamalarıyla karşı karşıya kalacağız.

Bu maddenin hemen yürürlüğe girmesi mümkündür; çünkü, daha önce mevzuat müsait olmadığı için, İzmir'de kurulmuş olan ve hâlâ faaliyette bulunan vadeli borsalarla ilgili olan şirketin yürürlüğe girmesi söz konusudur. Dikkat edilirse "şirket" diyorum; çünkü, düzenlemede, şirket türünün alınmasının bir diğer nedeni, bu şirketin de halka açılarak, ileride, bir finansal kaynak yaratma amacı güdümesidir. Eğer, bu şirketler ileride halka açılmaz, yalnız, belli kesimlerin elinde kalırsa, yine, bu borsalardan beklenen verimin alınmayacağını, bu verimin gereği gibi yerine getirilmeyeceğini belirtmek isterim. Yalnız, burada bir düzenleme var ki, belki tartışma götürür, ileride tartışılacak bir düzenlemedir; bu tür şirketlerin kâr dağıtımlarının yüzde 20'yi aşmayacağı yer almaktadır. Eğer, bu borsalar ileride iyi çalışır ve verim elde edilirse, belki gelecek bir zamanda, yine, bu maddeyle ilgili değişiklik yapılması gündeme gelir; ama, o zaman da, bu şirketlerin yükleyeceği risklerin miktarı kadar, karşılık ayırma mecburiyeti getirilir.

Buradaki düzenlemede -özellikle tartışmalarda biz milletvekillerine yöneltilecek eleştirilere yanıt verebilmek için- bu borsaların taşınması söz konusu olan risk miktarının bilinmemesinden dolayı kâr dağıtım miktarının düşük tutulduğunu, ileride, bu borsaların yükleyeceği risk bilindiği takdirde, ayrılacak karşılık miktarı belirleneceğinden, bu kez, sermaye dağıtımıyla ilgili, kâr dağıtımıyla ilgili düzenlemelerin yapılabileceğini, burada, özellikle huzurlarınıza getirmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Türker, süreniz bitmek üzere; lütfen toparlayın, bitirin.

MASUM TÜRKER (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu kurulacak borsaların, belirttiğim gibi, ürün borsalarıyla birlikte mütalaa edilmesi halinde, tarım sektörüne önemli bir kaynak olacağını belirtir, saygılarımı sunarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türker.

İkinci söz, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'ın.

Sayın Ayhan?..

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Sayın Açıba'ya devrediyorum.

BAŞKAN – Zaten üçüncü sırada o var efendim. Yani, siz konuşmuyorsunuz; bu devir işi biraz şey!..

Afyon Milletvekili Sayın Sait Açıba; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Sayın Başkan, bu devir işinde bir sakatlık yok herhalde; söz istemişti, ben de, sıramı veriyorum.

BAŞKAN – Hayır efendim... Zaten üçüncü sıradaydı, onu arz ettim.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Onu sıra gelmiyordu; çünkü, şahsı adına Masum Bey konuştu, ona sıra gelmiyordu.

BAŞKAN – Siz konuşmayınca ona sıra geldi.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Tabii...

BAŞKAN – Onu söyledim.

Ramazanın ilk günü olunca, böyle anlaşmazlıklar olur.

SAİT AÇBA (Afyon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının 18 inci maddesinde şahsım adına görüşlerimi ifade ederken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sermaye piyasaları, ekonomik yapı ve riskler sistemi içinde çok önemli rol oynamakta, ileri ve geri bağlantılarının söz konusu olması nedeniyle, bir taraftan, ekonomik birimlerin servetlerini etkilemekte, diğer taraftan, firmaların davranışlarını etkilemekte ve bir taraftan da, ekonominin etkinliği üzerinde önemli etkilerde bulunmaktadır.

Türk sermaye piyasasının genel özelliğine bakıldığında, derinliğinin olmadığı görülür. Bir taraftan da, Türk sermaye piyasasının manipülasyona elverişli bir yapısının olduğu da ortadadır. Bundan dolayı, piyasalarda dalgalanmalar büyük boyutlarda oluşmakta, piyasalara yeterli katılım sağlanamamakta, piyasayı düzenleyen özel kanunlar ve Türk hukuk sisteminin özelliklerinden kaynaklanan güvence sorunu da çözümlenememektedir.

Türkiye'de sermaye piyasalarının kalbi niteliğinde olan borsalara baktığımızda, borsaların, pek çok gelişmiş ülkede "nonprofit organization" biçiminde örgütlenmiş özel tüzelkişiler olduğu; ancak, ülkemizdeki yapılanmanın hiç de böyle olmadığı, ülkemizde, kamu tüzelkişisi olarak muhafazasından bir türlü vazgeçilmediği, yani, devletçi mantığın ürünü olduğunu da bu arada ifade etmemiz gerekmektedir.

London Stock and Exchange ile New York, Frankfurt, Lizbon... Buralara baktığımızda, buradaki borsalar, tamamıyla özel şirket statüsünde olan borsalardır.

Türkiye'de, sermaye piyasasının kalbinin İMKB'de atıldığını ifade ettim biraz önce. İMKB'de, şirketler değil, şirket hissedarlarının halka açılmakta olduğunu da bu arada belirtmemiz gerekmektedir. İMKB'de, birinci piyasalar değil, hâkim piyasa ikinci piyasalar olmaktadır. Şirket hissedarları, hisselerini halka açmakta, İMKB'de satmakta, aldıkları para, şirket yatırımlarına gitmemektedir; hissedarların ceplerine gitmekte, oradan da üretim dışı alanlara transfer edilmektedir. İMKB'de işlem gören şirketler, yatırımlarında teşvik tedbirlerinden yararlandıkları için, hisse senetlerindeki değer artışları devlet tarafından sağlanmış olmakta, büyük hissedar, istediği kadar hissesini halka açmakta, arz ve talebi bizzat kendisi ayarlamakta -yani, manipüle etmekte- halka satarken pahalıya satmakta, zamanlamasını yapmakta ve borsada hisse senedi değerini düşürmek suretiyle, sattığından ucuza küçük tasarruflardan satın almaktadır.

Hissedarların, İMKB'de işlem gören senetleri üzerinde elde edilen alış satış kârının da vergiye tabi olmadığını belirtmemiz gerekir. Yine, hisse senetlerinin alış satışından elde edilen fonlar, İMKB'de ihraççı şirketleri ilgilendirmediklerinden, ne istihdama ne de işsizliğe faydası söz konusu değildir.

Çoğu İMKB'de işlem gören halka açık şirketlerden 500 büyük şirketin, 1998 yılında, faaliyet dışı kârlarının yüzde 58 civarında olduğunu ifadeyle -yani, repoya ve faize dayalı olarak kârların yüzde 58 olduğunu görürsek- bu sistemin ne kadar sağlıklı olduğunu da açıkça görmemiz mümkündür.

Ekonomide istikrar sağlanamadığından, İMKB'de de fiyat istikrarı söz konusu değildir, manipülasyon yoluyla, büyük balık her zaman için, bu sistem içinde, küçük balığı yutmaktadır.

İMKB'de, âdeta, at yarışı, loto, toto gibi, neden arttığı ve neden düştüğü bilinmeyen, bir bakıma şirket performanslarına kesinlikle bağlı olmayan şans oyunu tarzında bir mekanizmanın ortada olduğu açıktır.

Sermaye piyasasında direkt ya da endirekt kâğıtları en çok işlem gören kesim devlet olmaktadır. Devlet, Türk sermaye piyasasının hem düzenleyicisidir hem denetleyicisidir hem de oyuncusu konumundadır.

Sermaye piyasası fonlarını kendine çekmek için elinden gelen her şeyi yapmaktadır. Bu durum, tabii, ekonomide "crowding out etkisi" dediğimiz bir etki yapmakta. Dolayısıyla, özel sektöre yönelik haksız rekabet ortamı bu şekilde oluşabilmektedir.

BAŞKAN – Efendim, süreniz dolmak üzere; toparlar mısınız.

SAİT AÇBA (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Meri mevzuatta, ihraç edilen menkul kıymetlerin binde 3'ünden kurul emrinde özel gider fonunda kesilmekte olan payın, yeni düzenlemeyle, yüzde 5'e çıkarıldığını görüyoruz. Bu, ne demektir; borsa gelirlerinden SPK'ya düşen payın gittikçe artması demektir. Bu payın artması, bir bakıma, ne şekilde kullanılacağı noktasında birtakım endişeleri de beraberinde getirmektedir. Bizim temennimiz, SPK'nın bu yolda elde etmiş olduğu gelirlerin, halka açık ortaklıkların yatırımcılarının aydınlatılması ve eğitiminde kullanılmasının; yine, piyasanın gözetim ve denetim mekanizmasının kurulması için kullanılmasının; SPK'nın, halka açık anonim ortaklıklar ve aracı kurumlarla ilgili olarak isteyecekleri bilgileri aktaran sistemlerin kurulması için kullanılmasının...

BAŞKAN – Efendim, toparlar mısınız lütfen.

SAİT AÇBA (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

... bir de, halka açık şirketlerin Ankara'ya kadar gelmelerine gerek kalmadan, istenilen bilgileri aktarmaya imkân veren sistemlerin tesisi için kullanılmasının en doğru yol olduğudur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Estağfurullah, ben teşekkür ederim efendim.

BEDRİ YAŞAR (Gümtüşhane) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yaşar, sual mi soracaksınız efendim?

BEDRİ YAŞAR (Gümtüşhane) – Sataşma...

BAŞKAN – Tamam, sataşmadan ötürü söz vereceğim, hem size hem Sayın Veysel Beye.

Müsaade eder misiniz, maddeyi oylayıp bitirelim.

Madde üzerinde iki adet önerge vardır; önergeleri, önce, geliş sıralarına göre okutup, sonra, aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik tasarısının çerçeve 18 inci maddesinde değişiklik yapan 40 ıncı maddenin yeni şeklinin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mahfuz Güler
Bingöl

Altan Karapaşaoğlu
Bursa

Aslan Polat
Erzurum
İsmail Özgün
Balıkesir

Sait Aba
Afyon
Nurettin Aktaş
Gaziantep

Cevat Ayhan
Sakarya

"zel radyo ve televizyon şirketleri, gazete, dergi ve her türlü yazılı haber araçlarının yayın ve basımıyla uğraşan şirketlerin hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması gerekir. Bu şirketlere ortak olarak tüzelkişiler atanır. şirket statsinde oluşları ve paylarının tamamının nama yazılı olması zorunludur.

Bu şirketlerin yönetim kurulu yeleri ve denetçileri, sermayesinin yüzde 10'u veya daha fazlasına sahip ortakları, bu ortaklarla ya da kendileriyle birlikte hareket ettikleri herhangi bir şekilde tespit edilenler, bu şirketlerin doğrudan veya dolaylı hâkim şirketleri ile iştirakleri ve bunların yönetim kurulu yeleri ve denetçileri, sermaye piyasası araçlarının işlem gördüğü borsalarda alım satım yapamazlar. Özel radyo ve televizyon şirketlerine ilişkin bilgiler ve meydana gelecek değişiklikler, Radyo ve Televizyon st Kurulu tarafından Sermaye Piyasası Kuruluna bildirilir. Sermaye Piyasası Kurulu, bu fıkranın uygulanmasıyla sınırlı olarak, bu fıkra kapsamına giren şirket, kişi ve kuruluşlardan bilgi ve belge istemeye, SPK'nın 45 inci maddesi hükümlerine göre denetim yapmaya yetkilidir.

BAŞKAN – Diğer nergeyi okutuyorum.

Bu nerge, en aykırı nergedir; okutup, bilahara işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısının ereve 18 inci maddesiyle düzenlenen 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 40 inci maddesinin dördüncül fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Kurul, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin sermaye piyasalarından fon sağlamalarına imkân sağlayacak piyasalar ile sermaye piyasası araçlarının alım ve satımının yapıldığı diğer teşkilatlanmış piyasaların kuruluşuna ve bunların güven, açıklık ve kararlılık içinde faaliyet göstermesinin sağlanmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir."

İşın Çelebi
İzmir
Ahmet Arkan
Kocaeli
Oktay Vural
İzmir
Mehmet Ergün Dağıoğlu
Tokat

Cevat Ayhan
Sakarya
Ufuk Söylemez
İzmir
İsmail zgn
Balıkesir
Oğuz Tezmen
Bursa

Gönlü Saray Alphan
Amasya

Murat Akın
Aksaray

Mustafa Haykır

Kırşehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Önerge, yasanın ana yapısına uygun mütalaa edilmektedir; ancak, Komisyonumuzun çoğunluğu olmadığı için takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu efendim?

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değişik siyasi partilerden arkadaşlarımızın imzaladığı bu önerge, aslında, KOBİ'ler açısından bir yenilik getirmiyor; çünkü, önerge metninde yer alan husus madde metninde aynen vardır.

Bakın, madde, sermaye piyasası araçlarının alım ve satımının yapıldığı diğer teşkilatlanmış piyasaların kuruluşuna ilişkin yetki veriyor. Burada da "küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin sermaye piyasalarından fon sağlamlarına imkân sağlayacak piyasalar..." deniliyor. Yani, önerge, maddede mündemictir; ancak, takdire bırakıyorum, olsa da olur, olmasa da olur.

YILMAZ KARAKOYUNLU (İstanbul) – Hükümet, takdire bırakamaz ki... Mütalaa etmesi lazımdır.

BAŞKAN – Evet, hükümet takdire bırakır mı; bilmiyorum; ama, zımni şekilde kabul ediyor hükümet; yani, ben öyle anladım.

YILMAZ KARAKOYUNLU (İstanbul) – Mütalaa etmesi lazım, kabul veya ret...

BAŞKAN – Efendim, bu da yeni bir usul Sayın Karakoyunlu.

YILMAZ KARAKOYUNLU (İstanbul) – Herkes yeni bir usul ihdas ediyor.

BAŞKAN – Zimnen kabul ettiler.

Buyurun Sayın Çelebi.

İŞİN ÇELEBİ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; bu öneri Parlamentonun ortak önerisidir. Bu, Anavatan Partisinden, DSP'den, Fazilet Partisinden, MHP'den, DYP'den tüm arkadaşlarımızın, bu işlerle ilgili arkadaşlarımızın kafa kafaya vererek ve ilgili kurumun da görüşünü alarak verdiğimiz ortak önerge'dir.

Bir kere, 18 inci madde, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaları kapsamaktadır. Bu, diğer piyasalar kapsamına girmektedir. Bu anlamda bir piyasa Türkiye'de oluşmamıştır. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası çerçevesinde bununla ilgili organizasyon yapılmıştır; ama, bu işlememektedir. Bugün, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası 125 tane şirkete hitap etmektedir, kotasyon sistemi buna imkân vermektedir. Bizim -SPK'nın da görüşünü alarak 18 inci maddede teşkilatlanmış diğer piyasalara girmesini önermemizin nedeni, bu 40 ncı maddeyi ve bütün kanunu didik didik taradık, küçük ve orta ölçekli işletme girişimcilerine (örneğin yazılım, örneğin bilgisayar, örneğin biyoteknoloji, örneğin iletişim) yeni alanlarda girişimci olan insanlara, genç girişimcilere imkân tanıyan bir hüküm yok. Oysa, dünyada, bunlar, çok ciddi desteklenen, teşvik edilen piyasalar. Bu piyasalar Türkiye'de gelişmedi. Gelişmediği için de 21 inci Yüzyılın gelişmesi gereken temel piyasası bu. Bu, Parlamentoda bütün arkadaşların görüşü.

21 inci Yüzyıla girerken bunu yapmak zorundayız. Bir örnek vereceğim: Nasdaq türü bu borsa, piyasa, Amerika'da Bill Gates'in Microsoft'unun ortaya çıkmasına yol açmıştır. Fikri olan, ciddi fikir işçisi olan insanların, ortaya koyduğu düşünceleri, bu piyasalarda değerlendirme ve buna kaynak bulma imkânını getirecektir ve bence, Türkiye'nin genç girişimcilerinin, küçük ve orta ölçekli girişimcilerinin, böyle bir sanal piyasanın oluşmasının düzenlenmesiyle büyük fonlar yaratabileceklerini ve bulabileceklerini görüyoruz.

Bunu, bir siyasi partinin önergesi olarak değil; tüm Türkiye Büyük Millet Meclisinin, binlerce küçük ve orta ölçekli girişimcinin, üniversiteden yeni mezun olmuş, Türkiye'ye gönül vermiş insanların önergesi olarak kabul edip, oylamanızı rica ediyorum.

Saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelebi.

Efendim, Komisyonun takdire bıraktığı, hükümetin de zımni kabul ettiği önergeyi...

ÖMER İZGİ (Konya) – Sayın Başkan, ya kabul eder ya da kabul etmez, hükümet bu...

BAŞKAN – Öyle dedi efendim. Takdire bıraktı Sayın İzgi...

MÜKERREM LEVENT (Niğde) – Bir daha açıklasın efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, oylamaya geçtiniz... Olur mu efendim!

BAŞKAN – Efendim, bendeniz değilim muhatap, buyurun, sorun...

YILMAZ KARAKOYUNLU (İstanbul) – Müsaade edin de birkaç kelime de ben söyleyeyim.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz, tekrar açıklasınlar.

Sayın Bakan, kabul ettim deyin efendim.

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Efendim, biraz önce de belirttiğim gibi, hiçbir yenilik getirmiyor. İster kabul edin,

ister etmeyin, aynı sonuç doğacaktır. O bakımdan, haşivdir; kabul edilmesi gereksiz de olabilir; ama, imza atanların isteği olsun diye kabul de edebilirsiniz, hiç fark etmez.

Teşekkür ederim.

ÖMER İZGİ (Konya) – Sayın Başkan, böyle bir usul var mı?!

BAŞKAN – Efendim, böyle bir usul yok; ama, ben bir yorum getireyim: Hükümet, yüce milli iradenin takdirine bırakmış.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir. (Alkışlar)

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) – Sayın Başkan, ikinci önerge vardı...

BAŞKAN – Okutacağım efendim; istirahat ederim... İkisini okuttum; aykırılık derecesine göre birini işleme koydum, ikinciye okutacağım...

İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik tasarısının çerçeve 18 inci maddesinde değişiklik yapan 40 ncı maddenin yeni şeklinin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Gereğini arz ederiz.

Mahfuz Güler

Bingöl

Mehmet Altan Karapaşoğlu

Bursa

Aslan Polat
Erzurum
Sait Aba
Afyon

İsmail Özgün
Balıkesir
Nurettin Aktaş
Gaziantep

Cevat Ayhan
Sakarya

Özel radyo televizyon şirketleri, gazete, dergi ve her türlü yazılı basın araçlarının yayın ve basımıyla uğraşan şirketlerin hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması gerekir. Bu şirketlere ortak olacak tüzelkişilerin anonim şirket statüsünde olmaları ve paylarının tamamının nama yazılı olması zorunludur. Bu şirketlerin yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri, sermayesinin yüzde 10 ve ya daha fazlasına sahip ortakları, bu ortaklarla ya da kendileriyle birlikte hareket ettikleri herhangi bir şekilde tespit edilenler, bu şirketlerin doğrudan veya dolaylı hâkim şirketleri ile iştirakleri ve bunların yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri, sermaye piyasası araçlarının işlem gördüğü borsalarda alım satım yapamazlar. Özel radyo ve televizyon şirketlerine ilişkin bilgiler ve meydana gelecek değişiklikler Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından Sermaye Piyasası Kuruluna bildirilir. Sermaye Piyasası Kurulu, bu fıkranın uygulanmasıyla sınırlı olarak, bu fıkra kapsamına giren şirket, kişi ve kuruluşlardan bilgi ve belge istemeye, SPK'nın 45 inci maddesi hükümlerine göre denetim yapmaya yetkilidir.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Çoğunluğumuz olmadığından taktire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

ORMAN BAKANİ NAMİ AĀAN (İstanbul) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Efendim, gerekçeyi mi okutalım?..

SAİT AÇBA (Afyon) – Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

SAİT AÇBA (Afyon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önerge üzerinde görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Öncelikle, önergenin ana hatlarıyla içeriğini aktarmak istiyorum. Önergemizde, özel radyo ve televizyon şirketleri, gazete, dergi, her türlü yazılı basın araçlarının yayım ve basımıyla uğraşan şirketlerin hisse senetlerinin nama yazılı olması öngörülüyor. Bu şirketlere ortak olacak tüzelkişilerin, anonim şirket statüsünde olmaları ve paylarının tamamının nama yazılı olması öngörülüyor. Diğer taraftan, “bu şirketlerin yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri, sermayesinin yüzde 10'una ve ya daha fazlasına sahip ortakları ve bu ortaklarla veya kendileriyle birlikte hareket ettikleri herhangi bir şekilde tespit edilenler, bu şirketlerin doğrudan veya dolaylı hâkim şirketleri ile iştirakleri, bunların yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri, sermaye piyasası araçlarının işlem gördüğü borsalarda alım satım yapamazlar” hükmü getirilmektedir; yine, RTÜK'e de bazı mükellefiyetler yüklenmektedir.

Görüştüğümüz maddede, Kurulun, mevcut piyasaları izleme ve denetim mercii olduğu ifade edilmektedir. Bu izleme ve denetim fonksiyonunun bihakkın sürdürülebilmesi için, Kurulun, bir miktar daha güçlendirilmesine ihtiyaç olduğu düşünceindedir.

Radyo ve televizyon yayınlarının yanı sıra, kamuoyunda yönlendirilen dergiler ve yazılı her türlü matbuat, özellikle de, her gazete başına gidildiğinde, borsa ile ilgili, onlarca dergi ve gazete ortadadır. Dolayısıyla, dergiler, gazeteler ve radyo ve televizyon programlarında sürekli olarak borsa yönlendirici manipülasyonlar yapılmaktadır. Neredeyse, at yarışlarındaki tüyocular gibi, medya sektöründe, tavan yapacak hisseler vesair diye, okuyucularına bir miktar yardım etmeye gayret etme havasında olan, tabii ki, profesyonel anlamda, bir bakıma tasarrufların tasarrufunu gaspetme yönünden yayınların ve manipülasyonların yoğun bir şekilde yapıldığını görüyoruz.

Borsaya paralarını plase edeceklerin tercihlerinin, bu ülkede, borsaya menkul kıymet ihraç eden radyo, televizyon ve gazete sahipleri olan büyük sermaye kesimlerince sürekli olarak manipüle edilmekte olduğunu görüyoruz. Bazı ülkelerde, şirketlerin, borsada kendi hisselerinin alım ve satımını yapamadıkları gerçeği de ortadadır. Türkiye'de, medya sektörünün, maalesef, geçmişte olduğu gibi, sadece basın iş kolu tarzında olmadığı, 1980 sonrası, medyanın sektör hale geldiği; ama, medyanın sektör haline gelirken büyük sermaye gruplarıyla tamamen bütünleştiği, hemen hemen her büyük sermaye grubunun bir radyo, televizyon veya birden fazla gazete ve dergiye sahip olduğu ve büyük sermaye gruplarının, ellerindeki bu medya araçları vasıtasıyla, sürekli olarak, tasarrufların tasarruflarını gaspetme yönünden manipülasyonlar yaptıkları da hepimizin malumudur.

BAŞKAN – Efendim, toparlar mısınız lütfen.

SAİT AÇBA (Devamla) – Dolayısıyla, önergemizde, biz, bu manipülasyonun önlenmesi açısından bu ilave düzenlemenin yararlı olacağını düşünmekteyiz.

Türkiye'de, hemen hemen bütün siyasî partilerin temiz toplum çağrısı içerisinde oldukları açıktır. Dolayısıyla, temiz toplum çağrısında olan siyasî partilerin ve bütün milletvekillerinin böyle bir önergeye destek verecekleri ümidi içerisinde olduğumu belirtir, hepinize saygılar sunarım.

Teşekkür ederim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Komisyona takdire bıraktığı, Hükümetin reddettiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

TEVHİT KARAKAYA (Erzincan) Sayın Başkan, bir daha sayın...

BAŞKAN – Efendim, peşin, beş kere saydık, üçümüz birden.

TEVHİT KARAKAYA (Erzincan) – Ne zaman saydınız Başkanım?

BAŞKAN – İnsaf edin efendim... Yani, ne zaman saydık!.. Zateniz de Kâtipsiniz; benim sistemi de, nasıl saydığımı da biliyorsunuz. İnsaf!.. Yanımda muhalefetten bir arkadaşım da var...

Sayın milletvekilleri, 18 inci maddeyi, kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Yeni maddeye geçmeden evvel, Gümüşhane Milletvekili Sayın Bedri Yaşar'a, 60 ncı maddeye göre, satışmadan dolayı söz veriyorum.

Zabıtlar sarıh... Daha sonra da Sayın Veysel Candan'a söz vereceğim efendim.

Buyurun Sayın Yaşar.

Süreniz 5 dakika.

VI. — AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2. — *Gümlüshane Milletvekili Bedri Yaşar'ın, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

BEDRİ YAŞAR (Gümlüshane) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir milletvekili arkadaşımızın şahsıyla alakalı suçlamalarına istinaden söz almış bulunuyorum.

Ben, öncelikle, Bayındırlık Bakanlığında, son günlerde fazla gündeme gelmeyen; ama, bu deprem dolayısıyla yapılan ihalenin şekli hakkında bir miktar bilgi vermek istiyorum.

Prefabrikte konutların, hepinizin de bildiği gibi, bir komisyon tarafından fiyatı tespit edilmiş olup, 30 metrekaresi 1,5 milyar, 60 metrekaresi de 3 milyar olarak tespit edilmişti ve bu Resmî Gazetede de yayımlanmıştı. Yaklaşık 130 tane firma, bu ihaleyle ilgili teklif vermişti. Bunlardan yaklaşık 80 tanesi, fiyatlarda hiç oynama olmadan, hepsi aynı, sabit fiyattan bu işi almışlardı.

İkincisi; enkazla ilgili ihaleler, hiçbir firma ayırımı yapılmadan, karayollarında iş yapan, özellikle bölgede iş yapan müteahhitlere -tenzilatlarını da söyleyeyim; yaklaşık yüzde 45 ile 52 arasında olmak üzere- ihale edilmişti. Aynı şekilde, altyapılarla ilgili olarak yapılan ihaleler de, yine normal şartlarda, İller Bankasına daha önce iş yapan müteahhitlere, davetiye usulüyle, işin aciliyetine binaen verilmişti.

Bu çerçevede, bizim şirketimiz de 1973 yılından beri faaliyet gösteren bir şirkettir, yirmiyedi yıldır da bu işi yapmaktadır. Aynı şekilde, 2 200 çalışanıyla, normal faaliyetlerine devletten bir lira kredi almadan, bir lira borcu olmadan, bir lira SSK ve vergi borcu olmadan, şu ana kadar ola faaliyetlerini de sürdürmektedir.

Velev ki, 18 Nisan seçimini takiben -iş dünyasından gelen arkadaşlarımın tamamı bilir- 24 Nisan'da, bütün şirketlerin tamamından ayrıldım, hiçbir tanesinde, hiçbir ortaklığım yoktur. Ben olmasam bile, 2 200 çalışanıyla beraber, şirketlerin normal faaliyetlerine devam etmesinden daha doğul ne olabilir; ben, bunu anlamakta güçlük çekmekteyim.

Aynı şekilde, siyasi nezaketimize istinaden, hiçbir gerekçe yokken de, takip eden bir hafta içerisinde şirketimiz, bu ihaleden, sadece kişisel anlayışım gereği çekilmiştir. (MHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşımız bunu iki seferdir gündeme getirdi. Bundan önce de bir sefer daha gündeme getirmişti. Kişisel görüşlerim itibarıyla, kişisel nezaket anlayışım itibarıyla söz hakkı isteme gereğini duymamıştım; ama, bu sefer, hiç olmazsa, kamuoyunun aydınlanması, Yüce Meclisimizin aydınlanması için söz isteme gereğini duydum.

Basının hiç itibar etmediği, sadece bir gazetenin itibar ettiği, bir paçavrayı burada bir delil gibi orta yere koyarak (MHP sıralarından alkışlar) bunu, bir delilmiş gibi ortaya yere koyup suçlamada bulunmayı da, ben, şahsen, böyle bir arkadaşşıma hiç yakıştıramadım, kişiliğine de hiç yakıştıramadım. Eğer, bu söyledikleri doğru olmuş olsaydı, bugün, bu Grubun bu Mecliste olmaması lazımdı; eğer, bunların yazdıkları, çizdikleri doğru idi ise.

Aynı şekilde, tek bir şey daha söylemek istiyorum ve diyorum ki: Bizdeki ihaleler böyle yapıldı, bizim dönemimizde böyle yapıldı, tenzilatları, davetiyeleri... 130 trilyon civarında iş yapıldı, bunu da 90'ın üzerinde müteahhit yaptı ve Türkiye'nin her kesiminden müteahhit yaptı. Bütün mühendislerimizin eseri olan, işadamlarımızın eseri olan bu kadar işin bu kadar kısa zamanda yapılması, takdire şayan bir husustur. Ben, şahsen, burada emeği geçenlere, işçilere, teknik insan olmam itibarıyla orada çalışan bütün mühendislere, Sayın Bakanımıza ve Hükümetimize, gösterdiği bu yüksek performanstan dolayı da ayrıca teşekkürü bir borç biliyorum.

Şunu da ilave etmek istiyorum: Bizde böyle yapıldı, bu kriterlerle yapıldı. Bu siyasi partinin de, bizim 7-8 bakanlığımızın bütçesine eşdeğer bütçeye sahip yerel yönetimleri var. Geldiği zaman, onların da nasıl yaptığını, nasıl orta yere koyduğunu, burada, emsal teşkil ederek gösterirse, memnun olacağımı ifade ediyor; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yaşar.

Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan; buyurun efendim.

Lütfen... Sadece satışla ilgili konuşuyorsunuz, yeni bir satışmaya mahal vermiyorsunuz...

VEYSEL CANDAN (Konya) – Ben isim vermedim; siz arkadaşına neden söz verdiniz; onu anlamadım.

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan, niye söz verdiniz, öğrenebilir miyim?

BAŞKAN – Efendim, zabıt önümde...

"Değerli konuşmacı -yani, Sayın Veysel Candan- konuşmasında, sürekli olarak, hükümetin, hiç bu kanun tasarısıyla alakası olmayan, Sermaye Piyasası Kanununu uzaktan yakından ilgilendirmeyen konuşmaları yapmak suretiyle, gruplardaki arkadaşlarımızın kanunu takip konusundaki o anlayışlı davranışlarına da engel olmaktadır. Yani, buradaki uyumu bozmak için, sanki meseleyi provoke etmektedir" diyorsunuz ve Sayın Veysel Candan'a satışmış oluyorsunuz; o da, başka bir satışmaya mahal vermeden cevap verecek.

Ben inanıyorum ki, Sayın Candan, başka bir satışmaya mahal vermez.

Buyurun efendim.

3. – *Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin şahsına satışması nedeniyle konuşması*

VEYSEL CANDAN (Konya) – Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım; SPK Kanunuyla ilgili tasarının 18 inci maddesi üzerinde söz aldım. Bu kanun tasarısının bu maddesi üzerinde ve geneli üzerinde müspet ve menfi düşüncelerimi ifade ettim. Ancak, MHP Grup Başkanvekili arkadaşımız takip etmedi. Etmediği için de, maddenin içeriğinde konuşmadığımı ifade ettiler. Tutanaklar buradadır; konuştum; bu, bir.

İki: "Hükümet konuşmuyor" diyor. Olabilir; o, kendilerinin tercihidir; biz, ona hiçbir şey diyemeyiz; hükümet, ister konuşur ister konuşmaz; o bizi ilgilendirmez.

Bir cümlesinde, bizi, provokatörlükle suçladı, havayı bozmakla suçladı. Biz, provokatörlük nedir; bilmiyoruz. Provokatör de olmadık. Kem söz sahibine gerektir; rücu eder, aynaya bakan kendini görür.

"Konu dışına çıktınız" diyor... (MHP sıralarından gürültüler)

Fazla uzatma!.. Dinle şimdi!.. Hem konuşuyorsunuz hem de çıkacağız bir kelime edeceğiz, ona da müsaade etmiyorsunuz... Dinleyin...

Arkadaşımız "konu dışına çıktınız" diyor. Hayır; olumlu maddeleri söylediğimi ifade ettim. Peki, neden rahatsız oldular. İki tane ihaleden bahsettim. İhale, Bayındırlık Bakanlığının arşivlerinde vardır. 26 tane firma müracaatında 25 firmaya verilmiştir. Bakanın açıklaması da budur. Davet usulü olduğu için indirimi de yoktur. Yapılan işlem tamamen yanlış, israftır, usulsüzdür. Bunu da söyledik. Rahatsız olmaya da gerek yok; düzeltin dedik.

Ayrıca, neden Çeçenistan konusuna geldiğimizi söyleyeyim; hiç gündemle alakası yok gibi. Mavi Akımda Rusya'yla bir ticarî anlaşma yaptık, yirmibeş yıllık ve ülkemizi yakinen ilgilendiriyor. Mavi Akım Projesini koz olarak kullanıp, Ruslarla masaya oturup Çeçenistan'daki meseleyi çözebilir miyiz diye söyledik. Sayın Grup Başkanvekilimiz ne dedi: "Çeçenistan bizim canımız."

Aynen yazdım: "Canımız..." Ama, hükümetin dışpolitikası var. O da bu. İşte, halimiz bu diyor. Tamam, katılmıyoruz sizin dışpolitikana! Beğenmiyoruz hükümetinizin takip ettiği dışpolitikayı! Mesele bu! (FP sıralarından alkışlar; MHP sıralarından gürültüler)

MÜKERREM LEVENT (Niğde) – Çıktı söyledi arkadaşımız...

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Dinle şimdi, dinle!..

Kabul etmiyoruz... Nedir; bakın, hükümetin açıkladığı dışpolitika şu: "Bu konu Rusya'nın iç meselesidir." Efendim, Apo nasıl sizin iç meselenizse, bu da bizim iç meselemizdir. Dolayısıyla, burada "Rusya haklıdır" anlamı çıktı. İnsanlar, bugün, ayaklarından tanklara bağlanıp, tankların arkasında sürükleniyor. Biz de "bu Mavi Akım, mademki, Ruslarla 3-4 milyar dolarlık ciddi bir anlaşmadır; gelin, bunu masaya yatırın, kullanalım" dedik. Rusların bu projeden vazgeçmesi mümkün değil. Çeçenistan'dan vazgeçerler, Mavi Akımdan vazgeçmezler; çünkü, Mavi Akım, yirmibeş yıl içinde, Rusya'nın Kafkaslara iyice yerleşmesini, eski haline gelmesini hazırlıyacaktır. Bunu da gündeme getirdik, söyledik.

Şimdi, ben, bundan sonra hiçbir şey söyleme durumunda değilim. Kimin provokatör olduğunu, kimin mafyayla işbirliği yaptığını, kimin senet mafyalığını yaptığını, ben, kamuoyunun takdiriyle sunuyorum, teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Yalnız, ben, buradan konuşacağım...

BAŞKAN – Tabii, efendim, buyurun; 60'a göre söz istediniz.

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; arzu edilen tartışma ortamına çekmek için her türlü gayreti sarf etmelerine rağmen, o gayretlerini boşa çıkaracağız, zamanı israf etmeyeceğiz. Söylenen sözlerin Milliyetçi Hareket Partisiyle ilgisi yoktur. Milliyetçi Hareket Partisinin, mafyanın, senet mafyasının, silah kaçakçısının, uyuşturucunun, hepsinin düşmanı olduğu, yapmış olduğu davranışlarıyla, çıkardığı, organize suçlarla ilgili kanunlarla ortadadır. Türk Milleti, bunu görmüştür. Milletın yararına olan her türlü işin yanında olduğumuzu ifade ediyorum. Bu, huzur içerisindeki Meclisimizin huzurunu bozmayacağını ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Köse.

Mesele anlaşılmıştır efendim.

Çeçenistan meselesi de, malumunuz, gruplar anlaşmıştı, salı günü burada görüşülecek. O işi de kapatalım; şu, 19 uncu maddeye bir gelelim hayırlısıyla.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. – *Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/424) (S.Sayı: 191) (Devam)*

BAŞKAN – 19 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19. – Sermaye Piyasası Kanunu'na aşağıdaki 40/B maddesi eklenmiştir.

"Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği

MADDE 40/B. – Türkiyede sermaye piyasasında aracılık faaliyetinde bulunmaya bu Kanunla yetkili kılınmış kuruluşlar, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğine üye olmak için başvurmak zorundadırlar. Bunun için ilgili kuruluş, aracı kuruluş niteliğini kazandığı andan itibaren üç ay içinde gerekli başvuruyu yapmakla yükümlüdür. Anılan yükümlülüğe uymayan kuruluşların aracılık faaliyetleri Kurul'ca durdurulur.

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği, sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, Birlik üyelerinin dayanışma ve sermaye piyasasının gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak, kendisine mevzuatla bırakılan veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek; Birlik statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek amacıyla ilgili hususlarda üye kuruluşları temsilen ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak; mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek, bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkilidir.

Birlik, alacağı kararlarda ve yapacağı düzenlemelerde, bu Kanuna, Kurul yönetmelik, tebliğ ve kararlarına, sermaye piyasaları ile ilgili diğer mevzuata uymakla yükümlüdür."

BAŞKAN – 19 uncu madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Remzi Çetin; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika, malumunuz.

FP GRUBU ADINA REMZİ ÇETİN (Konya) – Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri; 19 uncu maddeyle ilgili, Grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlar; mübarek ramazan ayının, milletvekili arkadaşlarıma, aziz milletimize ve İslam alemine hayırlara vesile olmasını Cenabı Hak'tan niyaz ederim.

Bu maddeyle, Türkiye'de sermaye piyasasında aracılık faaliyetinde bulunmaya bu kanunla yetkili kılınmış kuruluşlar, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğine üye olmak için başvurmak zorundadırlar. Bunun için, ilgili kuruluş, aracı kuruluş niteliğini kazandığı andan itibaren üç ay içinde gerekli başvuruyu yapmakla yükümlüdür. Anılan yükümlülüğe uymayan kuruluşların aracılık faaliyetleri Kurulca durdurulur.

Değerli arkadaşlarım, zamanla, farklı şekilde kullanılabileceği muhtemel, çok geniş yetkilerle yeni kurumlar oluşturmada üstümüze yok. Bu geniş yetkili oluşumlar, maalesef, zaman içinde, farklı niyetli yöneticiler elinde, çok değişik bir görüntü arz etmektedir; mesela, YÖK misalinde olduğu gibi. YÖK'ü kuran ve ilk Başkanı olan Sayın Doğramacı ve onu takip eden Sayın Sağlam zamanındaki YÖK ile Sayın Gürüz'ün Başkanı olduğu YÖK arasında dağlar kadar fark vardır.

YÖK misalini özellikle verdik; çünkü, Demokles'in kılıcı gibi, milletimizin üzerinde durmaya devam ediyor. YÖK, bu durumunu, Sayın Gürüz'e borçludur.

İfade etmek istediğimiz husus şudur: Temel kanun niteliğindeki bu kanunla yeni bir baskıcı kurum oluşturmayalım. Devasa yetkilerle donatılan SPK'nın, keyfi ve maksatlı hareket etmesi halinde, müteşebbislerin başına gelmeyecek yoktur. Yüksek medenî vasıflı ve hukukilik yönü ağır-lıklı çalışmalar, ülkemizde hâkim kılmamız gerekir.

Bu kanunla, halka açık yapıtınmalara büyük darbeler vurulabilir. Yıllardır, ülkemiz ekonomisinin, nüfusumuzun yüzde 5'inin elinde bulunduğu çoğu kez dile getirildi. Bu yüzden de, toplum hayatımızda ciddi dengesizlikler meydana geldi. Bu dengesizlik, son yıllarda, halkımızın müteva-

zı tasarruflarını bir araya getirerek vücut bulmaya başlayan yeni oluşumlarla giderilmeye başlanmıştır. Anadolu'da halkımıza dayalı olarak vücut bulan bu yeni oluşumlar, istihdam imkânlarını artırmış, bugüne kadar ihmal edilen alanlarda yapılan yatırımlarla ekonomimize ciddi katma değer sağlamışlardır.

Şimdi, bu kanun, bu tür oluşumları zor duruma düşürecek, halkımızın psikolojisine ters uygulamalarla yeni olumsuzluklar meydana getirecektir. Buna hakkımızın olmaması gerekir. Ülkemiz için, Anadolu'da vücut bulan bu oluşumlar, çok büyük şanstır. Bu şekilde ortaya çıkan sermaye oluşumunu engellemeyecek şekilde, halkımızın hassasiyetini göz önüne almalıyız. Ekonomimiz için ortaya çıkan halk tasarruflarının bir araya gelebilmesi hususunu destekleyecek mahiyette düzenlemeler yapmamız gerekir. Eğer, bu birikimleri ekonomik alandan kaçırarak olursak, bugünkü durumdan daha zor şartlara maruz kalabiliriz.

Değerli arkadaşlarım, Marmara eksenli sermaye hareketinin, ülkemiz ihtiyacına yetmediği hepimizin malumudur. Eğer, Anadolu'daki yatırım ağırlıklı sermaye hareketlerini baltalarsak, hepimizin şikâyetçi olduğu repo, faiz, borsa vesaire işlemler önplana çıkar, böylece yatırımlar durur. Halbuki, Anadolu'daki yatırım ağırlıklı, halkımıza dayalı sermaye hareketinin, özellikle sanayi kolunda önemli yatırımları olmuş; üretilen sanayi mallarının ihracıyla önemli girdiler sağlanmıştır.

Diğer taraftan, Marmara eksenli sermaye hareketleri içerisine giren 500 büyük firmanın gelirin yüzde 95'inin faizden yüzde 5'inin ise yatırımlardan oluştuğunu istatistikler göstermektedir. Son deprem hadisesi, ülkemiz sanayiinin temerküz ettiği bu bölgeyi ciddi şekilde vurmuş; 5-6 katrilyon vergi sağlanan bu bölgeden bu vergi alınmadığı gibi, en az bu kadar da ek harcama yapılmıştır. Âdeta, bölgelerarası gelir adaletsizliği, bir şekilde cezalandırılmıştır. Halbuki, sanayi tesislerinin Anadolu'ya imkân nispetinde yayılması, hem bölgelerarası dengesizliği giderecek hem de daha ekonomik işgücü girdisi sağlanacaktır. Şu anda 10 milyonu aşkın Anadolu genci iş aramaktadır. Yapabileceğimiz yanlışlıklarla hem yatırımları durduracağız hem de işsizliği teşvik edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, içborç faizleri, toplanacak vergilerin yüzde 88'ini alıp götürecektir. Bu bütçelerle yatırım yapmak mümkün değildir. Hal böyleyken, Meclisin önyak olacağı düzenlemelerle, yatırım ağırlıklı Anadolu sermaye birikimimizin engellenmemesi gerekir. Ülkemiz, zaten, yeteri kadar problemle karşı karşıyadır. Güneydoğu terör olayları 100 milyar doların üzerinde kaynak tüketmiştir. Kredi temininde oldukça zorlanmaktayız. Avrupa Birliğine girme isteğimizin son kerte çıktığı şu günlerde, yatırım ağırlıklı, halka dayalı, Anadolu sermaye hareketi, rekabet şartlarınıza sağlayan yüzakı oluşumlardır. Hisse senetleri kalkacağı için, halk tasarruflarını bir araya getirmede ciddi güçlükler olacaktır. Eline bir belge almayan insanımız, tasarrufunu emanet etmekte tereddüt düşecektir. Piyasayı kontrol etmenin toplum psikolojimizle uyum içerisinde olması gerekir. Yarın bir gün, insanımıza "nereden buldun" dencek gibi, serbest teşebbüsü oldukça sık boğaz edecek şekilde bir psikoloji üzerinde tutmamamız gerekir. Bankalar Üst Kurulu olduğu gibi, iş dünyası temsilcilerinin de içerisinde bulunduğu SPK üst kurulunu oluşturmamız gerekir. Şu anda, SPK bünyesine, sadece Odalar Birliğinden bir üye zar zor girebilmiştir. Diğer üyelerin tamamı Bakanlar Kurulu inisiyatifinde olacaktır. Bu yüzden, SPK'nın objektif esaslara göre çalışabileceğini söylemek zor olmaktadır. Özellikle, ülkemiz, zaman zaman, belli çevrelerin zorlamasıyla olağüstü şartlara itilmektedir. Böyle zamanlarda, Meclise, hükümete, devletin bütün birimlerine dayatmalar olabilmektedir. Hatta, bu kanun tasarılarının bile böyle bir gölgenin altında çıkarılmaya çalışıldığı hissini hâkim olduğu göz önüne alınırsa, üyelerinin kahir ekseriyeti Bakanlar Kurulu tarafından atanan SPK'nın, kâmil manada objektif olabileceğine ihtimal verilmemektedir.

Bu kanun tasarılarının mevcut haliyle ve 19 uncu maddede ifade edilen hususlarla, bir mütesseyyi çökertmesi işten bile değildir. İmparator yetkisiyle donatılan SPK, YÖK benzeri yeni bir de-

rebeyi olma yolundadır. Kanunla yapılamayan pek çok düzenleme SPK'ya bırakılmıştır. SPK'nın, ne şekilde yönetmelikler çıkararak düzenlemeler yapacağını zamanla göreceğiz; fakat, pek hayra alamet olmayacağını şimdiden söyleyebiliriz.

Değerli milletvekilleri, yıllardır yastık altı paraların ekonomiye kazandırılması gerektiğini söyledik durduk. Halkımız, altınını, küçük tasarruflarını gönül huzuru içerisinde değerlendirebileceği yerleri aradı durdu. Halkımızın önünde çeşitli alternatiflerin olması, ekonomik canlılığı artıracaktır. Yeni SPK ile ekonomik canlılığı öldüreceğiz.

558 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Anavatan Partisinin vaki başvurusu üzerine, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. O zamanki anamuhalefet partisi olan Anavatan Partisinin, dava dilekçesinde ileri sürdüğü esasa ilişkin iptal gerekçeleri ve Başbakan Mesut Yılmaz'ın imzasını taşıyan Anayasaya esasen aykırılık nedenleri çok ciddi ve bugün de geçerliliğini koruyan gerekçelerdir.

27.6.1995 tarih ve 22326 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 558 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yapılan değişikliklerle yeni tasarı yan yana getirildiğinde görüleceği üzere, hemen aynı düzenlemeler yeniden getirilmek istenilmiş; 558 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi, muhalefetteyken Anayasaya aykırı bulan ANAP'ın, iktidardayken aynen yasalaştırmaya çalışmasındaki çelişki, ilginç bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ilginçliğin ötesinde, bu tasarının, siyasi konjonktüre uygun olarak, alalecelece bir yerlerden dikte ettirildiği izlenimi de gözlenmiştir.

Anayasa Mahkemesinin, 995/58 sayılı iptal kararına dayanak olan ve Sayın Mesut Yılmaz'ın imzasını taşıyan dava dilekçesindeki iptal gerekçeleri ve bugün de yer alan açıklamalar ile diğer iddialar, mutlaka dikkate alınmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, Meclisimizin, bir noter olarak çalışmaması gerektiği daha önce de ifade edilmişti; hem muhalefete mensup hem de iktidara mensup milletvekili arkadaşlarımızın, bu tip temel kanunlar üzerinde çok ciddi müzakereler yapmak suretiyle, en hayırlı olacak tarzda kanunları çıkarmaları gerektiğini ifade eder, hepinize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Söz sırası, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Eskişehir Milletvekili Sayın Sadri Yıldırım'da.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın Yıldırım, süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MEHMET SADRİ YILDIRIM (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasına dair tasarının, kanunun 40 ıncı maddesini değiştiren, 19 uncu maddesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi ve aziz halkımızı saygılarımla selamlıyorum. Hepinizin mübarek ramazanını da kutluyorum.

Sermaye piyasası, orta ve uzun vadeli fon sunum ve isteminin karşılaştığı ve değişim aracı olarak da menkul kıymetlerin kullanıldığı bir piyasadır. Kuramsal olarak, işleyiş açısından, tam rekaabet piyasasına bir örnek oluşturur.

Ekonomideki atıl kapasite olarak adlandırabileceğimiz ve güvenlik güdüsüyle tutulan ve parasal sisteme katılım sağlayamayan tasarrufların ekonomiye katılması, ekonomiye, gidersiz bir ivme kazandıracaktır. Bunun en etkin yollarından birisi, iyi işleyen bir sermaye piyasasıdır.

Gelişmekte olan ülkelerde, sermaye piyasalarının, uygulanan liberal ekonomi politikaları çerçevesinde düzenlenmesi, bu ülkelerin sermaye piyasalarının gelişmesine, büyümesine imkân sağ-

lamakta, çağdaş ve liberal ekonominin gereklerine göre yapılmış olan yasal düzenlemeler iç ve dış piyasalara güven verirken, yüksek getiri arayışı içindeki uluslararası fonların bu piyasalara akışını hem kolaylaştırmakta hem de hızlandırmaktadır. Liberal ekonomiyle bağdaşmayan, aşırı merkeziyetçi ve devletçi anlayış içerisinde hazırlanmış yasaların düzenlemesi altındaki sermaye piyasaları ise, bu ağır baskı altında gelişmemekte, iç ve dış piyasalara ve pazarlara da güven telkin etmemektedir.

Gelişmiş finansal pazarlarda, küçük birikimler bir araya getirilerek, özellikle sanayi kesiminde büyük ölçekli işletmelerin doğup, büyümesine olanak sağlanır. Bir ekonomide yeterli sermaye birikimini ve ekonomik gelişmeyi sağlayabilmek için, ekonomik birimleri tüketimden caydırıp, birikime özendirerek ve birikimlerin verimli yatırımlara aktarılmasını sağlayacak finansal pazarlara, bu finansal piyasaların aktif bir işleyişe sahip olması ve beklenen yararları sağlayabilmesi için de, her şeyden önce, ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan elverişli ve güven verici bir ortamın bulunmasına ve bu ortamı sağlayacak nitelikte yasal düzenlemelere ihtiyaç vardır.

Sermaye yetersizliği nedeniyle, yatırımlar için hem yerli hem de yabancı sermayeye şiddetle ihtiyacı olan ülkemizde, işsizlik ve gelir dağılımındaki adaletsizlik sorununun çözümü, ancak ister yerli olsun isterse yabancı olsun, sermayenin yatırımlara ve üretime yönlendirilmesine bağlıdır.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 1981 yılında yürürlüğe girmiş, daha sonra hızla büyüyen piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda, 1992 yılında 3794 sayılı Kanunla köklü bir düzenleme daha yapılmıştır. Mevcut tasarıya göre, sistem içerisinde işlem gören menkul kıymetlerin kayden izlenmesi, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenecek olan tüzelkişiliği haiz bir kuruluş tarafından yürütülecektir.

Kayıtlar, söz konusu kuruluş tarafından bilgisayar ortamında, ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibariyle tutulacaktır. Merkez, esas olarak, ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibariyle tutulan kayıtların birbirleriyle tutarlılığını kontrol edecektir.

Kanunun 40'inci maddesinde yapılan değişiklikle, esas itibariyle, sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsaların özel kanunlarında yazılı esaslar çerçevesinde teşkilatlanması ilkesi korunmuştur. Ancak, sermaye piyasasında yeni bir olgu olan türev araçların işlem göreceği borsalar, yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde madde kapsamına alınmış ve düzenleme yetkisi kurula tanınmış; bu borsaların uluslararası trende uygun biçimde gerektiğinde özel hukuk tüzelkişisi olarak da teşkilatlanmalarına olanak vermek amacıyla kuruluşuna karar verme yetkisi, kurulun önerisi üzerine ilgili bakanın iznine bağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, meri kanunun 28'inci maddesine göre, ihraççıların kurul emrindeki özel gider fonuna, ihraç edilen menkul kıymetlerin ihraç değerinin binde 3'ü oranında yapılması gerekmektedir. Bu hükme ilaveten bu maddede teklif edilen değişiklikle, borsa gelirlerinin yüzde 5'inin Sermaye Piyasası Kuruluna yatırılması öngörülmektedir; bu durumda, SPK'nın gelirleri artmaktadır. Mevcut gelirlerini nasıl kullandığı belli olmayan SPK'nın, artan bu gelirlerini nerelerde kullanacağı belli değildir. Bu konuda bilinenler, SPK'nın diğer devlet memurlarından farklı olarak ayda net 1,5 milyar lira ücret, Ankara'da Konutkent ve Bilkent'te lüks lojmanlar, İstanbul Akmerkez'de işyeri kiralaması, lüks makam arabalarının sayısındaki artıştır.

SPK'nın bu şekilde elde edilen gelirlerinin halka açık ortaklıkların yatırımcılarının aydınlatılması ve eğitimi, piyasanın gözetim ve denetim mekanizmasının kurulması, SPK'nın halka açık anonim ortaklıklar ve aracı kurumlarla ilgili olarak isteyecekleri bilgileri aktaran sistemlerin kurulması, halka açık ortaklıkların Ankara'ya kadar gelmelerine gerek kalmadan istenilen bilgileri aktarmaya imkân veren sistemlerin tesisi için kullanılması gerekirdi.

Değerli milletvekilleri, borsalara baktığımızda; İstanbul Menkul Kıymetler Borsası: Bu menkul kıymetler piyasası, 1980'li yılların ilk dönemlerinde sağlıklı sermaye hareketlerine uygun, gerek mevzuat gerekse kurumların oluşması yönünden Türk sermaye piyasalarında önemli gelişmeler oldu. 1981 yılında, Sermaye Piyasası Kanunu çıkarıldı. Bir sene sonra, 1982 yılında menkul kıymetler piyasasının idaresinden, kontrolünden ve mevzuatının düzenlenmesinden sorumlu resmi kurum olan Sermaye Piyasası Kurulu Ankara'da kuruldu.

Diğer piyasalara gelince: Hisse senetleri piyasası; tahvil ve bono piyasası; kesin alım-satım pazarı; repo-ters repo pazarı; gayrimenkul sertifikaları pazarı; uluslararası pazar-depo sertifikaları piyasası; vadeli işlemler piyasası; İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının tahvil ve bono piyasası.

Tahvil ve bono piyasasında alım-satım: Tahvil ve bono piyasası, hem kesin alım-satım işlemleri için hem de repo-ters repo işlemleri için tek organize, yarı otomatik çalışan piyasadır. Piyasa, devlet tahvilleri, hazine bonoları, gayrimenkul sertifikaları, Özelleştirme İdaresinin ihraç ettiği tahviller ve borsa kotuna alınmış özel sektör tahvillerinin şeffaf ve rekabete açık bir ortamda işlem görmelerini sağlayarak, bu menkul kıymetlerin likiditesini artırmak, enformasyon akışını hızlandırmak, böylece etkin bir ikinci el piyasa sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Tahvil ve bono piyasa işlemleri: Repo-ters repo pazarı; bununla da düşük maliyetli bir ortam oluşturulmuştur.

Gayrimenkul sertifikaları pazarı, projeler...

BAŞKAN – Süreniz bitmek üzere, toparlayın efendim.

MEHMET SADRİ YILDIRIM (Devamla) – Değerli milletvekilleri, uluslararası pazarın amacı, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası bünyesinde yabancı borçlanma araçlarının, Türkiye Cumhuriyeti ve mahallî idarelerce yurt dışında satılmak üzere ihraç edilmiş kamu borçlanma araçlarının doğrudan, yabancı hisse senetlerinin depo sertifikası olarak işlem göreceği uluslararası pazar kurulmuştur.

Pazar alt piyasaları; yine, tahvil ve bono piyasası...

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sermaye Piyasası Kurulunun esas görevi, ülkemizde ekonomik dengeyi sağlamaktır; ancak, ne var ki, esas, ekonomik dengeyi bozan bu kanundur ve kuruldur. Ülkemizde ekonomik denge zaten yoktur, bozuktur.

Biz, Doğru Yol Partisi olarak, hükümetin, memleketin ve milletin dert ve sıkıntılarını nazara alarak, vatandaşın sesine kulak vermesini, memurumuzun, işçimizin, emeklimizin, çiftçimizin, esnafımızın, sanayicimizin dertlerine çare bulmasını, bu insanların da bu ülkenin yurttaşı olduğunu nazara alarak, bu insanları meydanlara ve sokaklara dökmemesini diliyor; Doğru Yol Partisi ve şahsım adına, Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Şimdi, söz sırası, İstanbul Milletvekili Masum Türker'de.

Buyurun efendim.

Süreniz azamî 5 dakika.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz madde, ilk defa, Sermaye Piyasası Kanununda aracılık hizmeti yapanların kendi kendini disipline etmeleri, meslek etiğini kurmalarıyla ilgili bir düzenlemedir.

Ondokuz yıldır bu konuda faaliyette bulunan aracı kurumlar, böylesine kamu nitelikli bir örgütlenme içinde olmadıkları zaman, kendi işlerinde uygun olmayan işlerde bulunanlarla ilgili her-

hangi bir işlem yapamadıkları gibi, kontrol mekanizmasını da devreye sokmaları, kontrol etmeleri, bir meslek etiği oluşturmaları mümkün değildi. Bu maddeyle, bu kuruluşlara böylesine kurum oluşturma, tıpkı bankalarda olduğu gibi, Bankalar Birliği benzeri bir kurum oluşturmaya imkânı verilmiş ve bununla da kalmamış, Sermaye Piyasası Kurulunun oluşumunda yönetime katılma hakkı verilerek, böylelikle, piyasa ile bu pazarı düzenleyen Sermaye Piyasası Kurulu arasında bir denge kurulması olanağı tanınmıştır.

Bu maddeyle, sermaye piyasasında aracılık eden kurumların bundan sonra uygulayacakları disiplin hükümleri, meslek etiği ve uyacakları kurallar belirlenmiş olacaktır. Böyle bir madde 21 inci Dönemde sağlandığı için, sanıyorum ki, sermaye piyasasına ne denli önem verildiğinin bir göstergesi olarak hep birlikte, bütün milletvekilleri bakacağız ve bu kuruluşlardan da beklentimiz, böyle bir imkândan sonra kendilerinin daha kurumsal olarak bu meseleye yaklaşmasıdır.

Sözlerime son verirken, saygılarımı sunarım. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türker.

İkinci söz, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'da.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Yerime, Altan Karapaşaoğlu konuşacaklar efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Karapaşaoğlu. (FP sıralarından alkışlar)

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğinin kuruluşu yasadaki öngörülen olumlu bir adımdır.

Biraz önce ifade buyuran arkadaşımızın fikirlerine katılmakla birlikte, aracı kuruluşları birliğine yüklenen görevler arasında, model aldığımız ülkelerdeki bir konuyu hatırlatmamda yarar var zannediyorum. Amerika Birleşik Devletlerinde borsa aracı kurumları, hisse senetlerini ya kendi adlarına ya da müşterileri adına alırlar ve kayıt tutma zorunlulukları da belirli bir süreyle sınırlandırılmıştır. Bu, Amerika Birleşik Devletlerinde altı yıl diye sınırlandırılmış. Bu düzenleme içerisinde böyle bir sınırlamayı görmüyoruz; ne müddetle tutacaklar, ne kadar tutacaklar, izini ne kadar takip edecekler; belirtilmemiş. Bu yasadaki, bu kurumlar genel hükümlere tabi olacaklar imajını alıyoruz. Genel hükümlere göre, biliyorsunuz, malî konularda beş yıllık, diğer konularda on yıllık bir saklama mecburiyeti oluyor; on yıldan sonra da ilgili mercilere bildiriliyor.

Ancak, burada, bir konuyu daha hatırlatmakta yarar var zannediyorum. Bu merkezî kayıt kuruluşu oluşturulurken, ihraççıların, aracı kuruluşların birliklerinin bir temsilcisi merkezî kayıt kuruluşunda bulunuyor; ancak, ihraççıların birliğinin kurulması, ihraççılardan bir temsilcinin de merkezî kayıt kuruluşu bünyesinde bulunması gerekiyor zannediyorum. Zira, ihraç edenlerin senetlerini alanlar satanlar, belgelerini alanlar satanlar merkezî kayıt kuruluşunda bulunuyorlar; ama, kendileri ihraç edenlerin, bir birlik içinde tutulmak suretiyle merkezî kayıt kuruluşunda bir temsilcileri bulundurulmuyor. Bu bir önemli eksiklik diye düşünüyoruz. Bu eksikliklerin bu yasa tasarı içerisinde veyahut da bilahare Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle mümkün olacağını zannetmiyorum; ama- giderilmesi istikametinde bir çalışma yapılması gerektiği kanaatini taşıyorum.

Olumlu gördüğümüz bu düzenlemenin hayırlara vesile olmasını diliyor, saygılarımı sunuyorum efendim. (FP, DSP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karapaşaoğlu.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

19 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul ederler...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Karar yetersayısının aranılması istenmiştir efendim.

MEHMET CAVİT KAVAK (İstanbul) – Sonra istenildi.

BAŞKAN – İstenildi efendim. Tabii, efendim istenildi. Hayır...

AYDIN TÜMEN (Ankara) – Oylamaya geçmiştiniz efendim.

BAŞKAN – Efendim, oylamaya geçmeden istediler; ben duydum ve size de ikaz ettim değil mi efendim? Yani, onu da ben söyleyeyim, itiraf edeyim. İsteyeceklerini bildiğim için sizi de ikaz ettim.

AYDIN TÜMEN (Ankara) – Sayın Başkan geldi arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayacağız, bir dakika... Acele buyurmayın. İki tane kâtip üyemiz var.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Kâtip üyelerin ikisi de iktidar partilerinden, inşallah doğru sayarlar.

BAŞKAN – Aman efendim, yapmayın böyle bir şeyi. Sayın Bedük, şimdi bir şey söyleyeyim mi, siz tabii kâtip üyelik falan yapmadınız değil mi, ondan. Buraya geldiğiniz zaman, gemi gibi burası; iktidar, muhalefet ayırmazsınız. Samimi söylüyorum. Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

148 kabuldü efendim; onu da itiraf edeyim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) – Hızlı sayma kursuna mı gittiniz Sayın Başkan?!

BAŞKAN – Sayıyoruz efendim burada iki kişi, geleni sayıyoruz, sayma kursuyla ilgisi yok bunun. Peşin biliyorsanız ne olacağını, aşağı yukarı çekirdek kadro belli efendim, burada kaç kişi oturuyor, orada kaç kişi oturuyor...

20 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20. – Sermaye Piyasası Kanununa aşağıdaki 40/C maddesi eklenmiştir.

“Birliğin organları ve statüsü

MADDE 40/C. – Birliğin zorunlu organları, genel kurul, yönetim kurulu ve denetleme kuruldur.

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğinin organlarının seçimi, Birlik üyeleri tarafından bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde gizli oyla ve yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az on beş gün önce, seçimlere katılacak Birlik üyelerini ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek Seçim Kurulu Başkanı hâkime tevdi edilir. Hâkim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar, bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip, sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki iş günü içerisinde seçimlere yapılacak her türlü itiraz hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Birliğin organları, gelirleri, giderleri ve çalışma esasları, üyeliğe kabul, üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları, kurulun önerisi ve ilgili Bakanlığın uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan statüsünde düzenlenir. Birlik, statünün yürürlüğe girmesiyle tüzelkişilik kazanır. Kurul, Birliğin talebi üzerine ya da resen gerekli görülen hallerde, Birliğin görüşünü alarak, statüde değişiklik yapılmasını ilgili Bakanlığa teklif edebilir. Statü, bu teklifin ilgili Bakanlıkça uygun görülmesi ve Bakanlar Kurulu kararı ile değiştirilebilir. Birlik ödentileri, statüde belirlenen süre içinde ödenmediği takdirde, birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Birlik ödentilerinin ödenmesine dair kararlar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir.

Üyeler, Birlik Statüsüne ve Birlikçe alınacak kararlara uymak zorundadır.

Birliğin her türlü işlem ve hesapları kurul tarafından denetlenir. Üyeliğe kabul başvurusunun reddi, üyelikten geçici ve sürekli çıkarmaya ilişkin olarak Birliğin yetkili organınca alınan karara karşı, kararın ilgiliye tebliğini izleyen on iş günü içerisinde kurul nezdinde itiraz edilebilir. İtiraza ilişkin olarak kurulca verilecek kararlar kesindir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA ZEKİ ÜNAL (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olan 191 sıra sayılı yasa tasarımasının 20 nci maddesi üzerindeki görüşlerimi arz etmek üzere, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu tasarıyla, 28.7.1981 tarihinde kabul edilen 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa 40/C maddesi eklenmektedir. Bu maddeyle, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğinin organları ve statüsünün esasları tespit edilmektedir. Tasarıya göre, birliğin organları, gelirleri, giderleri ve çalışma esasları, üyeliğe kabul, üyelikten geçici ve sürekli çıkarma esasları, Kurulun önerisi ve ilgili bakanlığın uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilecektir. Daha açık ifade etmek gerekirse, birlik, tüzelkişiliği haiz bir kamu kurumu niteliğinde olduğu için, daima üzerinde bir politik gölge bulunacaktır. Burada önemli olan, yeni bir birliğin oluşturulması değil, oluşturulduktan sonra nasıl daha etkin ve faydalı olacağı, ülke ekonomisine daha çok nasıl katkı sağlayacağıdır. Şimdiden bir şey söylemek mümkün değildir. Elbette, yeni kurulacak olan bir birliğin, öncelikle birlik camiasına, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum; ancak, daha önceleri iyi niyetlerle kurulmuş, sonraları bekleneni verememiş, hatta bazı yolsuzluk şaibelerine bulaşmış birliklerin durumunu düşününce, daha dikkatli ve ihtiyatlı hareket edilmesi gereği üzerinde durulması lazımdır diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, mademki Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği kurulmaktadır, öyleyse, bunun mütemmimi durumunda bulunan, sermaye piyasasında daha önemli bir yere sahip olan Türkiye sermaye piyasası halka açık ortaklıklar ihraççı kuruluşları birliğinin de kurulması gerekmektedir. Tasarıda böyle bir çalışma yoktur ve böyle bir çalışmanın yapılacağına dair de herhangi bir işaret yoktur.

Halka açık şirketlerin önemini bilmeyen yoktur. Refahın öncelikle tabana yayılması, gelir dağılımının adaletli bir şekilde sağlanabilmesi için, halka açık şirketlere ehemmiyet vermek her iktidarın anapolitikası olmalıdır. Her şeyden önce, halkın küçük tasarruflarını değerlendiren bu şirketlerin önünü açmak lazımdır ve gerekli desteği bunlara sağlamak lazımdır. Özellikle, ortaklık pay-

ların dövize endeksli olması, gurbetçilerimizin tasarruflarını bu tür şirketlerde değerlendirmek istemesi, yurdumuza döviz akımını hızlandırmıştır. Amaç, gerçekten, yurt dışındaki işçilerin dövizlerini yurda getirmek ya da yurt içindeki tasarruflarını ülke kalkınmasına yönelik yatırımlara yönlendirmek ise, her iki kesimin de tasarruflarının önce enflasyon karşısında ekonomik olarak korunması gerekmektedir.

Millî gelir düzeyleri çok yüksek olan gelişmiş birçok Batılı ülke, ülkelerine yabancı sermayenin girişiyle ilgili olarak akla hayale gelmedik her türlü tedbiri alırken, bizim gibi, fert başına düşen millî gelir itibarıyla dünya sıralamasında 48 inci sırada olan, gelişmekte olan bir ülkede, maalesef, bu konularda caydırıcı bir rol oynanmakta ve bazı iktidarlar da, maalesef, dışardan gelmesi muhtemel olan birçok döviz kaynaklarının önünü kesmektedir.

Türkiye genelinde, halka açık şirket modelinde faaliyet gösteren şirket sayısı 250 civarındadır. Bu şirketlerin iştiraklerine ve bağlı şirketlerine mal ve hizmet üreten yaklaşık 2 000 civarında da KOBİ bulunmaktadır. Bunların ekonomiye katkısı ise, tartışılmaz bir realitedir. Bu KOBİ'lerde, yaklaşık 100 000 işçi çalışmaktadır. Geçimini bu şirketlerden aldığı kâr paylarıyla temin eden 150 000 civarında fiilî ortak vardır. Yine, bu şirketler kanalıyla, yılda, yaklaşık 500 milyon dolarlık ihracat yapılmaktadır. Ayrıca, Türkiye'ye, 5 milyar dolar civarında işçi dövizini girmektedir. IMF'den beklediğimiz 2 ile 4 milyar dolar arasındaki krediyi düşünecek olursak, sadece ve sadece yurt dışından, gurbetçilerimizden gelen bu döviz dikkate aldığımızda, halka açık işçi şirketlerinin Türk ekonomisinde ne kadar önemli bir yeri olduğunu buradan da anlamak mümkündür. Kısaca, ülke ekonomisine ciddi oranda katmadığı sağlayan bu tür şirketleri yok saymak, ülke menfaatları açısından vahim bir durumdur. Maalesef, geçen 14 üncü maddede, ortaklık paylarının dövize endeksli olarak izlenmesinin önüne geçilmiştir. Doğrusu, hükümetin bu tutumunu anlamak mümkün değildir.

Halbuki hükümet, ekonomiyi büyütmek durumundadır. Ekonomiyi büyütmek için de sermayeye ideolojik anlam yüklememek gerekir, hür teşebbüsün önünü açmak gerekir, işçi şirketlerini, halka açık şirketleri teşvik etmek ve desteklemek gerekir. Yatırım, üretim, istihdam olmadan ne ekonomiyi büyütmek ne istihdamı sağlamak ne işsizliği önlemek ne ihracatı artırmak ne bütçe açıklarını kapatmak ne millî gelirimizin yüzde 75'ine varan iç ve dış borçlarımızı azaltmak ne de işçinin, memurun, köylünün, sanayicinin, esnaf ve sanatkârın, emeklinin, dul ve yetimin sorunlarını çözmek mümkündür.

Maalesef, bu sorunların çözülmesi bir yana, ekonomi daha vahim hale getirilmek istenmektedir. 28 Şubat vesayetinden kurtulamayan 55 inci, 56 ncı ve 57 nci hükümetler, ekonomiyi âdeta bir kışla metoduyla yönetmek, yönlendirmek istemektedirler. Sonuçta, ekonomik değerlerde, maalesef, arzu etmediğimiz bir tabloyla karşı karşıya gelmemizi temin etmektedirler ve...

BAŞKAN – Sayın Ünal, süreniz bitmek üzere efendim.

ZEKİ ÜNAL (Devamla) – Efendim, Sayın Ayhan'ın 5 dakikalık bir söz hakkı var, kendisi onu bana devretti.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Ben söz hakkımı devrediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Olabilir efendim... (MHP sıralarından "olmaz" sesleri) Olamaz; çünkü... Bir dakika... Olur efendim niye olamazın. (Gülüşmeler) Niye söylüyorsunuz? Tabii, olur efendim.

Buyurun efendim.

ZEKİ ÜNAL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, maalesef, Devlet Planlama Teşkilatının 2000 yılı programına göz attığımız zaman, onun 175 inci sayfasında deminden beri ifade etmiş olduğum gerçekleri görmek mümkündür. 1996 yılında ekonomideki büyüme yüzde 7,1 iken, 1997 yılında yüzde 8,3 olmuştur ve maalesef, 1998 yılında ekonomideki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ünal, siz yerinize buyurun, başka bir grup var, o grup konuşmasını bitirsin, ondan sonra size söz vereceğim.

ZEKİ ÜNAL (Devamla) – İki dakika verirseniz...

BAŞKAN – Ama, usul öyle efendim. Affedersiniz...

ZEKİ ÜNAL (Devamla) – Hemen bitiriyorum.

BAŞKAN – Ama, usul öyle. Şimdi, biz her şeyi delmeye başladık.

Siz buyurun, yine söz vereceğim efendim. Teamtilleri de zorlamaya başladık.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Kemal Kabataş...

MURAT AKIN (Aksaray) – Söz hakkını Oğuz Tezmen'e devretti Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Efendim, Grup Başkanvekilinizin yazısı yok.

MURAT AKIN (Aksaray) – Bana emanet etti.

BAŞKAN – Olur mu efendim!.. Hani Grup Başkanvekiliniz?! Olmaz efendim. Doğru Yol Partisi Grubu söz hakkını kaybetti.

Buyurun Sayın Ünal.

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim, olmaz böyle bir şey.

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Arkadaşımız konuşacak.

BAŞKAN – Efendim... Affedersiniz Sayın Bakanım, istirham ederim yani.

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Sizin hoşgörünüzü bırakıyorum.

BAŞKAN – Efendim, böyle bir şey var mı?! Grup Başkanvekilinizin yazısı olsa, hayhay, buyurun.

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Konuşma hakkımızın kısıtlanmasını sizin takdirinize bırakıyorum.

BAŞKAN – Bendeniz kısıtlar mıyım... Rica ederim... Ama, bu işler, çok ciddi işler.

Buyurun Sayın Ünal.

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Kimse konuşmasını isteniyorsa, konuşmayalım.

BAŞKAN – Aşkolsun... Aşkolsun!..

Sayın Ünal, şahsınız adına, buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika.

ZEKİ ÜNAL (Karaman) – Sayın Başkan, tekrar söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum; ancak, konuşmam zaten bitmek üzereydi ve konuşmamı birkaç dakika sonra bağlayacaktım ve nitekim bağlayacağım.

Efendim, burada, şunu arz etmek istiyordum: Tabii, bu maddeyle ilgili olarak, ekonominin büyümesinin fevkalade önemli bir olay olduğunun üzerinde duruyordum ve Devlet Planlama Teşkilatının 2000 yılı programının 175 inci sayfasından bir pasajı sizlere takdim ediyordum.

1996, 1997 yıllarında ekonomide bir büyüme, 1998 yılında ise bir küçülme olduğunu ve maalesef 1999'un sonu itibariyle de ekonomide eksi 2... Buna, büyüme değil, negatif büyüme, yani küçülme deniyor. Maalesef, şu anda zaten ekonominin küçüldüğünü her kesim biliyor ve her kesimin hükümete olan tepkisi de zaten buradan anlaşılacaktır ve maalesef, Türkiye, ikibuçuk sene evvelki Türkiye değildir. Ekonomik göstergeler, makro ve mikro ekonomik göstergeler, maalesef, istediğimiz biçimde düzelmemiştir, gelişmemiştir ve hükümet başarısızdır.

Bunları, ben, şunun için arz ediyorum: Mademki sermaye piyasasından bahsediliyor, mademki hür teşebbüsten bahsediliyor, mademki yatırımların, istihdamın artırılmasından söz ediliyor ve bu konuyla ilgili gerekli yasal teknik düzenlemeler üzerinde hassasiyetle duruluyor, öyleyse, ben diyorum ki, bu yasal düzenlemelere paralel olarak, Türkiye'de, serbest piyasa ekonomisinin kural-larını da mutlaka uygulamak lazımdır; uygulanmadığı için, şu anda, maalesef, sermayeye hiçbir ülkede ideolojik anlam yüklenmediği halde Türkiye'de yüklenmekte ve belirli bazı sermaye grupları Türkiye'de yatırım yapamamakta, teşvik belgesi alamamaktadır. Şu anda, Türkiye'de, benim tespitlerime göre, 5 milyar dolar civarındaki bu söylediğim potansiyel sermaye, yatırım yapabilecek bir potansiyele sahip olmasına rağmen, maalesef, teşvik belgesi alamamaktadır ve bu sermaye, Avrupa'ya kaçmakta, Amerika'ya kaçmakta ve maalesef, gurbetçilerimizin keselerinde bulunan, kasalarında bulunan 100 milyar dolar civarında olduğu belirtilen döviz kaynaklarımız Türkiye'ye yönelecekken başka ülkelere yönelmekte ve otuz yıldan beri oralara göndermiş olduğumuz gurbetçilerimizin alınteri, Türk ekonomisine katmadığı değil, başka ülkelerin ekonomilerine katmadığı sağlamaktadır. Hükümeti bu konuda şahsen uyarıyorum.

Mademki, bu maddeyle, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğinin esasları tespit edilmektedir, bundan önceki maddeyle de böyle bir birlik kurulmuştur, hayırlı olsun diyorum; ancak, buna paralel olarak ve bunun bir mütemmimi olarak, Türkiye sermaye piyasası halka açık ortaklıklar ihraççı kuruluşları birliğinin de mutlaka kurulması gerektiğini burada ifade etmek istiyorum. Bu vesileyle, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ünal.

Şimdi, söz sırası, Bursa Milletvekili Sayın Oğuz Tezmen'de.

Buyurun Sayın Tezmen.

Stüreniz 5 dakikadır efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

OĞUZ TEZMEN (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aslında, bu madde, ayrı bir düzenlemeyle Meclisin gündemine getirilmesi gereken bir maddedir; çünkü, Anayasanın 135 inci maddesi, meslek kuruluşlarının kanunla kurulacağını düzenlemiş, onu bir zorunluluk haline getirmiştir. Denilebilir ki, bu da bir kanundur, bu kanunla bunun ana esasları belirlenmiştir. Doğrudur; belki geniş anlamda bir yorum yapıldığı zaman, bunu kabul etmek mümkün gözüküyorsa da... Düşünün, Ticaret Kanunuyla, Türkiye Odalar Birliğini kurmaya benzeyen bir mekanizma yaratıyoruz. Halbuki, bu bir üst kuruluştur; Türkiye sermaye piyasası aracılarının oluşturacağı bir birliğin oluşturulması söz konusudur. Dolayısıyla, bunun, detaylı bir yasayla, ayrı bir yasayla düzenlenmiş olmasını gönül arzu ederdi. Ancak, tabii, böyle, bir şey çıkarırken içine çok şey eklemek yöntemi gibi yanlış uygulamalar devam ediyor. Belki, Bankalar Birliği Yasasında da vardır diyecek bazı arkadaşlarımız. Bankalar Birliği orada kurulmuştur; ama, gerek kanun tekniği açısından gerekse Anayasanın istediği yasal çerçeve düzenleme açısından, bunun, ayrı bir yasayla düzenlenmiş olması gerekirdi.

Bir sakıncalı yönü de şurada: Bu Birliğin ana statüsü Bakanlar Kuruluyla belirleniyor. Bakanlar Kurulu, gelir giderlerini de belirleyecek. Burada, Bakanlar Kurulunun, her zaman, ekonomik koşullara göre, ana statüsünde, çok daraltıcı düzenleme yapma yetkisi, değişiklik yapma yetkisi vardır. Bu kuruluşların, ayrı bir kamu tüzelkişiliği niteliği taşıyan bu kuruluşların ana statülerinin, gelirlerinin giderlerinin yasal bir çerçeve içine oturması lazım. Gün gelir, bazı hükümetler bu konuda ihtilafa düşerler, gelirlerini azaltıcı bir düzenleme yaparak, statü tadili yapıp getirebilirler gayet kolaylıkla. Halbuki, özellikle vergi gibi... Ya da aidatları, ödentileri, çok yüksek seviyeye getirebilirler. Çok yüksek seviyede olunca, bu birliğe katılmakta bazı teknik problemler çıkabilir, rekabetin önlenmesi gibi durumlarla karşı karşıya kalınabilir. Onun için, bu tür Bakanlar Kuruluna yetki veren düzenlemeler, aslında, pratik gözükmekle beraber, uygulamada, keyfi uygulamalara ve ciddi sakıncalara yol açabilecek özellikler taşımaktadır. O nedenle, bu tür düzenlemenin, özellikle bir kamu tüzelkişiliğini, kurduğumuz bir kamu tüzelkişiliğini gelirlerinin giderlerinin neler olabileceği, buna üye olan aracı kuruluşların ödentilerinin hangi çerçevede olabileceği, maksimum tavanının, minimum tavanının en azından belirlenmiş olması gerekir. Bunu bırakmışız biz "Bakanlar Kurulu belirler" diyoruz. O zaman... Aslında, vergi benzeri yükümlülükler bu yükümlülükler. Bunların, kanunda açıkça belirtilmesi lazımdır. Bir meslek dalında faaliyet gösteren kişilere yönelik yasal bir yükümlülük getirilmektedir. Bu yasal yükümlülüğün çerçevesini yasayla belirlemezseniz, o zaman, yürütmenin keyfine bırakılıyor ve çok önemli fonksiyon görmesi gereken bu kuruluşun da yasal fonksiyonlarını görmesi riske edilmiş oluyor.

BAŞKAN – Sayın Tezmen, süreniz bitmek üzere; toparlarsanız, minnettar kalacağım.

OĞUZ TEZMEN (Devamla) – Benim belirtmek istediğim, bu tür uygulamalar aslında çok yaygın hale gelmeye başladı. Her gelen kanunla alakasız kuruluşlar kuruluyor; vergi kanunu geliyor, ayrı vergiler ihdas ediliyor. Bu tür uygulamaların, endişe ediyorum ki, yarın, Anayasa Mahkemesinden ya da hukuk sistemimizden geri dönmesi durumuyla karşı karşıya kalılabilecek. Aslında, telaş etmeden, yasal prosedürü tümüyle gerçekleştirerek, bunları, ayrı kanunlarla, doğru dürtüst, dört başı mamur düzenlemelerle getirsek, hem Meclisimiz gerekli saygınlığa kavuşur hem de bu kurumlar, ileride, keyfi uygulamalardan ya da yasal olarak sakat uygulamalardan uzak tutulur.

Benim dile getirmek istediğim konu budur. İnşallah, bundan sonraki uygulamalarda, hükümet, bu tür yaklaşımlara, bu tarz şeylere kulak asar. Biz, sistemin iyi işlemesi için bu önerileri getiriyoruz; yoksa, kanun yapmış olmak için kanun yapılmaması lazımdır.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tezmen.

20 nci maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

21 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 21.– Sermaye Piyasası Kanununun değişik 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetime yetkililer

Madde 45. — Bu Kanun ve diğer kanunların sermaye piyasası ile ilgili hükümlerinin uygulanmasının ve her türlü sermaye piyasası faaliyet ve işlemlerinin denetimi kurul uzman ve uzman yardımcılar tarafından yapılır.

Kurulca görevlendirilen kurul uzman ve uzman yardımcılar; ihraççılar, sermaye piyasası kurumları, bunların iştirak ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzelkişilerden bu Kanun ve diğer kanun-

ların sermaye piyasasına ilişkin hükümleriyle ilgili göreceklere bilgileri istemeye, bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini ve sair bilgi ihtiva eden vasıtalarını incelemeye ve bunların örneklerini almaya, işlem ve hesaplarını denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, gerekli tutanakları düzenlemeye yetkili olup, ilgililer de istenilen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların örneklerini vermek, yazılı ve sözlü bilgi vermek ve tutanakları imzalamakla yükümlüdürler.

Birinci ve ikinci fıkra hükümleri çerçevesinde kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler özel kanunlarda yazılı gizlilik ve sır saklama hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten imtina edemezler.

Denetimle görevlendirilen uzmanlar tarafından istenecek defter, evrak, dosya, kayıt ve diğer belgelerin ibraz veya teslim edilmemesi halinde, ihraççılar, sermaye piyasası kurumları, bunların iştirak ve kuruluşları nezdinde arama yapılabilir. Arama, kurulun gerekçeli bir yazı ile arama kararı vermeye yetkili sulh ceza hâkiminden talepte bulunması üzerine, sulh ceza hâkiminin istenilen yerlerde arama yapılmasına karar vermesi halinde yapılabilir. Aramada bulunan ve incelenmesine lüzum görülen defterler ve belgeler ayrıntılı bir tutanakla tespit olunur ve yerinde incelemenin mümkün olmadığı hallerde, muhafaza altına alınarak inceleme yapanın çalıştığı yere sevk edilir. Arama sonucunda alınan defter ve belgeler üzerindeki incelemeler en geç üç ay içinde sonuçlandırılarak bir tutanakla sahibine geri verilir.

Bu madde uyarınca yapılacak tebligatlara, Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır."

BAŞKAN – 21 inci madde üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, İzmir Milletvekili Sayın **Ufuk Söylemez**.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; görüşülmekte olan SPK Tasarısının 21 inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi, şahsım ve DYP Grubu adına saygıyla selamlarım efendim.

Şimdi, bu kanun tasarısının bu maddesiyle getirilen yetkiler, gerçekten, son derece ehil, hassas, hukuk ve vicdan sahibi kişiler tarafından kullanılması gereken yetkililerdir. Bakınız, halka açık anonim ortaklıkları kimler denetliyor; Maliye Bakanlığı, vergi denetim elemanlarınca vergi denetimi yapıyor; SPK uzmanlarınca, Sermaye Piyasası Kanununa göre denetleme yapılıyor; yine sermaye piyasasının –bugün görüştüğümüz kanun tasarısı gereğince- bağımsız denetim şirketleri, dış denetimini yapıyor; Ticaret Bakanlığı denetçileri, Ticaret Kanunu hükümlerine göre bu şirketleri denetliyor; iş müfettişleri, İş Kanununa göre denetliyor; karaparayla mücadele kurulu denetçileri denetliyor. Başka?.. Kambiyo kontrolörleri yurtdışı işlemlerini denetliyor ve diğer bakanlık elemanlarınca da görev konularında denetleniyor. Yani, halka açık ortaklıklar üzerindeki denetim, olması gereken kadar vardır ve yeterince diyebiliriz.

Şimdi, bu defter ve kayıtların ibrazında, elbette denetçilere gösterilmesi doğru ve kaçınılmaz bir önlemdir; ancak, bunun bütün gerçek ve tüzel kişilerden ilişkide bulduklarını da kapsıyor olması, özellikle bizi endişelendiriyor. Sermaye Piyasası Kurulu uzmanlarının mahkemeden karar alma yetkileriyle, halka açık şirketlerle beraber, bunlarla iştiraki olan ve ilişkide olan bütün gerçek ve tüzel kişilerde arama yapmaya kalkmaları, ticaret hayatı üzerinde çok ciddi ve kötüye kullandığı takdirde de ağır sonuçlar doğurabilecek tehlikeler arz etmektedir.

Birincisi, bu kurulun tüm işlem ve uygulamalarının bu Meclisin denetiminde olması halinde, genel bir önlem alınmış olurdu; ama, maalesef, Bakanlar Kuruluna verilen yetki çerçevesinde bir

bürokratik adacık yaratılacak ve bu bürokratik kurul eğer chil kişilerden oluşmazsa, eğer bugünkü gibi bir yönetim oluşursa, aralarında tek bir hukukçu dahi olmazsa, gerçekten riskli sonuçlara, kötüye kullanmalara ve iş dünyası, şirketler üzerinde hiç istemediğimiz partizanlığa, baskıya ve keyfi uygulamalara sebep olabilecektir. Bu konuda defalarca düşünmeliyiz diye düşünüyorum.

İnceleme elemanlarına bu yetkiyi verirken, bu kadar ağır yetkilerle donatırken, Sermaye Piyasası Kurulunun yöneticilerinden, yani, kurulu oluşturan üyelerden hiçbirinin hukukçu olmadığını, Adalet Bakanlığı temsilcisinin de bu kanun tasarısında olmadığını tekrar hatırlatmak istiyorum. O nedenle -az sonra bir önerge vereceğiz- hiç olmazsa, istenilen bilgilerin şirketler tarafından hazırlanmasına olanak sağlayacak asgari bir süre vermek gerekir. Yani, öyle bilgiler istenir ki, zamanında ibraz edemediğiniz takdirde, mahkemeden arama kararı çıkarılarak sizin ticari itibarınızla oynayacak, sizi sıkıntıya sokacak sonuçlara yol açılabilir. Bunlar, aşun polisiye tedbirlerdir. Yani, ticareti fazla da polisiye tedbirlerle sıkığımız zaman, bunun nereye gideceği, ticareti nasıl etkileyeceği konusunda da, serbest piyasaya inanmış bir insan olarak gerçekten endişelerim var. Bu arama kararları sonucunda suç unsuruna rastlanmadığı takdirde, bunlara yönelik olarak bir tazminat, bir ceza da, bu yasa tasarısında öngörülmemiştir.

Hukuk, devletin tek taraflı işlediği, karşı tarafa tek taraflı dayattığı bir anlayış içinde olmamalıdır değerli milletvekilleri. O nedenle, mahkemelerin de, genellikle kamu kurumlarından gelen bu tür taleplere müspet cevap verdiği anlaşıldığında, Sermaye Piyasası Kurulu üyelerinin atanmasında, içlerinde hukukçu üyeler bulunmasının ve bunların çok değerli, yetkin, hukuk ve vicdan sahibi kişiler olmasının yanı sıra, bu Meclise de hesap verer olmaları gerekir. "Public accountability" dediğimiz her konuda Meclise hesap verme, bu kurulda da yoktur. Bu kurullar, bana göre, korkarım, devlet içinde devlet olacaktırlar; bu kurullar, yarı öbür gün bu yetkileri partizan yöneticilerin elinde kötüye kullanacaklardır ve iş ve ticaret dünyasının gelişimine sakte vurabileceklerdir diye endişe ediyorum ve bu konuda inceleme elemanının gereksiz ve hatalı inceleme talebinde bulunması halinde mutlaka yaptırımının olması, maddi-manevi tazminatının olması gerektiği hususuna dikkat çekiyorum. Tek taraflı hukuk olmaz diyorum. Yaptığımız her şeyin hukuk ve adalete uygun olması, piyasa ekonomisinin de önünü tıkamaması konusunda hassas davranmamız gerektiğini söylüyorum.

Bu vesileyle hepinize saygılar sunuyorum efendim. Sağ olun. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Söylemez.

Gruplar adına başka söz isteyen var mı efendim?.. Yok.

Şahsi adına, İstanbul Milletvekili Masum Türker; buyurun.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, gruplar adına konuşmalar bitti mi?

BAŞKAN – Evet efendim. Sordum efendim; gruplar adına başka söz isteyen var mı dedim...

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – İsim verdik efendim, yazılı olarak verdik.

BAŞKAN – Hayır efendim, yok burada.

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) – Olur mu efendim?!

BAŞKAN – Buyurun efendim... Yok...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – 21 inci maddede Altan Beyin konuşacağı yazılı.

BAŞKAN – Yok efendim.

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) – Lütfen, bakın efendim.

BAŞKAN – Ötümde olmadığı için, mahsus, özellikle size bakarak sordum.

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Biz, isimleri peşinen verdiğimiz için Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, yok efendim.

Buyurun Sayın Türker.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada getirilen düzenleme, Sermaye Piyasası Kanununa tabi olan kuruluşlar için ilk kez uygulanacak bir düzenlemeyi belirlemektedir. Bu "ilk kez" sözü üzerinde durmak istiyorum.

Biliyorsunuz, vergi hukukuna göre, inceleme elemanlarından, özellikle "merkezî inceleme elemanları" dediğimiz bakan adına denetim yapma yetkisine sahip olanlar, mahkemeden karar almak suretiyle inceleme yapabiliyor.

Bu maddede yapılacak olan incelemede bir iki noktaya dikkati çekmek gerekir ki, ileride, vatanş, zarar etmesin ve bu konuda mutazarrın olmasın diye. İlk yapılan düzenlemede -komisyonda düzeltilmeden önce- sermaye piyasasında menkul kıymet ihraç etmiş olan şirketin ilişkide olduğu kişilerin de aramalı şekilde incelenebileceği yer alıyordu. Buradaki düzenlemeyle, böyle bir aramanın yapılamayacağı belirtilmiş; yalnız, menkul kıymet ihraç edenler ile -yani, hisse senedi sermaye piyasasında alınıp satılan kurumlar ile- bu kurumların iştirakleri, bu kurumların ayrıca alt kuruluşları varsa -yani, üçüncü derecede iştiraki varsa- bunların arama yapılabilceği, bunların yanında da sermaye piyasası araçları olarak bildiğimiz diğer kurumların aramalı inceleme olarak ele alınabileceği belirtilmiştir. Aramalı inceleme, bunların dışındaki kişiler -yani, bu kuruluşlara mal alıp satan, onlara hizmet üretenler- için söz konusu değildir. Bu konunun, özellikle ileride yapılacak tüm düzenlemelerde dikkate alınması gerekmektedir.

Burada, bir boşluk varmış gibi gözüküyor. O boşluk da şudur: Aramalı inceleme kararını almak için bilgi ve belge istenildiği zaman, getirilmediği takdirde, buradaki bekleme süresinin ne kadar olacağı tartışma konusudur. Bu konuda da makul süre, bugüne kadar, vergi hukukunda, on ile onbeş gün arasında kullanılmaktadır. Sanıyorum ki, aramalı inceleme yapılabilmesi için, bu kararın çıkarılabilmesi için, muhakkak süre verildikten bir gün, iki gün sonra değil, en azından on günlük bir süreden sonra aramalı inceleme kararı almak üzere başvurulması gerekmektedir.

Denetimle ilgili yapılan bu düzenlemenin dışında, sermaye piyasası uzmanlarının, ihraççıların nezdinde de, ayrıca inceleme veya bunların ilişkide bulunduğu kişilerden karşı teyit almak bakımından bilgi alma hakkı da düzenlenmiştir. Bu düzenleme, aslında, sermaye piyasasında, şöyle bir manipülasyona gitmek isteyenleri engellediği için çok önemlidir. Bazı şirketler, değeri yükselen hisse senetlerini daha düşük değerlerden alabilmek için, sermaye piyasasının istediklerini vermemekte, sermaye piyasası da, bu istekleri yerine getirilmediği için, bu şirketlerin ya tahtasını kapatmakta ya da gözaltı pazarına almaktaydı. Bu işlemi yaptığı zaman, bu şirketlerin hisse senedi değeri düşmekte ve o şirket sahibi, bir süre sonra tahtası açıldığında gerekli işlemler yapıldığında ise, çok düşük bir fiyatla değerli olan bir hisse senedini almaktadır. Bugün, sermaye piyasasında, bu manipülasyonu yapmış ve önce özelleştirmeden veya başka bir yerden aldığı şirketlerin hisse senetlerini bu yöntemle çok düşük değere almış kişiler vardır. Bu maddenin işlerlik kazanmasıyla, azınlık durumunda olan kişilerin hisselerinin bu yöntemlerle ele geçirilmesi imkânı da kısıtlanmış olacaktır.

Sözlerime son verirken dikkati çekmek istediğim husus, buradaki kısıtlamada, yine, aramalı incelemenin, salt sermaye piyasası mevzuatı açısından ve bu mevzuatın gerektirdiği sistem açısından yapılabileceğidir.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türker.

Şimdi söz sırası, Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu'nda.

Buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, ben önce istememiş miydim?

BAŞKAN – Efendim?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben önce istedim...

BAŞKAN – Siz istediniz; ama, daha sonra efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Daha arkadaş yeni gönderdi canım matbu isteğini...

BAŞKAN – Cevat Beyin yerine gönderdi efendim...

KAMER GENÇ (Tunceli) – O zaman, öyle söyleyin canım...

BAŞKAN – Anlaşılan, sizin nezdinizde itimadımı kaybetmişim efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yani, sizin davranışlarınızı görüyor herkes de...

BAŞKAN – Sizininki de görüyor Sayın Genç; ne yapalım!..

KAMER GENÇ (Tunceli) – Tamam, görüyor da, o zaman demeniz lazım ki, Sayın Cevat Ayhan, sırasını, Sayın Altan Karapaşaoğlu'na...

BAŞKAN – Dedi efendim dedi...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ama, siz ifade edin onu.

BAŞKAN – Allahümme salli âlâ seydidina Muhammed... Çattık yahu!. Yapmayın allahaşkı-
nıza birader!.. İnsaf eyle yahu!.. (FP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; tasarının 21 inci maddesiyle, ilgili kanunun 45 inci maddesi değiştiriliyor. Bu değişiklik-
le, kurul uzmanlarına, halka açık ortaklıklar ile bu ortaklıkların iştirak ve ilişkide buldukları ger-
çek ve tüzel kişileri inceleme olanakları getiriliyor. Bunlardan istedikleri bilgileri alma ve kurul uz-
manları tarafından istenecek belge ve kayıtların ibraz ve teslim edilmemesi halinde, ihraççılar ve
sermaye piyasası kurumları ile bunların iştirak ve kuruluşları nezdinde arama yetkisi veriliyor.

Efendim, bu yetkiler verilirken, kurul uzmanlarınca yazılı bilgi ve belge istenmesi halinde,
maddeye herhangi bir süre konulmamış bulunuyor. Biliyorsunuz, şirketlerde, işletmelerde, bir za-
rurî kayıt süresi, on günlük bir izin vardır, bir mülsaade vardır; yani, on gün zarfında belgelerini ka-
yıtlara intikal ettirme durumları vardır. Dolayısıyla, böyle konumda olan işletmelerin "yarın yahut
yedi gün içinde yahut beş gün içinde bize ulaştırın belgelerinizi" denildiği takdirde, sıkıntı içinde
kalacakları malumdur. Dolayısıyla, bu madde içerisinde, asgarî bir sürenin konulması zarurettir. Bu
konuda bir önerge de verdik; ama, bu redaksiyon yetkisiyle de yapılabilir, düzeltilebilir; Sayın Ba-
kanımızın, Sayın Komisyonumuzun takdirine bağlıdır. Hiç olmazsa "onbeş günden az olmamak
üzere bir süre verilir" ibaresinin konulması gerekiyor.

Ayrıca, istenecek bilgi ve belgeler, halka açık ortaklığın, sermaye piyasası yönünden yapıla-
cak incelemenin konularıyla ilgili sınırlamaları getirmesi lazım.

Yasa tasarısındaki maddelerde, birtakım, sağa sola çekilebilecek ifadeler var. Mücbir sebeple-
rin varlığı halinde, ortaklıklar bilgi vermekten imtina edebilirler. "Mücbir sebepler, Vergi Usul Ka-
nunumuzun 13 üncü maddesinde sayılan sebeplerdir" diye de, bir ibarenin konulması gerekiyor.

Vergi Usul Kanununun 14 üncü maddesi, vergi muamelelerinde mükelleften bilgi istenirken onbeş günden az süre verilemeyeceği hükmünü de zaten getiriyor. Dolayısıyla, bu yasa maddesi içerisine bir sürenin konulması gerekiyor.

Mevcut tasarıya göre, mahkemeden arama talebinde bulunma yetkisi, inceleme elemanının takdirine bırakılmış durumdadır. Böylesine önemli bir konuda, hangi hallerde bu yola başvurulacağını, tasarıda açık ve net bir şekilde belirlenmesi gerekiyor. Ayrıca, inceleme elemanının gereksiz ve hatalı arama yapma talebinde bulunması halinde, şirketin uğrayacağı maddi ve manevi zarardan dolayı, inceleme elemanına da birtakım sorumluluklar getirilmesi gerekiyor. Böylece, yetki ve sorumluluk, aynı yönde ve dengeli bir şekilde düzenlenmiş olacaktır.

Sermaye Piyasası Kurulu, halka açık ortaklıklara ait bilgilerin yatırımcılara aktarılmasına aracılık eden bir kuruluştur. Hakkında arama kararı alınması talebinde bulunulması ve bunun kamuoyuna bildirilmesi halinde, şirket ve daha çok da yatırımcı zarara uğrayacaktır. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, bilgi vermeyen şirketlerin borsadaki işlemlerine ara verilmesi halinde, bu arada, elindeki menkul kıymetini satmak istediği halde satamaması nedeniyle yatırımcıya zarar veren bir uygulama da bahis konusu olabilecektir.

Manipülasyon işlemlerinin önlenmesi için arama yetkisi isteniyorsa, bunun, yalnızca, sermaye kurumlarıyla sınırlı tutulması gerekir. Denetim alanının genişletilmesi, hem halka açık anonim ortaklıklara hem yatırımcılara zarar vereceği gibi, Sermaye Piyasası Kurulu uzmanlarının takdirine bırakılan hususlar nedeniyle keyfi uygulamalar söz konusu olabilecektir.

İdarelerden gelen tekliflerin, mahkemelerce, genellikle onandığı göz önünde bulundurulursa, arama yetkisine ilişkin düzenlemenin, halka açık ortaklıklara önemli ölçüde zarar vererek, şirketlerin halka açılmasını olumsuz yönde etkileyeceği muhakkaktır.

Bu düşüncelerle, vermiş olduğumuz önerenin de uygun görüldüğü takdirde kabul edilmesini talep ediyorum; saygılarımı sunuyorum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karapaşaoğlu.

Madde...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, soru soracağım.

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, ben de soru soracağım.

BAŞKAN – Tabii efendim.

Şifrenizi yazar mısınız; mikrofonunuzu açalım.

Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Vergi denetimine yetkililerle ilgili bu madde, aslında -1950'den beri, Türkiye'de yürürlükte olan gerek 5432 sayılı Kanun ve gerekse 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, bu ticari işletmelerin denetimiyle ilgili çok ayrıntılı hükümler getirmiştir- şimdi, burada, özellikle Sermaye Piyasası Kanununa tabi işletmelerle ilgili yeni bir denetim şeklini getirirken, çok muğlak hükümler getirmektedir.

Bir defa, mesela, burada deniliyor ki, mükellefler veyahut da bu incelemeye tabi olanlar, gerekli bilgileri vermek ve tutanakları imzalamakla yükümlüdürler. Tutanakta, müessese sahibinin gerçek durumunu belirtmeyen hilaftı hakikat bilgiler varsa, tutanağı imzalamak zorunda mıdır; birinci sorum bu.

İkincisi, bu denetim yapacak kurul uzman ve uzman yardımcılarının nitelikleri nelerdir; bu suretle denetim yapacak kurul uzman ve uzman yardımcıları hangi nitelikleri taşımaktadır ve nasıl bir eğitimden geçmektedirler?

Üçüncüsü, aramaya ilgili, Sayın Masum Türker, biraz önce bir konuşma yaptı, dedi ki, bu aramaya yapılan incelemeler, yalnız sermaye piyasası kurumları, ihraççı durumundaki kişiler nezdinde yapılır, bunların ilişkili olduğu kişiler nezdinde inceleme yapılmaz. Bence, böyle bir uygulama, hatalı bir uygulamadır. Mesela bir A şirketini düşünün; A şirketi, birkaç kişiye naylon faturalar kesmiş; yani, arama yapıldı, birkaç şirkete naylon ve çok kabarık faturalar kesmiş; o kesilen faturaların naylon olup olmadığı araştırılmadan, o şirketin gerçek değerlerini tespit etmek mümkün olmadığına göre, o zaman karşıtı inceleme yapabilecek mi, yapamayacak mı; çünkü, biraz önce yapılan konuşmada, bu da dile getirildi.

Biraz önce yine söylenildi; vergi usul kanununa göre defter ve belgelerin ibraz edilebilmesi için mükellefe tebligat yapılması lazım ve mükellefin onbeş gün içerisinde bu tebligat hükümlerini yerine getirmemesi lazım; ama, burada da deniliyor ki, istenilen defter, belge verilmediği takdirde, aramalı inceleme yapılacak. Burada da, vergi usul kanununun bu ilgili hükümlerine uygun olarak, idare, bir süre vermeyi düşünüyor mu; düşünüyorsa kaç günlük bir süre verecek?

Ayrıca, aramada elde edilen defter ve belgelerin üç ay içerisinde incelemesinin bitirilmesi lazım deniliyor. Üç ay içerisinde inceleme bitirilemediği takdirde bunun sonucu ne olacak?

Onları öğrenmek istiyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Akin, buyurun.

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, aracılığınızla aşağıdaki soruları tevcih ediyorum. Sayın Bakanım, denetim, burada aslı mı yoksa istisnai bir uygulama mıdır?

İkincisi: Mevcut tasarıya göre, mahkemeye arama talebinde bulunma yetkisi inceleme elemanının takdirine bırakılmış durumdadır. Böylesine önemli bir konuda, hangi hallerde bu yola başvurulacağını tasarıda açık ve net bir şekilde belirlenmemesi, yine bir eksiklik. Bu konuda açıklamanız nedir?

Üçüncüsü: Sayın Bakan, biz, bunları, yatırıma teşvik etmek, üretimi, istihdamı artırmak için mi piyasaya çekiyoruz; yoksa... Bunları, bir Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca elemanlarınca denetle, bir SPK mevzuatına göre denetle, bir de yeminli malî müşavirler vasıtasıyla bunların bilançolarının tasdiki ve kull halinde oniki aylık hesap döneminin denetimi ve tasdiki... Bunlar, denetimle mi uğraşacak yoksa yatırım mı yapacak yoksa halka mı açılacak? Denetim, denetim, denetim... Biz, insanlarımızı güvenmiyorsak, niye bunların halka açılmasını sağlıyoruz? Bu konuda, hep denetim, denetim... Ne olacak yani Türk ekonomisinin durumu; böyle, denetimle korkutula korkutula...

BAŞKAN – Efendim, yorumu bırakın; sual sorun.

MURAT AKIN (Aksaray) – ... bir yere mi kısıtlanacak?

Sorularım bunlardan ibaret.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Sayın Karapaşaoğlu, buyurun.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Bakanım, delaletinizle şunu sormak istiyorum: Denetim konusunda, ihraççı kuruluşların ilişkisi olan şirketlerde de, firmalarda da araştırma yapılması konusu, ortaklıkla mı sınırlıdır, alışverişle mi sınırlıdır; bunu anlamak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Sayın Ünal, buyurun.

ZEKİ ÜNAL (Karaman) – Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakana bir sual tevcih etmek istiyorum.

Tasarının bu maddesiyle, yasanın 45 inci maddesi değiştirilmekte, kurul uzmanlarına, ihraççıları, bunların iştiraklerini, ilişkide buldukları gerçek ve tüzelkişileri inceleme, bunlardan istedikleri bilgileri alma ve arama yapma yetkisi verilmektedir. Bu yetki verilirken, mevcut yasadaki hükmün uygulamasıyla sınırlı olarak, inceleme kısıtlaması da kanun metninden çıkarılmaktadır. Böylece, inceleme yapacak kurul uzmanına, sınırsız yetki tanınmaktadır. Halbuki, halka açık ortaklıklar, mevcut yasalar gereği, bağımsız dış denetim kuruluşlarınca, Maliye Bakanlığı vergi denetim elemanlarınca, Ticaret Bakanlığınca, Çalışma Bakanlığınca, Karapara kurumunca, kambiyo kontrollerince, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları elemanlarınca ayrıca denetlenmektedirler.

Sorum şudur: Niçin çifte denetleme ihtiyacı duyulmuştur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Bakan, buyurun.

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, genellikle, sorular sorulurken, hep, Vergi Usul Yasasıyla karşılaştırılmalı olarak soruldu. Burada, Vergi Usul Yasasının amaçlarından farklı amaçlar söz konusu olduğu için, çok paralel düzenleme yok. Örneğin, süre ne olacak; süre, her olayın özelliğine göre, her olayın niteliğine göre ayrı ayrı belirlenecek; bir süre kısıtlaması zorunlu değil.

“Üç ayda denetim bitmezse ne olur” diye Sayın Kamer Genç sordu. Hiçbir şey olmaz. Bu tür süreler, yaptırımsız sürelerdir; yani, bu tür sürelere “düzenleyici süreler” adı verilir; uyulmazsa, hiçbir şey olmaz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – O zaman, süre koymayalım Sayın Bakan.

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Uyarıcıdır bu süreler.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hükmü yoksa, niye koyuyoruz?!

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Bütün yasalarda vardır ve hukuk terminolojisinde, bu tür sürelere “uyarıcı, düzenleyici süreler” adı verilir. İdare uyarılır yasa tarafından; ama, gereği yapılmazsa, herhangi bir yaptırımı da söz konusu değildir.

Denetimin aslı mi istisnaı mi olduğu soruldu. Ne aslıdır ne istisnaıdır; bu, düzenlemenin bir yönüdür; yani, aslı veya istisnaı olarak nitelendirmek zorunlu değil.

“Arama takdire mi bırakıldı” denildi. Takdire bırakıldı tabii de, bu takdir, Sermaye Piyasası Kurulunun gerekçeli arama kararına dayanmak durumunda; yani, bu takdir yetkisi var; ama, bu yetki, keyfi bir yetki değil, gerekçesi belirtilerek kullanılan bir yetki.

“Denetim hangi birimler üzerinde olacak” dedi Sayın Karapaşaoğlu. Burada, halka açık ortaklıklar üzerinde bir denetim öngörülüyor.

“Arama yetkisi, sınırsız bir yetki mi? Zaten, değişik kurullarca, değişik organlarca, maliye müfettişlerince, denetim organlarınca denetleniyorlar” denildi. Tabii, her denetim birimi, kendi görev alanı içinde bir denetim yapmaktadır. Buradaki denetim de, tamamen sermaye piyasası açısından yapılan bir denetimidir; dolayısıyla, fazladan yapılmış bir denetim değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Sayın Bakan.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır; önergeleri, önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan SPK Yasasının 21 inci maddesiyle değiştirilen 45 inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ufuk Söylemez	Oğuz Tezmen
İzmir	Bursa
Saffet Arıkan Bedük	Hasan Ekinci
Ankara	Artvin
Hacı Filiz	Sadri Yıldırım
Kırkkale	Eskişehir

Murat Akın

Aksaray

"Kurul uzmanlarınca yazılı bilgi ve belge istenmesi halinde 15 günden az süre verilemez. İstenecek bilgi ve belgeler halka açık ortaklığın sermaye piyasası yönünden yapılacak incelemenin konusu ile sınırlıdır."

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Bu önerge, aynı zamanda aykırı önerge; bunu okutup işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 191 sıra sayılı yasa tasarisının 21 inci maddesinde belirtilen "Denetime yetkililer" başlığı altında SPK'nın 45 inci maddesini değiştiren 3 üncü paragrafı kaldırılarak yerine "Kurul Uzmanlarınca yazılı bilgi ve belge istenmesi halinde 15 günden az süre verilemez. İstenecek bilgi ve belgeler, halka açık ortaklığın sermaye piyasası yönünden yapılacak incelemenin konusu ile sınırlıdır" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Altan Karapaşaoğlu	Mehmet Ali Şahin
Bursa	İstanbul
İsmail Özgün	Şükrül Ünal
Balıkesir	Osmaniye
Mehmet Çiçek	Ahmet Derin
Yozgat	Kütahya

OĞUZ TEZMEN (Bursa) – Aynı...

BAŞKAN – Sayın Söylemez, bu önerge aykırı efendim; çünkü, fıkrayı kaldırıyor, yeni fıkra ilave ediyor. Bizim hukukçulara itimat buyurun efendim.

Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, katılmıyoruz; çünkü, süre ola-
yan özelliğine göre belirlenmek durumundadır. Onun dışında "halka açık ortaklığın sermaye piya-
sası yönünden yapılacak incelemenin konusu ile sınırlıdır" ifadesi de işin doğal bir gereğidir. O ba-
kımdan, önergelere katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Karapaşaoğlu, konuşacak mısınız, yoksa gerekçeyi mi okutayım?

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Konuşacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arka-
daşlarım; önergemizin taşıdığı amaçlardan bir tanesi, süreyle ilgili. Bu, şundan dolayı: Sermaye Pi-
yasaı Kurulunun işlemlerini incelediğimiz zaman -biraz önce başka maddelerde de arkadaşlarımız
ifade ettiler- yüzde 82'sinde isabetsiz kararlar, isabetsiz incelemeler yaptırmış bir kurul. Böyle bir
kurulun isabetsizliğinin altında yatan gerekçelerden bir tanesi de, kasıt olmak durumundadır. Şa-
yet, Sermaye Piyasası Kurulu, bir firmayı veyahut da bir firma grubunu hedef olarak alıp da "efen-
dim, üç gün içinde ibraz ediniz bu bilgileri ve belgeleri" dediği zaman, o kuruluşu sıkıntı içerisine
sokar, o kuruluşu açmaz içerisine sokar. Dolayısıyla, güvensizlik getirecek bir husustur. Halbuki,
bir kuruluşa "belgelerini ibraz et, getir" denildiği zaman, ona, en azından yasaların vermiş olduğu
imkânları içinde barındıracak bir süreyi de vermek lazım. İçimizde maliyeci arkadaşlar var, muha-
sebeden anlayan arkadaşlar var. Firmalara, belgelerini on gün zarfında kayıtlara almak üzere bir
imkân tanınmıştır. Bir firma, bu on gün içerisinde belgelerini düzenler, tanzim eder, fişlere iliştitir;
ama, on gün sonra kayda geçer. Bilgisayar ortamında olduğu halde de bu böyledir.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

MURAT AKIN (Aksaray) – Bazı hallerde kırkbeş gün.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Devamla) – Tabii, bazı hallerde daha uzun süredir.

Şimdi, bu imkânlardan yararlanan firmaya, siz Sermaye Piyasası Kurulu olarak geleceksiniz,
diyeceksiniz ki "arkadaş, üç gün içinde belgelerini, bilgilerini getir." Bu, insafsızlıktır. Bu kadar in-
safsız olunması lazım.

Bu kurul, haddizatında -aslında, ileriki maddelerde konuşacağız- Anayasaya aykırı bir kurul-
dur. Düzenlemesi kendinden, yani, yargısı kendinden, hükmü kendinden, yaptırımı kendinden.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, aslında, çok büyük yetkilerini bu kurula devretmekle, anayasal
bir terslik işliyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi, eğer bu kurulun üyelerini kendisi seçseydi, oluş-
tursaydı, belki bir görev bütünlüğü içerisinde anlayışla karşılanabilirdi; ama, önümüzde gelecek ak-
saklıklar içerisinde Anayasaya aykırılık da vardır; şirketlere, mükelleflere bazı yasalarla tanınan
imkânların da ellerinden alınması imkânı vardır. Dolayısıyla, onbeş günden az olmamak kaydıyla
bir süre verilmesini, bu yasa maddesi içerisinde gündeme getirmek gerekir diye düşünüyorum; say-
gılarımı sunuyorum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Komisyunun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Ka-
bul etmeyenler... Karar yetersayısı yoktur; birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 20.55

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 21.10

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Burhan ORHAN (Bursa), Hüseyin ÇELİK (Van)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31 inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Efendim, Galatasaray, malum, tur atladı; daha millî bir şuurla Galatasarayı tebrik ediyorum, Türkiye'yi tebrik ediyorum (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar) ve millî bir şuurla bu kanun tasarısını daha iyi geçireceğimize inanıyorum.

HASAN METİN (İzmir) – Mağlup değil, galip Sayın Başkan.

BAŞKAN – Galip dedim efendim; mağlubu nereden çıkardınız... Niye bugün ters anlıyorsunuz?..

Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin kabul etmediği önergenin oylaması sırasında karar yetersayısı aranılmış ve karar yetersayısını bulamamıştık.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/424) (S. Sayısı : 191) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, şurada 100 kişi yok. Sayın bakalım var mı 100 kişi?.. Burası oyuncak yeri değil ki...

MURAT AKIN (Aksaray) – Hiç ciddiye almıyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Genç, sizi, hem seviyor hem sayıyordum...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yani, sevmek, saymak önemli değil.

BAŞKAN – Ec, ama...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Görevinizi doğru yapın canım... Şurada 100 kişi yok; sayın şimdi, 100 kişi varsa, ben milletvekilliğinden istifa ederim. (MHP sıralarından gültürülüler)

BAŞKAN – Etmezsen... O yürek sende nerede var?!

KAMER GENÇ (Tunceli) – İstifa ederim.

BAŞKAN – İstifa eden benim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Dışarıdakiler girmesinler içeri, şurada 100 kişi yok!

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Doğru, doğru, gerçekten yok.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan SPK Yasasının 21 inci maddesiyle değiştirilen 45 inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

H. Ufuk Söylemez

(İzmir)

ve arkadaşları

Kurul uzmanlarınca yazılı bilgi ve belge istenilmesi halinde 15 günden az süre verilemez. İstenilecek bilgi ve belgeler, halka açık ortaklığın sermaye piyasası yönünden yapılacak incelemenin konusuyla sınırlıdır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Özü itibariyle bir önceki önergeyle aynı olduğu için katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet önergeye katılmıyor.

Buyurum Sayın Söylemez.

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz bu önergeyi verirken, daha önce verdiğimiz birçok yapıcı ve ikaz edici önergeler gibi, hükümet tarafından dikkate alınmayacağını aslında az çok tahmin ediyorduk; ama, hem tutanaklara geçmesi hem de tarihsel ikaz görevimizi yapmak bakımından bir kez daha önerge hakkında açıklama yapmak için söz almış bulunuyorum; hepinizi, saygıyla selamlıyorum.

Sermaye Piyasası Kuruluna verilen yetkiler, gerçekten, bu piyasalarda verilmiş en önemli, en geniş, en ağır yetkililerdir. Bu yetkilerle bu Kurulun donatılmış olması da sakıncalı değildir. Sakıncalı olan, Kurulun oluşum tarzıdır. Meclisin seçmediği, Meclise hesap vermeyen bir bürokratik adacık oluşturuyoruz; yani, devlet içerisinde devlet oluşturuyoruz. Yarı, bu, Sermaye Piyasası Kurulu uzmanı, haklı veya haksız sebeple -ile siyasî sebep de olmayabilir bu- itibarlı, prestijli bir firmanın üzerine gitse, arama kararı çıkarsa, sonunda da hiçbir şey çıkmasa, bunun iç ve dış piyasalarda o firma aleyhine yaratacağı olumsuzluğa dikkat çekmek istiyoruz. Keyfiliğe ve partizanlığa konu olabilecek bu uygulamalar, son derece risklidir.

Rekabetçi piyasa ekonomisinde bizlerin görevi, ticaretin önündeki engelleri kaldırmaktır; ama, biz, burada, bürokratik, devletçi, yasağcı bir polisiye mantıkla maddeler koyuyoruz. Sermaye Piyasası Kurulunun bir uzmanının istediği anda arama kararı çıkarması, istediği anda o kurumla ilgili iştirak ve ilgili kurumlarda ve ilgili kişilerde arama yapması, defterlerine el koyması, bu sürenin de belirli olmaması, istediği evrak ve belgelerle ilgili sürenin, tamamen kendi keyfiliğine ve subjektif unsurlarına bırakılması son derece sakıncalıdır.

Bir yandan rekabetçi piyasa ekonomisini oluşturmaya çalışan, kanun ve düzenlemeleri uluslararası standartlarda yapmaya çalışan Yüce Meclisimiz, bir yandan da, oluşan bu bürokratik, devlet içerisinde devlet oluşturacak kurumlara, bu anormal yetkileri vermektedir.

Amacımız, bu yanlışla dikkat çekmektir. Hiç olmazsa, bu tür belge ve evraklar istenirken, ilgili şirketlere, en az 15 gün, Vergi Usul Kanununa paralel bir süre verilmesinde hiçbir sakınca yok-

tur. Hükümetin bunu reddedeceğini biliyorduk; ama, hiç olmazsa Yüce Meclis bunu kabul etsin; bu yapıcı, akılcı önerilerimize "evet" desin.

Bizi, televizyonları başından binlerce şirket sahibi izliyor. Hepsi, halka açık anonim ortaklık olmayabilir; ama, hepsinin gönlünde birgün halka açılmak yatar; ama, böyle polisiye tedbirlerle, böyle ticareti engelleyen tedbirlerle, böyle keyfi ve sübjektif ölçülerle çıkan kanunlar, inanın piyasaları ürktülecek, gelişimi engelleyecektir.

Önergemizi bu amaçla verdik, takdirinize sunuyorum.

Saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Söylemez.

Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

III. - YOKLAMA

BAŞKAN – Maddenin oylamasına geçilmeden evvel bir yoklama talebi vardır.

Yoklama talep eden arkadaşlarımızın burada olup olmadıklarını tespit edeceğim.

İsmail Özgün?.. Burada.

Musa Uzunkaya?.. Burada.

Mahfuz Güler?.. Burada.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Kamer Bey gitme!

BAŞKAN – Efendim, ister gidin ister gitmeyin; yoklama istediler.

Remzi Çetin?..

MEHMET BATUK (Kocaeli) – Tekabül ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Batuk tekabül ediyor.

Avni Doğan?..

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Tekabül ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Pamukçu tekabül ediyor.

Aslan Polat?.. Burada.

Mehmet Altan Karapaşaoğlu?.. Burada.

Oya Akgönenç Muğisuddin?..

FAHRETTİN KUKARACI (Erzurum) – Tekabül ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kukaracı tekabül ediyor.

Sait Açıba?.. Burada.

Yakup Budak?.. Burada.

Cevat Ayhan?.. Burada.

Hüseyin Karagöz?..

ABDÜLKADİR AKSU (İstanbul) – Tekabül ediyorum

BAŞKAN – Sayın Aksu tekabül ediyor.

Zeki Ünal?.. Burada.

Fethullah Erbaş?.. Burada.

Mehmet Özyol?.. Burada.

İsmail Alptekin?.. Burada.

Mehmet Zeki Okudan?.. Burada.

Mahmut Göksu?..

DENGİR MİR MEHMET FIRAT (Adıyaman) – Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Fırat tekabbül ediyor.

Tevhit Karakaya?..

YAŞAR CANBAY (Malatya) – Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Canbay tekabbül ediyor.

Mehmet Ali Şahin?.. Burada.

Latif Öztekin?.. Burada.

Mehmet Bekaroğlu?..

SACİT GÜNBEY (Diyarbakır) – Tekabbül ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tekabbül ediyorsunuz.

22 arkadaşımız yoklama istemiştir efendim.

Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

2 dakika süre veriyorum efendim.

Yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yetersayısı vardır; müzakerelere devam ediyoruz.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. – *Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/424) (S. Sayısı : 191) (Devam)*

BAŞKAN – 21 inci maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

22 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22. – Sermaye Piyasası Kanununun değişik 46 ncı maddesinin birinci fıkrasının Anayasa Mahkemesince iptal edilen (c), (g), (h), (i) ve (j) bendleri ile ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraya hükümleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, birinci fıkranın (a) ve (f) bendleri değiştirilmiş, bu fıkraya (k) bendi ve maddenin sonuna iki fıkraya eklenmiştir.

“a) Kurula kayıt yükümlülüğü yerine getirilmeksizin yapılmış ihraç, halka arz ve satış işlemleriyle, izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin durdurulması için gerekli her türlü tedbiri almaya; kayıt yükümlülüğüne uyulmaksızın yapılan halka arz ve satış sonucu satılan kısmın karşılığı ve sa-

tuştı yapılacak senetler için her türlü teminattan muaf olarak ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz istemeye, tedbir ve haciz tarihinden itibaren altı ay içinde dava açmaya veya takip yapmaya; her türlü hukukî ve cezaî sorumluluk saklı kalmak kaydıyla, izinsiz sermaye piyasası faaliyet ve işlemlerinin doğurduğu sonuçların iptali için tespit tarihlerinden itibaren üç ay, vukuu tarihlerinden itibaren bir yıl içinde dava açmaya,”

“c) Bu Kanuna tabi anonim ortaklık ve sermaye piyasası kurumlarının, kanuna, esas sözleşme hükümlerine veya işletme maksat ve mevzuuna aykırı görülen durum ve işlemleri ile sermayenin azalmasına veya kaybına yol açan işlemlerinin hukuka aykırılığının tespiti veya iptali için dava açmaya, Türk Ticaret Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgililerden aykırılıkların giderilmesi için tedbir almasını ve öngörülen işlemleri yapmasını istemeye ve gerektiğinde bu halleri ilgili mercilere intikal ettirmeye,”

“f) Denetimle görevlendirilenler tarafından istenecek defter, evrak, dosya, kayıt ve bilgi ihtiva eden diğer vasıtaların ibraz veya teslim edilmemesi halinde, gerektiğinde mahkemeye başvurarak, bunların ibraz veya tesliminin sağlanmasını talep etmeye,”

“g) Sermaye piyasası kurumlarının mevzuat, esas sözleşme ve içtüzük hükümlerine aykırı faaliyetlerinin tespit edilmesi halinde, ilgililerden aykırılıkların giderilmesi ve kanuna, işletme amaç ve ilkelerine uygunluğun sağlanmasını istemeye; aykırılıkta sorumluluğu tespit edilen kurum görevlilerinin, haklarında kovuşturmayaya geçildikten sonra yargılama sonuçlanıncaya kadar imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırmaya; aykırılıkların giderilmemesi veya giderilemeyecek aykırılıkların tespit edilmesi durumunda, gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu kurumların faaliyetlerini geçici veya sürekli olarak durdurmaya ve yetkilerini kaldırmaya,”

“h) Sermaye piyasası kurumlarının, mali yapılarının ciddi surette zayıflamakta olduğunun tespiti halinde; verilecek uygun süre içinde, mali durumlarının güçlendirilmesini istemeye; kurum görevlilerinin imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırmaya; verilen bu süre içinde, bu kurumlar tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması halinde veya mali durumlarının taahhütlerini karşılamayacak kadar zayıflamış olduğunun tespiti halinde gerekli tedbirleri almaya, herhangi bir süre vermeksizin kurumların faaliyetlerini geçici olarak durdurmaya veya sürekli olarak durdurarak yetkilerini kaldırmaya; bu tedbirlerden netice alınmadığı takdirde tedricî tasfiyelerine karar veremeye ve tasfiyenin bitmesini takiben gerektiğinde veya tedricî tasfiyeye gitmeksizin doğrudan iflaslarını istemeye,”

“i) Kanunun 47’nci madde (A) bendi hükmünde sayılan fiillere doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri kurulca tespit edilen gerçek veya tüzelkişilerin, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapmalarının önlenmesini teminen gerekli tedbirleri almaya,”

“j) Gerek görülen hallerde, halka açık anonim ortaklıkların genel kurullarına, oy hakkı bulunmaksızın bir gözlemci göndermeye,”

“k) Sermaye piyasası kurumlarının (h) bendi hükmü uyarınca, tedricî tasfiyeye girmesi veya iflası durumlarında, kurulca sorumlulukları tespit edilmiş bulunmak kaydıyla; % 10’undan fazla paya sahip ortaklarının, görevden ayrılmış olan veya halen görevde bulunan yönetim kurulu başkanı ve üyelerinin ve imzaya yetkili yöneticileri ile yatırım fonu yöneticilerinin şahsen iflaslarını istemeye,”

yetkilidir.”

“Yetkileri sürekli olarak kaldırılan sermaye piyasası kurumlarının malvarlıkları, yetkinin kaldırılmasına ilişkin kurul kararının alındığı tarihten itibaren tedricî tasfiye işlemlerinin tamamlandı-

ği ilân edilinceye; tedricî tasfiyeyi takiben veya doğrudan iflas talebinde bulunulması halinde, iflas talebinin mahkemece esastan karara bağlanmasına kadar, tedricî tasfiye çerçevesinde Yatırımcıları Koruma Fonu ve Kurul tarafından yapılacak işlemler hariç, üçüncü kişilere devredilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, haczedilemez, başlanmış lûm icra takipleri de kendiliğinden durur.”

“Sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunduğu, yetki belgeleri iptal olunduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde ticaret unvanlarında, ilân ve reklamlarında, sermaye piyasasında faaliyette buldukları itibarıyla yaratacak kelime veya ibare kullanıldığının tesbiti halinde sorumlular hakkında cezai kovuşturma yapılmakla birlikte, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, kurulun talebi üzerine en büyük mülkî amirlerce bunların işyerleri geçici olarak kapatılabileceği ve ilân ve reklamları durdurulabileceği gibi, kanuna aykırı belgelerle, ilân ve reklamları toplatılabilir.”

“Bu maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) bendleri uyarınca yetkileri kaldırılan görevliler, haklarındaki yargılama sonuçlanıncaya kadar kurulun izni olmadıkça hiçbir sermaye piyasası kurumunda imzaya yetkili personel olarak çalıştırılmazlar.”

“Bu maddenin birinci fıkrasının (h) bendine göre faaliyetleri geçici olarak durdurulan sermaye piyasası kurumlarının malvarlığı hakkında da, kurulca geçici durdurma kararı verildiği tarihten, tekrar faaliyete geçme izni verilmesi tarihine kadar ikinci fıkra hükmü uygulanır.”

“Bu madde kapsamında kurul tarafından açılacak davalarda ve yapılacak takiplerde kurul, her türlü teminat ve harçtan muafır.”

BAŞKAN – 22 nci madde üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 22 nci madde üzerinde Grubum adına söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

22 nci madde, tasarıda en uzun maddelerden birisidir, geniş düzenlemeler getirmektedir. Ben sadece değiştirilmesi, dikkate alınması gereken hususlara temas edeceğim. Maddenin (a) bendindeki “ve ihtiyatî haciz istemeye” ve “haciz” kelimeleri çıkarılarak, yerine “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 109 uncu maddesi gereğince on gün” kelimeleri konulmalı veya “takip yapmaya” cümlecisi tasarıdan çıkarılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bir önceki maddede de noksanlıklar kısmen önergieyle ve soruyla Sayın Bakana tevcih ettik, malum, müphem olan hususların aydınlatılması burada sorulan, tevcih edilen sorularla olur ve uygulamada da madde üzerinde tereddüte düşüldüğü zaman, sorulan sorulara alınan cevaplar konuya bir aydınlık, bir açıklık getirir; ne yazık ki, biz, burada, Sayın Bakanımıza “on gün” ibaresi ilave edilmeli diyoruz “süre onbeş gün” olsun diyoruz, onbeş gün gibi veya belirli bir süre koyalım ki, daha önce yapılması gerekenler, kısa bir süre içerisinde yerine getirilmediği için cezaî bir durum söz konusu olmasın diyoruz; Sayın Bakanın, konuyla ilgisi olmadığı için “süreler nedeniyle hiçbir zaman cezaî bir durum olmaz; uyarı mahiyetindedir” diyor. Halbuki, bilhassa vergi kanunlarında ve bu kanunda, eğer, verilen süre içerisinde gereken bilgiler verilmezse, değil para cezası, hapis cezası dahi vardır. Görüyorsunuz, en mühim mesele, piyasayı düzenleyici bir kanun görüşülüyor burada, ilgili bakan yok, yerinc konulan bakan da vereceği cevaplardan âciz. Yani, kanunda hüküm altına alınmış bir şey için “böyle bir şey yok” diyor.

Vergi Usul Kanununda mücbir sebepler var, süreler var, bununla ilgili 148 inci maddede bilgi verme var. Bununla ilgili hususlar, verilen süre içerisinde yerine getirilmezse, aynı Kanunun 359 ve

müteakip maddelerinde, para cezası dahil, hâkim tarafından hapis cezasına hükmolunacağı hüküm altına alınmış. Yani, burada, çok mühim bir mevzu müzakere ediliyor. Bu iş için bu kadar acele edilmesine gerek yok, kıymeti yok, sabah saat 4'e kadar görüşelim; ama, buradan, ileride hiç olmazsa, insanlarımızı, şirketlerimize faydalı bir şey çıksın. Yani, alelacele çıkarıp da, çıkardığımız şeyi ne yapacağız? Acele çıkarıyoruz; acele çıkardığımız bir husus, üç beş ay sonra, yeniden düzenleme şeklinde tekrar geliyor. Bu uyarı çerçevesinde, yine, bu maddedeki noksanlıkları dile getirmeye devam ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarınnın 22 nci maddesinin (c) bendindeki "Bu Kanuna tabi anonim ortaklık ve" cümlesi tasarı metninden çıkarılmalıdır. Aynı maddenin (j) bendi tümüyle tasarı metninden çıkarılmalıdır; zira, tasarınnın 22/a bendiyle "Kurula kayıt yükümlülüğü yerine getirilmeksizin yapılmış ihraç, halka arz ve satış işlemleri ile izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin durdurulması için gerekli her türlü tedbir almaya, kayıt yükümlülüğüne uyulmaksızın halka arz ve satış sonucu satılan kısmın karşılığı ve satış yapılacak senetler için her türlü teminattan muaf olarak ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz istemeye, tedbir ve haciz tarihinden itibaren altı ay içinde dava açmaya ve takip yapmaya" denilerek, SPK'ya yetki verilmektedir.

Bu değişikliklerle halka açık anonim şirketlerin eli kolu bağlanmaktadır. Yukarıda bahsedilen ve Kurula verilmek istenen ihtiyatî haciz isteme yetkisi İcra İflas Kanunuyla düzenlenmiştir. Bir kişi veya kurum hakkında ihtiyatî haciz istenebilmesi için, taraflar arasında her şeyden önce borç alacak ilişkisi bulunması, yine karşı tarafın borcunu eda etmemesi, borçlu tarafın borcunu ödeme-yeceğinin ispat edilmiş olması veya borçlunun mallarını kaçırma ihtimalinin bulunması gerekir. Görüldüğü gibi, çıkaracağımız bu yasa tasarısı, yürürlükte olan diğer yasalarda da çelişkili bir duruma düşmektedir. Yani, bunun alelacele hazırlandığı, her fıkrasında, her bendinde -biraz önce ifade ettiğim cümlelerle- anlaşılmaktadır.

Yine, SPK ile Kurul kaydına alınan ihraççı halka açık anonim ortaklık arasında böyle bir ilişki mevcut değildir. Bu durumda, kendisine tanınan ihtiyatî haciz isteme yetkisini hangi hallerde ve nasıl kullanacağı, bu yetki kullanıldıktan sonra haczedilen menkul ve gayrimenkullerin ne yapılacağı, nasıl bir prosedür uygulanacağı hususlarında getirilmiş bir düzenleme bulunmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, 22/a bendiyle getirilen "tedbir ve ihtiyatî hacizden itibaren altı ay içinde dava ve takip yapma" yetkisi, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve İcra İflas Kanununda yer alan ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz hükümleriyle çelişmekte ve bu kanunların ilgili maddelerine ve gerekçelerindeki amaçlara da tamamen ters düşmekte, ciddi bir hata yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda düzenlenen ihtiyatî tedbir isteme yetkisi, dava delillerinin karartılması tehlikesi bulunduğu veya dava konusu şeyin kaybolma tehlikesi altında bulunduğu hallerde davacıya tanınmış bir haktır. Davacıdan böyle bir talep gelmesi halinde uygulamada derinlemesine bir inceleme yapılmasına gerek görmeyen mahkemelerimiz, dilekçe üzerinde inceleme yaparak, genel şartlar mevcutsa ihtiyatî tedbir kararı vermektedirler. Bu karardan sonra, on gün içinde dava açılması gerekmektedir. Bu süre içinde dava açılmadığı takdirde konulan tedbirler kendiliğinden kalkmış sayılır.

Değerli milletvekilleri, ihtiyatî tedbir kararından sonra asıl davanın açılması için on gün gibi kısa bir süre konulmasının sebebi, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 103 üncü maddesinin gerekçesinde de belirtildiği üzere "karşı tarafı tek yanlı olarak dava tehdidi altında tutmamaktır."

"Eda davası açılabilir hallerde, tespit davası açılmaz" kuralı gereği, bu yeni düzenlemenin tasarı metninden çıkarılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, tasarı, bu haliyle kanunlaştığı takdirde, Kurul uzmanının halka açık şirket hakkında tek yanlı olarak düzenlediği rapor, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu anlamında kesin delil sayılacak, Kurul, bu raporu gerekçe olarak göstererek ihtiyatî tedbir veya ihtiyatî haciz isteyebilecektir. Bu durumda, şirketin tüm muhasebe kayıtlarına, karar defterlerine, menkul ve gayrimenkulleri ile banka hesaplarına tedbir uygulayarak, fiilen, şirketi kilitleyebilecek ve altı ay süreyle de hiçbir şey yapmadan bekleme hakkına sahip olacaktır. Bunun karşılığında şirkete herhangi bir hak tanınmadığı için, şirket, eli kolu bağlı beklemek zorunda kalacaktır; bu durum, şirketin fiilen iflasına yol açmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, ayrıca, tasarının bu maddesiyle, mevcut yasanın 46 nci maddesi düzenlenmekte, gerekli görülen hallerde halka açık anonim ortaklıkların genel kurullarına SPK'nın gözlemci göndermesine olanak tanınmaktadır. Tasarıdaki gerekli görülen hallerin neler olduğu belli olmayıp, getirilmek istenilen keyfî uygulamanın önü bu ifadeyle açılmak istenilmektedir.

Görüldüğü üzere, maddede otuza yakın noksanlık vardır. Bu noksanlıkların bir ek önergeyle düzeltilmesi suretiyle, bir önceki madde gibi hatalı bir şekilde geçmesine meydan vermeyelim.

Bu vesileyle hepimizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akın.

Şimdi, söz sırası Fazilet Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak'tadır.

Buyurun Sayın Budak. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) – Sayın Başkan, değerli üyeler, 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasıyla ilgili tasarı üzerinde söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Fazilet Partisi ve şahsım adına, tüm milletimizin ve arkadaşlarımızın ramazanlarını tebrik ediyorum, saygılarımı ve selamlarımı sunuyorum.

Biliyorsunuz, 21 inci maddede, denetimin nasıl yapılacağı, kimler tarafından yapılacağı hükmüne bağlanıyordu. 22 nci maddede ise, denetimin ne şekilde yapılacağı, hangi tedbirlerin alınacağı ifade edilmektedir. Bu maddeyle de, Sermaye Piyasası Kuruluna, onun uzmanlarına ve uzman yardımcılarına, gerçekten bizim mevzuatımızla da bağdaşmayan ve mevcut piyasa şartlarıyla da uyuşmayan ve ülkemizin ve hükümetin de hedefleriyle bağdaşmayan bir yetki kargaşasına yol açacak yeni bir yapılanma öne getirilmektedir.

Şimdi, denetimin nasıl yapılacağı ifade ediliyor ve bu maddeyle de geniş bir yetki veriliyor. Biraz önce arkadaşımızın da ifade buyurdıkları gibi, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararlarının alınmasından itibaren altı ay içerisinde dava açılacağı ifade edilmektedir. Bu altı aylık süre içerisinde, bu halka açık şirket, sürekli olarak dava açılma tehdidi içerisinde olacaktır. Halbuki, daha önce, bizim İcra ve İflas Kanunumuzda da Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda da, bu süre on gün olarak belirtilmişti; dolayısıyla, bu belirsiz durumun bir an önce ortadan kaldırılması hedeflenmişti. Bu getirilen maddeyle, Sermaye Piyasası Kuruluna ve uzmanlarına geniş bir yetki verilerek suretiyle, şirketler, âdeta iş yapamaz hale getirilmektedir. Bu bentle getirilen tedbir ve ihtiyatî hacizden itibaren altı ay içerisinde dava açma ve takip yapma yetkisi, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve İcra ve İflas Kanununda yer alan ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz hükümleriyle çelişmekte, bu kanunların ilgili maddelerine ve gerekçelerindeki amaçlara da ters düşmekte ve ciddi bir hata yapılmaktadır.

Burada üzerinde durulması gerekli konulardan bir tanesi de; yine "gerekli görülen hallerde, şirketlerin genel kurullarına Sermaye Piyasası Kurulu eleman gönderir" deniliyor. Zaten, bu kanun-

ların mantığında şu yatıyor: Mükellefler sürekli olarak suç işlerler, şirketler sürekli olarak suç işlerler; bunları da, devletin, sürekli olarak, elemanlarıyla takip etmesi. Dolayısıyla, idare ile halk arasında, mükellefler arasında, şirketler arasında karşılıklı bir güvensizlik söz konusudur. Bu güvensizliği ortadan kaldırmadıkça, hangi kanunî düzenlemeyi yaparsak yapalım, hangi tedbiri alırsak alalım, kurullara isterse padişah yetkileri verelim, yine bu usulsüzlüklerin ortadan kaldırılması mümkün değildir. Onun için, yapılacak ilk iş, bu düzenlemelerle, halka ve bu şirketlere güven vermektir; idarenin de, yapacağı işlemlerde, doğru, dürüst davranacağını, objektif davranacağını insanlara anlatabilmektir. Maalesef, çıkarılan bu kanunlar, bu güvensizliği daha da pekiştirecek, insanları gayri kanunî yollara yönlendirecek bir konumda bulunmaktadır.

Şimdi, mesela "gerekli görülen haller" denilmektedir. Nedir gerekli görülen haller? Yani, Sermaye Piyasası Kurulu, bir şirketin genel kuruluna bir eleman gönderecek, halbuki, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız da aynı genel kurula bir eleman göndermektedir. Yani, şimdi, devletin bir kurumu bir eleman gönderiyor, öbür taraftan başka bir kurum, aynı işlemleri görmek üzere bir eleman daha gönderiyor. Acaba, Sermaye Piyasası Kurulu, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının komiserine güvenmiyor mu ki?!. Zaten genel kurullarda Sanayi ve Ticaret Bakanlığının komiseri gerekli takibati yapıyor, işlemlerin usulüne uygun olup olmadığını tespit ediyor, bir rapor halinde de ilgili mercilere iletiyor. Sermaye Piyasası Kurulunun bir elemanın da ayrıca buraya gönderilmesi hem bir zaman israfıdır hem bir imkân israfıdır hem de devletin kurumlarının birbirlerine güvenmemesi gibi bir durumu ortaya çıkarmaktadır.

Şimdi, ayrıca "gerek görülen hallerde" diye bir ibare var; yani, bu nedir? Bir şüphenin, bir tereddütün ifadesi olmaktadır. Böylesine önemli bir kanunda, böylesine bir ifade sıkıntı oluşturacaktır, keyfiliği çağrıştırmaktadır. Bu ifade netleşmediği müddetçe, Kurul üzerinde sürekli olarak spekülasyonlar yapılacaktır. Örneğin (A) şirketinin genel kurulun, Sermaye Piyasası Kurulu bir eleman gönderecektir, (B) şirketinin genel kuruluna ise bir eleman göndermeyecektir; haklı da olsa haksız da olsa, Sermaye Piyasası Kurulu bir töhmet altında kalacaktır; takdir hakkını kullanmıştır; ama, takdir hakkını kullanacağını ölçüsti belirtilmediği için, tespit edilmediği için de sürekli olarak, spekülasyonlar altında da kalacaktır. Zaten bu zamana kadar Sermaye Piyasası Kurulu da, maalesef, sermaye piyasasında güzel bir sınav da vermemiştir. Sermaye Piyasası Kurulunun aleyhine açılan davalarda, şirketlerce açılan davaların yüzde 82'si Sermaye Piyasası Kurulunun aleyhine neticelenmiştir. Bu tablo da gösteriyor ki, bu Kurul objektif davranmamakta, birtakım tepkilerle, birtakım etkilerle, birtakım dayatmalarla veya siyasî ve politik birtakım endişelerle, bazı şirketlerin üzerine gitmektedir. Dolayısıyla, o şirketler de mahkemeye gidiyor ve mahkeme de bağımsız bir şekilde karar verdiği için, -aslında bu ciddi bir sorundur- âdeta bağımsız, oligarşik bir adacak haline dönmüş bir Sermaye Piyasası Kurulunun kararlarının yüzde 82'sinin bağımsız yargıdan geri dönmesi, o kurulun üzerinde tekrar tekrar ciddi olarak düşünülmesini, yetkilerinin tekrar elden geçirilmesini gerektirmektedir.

İfade edelim ki, bu Sermaye Piyasası Kurulu da, siyasî iktidarlarca atanacaktır. Dolayısıyla, siyasetin burada olmamasını da düşünmek, Türkiye'de yaşamamak anlamına gelir. Dolayısıyla, bu yetkiler verilirken -yetkiler verilmesin demiyorum; ama- yetkilerin objektif şekilde kullanılması, denetimlerin objektif şekilde yapılması ve tedbirlerin de ona göre alınması icap etmektedir. Maalesef, bu noktada, Sermaye Piyasası Kurulu üzerine düşeni yapamamıştır.

Kanunla düzenlenmesi gereken birçok konu Sermaye Piyasası Kurulunun takdirine bırakılmaktadır, sınırsız yetkiler verilmektedir. Şimdiye kadar uygulamalarıyla Sermaye Piyasası Kurulu tam bir keyfîlik sergilemiştir ve çifte standart sergilemiştir. Zaten, yapılan bu düzenlemeler de, Ser-

maye Piyasası Kurulunun bu zamana kadarki keyfi uygulamalarına ve çifte standardına bir yasal zemin hazırlamak için yapılmaktadır.

Bir taraftan, yabancı sermayeyi teşvik için Meclisimizdeki bütün partiler birleşiyorlar ve Tahkim Kanunu çıkarıyorlar; niye; yabancı sermayeyi getirelim, yatırım yapalım, ülkemizi kalkandıralım diye. Öbür taraftan da, kendi millî şirketlerimize, halkımızın kurduğu, üstelik Anadolu insanının sermayesini temsil eden şirketlere karşı, bu getirilen yasal düzenlemeyle engeller çıkarılmaktadır. Bunun mantığını anlamak mümkün mü? Yani, İngiliz firmasının üzerine gidemeyeceksiniz, Fransız firmasının denetimini yapamayacaksınız, gerekli tedbiri alamayacaksınız, Amerikan firması üzerine gidemeyeceksiniz; ama, çokortaklı Anadolu şirketlerinin üzerine gitme noktasında ise sınırsız yetkiler vereceksiniz. Bunu anlamak, bunu ülkenin kalkınmasıyla, hatta, bu Hükümetin hedefleriyle bağdaştırmak bile mümkün değildir. Dolayısıyla, bu düzenleme, oldukça yanlış bir düzenlemedir; sermaye piyasasını canlandıracağı yerde, küçük tasarruflu sermaye piyasasından çekecektir. İnsanlar, bürokratik engellerle karşılaşmaktan, denetim uzmanlarının birtakım keyfi uygulamalarıyla karşılaşmaktan çekinecekleri için, maalesef, bu piyasa canlılığını yitirecektir.

BAŞKAN – Sayın Budak, süreniz dolmak üzere; toparlar mısınız...

YAKUP BUDAK (Devamla) – Onun için, gelin, sermayeyi, şu renkte bu renkte diye ayırmadan, bu kurulları da millet iradesine dayalı bir şekilde oluşturalım, ona göre tedbirlerimizi alalım.

"Usul ve esasları tespit etmek" gibi belirsiz görevler izafe edilmesinin yanında "her türlü tedbiri alır" şeklinde hudutsuz yetkiler, somut olarak bu kanunda belirtilmelidir. Maalesef, bürokratlar, yöneticileri, idareyi yanıltmaktadır; yöneticilerle, idareyle halkı karşı karşıya getirmektedir. Dolayısıyla, yetkilerin sınırı belirlenmelidir. Eğer, bu yetkilerin sınırları belirlenmeyecek olursa, bir süre sonra bu kanunları tekrar değiştirmek durumunda kalacağız. Şimdiye kadar olduğu gibi, birtakım durumdaki vazife çıkarmalarla, birtakım şirketlerin üzerine gidilmektedir. Yetkisini aşan, ideolojik veya politik görüntülerle hareket edip birtakım renk ayırıcılığına tabi tutarak şirketlerimize nefes aldirmayacak ölçüde denetim yapan denetim elemanlarının görev ve yetki alanlarının iyice belirlenmesi gerekmektedir. Sübjektif değerlendirmelere imkân veren açık uçlu yetkiler verilmemelidir.

BAŞKAN – Sayın Budak, toparlayın.

YAKUP BUDAK (Devamla) – Zaten, ne çekiyorsak, yetkisiz yetkililerden çekiyoruz. Ülkemizin, yeni ayrımcılıklara, renk ayırımlarına ve gece baskınlarına maruz kalmaması için, bu düzenlemelerin düzeltilmesi gerektiği kanaatini taşıyor, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Budak.

Gruplar adına başka söz isteyen?.. Yok.

Şahısları adına, İstanbul Milletvekili Masum Türker?.. Yok.

Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanun tasarisinin 22 nci maddesinde söz almış bulunuyorum.

Bu madde, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 46 ncı maddesini değiştirmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu madde, hayli uzun bir madde; 11 bentten oluşan birinci fıkrası var; diğer fıkraları var; bunların teknik detayına girmeyeceğim bu kısa sürede. Burada, mevzuata aykırı

hareket edenlerle ilgili, kurumlara ilgili faaliyetin durdurulması kararları var, haciz var, dava açma var ve benzeri birtakım şeyler var ve tasfiyesine kadar gidilebilen birtakım yetkiler var. Bu kanun tasarısının, bugün, bu maddeye gelinceye kadar benim gördüğüm en mühim maddesidir bu; fevkalade geniş yetkiler var ve son fıkralarda da, ikinci, üçüncü fıkrada da, dikkat edilirse, her türlü faaliyetini durdurma, işyerini kapatma yetkisi de var mahkeme kararı olmadan; acil tedbir olarak, mülki idare amiri vasıtasıyla işyerini kapatma yetkisi de var. Bunlar gerekli midir değil midir; evet, yeri geldiği zaman gereklidir; gereksiz kullanıldığı zaman da büyük sıkıntıdır.

Şimdi, tabii, Türkiye'de bir güven bunalımı var. Burada şunu söylemek istiyorum, bir tenkit olarak değil de bir tespit olarak ifade etmek istiyorum: Bakın, bu sermaye piyasasının denetimi meselesi var; görüştüğümüz kanun tasarısı budur esas itibarıyla. Büyük para hareketi, bütün tasarrufların hareketinin denetimi meselesidir. Bankaların denetim meselesi var; bir diğer kanun, tekrar gelecek. Rekabetin korunmasıyla ilgili bir kanun çıkardık daha önceki dönemde; kurulu var. Tüketiciyi korumayla ilgili bir kanun çıkardık; kurumu var halen çalışan. Bütün bunlar neyin ifadesi? Bütüyen ekonomide girift münasebetler ortaya çıkıyor; yani, fertten ferde güven yerine, tüzelkişiliğe güven meselesi ortaya çıkıyor; yani, siz, Erzurum'da veya Edirne'de, çarşıda, pazarda alışveriş yaparken, nihayet, kişiden kişiye, müesseseden insana bir güven var; ama, artık, mesele o değil; yani, mesele, şehirleri aşan, ülke çapında iktisadi münasebetler var. Siz, kime ortak olacaksınız bilmiyorsunuz; kâr ettiğini zannettiğiniz falan firmaya ortak olacaksınız; ama, dolandırılmamanız da muhtemeldir. Tabii, malı alırken, satarken, paranızı bir yere verirken, güvenli bir zemin içinde, bütün bunları denetleyecek, yönetecek bir anlayışa ihtiyaç var; yani, bir güven tabanının oluşturulması meselesi var. Tabii, güven tabanının oluşturulması, hukukî düzene bağlıdır, hukukta düzenlemeler yapılıyor; meslekî kurum ablakının, iş ahlakının oturmasına bağlıdır; denetimin olmasına bağlıdır. Tabii, denetim; bürokratik denetim var, bir de seçilmişlerin denetimi var; belediye meclisleri, il genel meclisleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve meslek kuruluşlarının denetimi var. Tabii, Türkiye gibi ülkelerde, bazen kolay zengin edilir, bazen de kolay batırılır insanlar, kurumlar.

Şimdi, şey için söylemiyorum, geçtiğimiz bir dönemde -isim de mühim değil- etkili ve güçlü biri, falan müesseseye telefon ediyor "falancayı atın yoksa sizi batırırız" diyor. Devlet adına, devleti temsil eden, gücü temsil eden bir insan söyleyebiliyor bunu. Bunlar olağan meselelerdir bizim gibi geçiş dönemi ülkelerinde.

Şimdi, benim ifade etmek istediğim ve baştan beri bu tasarıda ve diğerlerinde söylediğimiz, bizim bu tip girift münasabetlerin teşekkül ettiği, yetki vermeye mecbur olduğunuz; ama, yetkinin de yerinde kullanılmadığı zamanlarda, birtakım Meclis zeminlerinde, komisyonlarda, denetim gücümüz olması lazım; yani, Meclis zeminleri, komisyonlar, şunu affedelim, şunu cezalandıralım manasında değil... Şimdi, bizde bu sistem çalışmıyor; Parlatmentonun güçsüzlüğü de bu noktadadır.

İfade etmek istediğim husus şu: Milletvekili bilgi alamaz, milletin vekilidir, milletvekili en çok suçlanan insandır "niye işimize sahip olmuyorsun, niye bu yanlışlığı düzeltirmiyorsun" denilen günah keçisidir; komisyon bilgi alamaz. İktidarda sizsiniz biziz fark etmez, iktidar kimse komisyon çoğunluğu ona aittir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVAT AYHAN (Devamla) – Muhterem Başkanım, müsaade ederseniz sözümlü tamamlayacağım.

BAŞKAN – Toparlayın efendim.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Şimdi ne yapalım; yani, eğer dediğim zemin oluşursa, denetim zemini oluşursa, o zaman, yetki verdiğimiz kurumlar, yetki verdiğimiz şahıslar Meclis denetiminin

den çekineceği için, yetkisini dikkatle kullanma durumunda kalır ve o dikkatle kullanma da, hata yapmayı, sapmayı azaltır; hata yapma azalırsa, kurumların verimliliği artar, iş hayatı da düzenli yürür.

Şimdi bakan, İçtüzük konuşuluyor, Meclisin gündeminde. Ben diyorum ki, İçtüzükte, milletvekillerine, doğrudan bilgi alma hakkını getirelim. Bunu, ilgili komisyon üyesi arkadaşlarımıza arz ediyorum; bu çok mühim. Yani, bir milletvekili, idareden talep ettiği anda, kozmik gizliliği olmayan bir bilgiyi alabilmesi lazım; şifahi olarak, faksla, yazıyla. Şimdiki sistem, verimsiz bir sistemdir, sadece göstermelik bir sistemdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız efendim, lütfen...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Teşekkür ederim, bitiriyorum efendim.

İkincisi, Meclis komisyonlarının da, çoğunluk kararı olmaksızın, bir parti grubunun talebi halinde veya belli sayıda -komisyonun beşte 1'i sayısında- milletvekilinin talebi halinde, idareden herhangi birini çağırıp dinlenebilme imkânının getirilmesi lazım. Yine, Mecliste, ihtisas komisyonlarının, denetim yapabilecek komisyonların güçlendirilmesi lazım, gerekirse sayılarının artırılması lazım. Yani, bunlar olursa, inanıyorum ki, biz çok daha verimli bir düzende çalışacağız.

Şimdi burada rahmetle anıyorum, Profesör Mümtaz Turhan vardı -ismini yanlış hatırlamıyorsam, Profesör Erol Güngör'ün hocasıydı, o da vefat etti- o, bir kitabında "sömürgeciler, sömürge halkları üzerinde kendi hukuklarını uygulamaya başladıkları zaman -Afrika'da, orada, burada- o sömürge halklarının ileri gelen çocukları, sömürgeci hukukunu öğrenirler, halkı istismar ederler. Mahalli hukuk da hakim olmadığı için, mahalli halk da onları linç eder" şeklinde vakalar anlatır.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, toparlar mısınız efendim.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – 2 dakika geçti efendim.

CEVAT AYHAN (Devamla) – Çok teşekkür ederim, mühim bir konu, bitiriyorum.

Yeni bir düzene geçiyoruz; kompleks münasabetele geçerken, bu denetim zeminlerini oluşturmamız lazım diyorum.

Bunları arz edeyim dedim; hepinizi hürmetle selamlarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan?.. Yok.

Manisa Milletvekili Sayın Ekrem Pakdemirli, buyurun efendim.

EKREM PAKDEMİRLİ (Manisa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 21 inci madde denetimle ilgiliydi. Şimdi, 22 nci madde de denetimden doğan neticeleri, kurulca yürütme moduna hasretmiş durumda.

Bu 22 nci maddede, yürütmenin şeklinin ve zamanlamasının çerçevesi veriliyor; ancak, 22 nci maddede bazı temennilerimiz var. Değerli arkadaşlarımız dile getirdiler, Kurulca hazırlanan fezlükelerin yüzde 82'si, yargıda, idare aleyhine sonuçlanmış. Şimdi, böyle bir durumu kabul etmek mümkün değil. Neden; 100 tane dava açacaksınız, 82'sinde idare haksız; bu, vatandaşla idarenin çatışması şeklinde görülür. Burada, ya SPK'nın denetim elemanlarının yetersizliği ya da en küçük ihtilafları dahi yargıya götürme isteği vardır veya bu, Yargıtay eski Başkanının dediği gibi, cüzdandan ile vicdan arasında sıkışmış yargıdan kaynaklanır. Hiçbir idare, 100 vatandaşıyla ihtilafa girip 82 tanesinde haksız olmayı isteyemez, kabullenemez.

Burada, bunu niye söyledim; bu maddenin en sonuna bir fıkra eklemiştir: "Bu madde kapsamında, Kurul tarafından açılacak davalarda ve yapılacak takiplerde Kurul, her türlü teminat ve harçtan muaftır." Eskiden muaf değildi, eskiden bir para yatıracaktı, harcını yatıracaktı; ondan sonra dava açacaktı. Şimdi bu, kolaylık da geldiği zaman, korkarım ki, o 82 daha yukarıya çıkmasın. Bizim gayemiz, o 82'yi aşağıya indirmektir; nerelere, yüzde 3'e, yüzde 5'e; ideali budur. Yoksa, 100 kişiyi mahkemeye verin, 18 kişinin haksız bulunması, 82'sinde de yürütmenin hatalı olması fevkalade yanlıştır. Temennimiz, harçtan muaf olduk diye her küçük ihtilafı yargı önüne götürmemek. İdareci, denetim elemanının hazırladığı raporu inceler, gerek görürse yargıya götürür; yoksa, her müfettişin veya denetim elemanının hazırladığı rapor yargıya götürülmez. Götürürseniz, ihtilafları artırursunuz. Öyle bir nokta gelir ki, devlet, bütün vatandaşıyla, 60 milyon insanla davalı hale gelir.

Şimdi, burada, iyi bir bent düzenlemesi var; (k) bendi. "sermaye piyasası kurumlarının (h) bendi hükmü uyarınca, tedrici tasfiyeye girmesi veya iflası durumlarında, kurulca sorumlulukları tespit edilmiş bulunmak kaydıyla; yüzde 10'undan fazla paya sahip ortaklarının, görevden ayrılmış olan veya halen görevde bulunan yönetim kurulu başkan ve üyelerinin ve imzaya yetkili yöneticileri ile yatırım fonu yöneticilerinin şahsen iflaslarını istemeye..." deniliyor.

Bu bent, birçok yöneticiyi, kurumu boşaltmadan alıkoyar ve orada Demokles'in kılıcı gibi durur. Maalesef, 100 tane iyi işleyen kurumun yanında 1-2 tane de hatalı veya önyargılı çalışanı var. Tabii, bizim sistemimiz, Fransız ekolünden etkilendiği için; yani, hukukî düzenlememize, istisnaları, genel kaide gibi koymaya alışkındır. Bu da böyledir; ama, geçmişte yaşadığımız tecrübelerle bakarsak, bu bent de gayet isabetli olarak buraya konulmuştur.

Burada, bir de davaların açılabilmesiyle ilgili süreler var. Bu süreler, aslında, Sayın Bakanım da biraz evvel söylediği gibi, endikatif, yol gösterici sürelerdir, bunlarla kaim değildir; yani, üç ay geçti, üç ay iki gün oldu, dava açamaz mı; hayır, açabilir. Bunlar, sadece idareye yol göstermesi bakımından konulmuş olduğu için faydalıdır diye düşünüyorum.

Bir de, gerek görülen hallerde, halka açık anonim şirketlerde SPK'nın bir yetkilisi bulunacak ve hini hacette ortakların sualleri veya ihtiyaçları olduğu sektörlerde bilgilendirilmesini sağlayacaktır.

Hepinize saygılar sunarım. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Pakdemirli,

Sayın Ünal, soru mu soracaksınız?

ZEKİ ÜNAL (Karaman) – Evet, Sayın Başkan.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Sayın Başkan, sorular süresiz ise, ben de soru soracağım.

BAŞKAN – Süresiz efendim.

Buyurun Sayın Ünal.

ZEKİ ÜNAL (Karaman) – Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakana bir sual tevcih etmek istiyorum.

Halka açık anonim şirketlerin elini kolunu bağlayacak olan 22 nci maddenin (a) fıkrasıyla, kurula kayıt yükümlülüğü yerine getirilmeksizin yapılmış ihraç, halka arz ve satış işlemleriyle, izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin durdurulması için gerekli her türlü tedbir alınmaz; kayıt yükümlülüğüne uyulmaksızın yapılan halka arz ve satış sonucu satılan kısmın karşılığı ve satış yapılacak senetler için her türlü teminattan muaf olarak ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz isteme, tedbir ve haciz tarihinden itibaren üç ay içinde dava açma veya takip yapma yetkisi SPK'ya verilmektedir. Bu

hüküm Kanuna ilave edilerek, kurula tanınmak istenen ihtiyatî haciz isteme yetkisi, İcra İflas Kanununda düzenlendiğine göre, bu düzenleme, bir çelişki değil midir? Uygulamada, hangi yasa hükmü uygulanacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ünal

Sayın Bakan, buyurun.

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, pek tabii, ihtiyatî haciz bir yerden isteniyor, mahkemeden isteniyor. Bu anlamda yeni bir şey yok. İhtiyatî haczin isteneceği merciler, İcra ve İflas Yasasında gösterilmiştir. O bakımdan, genel düzenlemeye göre herhangi bir farklılık içermemektedir; yani, kendi kendine, resen ihtiyatî haciz kararı verme yetkisi yoktur. Eğer böyle anladiysa Sayın Zeki Ünal, yanlış anlamış oluyor. İcra İflas Yasası uyarınca, yetkili mercilerden isteyecektir "İstemeye" deniliyor çünkü "ihtiyatî haciz kararı vermeye" denilmiyor. O bakımdan, herhangi bir duraksamaya yer yoktur. Genel kurallara göre ihtiyatî haciz istenebilecektir.

Teşekkür ederim

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Madde üzerinde bir adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 191 sıra sayılı kanun tasarısının 22 nci maddesinin (a) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Özgün

Sait Açıba

Salih Kapusuz

Balıkesir

Afyon

Kayseri

Özkan Öküstüz

M. Ergün Dağcıoğlu

Konya

Tokat

Değişiklik Metni:

"a) Kurula kayıt yükümlülüğü yerine getirilmeksizin yapılmış ihraç, halka arz ve satış işlemleriyle, izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin durdurulması için gerekli Ticaret Mahkemesinden ihtiyatî tedbir almaya, ihtiyatî tedbir talebi, ihtiyatî tedbir kararı ve ihtiyatî tedbir kararının uygulanması tüm vergi, resim ve harçtan muaf tutulmasına, kayıt yükümlülüğüne uyulmaksızın yapılan halka arz ve satış sonucu satılan kısmın karşılığı ve satışı yapılacak senetler için her türlü teminatın muaf olarak ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz istemeye, tedbir ve haciz tarihinden itibaren altı ay içinde dava açmaya veya takip yapmaya; her türlü hukukî ve cezai sorumluluk saklı kalmak kaydıyla, izinsiz sermaye piyasası faaliyet ve işlemlerinin doğurduğu sonuçların iptali için tespit tarihinden itibaren altı ay, vukuu tarihinden itibaren bir yıl içinde dava açmaya."

BAŞKAN – Sayın Özgün, gerekçeyi mi okuyalım, konuşacak mısınız?

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Konuşacağım.

BAŞKAN – Buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 191 sıra sayılı kanun tasarısının 22 nci maddesiyle ilgili olarak vermiş olduğumuz değişiklik önergesi hakkında söz aldım; bu vesileyle, Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 22 nci madde, gerçekten, bu tasarının en can alıcı noktalarından birisidir. Denetime ilişkin sonuçların zikredildiği bir maddedir ve bu maddeyle, gerçekten, Sermaye Piyasası Kuruluna çok büyük yetkiler verilmektedir.

Şimdi, bu maddede bizim itiraz ettiğimiz hususlar şunlardır:

Bir defa (a) fıkrası, Anayasanın 87 nci maddesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Verdiğimiz değişiklik önergesiyle, buradaki "her türlü tedbir" ifadesinin "Ticaret Mahkemesinden ihtiyati tedbir" olarak düzeltilmesi amaçlanıyor. İhtiyati tedbir kararlarının uygulanması, tüm vergi, resim ve harçlardan muaf tutulması amaçlanıyor.

Bir de, ilgili dava açma süresi, izinsiz faaliyete başlama tarihinden itibaren tasarıda üç ay olarak zikrediliyor; onun altı ay olması yönünde (a) fıkrasında böyle bir değişikliğin yapılması önerilmektedir.

Yine, Sayın Pakdemirli'nin biraz önce buradaki konuşmasında ifade ettiği gibi, bu maddenin son fıkrasında "bu madde kapsamında kurul tarafından açılacak davalarda ve yapılacak takiplerde kurul, her türlü teminat ve harçtan muafır" deniliyor. Tabii, bu, son derece sakat bir anlayıştır. Kurulun bugüne kadar yaptığı uygulamaları -altını çizerek söylüyorum- keyfilik derecesine varacak uygulamaları hepimiz biliyoruz. Açtığı davaları, yüzde 80'in üzerinde, yüzde 82'ye varacak derecede kaybetmiştir. Tabii, bu, nereden kaynaklanıyor; denetçilerin tuttukları raporların, yeterince tahkik edilmeden, yeterince incelenmeden "efendim, üstkurulda görüştülmüden gitsin, mahkemede aklansın; orada ne yaparsa yapsın" anlayışıyla hareket edildiği için bu sonuç ortaya çıkıyor. Bunu nereden biliyoruz. Bir eski üstkurul başkanının bir beyanı geçenlerde basına yansımıştı. Kurul başkanı aynen şu ifadeyi kullanıyor: "Denetçi bir şey yazınca kurula çıkarmazsak, suçlu oluruz; iyisi mi, kurula gitsin, yargıda aklansın mantığıyla her gelen raporu gönderiyoruz." Dolayısıyla, bu şekilde hareket edildiği için, sonuçta da yüzde 82'si kurulun aleyhine sonuçlanıyor.

Şimdi, bir de, böyle bir fıkrayla böyle bir hüküm getirirseniz, bu tür keyfilikler daha da çok artacak; neredeyse her gelen rapor, her denetçinin tuttuğu rapor mahkemelik hale gelmiş olacak. Bu bakımdan, bu fıkranın da, mutlaka bu tasarı metninden çıkarılması icap eder diye düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, gerçekten, Sermaye Piyasası Kuruluna çok büyük yetkiler veriliyor; yani, insanın hafsalasının almayacağı derecede yetkiler veriliyor. Hatta, ben kendi kendime düşünüyorum...

BAŞKAN – Süreniz bittiyor, toparlayın efendim.

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bu Sermaye Piyasası Kurulu, acaba, sermaye piyasası komiserliği haline mi dönüştürülmek isteniyor? Hem savcı olacak hem hâkim olacak hem polis olacak, bütün yetkiler veriliyor ve sonuçta da, bugüne kadarki uygulamalarıyla görüyoruz ki, açtığı davaların yüzde 82'sini kaybeden bir kuruluşa bu yetkiler veriliyor.

Değerli milletvekilleri, gerçekten, ileride içinden çıkılmaz birtakım sorunlarla, olaylarla karşılaşabiliriz; bu piyasada, bu borsada önümüzdeki günlerde, yıllarda, bu yetkilerden dolayı istenmeyen birtakım olaylarla karşılaşabiliriz. O bakımdan, yol yakınken bunların iyice hesap edilmesi lazım.

Üstelik, bir de Anayasaya aykırı kanunlar, maddeler burada çıkarıyoruz. Yarın, öbür gün bunların büyük bir kısmı Anayasadan da döner gelir; haberiniz olsun diyorum. Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Efendim, yanlış anlamadıysam, Komisyon ve Hükümet önergeye katılmamıştı. Doğru mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) – Evet efendim, katılmıyoruz.

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Efendim, düzeltmemiz gereken bir nokta var. BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – İkidir yineleniyor. "Yüzde 82 dava kaybediyor" yolunda bir rivayet üzerine konuşuluyor. Bu, yüzde 10'u aşmıyor, yüzde 7 ile 10 arasında kayıp; yüzde 90'undan çoğunu, Sermaye Piyasası Kurulu kazanıyor. Bunu bildirmek istedim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – O da bir rivayet!

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Bir de gerekçede, sanki, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkileri bu yasayla aşıyor gibi "87 inci maddeye aykırılık" denilmiş...

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Bakanlar Kurulunda olmayan yetkiler veriliyor.

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Bu fıkradaki yetkilerden hiçbiri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kullanılabilir yetki değil. İzinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin durdurulması, ihtiyatî tedbir, ihtiyatî haciz isteme, dava açma, takip yapma; bunlardan hiçbiri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kullanılabilir olan yetkiler değildir. Dolayısıyla, önerge çalakalem hazırlanmıştır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Karar yetersayısının aranmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hay hay...

Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

22 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22 nci madde kabul edilmiştir.

23 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23. – Sermaye Piyasası Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 46/A maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Yatırımcıları koruma fonu

Madde 46/A.- Hakkında tedricî tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kurumların ve Bankalar Kanunu hükümler saklı kalmak kaydıyla Bakanlar Kurulu kararıyla faaliyetleri durdurulan bu Kanunun 50 nci maddesi (a) bendi hükmü kapsamındaki bankaların, yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle müşterilerine karşı hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ödeme ve hisse senedi teslim yükümlülüklerini ve bu Kanunun 46/B maddesinde düzenlenen görevleri bu Kanunda öngörülen esaslara göre yerine getirmek ve tasfiye giderlerini karşılamak amacıyla tüzel kişiliği haiz Yatırımcıları Koruma Fonu kurulmuştur. Bütün aracı kuruluşlar, bu fona katılmak zorundadır.

Fon, sermaye piyasası araçlarının kaydını tutmakla görevli Merkezî Kayıt Kuruluşu tarafından idare ve temsil olunur. Fonun yönetim ve çalışma esasları kurulca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Kurul, Fonun hesap ve işlemlerini inceleme ve denetlemeye, bu hususta fondan her türlü bilgiyi istemeye yetkilidir. Kurul, inceleme ve denetim sonuçlarına göre, gerekli gördüğü hususların yerine getirilmesini fondan isteyebilir ve gerektiğinde, fonun yönetiminin kurula devredilmesini ilgili Bakandan talep eder. İlgili Bakan, fon yönetiminin geçici veya sürekli olarak devrine karar vermeye yetkilidir.

Fon, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile vize ve tescil açısından 1050 sayılı Muhasebe-î Umumiye Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. Fon, Sayıştay tarafından denetlenir. Fon'un gelirleri ve işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Fonun gelirleri,

- a) Aracı kuruluşların yatıracığı yıllık ödentiler,
 - b) Kurul, menkul kıymetlerin işlem gördüğü borsalar ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından verilen idari para cezaları,
 - c) Tutarı kurul tarafından belirlenen geçici ödentiler,
 - d) Fon varlığının getirisi,
 - e) Diğer gelirlerden,
- oluşur.

Yukarıdaki (a) bendindeki ödentinin, ilgili yılı izleyen yılın ikinci ayı sonuna kadar, geçici ödentilerin Kurulca belirlenecek sürede fon hesabına yatırılması zorunludur. Bu süre içerisinde yatırılmayan ödentilere her ay için bir önceki aya ilişkin Devlet İstatistik Enstitüsü Tüketici Fiyat Endeksindeki artışın üç katını aşmamak kaydıyla kurulca belirlenecek oranda gecikme faizi uygulanır.

Fona aracı kuruluşlara yatırılacak yıllık ödentilerin tutarı, yıllık hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarının onbindebirini aşmayacak şekilde kurulca belirlenir. Kurul bu azamî sınırı aşmamak kaydıyla; aracı kuruluşların türü ve risk durumları itibarıyla ayrı ayrı belirleyeceği oranlar tizerinden ödeme yapılmasını istemeye yetkilidir.

Fon varlığı ihtiyacı karşılamaya yetmediği takdirde, aracı kuruluşlardan, daha sonraki yıllarda yapacakları ödentilere mahsuben, bir önceki yıldaki hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarının onbindebirine kadar geçici ödeni alınabilir. Aracı kuruluşlardan alınan bu ödentinin ihtiyacı karşılamakta yetersiz kalması halinde, bakiye kısım için İstanbul Menkul Kıymetler Borsası tarafından fona avans verilir.

Fon varlığı rehmedilemez, teminat gösterilemez, üçüncü şahıslar tarafından haczedilemez.

Fon varlığının kullanış şekli ve esasları, geçici ödentilerin mahsup ve avansın geri ödeme koşulları ile diğer konular kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN – 23 üncü madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Sabahattin Yıldız; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA SABAHATTİN YILDIZ (Muş) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; konuşmama başlamadan önce, idrak etmekte olduğumuz mübarek Ramazan ayının milledimize ve İslam âlemine hayırlı olmasını diler, Çeçenistan'da bağımsızlık mücadelesini veren Müslüman Çeçen Halkının kurtuluşuna vesile olmasını Cenabı Allah'tan niyaz eder, hepinize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

Sermaye piyasası, ekonomik kalkınmanın itici görevini yapan faktörlerden biridir. Sermaye piyasaları, gerek özel gerekse kurumsal tasarrufları değerlendirerek yatırımcılara sunar. Böylece ekonomik gelişmenin hızlandırılması rolünü üstlenirler; ancak, sermaye piyasasının güven, kararlılık ve açıklık içerisinde işlemlerini temin eden mekanizmaların geliştirilmesi gerekir. Buna göre, Sermaye Piyasası Kanunu, tasarrufların, menkul kıymetlere yönlendirilmesi suretiyle ekonomik kalkınmaya etkin ve yaygın katılımını sağlamak, sermaye piyasasının güven ve açıklık içerisinde ça-

lışmasını sağlamak için ortam hazırlamak, bu bağlamda tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının parasal güvence altında tutulmasına yönelik düzenlemeleri yapmak amacını taşımaktadır.

Yatırımcıların, yani tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunması amacına yönelik olarak, şu anda, Yüce Mecliste görüşülmekte olan Sermaye Piyasası Kanun Tasarısında getirilen önlemlerden biri de, yatırımcıları koruma fonunun kurulmasıdır. Teklif edilen 23 üncü maddeye göre, bütün aracı kuruluşlar bu fona katılmak zorundadır. Fon, sermaye piyasası araçlarının kaydını tutmakla görevli merkezî kayıt kuruluşu tarafından idare ve temsil olunacaktır. Fonun yönetim ve çalışma esasları, Sermaye Piyasası Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecektir.

Sermaye Piyasası Kurulu, fonun hesap ve işlemlerini inceleme ve denetlemeye, bu hususta fondan her türlü bilgiyi istemeye yetkilidir. Kurulun incelemeleri ve denetlemeleri sonucuna göre, kurul, fon yönetiminin kurula devredilmesini ilgili bakandan talep edebileceği; ilgili bakan da, fon yönetiminin geçici veya sürekli olarak, kurula devredilmesine karar verebilecektir.

Fonun gelirleri, 51 inci maddede belirtilmiş olmasına rağmen, bunların içerisinde en önemlisi (a) bendinde yer alan aracı kuruluşların yatacağı yıllık ödentilerden oluşacaktır. Fona, aracı kuruluşlara yatırılacak ödentilerin miktarı, yıllık hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarının onbinde 1'ini aşmayacak şekilde, kurulca belirlenecektir. Kurul, bu azamî sınırı aşmamak kaydıyla, aracı kuruluşların risk durumları itibarıyla ayrı ayrı belirleyeceği oranlar üzerinden ödeme yapmasını istemeye yetkili kılınmaktadır. Ancak, hangi kuruluşun risk durumunun ne olduğunu, hangi oranlar üzerinden ayrı ayrı ödemeye tabi tutulacaklarının ölçüleri iyi tespit edilmediği takdirde, keyfi ve yanlış uygulamaları beraberinde getireceği endişesini taşıyoruz.

Fon varlığının ihtiyacı karşılamaya yetmemesi halinde, aracı kuruluşlardan, daha sonraki yıllarda yapılacak ödemelere mahsuben, bir önceki yıldaki hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarının onbinde 1'ine kadar geçici ödentî alınabilecektir. Tasarıda, 23 üncü maddenin getirmiş olduğu hükümler, genel olarak bu şekilde sıralanabilir.

Değerli milletvekilleri, görüldüğü gibi, 23 üncü madde, bankacılık faaliyetlerine ilişkin olarak tasarruf mevduatını korumaya yönelik getirilmiş olan, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna benzer bir kuruluş, yine aynı kurumların sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle müşterilerine karşı hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ödeme ve hisse senedi teslim yükümlülükleriyle ilgili olarak getirilmekte ve adına da yatırımcıları koruma fonu denilmektedir.

Bu fon, merkezîyetçi ve bürokrasinin egemenliğine dayalı bir tarzda kurulmak istenmektedir. Bu nitelikleriyle, etkin ve verimli bir şekilde çalışması mümkün değildir. Ödentî miktarlarının ihtiyaca kifayet etmemesi halinde nasıl bir tedbir alınacağı belirtilmiş olmasına rağmen, fonda birikecek ödentilerin miktarına azamî bir sınır getirilmemiştir.

Geçen yıl, Interbank ve Türk Ticaret Bankası olaylarında olduğu gibi, kurulacak fonun da içinin boşaltılması ihtimali mevcuttur. Nitekim, geçen yıl, katrilyonları aşan bir miktar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan, bir operasyonla bu bankalara aktarılmıştır. Halbuki, fonda toplanan paralar, tüm tasarruf sahiplerinin mevduatından kesilmiş paralardan oluşmaktadır. Böyle bir uygulamanın önüne geçebilmek için, fon yönetiminin, fona katılan aracı kuruluşların kendi aralarında oluşturacakları bir kurula devredilmesinde fayda vardır. Aslında, bu durumun, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun yönetiminde de geçerli olması gerekir.

Siyasî istismarın, suiistimalin ve kamuoyunda güvensizliğin ortaya çıkmasını önlemek için, böyle bir düzenlemeye gidilmelidir; çünkü, yatırımcıların kendi kendilerini koruma ve haklarını arama geleneğinin yerleştirilmesi bakımından böyle bir düzenlemenin önemi büyüktür; ancak, bu maddede yapılan düzenlemelerde belirtildiği gibi, Sermaye Piyasası Kurulu, ödentilerin parasal

mükatının belirlenmesi, fonun yönetim ve çalışma esaslarını belirleyen yönetmeliğin çıkarılması, fonun kontrol ve denetiminin yapılması göreviyle yükümlü olmalıdır. Zaten, kurul tarafından gerçekleştirilecek denetim ve kontroller sonucu, gerektiğinde fonun yönetiminin kurula devredilmesi, kurulca, ilgili bakandan talep edilecektir. Böyle bir mütleyide, fonun yönetiminin, bu fona katılan aracı kuruluşların kendi aralarında seçecekleri bir kurul tarafından yönetilmesinin sakıncalarını ortadan kaldırmış olacaktır.

Ekonomimizin temel sorunlarından biri de kaynak sorunudur. Kaynak yetersizliği, bizi dış borçlanmaya iten en önemli sebeptir. Çok büyük bir borç yüküyle karşı karşıya bulunmaktayız. Ekonomik kalkınma için gerekli bu dış kaynaklar, faiz, enflasyon ve döviz üçgeninde, siyasi istikrarsızlık ve ekonomik güvensizlik ortamında yön değiştirmekte ve üretim ekonomisi yerine rant ekonomisinin yeşermesine ve gelişmesine neden olmaktadır.

BAŞKAN – Efendim, toparlayın, süreniz bitmek üzere.

SABAHATTİN YILDIZ (Devamla) – Ekonomide güven ortamını yeniden tesis etmeliyiz. Dış ve iç kaynakların temini ve değerlendirilmesi, tesis edilecek bu güvne bağlıdır. Bu çerçevede, sermaye piyasasının güçlendirilmesi, genişletilmesi ve tasarrufların güvenini temin edecek sağlıklı bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Sağlıklı bir şekilde işleyen sermaye piyasasının dünya sermaye piyasalarıyla entegrasyonu daha kolay olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Oğuz Tezmen'de.

Buyurun Sayın Tezmen. (DYP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA OĞUZ TEZMEN (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aslında, Sermaye Piyasası Kanunuyla ilgili tasarıda yeni birtakım düzenlemeler yapılmakta. Burada, en önemli yeniliklerden biri de "yatırımcıları koruma fonu" adı altında, 46 ncı maddeyle getirilen fon uygulamasıdır. Yatırımcıları koruma fonu, aslında, piyasanın düzenlenmesi ve sermaye piyasasının gelişmesi açısından fevkalade önem taşıyan bir kuruluş; çünkü, sermaye piyasasında güven çok önemli bir unsur. Yatırımcıya güven verilmesi halinde, sistemin gelişmesi, genişlemesi mümkün olabilmekte.

Tabii, sektörde, geçtiğimiz yıllarda, özellikle sermaye piyasası unsurlarının gündeme gelmeye başladığı 1980'li yıllardan sonra, finans piyasasında yaşanan çok ciddi spekülasyonlar, çok ciddi vurgunlar, insanların, özellikle küçük yatırımcının bu sektörden uzaklaşmasına yol açmıştır. Bugünkü haliyle bile, aslında, sermaye piyasası, az sayıda büyük yatırımcının oynadığı bir alan haline gelmiş durumda. Dolayısıyla, büyük sayıda yatırımcının piyasaya girmemesi, sadece sınırlı sayıda yatırımcıların ve büyük kaynakları olan yatırımcıların bu alanda oyuncu egemenliğini kurmuş olması, aslında, küçük yatırımcıların ciddi spekülasyonlarla karşılaşmasına yol açıyor. Yani, bakıyorsunuz, zaten sığ olan, derinliği olmayan bir piyasada, büyük yatırımcılar giriyorlar, bir ya da birkaç tane kâğıdın üzerine yatırım yaparak, spekülasyona yol açıyorlar; bakıyorsunuz, birdenbire yükseliyor kâğıtlar. Aslında, ekonomik verilere bakıyorsunuz, bu şirketlerin kârlılığında büyük bir sıçrama yok; hatta, sektörün içinde bulunduğu yeri dikkate alırsanız, ileride de kâr etmesini gerektirecek bir durum yokken, bakıyorsunuz, şirketlerin kârlılıkları ya da kâğıtların değerleri çok ciddi sıçramalara yol açıyor. Diğer, bazı amatör yatırımcılar da, bu ciddi sıçramaları dikkate alarak

"aman burada kâr var" deyip katılıyorlar, büyük yatırımcılar kâr realizasyonu yaptıktan sonra çıkıyorlar, sonra, küçük yatırımcılar ciddi biçimde kayıplara uğruyorlar.

Bunun dışında, sermaye piyasasındaki aracı kuruluşların güvenliği de önemli. O aracı kuruluşlara güvenerek yatırım yapan ve sermaye piyasasında hisse senedi almak için aracı kuruluşlar vasıtasıyla sisteme girmeye çalışan insanların, bu aracı kuruluşların yapacağı yanlışlar dolayısıyla da ciddi kayıplara uğraması söz konusu. Geçtiğimiz dönemde yedi sekiz kuruluş, bu alanda ciddi kayıplarla karşılaşmış ve batmıştır. Bunun içinde manipülasyonlar vardır, bunun içinde kötü niyetli aracı kuruluşlar olmuştur; ama, iyi niyetli yatırımcılar, bu alanda ciddi kayıplara uğramışlardır. Çünkü, yatırdıkları paraların, aracı kuruluşun birtakım fiktif işlemleri dolayısıyla, aracı kuruluşun muvazaalı işlemleri dolayısıyla, aracı kuruluşların kötü niyetli yaklaşımları dolayısıyla elden gittiği ortaya çıkmıştır. Bu durumda karşı karşıya kalan küçük yatırımcı, aslında, ciddi ürküntü içindedir. Ortama güven gelmesi, küçük yatırımcının bu alana girmesi fevkalade önemli. Çünkü, dikkat ederseniz, gelişmiş ülkelerde, özellikle Amerika, İngiltere gibi ülkelerde, herkesin, hemen hemen her ailenin sermaye piyasasında belli portföyleri vardır; bunların ilk işleri, sabahleyin gazetelere bakıp, borsada ne gibi seyir gösterdiğini yakından izlerler. Bu ortamın oluşması için de, böyle bir fonun kurulması yerinde olmuştur. Bu fon sayesinde sermaye piyasasındaki oyuncuların, sermaye piyasasında işlem görecektir aracı kuruluşların belli güvence altına alınması söz konusu olmakta ve bu aracı kuruluşlara güvenerek kaynak aktaran, kaynak yatıran küçük yatırımcıların da belli risklerden korunması güvence altına alınmaktadır. Bunun fevkalade doğru bir yaklaşım olduğuna inanıyoruz. Gerçekten de, iyi işletilmesi durumunda, denetim yanında, olağanüstü durumlarda ortaya çıkabilecek riskleri de karşılayacak böyle bir kuruluş, aslında, piyasanın önünü açacak niteliktedir. Bu açıdan doğru bir yaklaşımdır.

Önemli olan, bu fonun kaynaklarının iyi işletilmesi, yanlış değerlendirmelerle kötü niyetli kuruluşları finanse eder hale gelmemesinin sağlanmasıdır. Bu nedenle, komisyonca, Sayıştayın da bu konuda denetim görevi üstlenmesi de, iyi bir düzenleme olmuştur; çünkü, belki Sayıştay Kanununa tabi değildir, övize gibi harcamalar Sayıştayın aradığı niteliklerin dışına çıkmakla beraber... Denetim konusunda Meclisin organı olan Sayıştayın denetim yapması da, getirilen iyi bir yaklaşım olmuştur; çünkü, böylelikle, Sayıştayın önemli bir fonu denetleme imkânı olacak; Meclis de, aynı şekilde, kendisine ait bir organ olan Sayıştayın denetim mekanizmasından yararlanarak, bu alanda ciddi fonların ne amaçlarda kullanıldığı konusunda da bilgilendirme imkânına kavuşacaktır. Bu bakımdan, bu düzenleme yerinde bir düzenlemedir.

Bu tür düzenlemelerin, ancak, biraz önce de belirttiğim gibi, çok dikkatli ve istismara yol açmayacak bir şekilde kullanılması da önem taşımaktadır. Merkezî kayıt kuruluşunun bu alanda önemli yetkileri vardır. Bu kurumun sektör açısından iyi bir müessese olacağı ve sektöre belli güvenin sağlanmasına yardımcı olacağına inanarak, sözlerimi bitirmek istiyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tezmen.

İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker; buyurun efendim.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz madde, ondokuz yıllık bir deneyime sahip olduğumuz Sermaye Piyasası Kanunu uygulamasındaki aksaklıkları gidermeye yönelik bir maddedir. Bugüne kadar bu maddeyle ilgili olarak ortaya çıkan problemlerin başında şu geliyordu, sermaye piyasasında fon kaynağı yaratanların hakları korunmuyordu; eğer, fon yarattığı aracı kurum ya da bu işlemle uğraşan banka ise, bunların haklarını sağlamıyordu. Bu maddede, bu düzenlemeyle, bu haklar sağlandığı gibi, bu hakların kaynağını oluş-

turacak yerler ve bu kaynaklara karşılık, denetimin nasıl yapılacağı belirlenmiştir. Bu fonun en belirgin örneği -geçici 2 nci maddede birlikte göreceğiz- 1994 yılındaki kriz zamanında, ödeme güclüğü nedeniyle şu anda tasfiye halindeki aracı kurumlardan fonlarını alamayan ve genellikle "bankerzede" olarak bilinen kişilere, bu fonun ilk uygulamasında yapılacak bir aktarmayla ödeme yapılacaktır.

Bu nedenle, bu fonun buraya konulması hayırlıdır; ancak, bu fondaki değerlerin, muhakkak, değer kaybetmeyecek şekilde ve daima en iyi imkânlarla nemalandırılarak takip edilmesi gerekmektedir. Bu fon, sermaye piyasasının aracılık hizmetlerinin geliştirilmesinde önemli bir rolü olduğu için, 21 inci Dönem milletvekillerinin hayırlı bir iş yaptıklarını belirtir; Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Sayın İsmail Özgün'de.

İSMAIL ÖZGÜN (Balıkesir) – Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'ın.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısının 23 üncü maddesi üzerinde şahsen söz almış bulunuyorum.

Bu madde, yatırımcıları koruma fonu kurulmasıyla ilgili bir maddedir. Tedrici tasfiye veya iflasına gidilen kurumlarda ve sermaye piyasası sahasında çalışan bankalar da dahil olmak üzere, bunlara iştirak edenlere, borçlarını veya onların hisse senetlerini ödeyebilmeleri için, kurulan bir fondur. Burada "fonun gelirleri, sermaye piyasasında çalışan kurumlar tarafından ödenmektedir ve aracı kuruluşların yatıracağı yıllık ödentiler, aidatlar, Kurul, menkul kıymetlerin işlem gördüğü borsalar ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından verilen idarî para cezaları, tutarı Kurul tarafından belirlenen geçici aidatlar, fon varlığının getirisi ve diğer gelirlerden oluşur" denilmektedir.

Tabii, kanun tasarısında, fonun kurulması, isabetli bir karardır. Benzer bir fon da, biliyorsunuz, bankalarla ilgili, batan bankalardan alacağı olanların alacaklarının ödenmesiyle ilgili Mevduat Sigorta Fonudur. Bunlar faydalı müesseseler şüphesiz; ancak, bunların kullanımından dolayı, kamuoyunda birtakım tepkiler de doğmaktadır. En son, işte, bu batan bankalar sebebiyle, 1994'te, 1998'de -isim vermeyeyim- yani, bankaların, şöyle veya böyle, içinin boşaltılması, götürülmesi, ondan sonra da, bunların sigorta fonundan ödetilmesi; burada da, bu fondan ödetilmesi... Bu fon, tabii, neticede, ortada kalanların hakkını korumak, dolandırılanların veya istismar edilenlerin hakkını korumak bakımından faydalıdır; ama, o hakkı korurken de, yine, istismar eden, başkalarının hakkını gasp etmektedir, birikmiş bir kaynağı kullanmaktadır. Yani, aslolan, bu duruma gelmeden, gerek sigorta fonunun -Mevduat Sigorta Fonu için söylüyorum- gerekse bu fonun böyle kullanılmasına imkân vermeden, bu sahada çalışan kurumların daha yakın denetlenmesidir.

1994 5 Nisan krizinden sonra, burada Merkez Bankası Kanununda, birtakım kanunlarda değişiklik yapılırken, o zaman da ifade ettik. Bunların ilgili kurumlar tarafından daha yakın takibi yapılmalı ve bu krize düşmeden, ödeme güclüğüne düşmeden tedbir alınmalıdır. İşte, burada, hakikaten, SPK Kurumuna da geniş yetkiler vermek gerekmektedir; ama, bu yetkilerin de isabetle kullanılması, yerinde kullanılması, yetişmiş insanlara sahip olmaları, yakın takip etmeleri ve karar çıkmesi olmadan da, gerekli kararları alıp, icra etmelerine bağlıdır.

Bu müesseseler ne kadar verimli çalışırsa ne kadar isabetli çalışırsa ne kadar dakik çalışırsa, piyasada o kadar güven teşekkül eder ve insanlar, küçük tasarruflarını da, batırılmayacağı ve istis-

mar edilmeyeceği güveniyle, sermaye piyasasına, iş hayatına kaydırırlar. Biz de, tabii, batan tasarrufların, mevduat sigorta fonundan veya bu fondan ödenmesi mümkün; ama, bu ödeme de başlı başına bir dert olmaktadır. Nitekim, Masum Beyin ifade ettiği o geçici maddenin buraya gelişine kadar çok uzun zaman geçti. Birçok insan, 1994 yılından beri bunu bekledi; büyük sıkıntılar oldu, sosyal şeyler meydana geldi, Meclise, milletvekillerine tazyikler oldu geçmişten beri, arkadaşlarımız bilirler. Yani, tasfiye şık bir çözüm değil; kimse için değil, hem fon için değil hem de kayba uğrayanlar için değil. Bu noktaya düşmeden, bu garanti fonunu da bulundurmak; ama, bu noktaya düşmeyecek şekilde meseleleri yönetmek gerekmektedir.

Teşekkür eder, hürmetlerimi arz ederim. (FP Sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde önerge yok.

23 üncü maddeyi oylarımıza...

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Sayın Başkan, oylamadan önce soru sormak istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi yandı efendim. Tabii, haklısınız; oylamadan evvel sorabilirsiniz.

Buyurun.

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Sayın Başkan, aracılığımızla, aşağıdaki soruları Sayın Bakana arz etmek istiyorum.

Birinci sorum, 1994 yılında meydana gelen ve birçok küçük yatırımcının mağdur olduğu o fiktif işlemler veya kötü niyetli aracı kurumların orta yere çıkardığı mağduriyet söz konusuydu. Şimdi, o zaman mağdur olan bu küçük yatırımcıların mağduriyeti, bu kanunla giderilecek mi?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Geçici 2 nci maddede var.

BAŞKAN – Efendim; siz, suali bana soracaksınız, Sayın Bakan da, benim delaletimle size cevap verecek. Geçici 2 nci maddede olduğunu...

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Bir de, Sermaye Piyasası Kurulunca, yıllar itibarıyla ne kadar dava açılmıştır? Bu davaların kaçını Kurul kazanmış, kaçını kaybetmiştir?

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Mağduriyetlerin giderilmesi geçici 2 nci maddede var; ama, 1 milyar konulmuş.

OĞUZ TEZMEN (Bursa) – O tarihte, 1 milyar...

BAŞKAN – Belki, sayın milletvekillerinin delaletiyle, onu biraz artırmak mümkün olacak diyoruz.

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Mağdur olan vatandaşlar az olduğundan, şikâyetçi olan...

BAŞKAN – İnşallah artıracaklardır; temennimiz o.

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – 1994 yılında meydana gelen krizde küçük yatırımcıların zarar görmesi karşısında ne gibi tedbirler alındığı, bu tasarrufların geçici 2 nci maddesinde düzenlenmiştir.

Bunun dışında, Sermaye Piyasası Kurulunun açtığı davalarda, kazanma oranı yüzde 93, kaybetme oranı yüzde 7'dir.

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) – Sayı olarak alabilir miyiz?

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayı olarak, bu, size, SPK tarafından yazılı olarak bildirilecektir Sayın Özgün.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ederim; Sayın Bakan tarafından soru cevaplandırılmıştır.

23 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24.– Sermaye Piyasası Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 46/B maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Tedrici tasfiye

Madde 46/B.– Kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca yetkileri kaldırılan aracı kurumların tedricî tasfiyelerine kurulca karar verilebilir. Bu kurumların tasfiye işlemleri Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından yürütülür.

Tedricî tasfiyenin amacı, aracı kurumların mal varlığını işin niteliğine göre aynen veya nakte çevirmek suretiyle elde edilen bedeli tahsis ederek, Kanun çerçevesinde yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle müşterilerine karşı olan nakit ödeme ve sermaye piyasası araçları teslim yükümlülüklerini tasfiye etmektir. Tedricî tasfiye karar ve işlemlerinde Türk Ticaret Kanunu, İcra ve İflas Kanunu ve diğer mevzuatın tasfiye ile ilgili hükümleri uygulanmaz. Aracı kurumların tedricî tasfiyelerinin uygulama usul ve esasları, kurulca hazırlanan bir yönetmelikte gösterilir.

Tedricî tasfiye kararı verildikten sonra, aracı kurumun yasal organlarının görev ve yetkileri tasfiye sonuçlanıncaya kadar fon tarafından yerine getirilir.

Aracı kurumun yönettiği, yatırım fonu ve yatırım ortaklığı portföyleri dahil, portföylerin yönetiminin, bir başka kuruluşa devrine kurulca karar verilebilir. Ancak 46 ncı maddenin birinci fıkrasının (h) bendi hükmü saklıdır.

Hakkında tedricî tasfiye kararı verilen aracı kurumun ödemeleri durur ve tüm mal varlığı üzerinde, bu karar tarihi itibarıyla sadece fon tarafından tasarruf edilebilir. Fon, aracı kurumun aktif ve pasifini tespit eder. Aracı kurumun, tasfiye kapsamında yer alan yükümlülüklerinden, nakit borçlarını, tedricî tasfiye kararının verildiği tarihteki ana para ve işlemiş faizleri toplamı üzerinden; sermaye piyasası aracı teslim borçları ise, aynen teslimin yapılamayacağı hallerde, varsa teslimde temerrütte düşülen tarihteki, aksi halde tedrici tasfiye kararının verildiği gündeki piyasa değeri itibarıyla bulunacak nakit değerleri üzerinden hesaplanır. Aracı kurumun tedricî tasfiye kararının verilmesinden sonra vadesi gelen sözleşmelerinden doğan hak ve borçları da, vadeleri itibarıyla belirlenir. Aracı kurumun, vadeli borçlarına vadeden, diğer borçlarına ise tedricî tasfiye tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine ilişkin Kanunun ikinci maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen oranda kanunî temerrüt faizi yürütülür. Mevzuat uyarınca aracı kurum tarafından verilmiş teminatlar da, aktifin hesabında dikkate alınır.

Fon, aracı kurumun tasfiye kapsamında yer alan gerçek hak sahiplerini ve alacak tutarlarını, kuruldaki kayıtlar, aracı kurumun kayıtları, bu kuruluşun ilgili olduğu diğer resmî ve özel kurumların kayıtları ile güvenilir bulunan diğer bilgi ve belgelere dayanarak tespit eder. İcra ve İflas Kanununun 278, 279 ve 280 inci maddelerinde yazılı hallerin varlığı halinde, fon tarafından iptal davası açılabilir.

Tedrici tasfiyeye tabi tutulmayan ve haklarında iflas kararı verilen aracı kurumların, sıra cetvelinde yer alan hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ve hisse senedi alacaklılarına, fondan, fon yönetiminin onayı ile bu cetvelde görünen alacak tutarları gözetilerek ödeme yapılır. İlgili mevzuat uyarınca faaliyetleri durdurulan bankaların, hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ve hisse senedi alacaklısı gerçek hak sahipleri ve alacak tutarları ise bankanın yönetiminin ilgili mevzu-

at uyarınca devredildiği kuruluş tarafından tespit edilir ve fon yönetiminin onayı ile fonun yapılacak ödemelerde esas alınır. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerde, tedrici tasfiyeye tabi tutulan aracı kurumların alacaklılarına ödeme yapılma esasları uygulanır.

Tedrici tasfiyenin başlangıcında, öncelikle müşteri saklama hesaplarındaki sermaye piyasası araçları hak sahiplerine dağıtılır. Bu amaçla müşteri hesabına saklanan sermaye piyasası araçları, münferit hesaplar itibarıyla karşılaştırılır ve münhasıran bu hesap sahiplerine olan yükümlülüklerin karşılanmasında kullanılır.

Hesabında alacağını karşılamaya yetecek kadar ya da hiç hisse senedi bulunmayan saklama hesabı sahiplerinin nakit ve hisse senedi alacakları toplamının 7 milyar 500 milyon lirası tasfiye sonucu beklenmeksizin fon tarafından ödenir. Ancak aynı kurumdan alacaklı görünen ve birlikte hareket ettiklerine fon yönetiminde kanaat getirilenlere, toplamı yukarıdaki tutarı aşmamak kaydıyla alacakları oranında ödeme yapılır. Tedrici tasfiyeye tabi tutulan aracı kurumdan alacaklı görünen ortakları, yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri, imzaya yetkili personeli ile bunların eşlerine ve üçüncü derece dahil kan ve sıhrî hısımlarına, fonun avans ödemesi yapılmaz. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerin tutarı, her yıl ilân edilen yeniden değerlendirme kat sayısı oranında artırılır.

Fon, avans ödemelerini yaptıktan sonra aracı kurumun tedrici tasfiyesine devam eder. Tasfiye bakiyesi, tasfiyenin amacı kapsamında yer alan hak sahiplerinden alacağının tamamı karşılanamayanların alacağının ödenmesinde kullanılır. Ancak, tasfiye bakiyesi bu alacakların tamamının karşılanmasına yetmezse, ödemeler gariyeten yapılır. Bu alacaklar tamamen karşılandıktan sonra artan kısımdan, öncelikle kamu alacakları ve kalandan, fonun yaptığı avans ve tasfiye giderleri nedeniyle doğan alacağı ödenir. Bakiye, diğer alacaklılara tahsis edilir. Aracı kurumun aktifleri, tasfiyenin amacı kapsamındaki hak sahiplerinin alacaklarını, fonun yapılan ödemeleri ve tasfiye giderlerini karşılamaya yetmezse, fon, kurulun uygun görüşüyle aracı kurumun iflasını isteyebilir.

Aracı kurumlar dışında kalan sermaye piyasası kurumlarının tedricen tasfiyeleri kurulca yapılır ve Yatırımcıları Koruma Fonu ile ilgili olan hükümler dışında, haklarında bu madde uygulanır. Bu fıkra kapsamındaki kurumların tedrici tasfiye yöntemleri, türleri dikkate alınarak kurulca belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Polat; buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 191 sıra sayılı Sermaye Piyasası Kanununda değişiklik yapılmasıyla ilgili tasarrufların 24 üncü maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu madde "Tedrici tasfiye" başlığı altında, Sermaye Piyasası Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 46/B maddesini bu başlık altında yeniden düzenlemektedir.

Bu maddeyle "Kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca yetkileri kaldırılan aracı kurumların tedrici tasfiyelerine Kurulca karar verilebilir. Bu kurumların tasfiye işlemleri Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından yürütülür."

"Tedrici tasfiye karar ve işlemlerinde, Türk Ticaret Kanunu, İcra ve İflas Kanunu ve diğer mevzuatın tasfiyeyle ilgili hükümleri uygulanmaz."

"Tedrici tasfiye kararı verildikten sonra, aracı kurumun yasal organlarının görev ve yetkileri, tasfiye sonuçlanıncaya kadar fon tarafından yerine getirilir" hükümleri getirilmektedir.

Tasarının getirdiği söylenen müspet yeniliklerden biri de, bu tedrici tasfiye maddesidir. Bu madde, malî durumu kötüye giden aracı kurumların hızlı bir şekilde tasfiyesini getirmekte ve normal iflas prosedürü yerine hızlı bir tasfiye süreci uygulayarak, yatırımcıların menfaatlarının ve varlıklarının değer kaybına uğramadan hızlı bir şekilde kendilerine ödenebilmesi imkânını getirmektedir. Özellikle, bu hükümlerle, aracı kurumların büyük ortaklarının iflastan, şahsî mal varlıklarıyla sorumlu olmaları, başkalarının paralarını çarçur edemeyecekleri ve işle daha ciddi olarak ilgilenmelerini getireceği için, piyasalara olan güveni daha da artıracaktır.

"Tedricî tasfiye karar ve işlemlerinde, Türk Ticaret Kanunu, İcra ve İflas Kanunu ve diğer mevzuatın tasfiyeyle ilgili hükümleri uygulanmaz" hükmüyle özel tasfiye yöntemine ihtiyaç duyulmasının gerekçesi hükümetçe şöyle izah edilmektedir: Genel hükümlerdeki tasfiye prosedürünün sermaye piyasasının yapısına uymaması piyasada güven ilkesinin zedelenmesine yol açmaktadır. 1997 yılının ilk yarısına kadar geçen dönemde 13 aracı kurum için iflas davası açılmış, sadece 3 tanesinde iflas idaresi oluşturulmuş ve hiçbirinde tasfiye işlemi tamamlanmamıştır. Bu nedenle, binlerce yatırımcı mağdur olmuş ve genelde de, sermaye piyasasının yatırımcılarında, kurumlara karşı güvensizlik olmuştur" diyerek, hükümet, getirdikleri yeniliği savunmuştur. Yalnız, bu gerekçe, hükümetin belirttiği gibi, 1997 yılı için rakamları vermekte, aradan geçen ikibuçuk yıl içerisinde ne olduğu konusunda bilgi vermemekte; diğer bir ifadeyle "sermaye hareketleri çok hızlı geliyor, onun için kaydı sisteme, elektronik sisteme geçelim" diyen hükümetin kendisi, 1997 yılında takılıp kalıyor. Bu da, hükümetin, bu tasarıyı Meclisin gündemine getirirken ne derece gayri ciddi bir çalışmayla, kanunu, Meclisin gündemine getirdiğinin bir ölçüsüdür. Halbuki, daha, Mayıs 1998 itibarıyla açılmış olan toplam 13 iflas davasından 7'si iflas kararıyla sonuçlanmış; fakat, 1'i reddedilmiş, 5'i ise hâlâ sonuçlanmamıştır. Bu hükümetin de örnek verdiği söz konusu aracı kurumların temerrüde düşmesi sonucu zarar gören müşteri sayısı 21 000 civarındaydı.

Şu anda, SPK, bir aracı kurumun iflasına karar verirse, süreç, tıpkı, Türk Invest örneğinde olduğu gibi normal iflas davası prosedürüne göre işliyor ve yıllar süren davalarda yatırımcı büyük zarar görüyor. SPK tarafından ortaya çıkarılan ve suç teşkil eden manipülasyon işlemini yasalar tanımıyor; suç, yorumlanamıyor; bu nedenle, karar, yargıdan geri dönüyor.

Bu yasayla, SPK, bu ve benzeri davalarda son noktayı koyma hakkını elde ediyor. Burada, bizce, önemle üzerinde durmamız gereken konu şudur: Geçmişte, keyfî, haksız ve çifte standarda dayalı, yetkilerini zorlayarak uygulayan SPK'nın bu tutumu, bağımsız Türk mahkemelerince de onanmış ve mahkeme kararlarının yüzde 82'sinin -bize göre, Sayın Bakana göre değil ama- SPK'nın aleyhine sonuçlanması üzerinde düşünmemiz gerekmektedir. Acaba, SPK kararlarının mahkemelerden geri dönmesinin sebebi, Türk Ticaret Kanunundaki maddelerin yetersizliği mi, yoksa, SPK'nın, bilhassa, 28 Şubat sonrası "yeşil sermaye" diye adlandırılan Anadolu sermayesine karşı takındığı menfi ve haksız tutumdan mı kaynaklanmaktadır? İşte, bu konu, çok dikkatle ve önemle irdelenmelidir. 25.3.1998 tarihli Hürriyet Gazetesinin haberine göre, SPK eski Başkanının, hükümetin "Bankalar Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu değişiklikleriyle, önünü keseceğiz" dediği İslamcı sermayeye karşı Türk Ceza Kanunu hükümlerini işletmesi uyarısını; hadi bizi bırakın da, sizler nasıl yorumlarsınız?! IMF'den 3 milyar dolar yardım almak için, işçiyi, memuru, esnaftı ezmeyi göz önüne alan hükümet, Avrupa bankalarında olduğu söylenen 100 milyar markı yurda sokmanın yollarını aramalıdır. Yoksa, bu şirketler gider, Amerika Birleşik Devletlerinde, Çin'de işyeri açar, yine kendilerine kazanç kapısı bulur; fakat, benim halkım, Anadolu'da işsiz ve fakir kalır. Onun için, süttan ağzı yandığı için yoğurdu üfleme zorunda kalan bizlerin hükümete tavsiyemiz, bu gibi finans kanunlarını kışla mantığıyla değil, liberal sermaye piyasası kanunlarına göre çözmeye çalışalım.

Yine, bu tasarıya gerekçe gösterilen 1994 krizi, aracı kurumların elinde piyasanın yüzde 90'ını teşkil eden, kamu menkul kıymeti -hazine bonosu, devlet tahvili- olmadığı halde, aracı kurumların "fiktif repo" denilen repo şekliyle piyasadan borç para toplaması, toplanan bu paraların da, daha sonra, borsada hisse senedi alımında kullanılmasıdır. Bu aracı kurumların fiktif repo yaptıkları, 1994 yılından önce, SPK Denetleme Dairesince de tespit edilmiş; ancak, krizden sonra, tasfiyeleri cihetine gidilmiştir. Bu olayların zamanından önce önüne geçilememesi, SPK kanunlarının yetersizliğinden değil, SPK'nın kendi deneticilerince yapılan tespitleri dikkate alınmayan ihmal ve kayıtsızlığından kaynaklanmış, SPK, bu ihmal ve beceriksizliğiyle krizin büyümesine sebep olmuştur.

Burada, önemle şu konunun üzerini vurgulamak isteriz ki, kaydılaşma, öncelikle, piyasanın yüzde 90'ını teşkil eden kamu menkul kıymetleri için yapılmalı, bu vesileyle, banka ve aracı kurumların fiktif repo yapmalarının önüne geçilmelidir. Yoksa, SPK ve hükümet, kendini zorlayıp çalışmaya teşvik edecek uygulamaları es geçip, işin teferruatıyla uğraşmayla, tedrici tasfiyeden istediği neticeyi elde edemez.

Tedrici tasfiye işlemiyle ilgili olarak Profesör Ünal Tekinalp, bize şunları söylemektedir: "Bu kanun iki yenilik getiriyor; bunlardan biri, Bankalar Kanununda uzun süre devrede bulunan eski sermaye piyasası kanununda da bulunan tedrici tasfiye; diğeri de, kötü duruma düşen sermaye piyasası kurumlarından zarara uğrayacak kişileri korumak için bir fon oluşturulması."

Tedrici tasfiye, sermaye piyasasında uygulandı, hiçbir sonuç alınmadı; şimdi de bunun getirilmesi bence bir çözüm değil, fon da bir çözüm değil, kriz gelince, bir çete müesseseyi alıp götürüyor; böyle olunca da, mevcut fon yetersiz kalıyor. Herkes, fonun varlığının olduğunu bilip, kendisine bir şeyler verileceğini bekleyip, çöktüğün sonunda ise hazineye yükleniyor. Bunun yerine, belki, faaliyeteyken, denetimi artırma müessesesi getirmeli diyor. Buradan görüldüğü gibi, esas çözüm, samimiyetle, riyakatla ve tarafsız bir şekilde yapılacak denetimdir. Yoksa, neticede, fonlar yetersiz kalıyor ve hazineye gidiliyor; oradan da, piyasadan yüzde 100'ler civarında faizle tekrar borçlanılıp başa dönülüyor ve olan da, Anadolu'da, dışından tırnağından aktardığı gelirleriyle devlete vergi verip, ondan bir nebze hizmet bekleyen Anadolu'nun vefakâr ve sabırlı halkına oluyor.

Yine, uzmanlar, tedrici tasfiyeden önce, tedricen tasfiyeye gidişi durdurmak için, yatırımcıların haklarını koruma açısından, hukukî düzenlemelerin yanında başka düzenlemelerin çalışmasının da şart olduğu, bu vesileyle çağrıda bulunma mecburiyetinin getirilmesini istemektedirler.

Yatırımcıları korumaya yönelik bir sermaye piyasası kavramı olan çağrıda bulunma olayının, yasa da var olmasına rağmen, işletilmediğinden yakınan yetkililer, yönetimdeki etik ilkelere uymayan, yeterince şeffaf olmayan ve bu davranışları süreklilik arz eden şirketleri piyasadan çıkarabilmek için çağrıda bulunma mecburiyeti getirilmesini istemektedirler. Yalnız, bu çağrı sisteminde de, yine, ilk önceliğimiz, adil olmak olmalıdır. Bizim bu konularda bu kadar hassas olmamızın sebebi...

BAŞKAN - Sayın Polat, süreniz bitmek üzere; toparlar mısınız efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) - ...bırakın Anadolu sermaye yöneticilerini, eski Adalet Bakanı Sayın Denizkurdu'nun dahi "bu kanun Meclisten aynen geçerse, çok kimselerin, özellikle halka açık şirketleri yönetenlerin canı yanacak" ikazlarını da gözardı etmememiz gerekmektedir.

Bu maddede "Tedrici tasfiye kararı verildikten sonra, aracı kurumun yasal organlarının görev ve yetkileri, tasfiye sonuçlanıncaya kadar fon tarafından yerine getirilir" gibi, ifadelerde yer alan "fon" kelimesinin ne manaya geldiğinin bilhassa 20 nci Dönemde üzerinde çok durulmuş, o zamanki Devlet Bakanı "burada kastımız, fon, burada bir hükmi şahsiyet, bir tüzelkişilik ve bunun yöneticisi de merkezi kayıt kuruluşudur" şeklinde cevaplamış, komisyonun bu cevaptan tatmin olmaması üzerine, Sayın Tancer devamla "bütün aracı kuruluşlar bu fona katılmak zorundadır; fon, sermaye

ye piyasası araçlarının kaydını tutmakla görevli merkezî kayıt kuruluğu tarafından idare ve temsil olunur." Bu merkezî kayıt kuruluğu bir anonim Şirket, fon o Şirket tarafından idare ve temsil oluyor. Fonun yönetimi ve çalışma esasları, kurulca çıkarılacak bir yönetmelikle belirleniyor ve deniliyor ki: "Eğer, bu fonun yönetimi sırasında, bu merkezî kayıt kuruluğu, herhangi bir eksik, gedik bir Şey yapar ise, kurul, bunu geri alır. Yani, burada, fon dediğimiz zaman, bu tüzelkişilikten bahsediyoruz; yoksa, mesela 'fon yönetimi tarafından tasarruf edilebilir' dediğimiz takdirde, başka bir manaya geliyor" diye, uzunca bir izahla "fon" kelimesinin ne manaya geldiğine açıklık getirmişlerdir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlıyor musunuz Sayın Polat...

O elinizdekileri okumaya kalkarsanız, 10 dakika daha süre lazım.

ASLAN POLAT (Devamla) – Neyse, şahsım adına söz aldığımda ifade ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam efendim, anlayışınıza çok teşekkür ederim.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Kemal Kabataş; buyurun efendim. Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA KEMAL KABATAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz tasarrımın 24 üncü maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan önce, hepimize saygılarımı sunuyorum.

Görüştüğümüz madde, "tedrici tasfiye" başlığını taşıyor. Sistem içerisinde önemli bir madde. Tedrici tasfiyeyle ilgili düzenleme, daha önce, 1995 yılında, 558 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle getirilmiş; ancak, Anayasa Mahkemesine yapılan iptal başvurusu nedeniyle, Yüksek Mahkeme tarafından iptal edilmiş; dolayısıyla 1995 yılından bugüne kadar, tasfiye konusunda, Türk sermaye piyasalarında aracı kurumlarla ilgili önemli bir boşluk yaratılmıştır. Şimdi getirilen düzenleme, 1995'ten bu yana yürürlükte olabilmesi mümkün olan bir sistemi, yeniden ihdas etmektedir.

Bu sistemi tamamlayan başka unsurlar da var. Bu tasarıyla, Yatırımcıları Koruma Fonu oluşturuluyor. Yine bu tasarıyla, Merkezî Kayıt Kuruluğu oluşturuluyor ve bütün bunların üzerinde de Sermaye Piyasası Kurulu var. Yani, Kurul, yukarıda, yine çok üst konumda; altında merkezî kayıt kuruluğu, altında yine ona bağlı bir Yatırımcıları Koruma Fonu ve onun da görevleri arasında tedrici tasfiye var.

Tabii ki, tedrici tasfiye olayı, mağdur olan yatırımcıların alacaklarının garanti edilmesi, kısa sürede ödenmesi açısından getirilmiş bir özel tasfiye sistemi, özel bir tasfiye modeli. Burada, yatırımcıları korumak açısından, genel tasfiyenin, genel hukuk içerisinde yürütölen tasfiye uygulamalarının dışında, özel, hızlandırılmış bir model getiriliyor.

Aracı kurumlar, Şüphesiz, Türk malî piyasası içerisinde, Türk malî sistemi içerisinde önemli bir role sahip; güvenilir ilişkiler tesis etmek ve yatırımcılar ile piyasa arasındaki ilişkiyi yönetmek durumundalar; ama, geçmişe dönüp baktığımızda, burada, fevkalade sancılı, fevkalade üzüntüli tablolara tanık oluyoruz. 1994 sonrası dönemde, Türkinvest'te yaşanan ve binlerce yatırımcıyı mağdur eden bir uygulama, herkesin hafızasında yer etmiş durumda; ama, getirilen bu sistem, yani, tedrici tasfiye sistemi, maalesef, ona benzer, bir facianın, ona benzer, yatırımcıları cezalandıracak bir sistemin önlenmesi açısından, yeterli olmaktan uzak; çünkü, getirilen sistem, sadece ve sadece hisse senedi yatırımcılarını koruyor. Aracı kurumlar tarafından yürütölen hazine bonusu ve devlet tahvili bağlantılı repo işlemlerinden doğan riskler, bu sistemin kapsamında yok; yani, borsadaki yatı-

rımcılar açısından, bu düzenleme, sadece hisse senedi yatırımcılarını koruyor. İMKB içerisinde çok fazla ağırlığı olan, çok büyük paya sahip olan, hazine bonusu ve devlet tahvili üzerine repo yoluyla yatırım yapanları korumuyor. Oysa, burada yaşanan tablo, geçmişte, çok daha sancılı bir görünümü, yatırımcılar yönünden çok daha mağduriyet yaratan bir tablo olduğu halde, sistem bunu kavramıyor.

Nedir sistem içerisinde getirilen düzenleme? Bir şekilde, aracı kurumlar, bankalar sisteminde olduğu gibi, Mevduat Sigortası Fonuna benzer şekilde Yatırımcıları Koruma Fonuna ortak ediliyor, zorunlu katılım sistemi getirilmiş ve belli katkılarla bu fona ortak oluyorlar veya katılıyorlar.

Dolayısıyla, bu aracı kurumlarla ilişkilerinde, sermaye piyasası işlemleri nedeniyle, sadece hisse senetleriyle sınırlı kalmak üzere, yatırımcıların maruz kaldıkları risk, bu fondan ve zora giren kurumlar için, tedrici tasfiye sistemi içerisinde, bir şekilde kısmi sigorta güvencesine kavuşturuluyor. Getirilen sigortanın kapsamında ne var; ona bakıyoruz; bugünkü değerle 7,5 milyar liralık bir riske karşı koruma, risk halinde peşin ödeme kolaylığı getiriliyor.

Bu, borsada yatırım yapan yatırımcı açısından asgari düzeyde bir güvence, minimum düzeyde bir güvence; bugünün şartlarında, bugünün büyüklüklerinde çok da fazla bir değeri ifade etmiyor; ancak, getirilen sistem içerisinde 7,5 milyar liralık tutar, limit, bir şekilde güncelleştirilmek açısından, yeniden değerlendirilme katsayısıyla her yıl artırılıyor. Bu, doğru ve isabetli bir düzenleme; ama, getirilen korumanın yeterli olmadığını, 7,5 milyar liralık riskin kabul edilmesinin mümkün olmadığını ifade etmek istiyorum.

Yine, bunu tamamlayan başka bir düzenleme var; geçici 2 nci maddede. Biraz önce ifade ettiğim binlerce yatırımcı için, gerçekten çok zor bir tablo yaratan ve büyük kayıplarına neden olan, başta Türkinvest olmak üzere, başka aracı kurumlardaki repo bağlantılı, kâğıt bağlantılı işlemlerden doğan, açığa repo işlemlerinden doğan kayıplar -bir ölçüde, 1 milyar liralık bir katkıyla, desteklemeyle, bu mağdur vatandaşlarımızın, yani borsa mağdurları, aracı kurum mağdurlarının bu kayıpları- bir şekilde telafi ediliyor. Bu da, yerinde, doğru ve sağlıklı bir yaklaşım olmuştur. Bununla ilgili fonu da, sistemden değil, bir şekilde, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasından sağlanacak destekle, katkıyla ayakta tutmaya, yürütmeye çalışıyor bu sistem.

Aracı kurumlar dışında kalan, yani hisse senedi işlemlerine aracılık yapan kurumlar dışında kalan sermaye piyasası kurumlarının, diğer kurumların tedrici tasfiyeleri, fon yerine Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılacak. Burada da, yine, Yatırımcıları Koruma Fonuyla ilgili olan hükümler dışında "bunlar hakkında bu maddeler uygulanacak" deniliyor. Çünkü, aracı kurumlar dışında kalan diğer kurumlar fona katılmadığı için, onlarla ilgili tasfiyeyi, kendi hükümleri, kendi sistematiki çerçevesinde, Kurul, ayrıca yürütmeye çalışacak.

BAŞKAN – Sayın Kabataş, süreniz dolmak üzere; toparlar mısınız...

KEMAL KABATAŞ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Burada, bir hususu tekrar vurgulamak istiyorum: Sermaye Piyasası Kurulunun ve Kurulla paralel, Kurulla bağlantılı çalışan sistemin ne kadar büyütüldüğünü ifade etmek açısından tekrar işaret etmek istiyorum ki, Ankara'da bir Kurul, ona bağlı piyasalar, ona bağlı Merkezi Kayıt Kuruluşu, ona bağlı Yatırımcıları Koruma Fonu ve en uçta da yatırımcıların kendileri var. Böylesine büyük ve sistematik bir bürokratik çatı oluşturduk. Bu çatı içerisinde, yatırımcıları korumak açısından, sadece tasfiye açısından hızlandırılmış bir model getiriyor kanun tasarısı. Bu, doğru bir düzenleme, yerinde bir düzenleme; ama, işlerliği açısından, bu büyük bürokratik çark nasıl dönecek, henüz test edilmiş değil. Her şeye rağmen, 1995 yılında yürürlüğe konulması gereken ve yatırımcılar lehinde olan bu düzenleme, beş yılı aşkın bir gecikmeyle de olsa yürürlüğe konuluyor. Yatırımcı-

lar için bir ek güvence, ek bir teminat ve bir şekilde, borsayı, piyasaları geliştirmede de önemli bir adım. Hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum, saygı sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan söz istediler.

Buyurun.

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'ın verdiği bazı hatalı bilgileri düzeltmek için söz aldım.

Sayın Aslan Polat, Sermaye Piyasası Kurulunun taraf olduğu iflas davaları içinde 5 davanın kaybedildiğini, 1'inin de devam ettiğini belirtti. 1 davanın devam ettiği doğrudur; 5 dava kaybedilmemiştir. Yetki boşluğu dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı nedeniyle doğan yetki boşluğu dolayısıyla 3 dava kaybedilmiştir; buna karşılık, 9 dava da kazanılmıştır. Bu maddi hatayı düzeltmek için söz aldım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Gruplar adına konuşmalar bitti.

Şimdi, şahsı adına, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker; buyurun.

Sizin süreniz 5 dakikadan az, biliyorsunuz...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – 10 dakika verin Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hayır, az veriyoruz efendim; hem iktidarda hem sermaye piyasasında...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Arkadaşımız çok güzel konuşuyor...

BAŞKAN – Tabii efendim; herkes güzel konuşuyor.

Buyurun.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gördüğümüz madde-nin temel özelliği şudur: Bu madde, bugüne kadarki deneyimlere dayanılarak, sermaye piyasasın-daki aracı kurumların veyahut bu kurumlar dışındaki diğer bazı müesseselerin iflasında, Türk Ti-careti Kanunu, İcra ve İflas Kanunu ve diğer mevzuatın uygulanmayacağını, Sermaye Piyasası Ka-nununun özellikli mevzuatının uygulanacağını söylüyor. Bu mevzuat türlü, bugün, literatürde "eko-nomi hukuku" adı altında geçmekte ve özel hukuk kurallarını "kamu özel hukuk kuralları" adı al-tında düzenlemektedir. Bu düzenlemeye göre, dikkat edilirse, tedrici tasfiyeye gidildiği anda, ted-rici tasfiyede, Sermaye Piyasası Kurulu kararıyla birlikte bir miktar paranın ödenmesi söz konu-sudur ve buradaki tasfiye de, doğrudan doğruya, şimdi yaşanan ve tartışılan 5-6 aracı kurumda oldu-ğu gibi, İcra ve İflas Kanunu hükümlerini kullanarak değil, diğer hükümleri kullanarak yapılma-k-tadır.

Bu nedenle, tedrici tasfiyeye baktığımız zaman, tedrici tasfiyedeki ödemeler fondan yapılaca-ğı ve bu konudaki kararlarda, sermaye piyasasının, geçmişten farklı olarak, kendi kontrolünde ve yaptığı düzenlemeyle gerçekleştirilecek bir fondan ödeme şeklinde olacağı için, çeşitli suçlamala-rın -daha önce yapıldığı gibi- yapılması önlenmiş olacaktır. Bu uygulamayla, en önemlisi, eğer ay-rıntılara inilirse, bugüne kadar Anadolu'da sermaye piyasasına para yatırımların hakları korunmuş olacaktır; yani, Anadolu'daki tabana yaygın sermaye, tedrici tasfiye yöntemiyle önemli bir ölçüde korunmuş ve haklarının nasıl ele alınacağı, nasıl değerlendirileceği dikkate alınmıştır.

Konunun bu şekilde değerlendirilmesi gerektiğine inanıyor, saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türker.

Şimdi, söz sırası, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'ta.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır; inşallah, bu sefer tamamlarsınız, değil mi efendim...

Çok teşekkür ederim; gecenin ilerlemiş bu saatinde...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, burada lütfetti, bizim bir maddi hatamızı düzelttiğinden bahsetti. Ben, o zaman, Sayın Bakanım diyorum ki, bu konularda bu kadar hassassanız, şu getirdiğiniz ve Meclise sunduğunuz Sermaye Piyasası Kanununa 1997'deki değerleri değil de son bilgileri verin de, doğrularını öğrenelim; dışarıdan, basından veya medyadan yanlış haber almayalım. Siz, şuraya, 1997 değil de 1999'da çıkan değerleri yazsaydınız, biz de onların doğrusunu öğrenirdik. Onun için, Sayın Bakanım, bu titizliği, lütfen, Meclise sunduğunuz kanun tasarılarının gerekçelerinde göstermenizi saygıyla arz ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi, şahsım adına konuşmama devam edeceğim.

Burada, fona katılmanın mecburî olması, borsa yöneticileri ve borsacılarca önemli ölçüde tartışılmış; bir kurum yöneticileri, bu fona katılımın mecburî değil, isteğe bağlı olması gerektiğini kaydedip, böyle bir uygulamanın fona dahil olmayı bir ayrıcalık haline getireceğini ifade edip, aynı zamanda, fona dahil aracı kurumların mevzuata uygun çalışmasının teşvik edilmiş olacağını belirtmektedirler. Yine, bazı borsacılar, Yatırımcıyı Koruma Fonu altında borsadan vergi alınacağını belirtip "herhangi bir aracı kurum usulsüz işlemlerle piyasayı çarpabilir; buna tedbir almayı da bunların günahını tüm borsada oynayanlara çıkarmak haksızlıktır" deseler de, bizler, bu fona katılımın mecburî olmasının, piyasaların istikrarı için şart olduğu kanaatindeyiz; yalnız, burada, fon gelirleri arasında sayılan işlem hacmi üzerinden alınacak onbinde 1 oranının, oran olarak yüksek olduğu kanaatindeyiz. Fona katılmayı mecburî yaptığımız göre, sermaye piyasası kurumlarından, sahip oldukları yetki belgelerine bağlı olarak yürüttükleri faaliyetler dikkate alınarak, belli bir ödentinin alınması veya hisse senedi işlem hacminin daha makul bir oranında bir katılma payının alınmasının daha uygun olacağı kanaatindeyiz.

Bu konularda karar verirken, borsada günlük işlem hacmini ve Takasbank kayıtlarına göre, borsada 560 000 yatırımcı olduğunu ve borsaya bağlantılı olarak yatırım fonlarında parasını değerlendirenlerin sayısının yaklaşık 220 000 olduğunu; dolayısıyla, 760 000 tasarruf sahibi spekülâtör, manipülâtör, yatırımcıyı birebir ilgilendiren konularda çok hassas hesap yapmak gereğini dikkate almamız gerekmektedir.

Bu maddeyle getirilen bir önemli yenilik de "hesabında alacağını karşılamaya yetecek kadar ya da hiç hisse sendi bulunmayan saklama hesabı sahiplerinin nakit ve hisse senedi alacakları toplamının 7 milyar 500 milyon Türk Lirası, tasfiye sonucunu beklemeksizin fon tarafından ödenir" kısmıdır. Bu 7 milyar 500 milyar TL, geçen yıl SPK Kanununda 5 milyar TL idi. Burada, enflasyona uyarak yüzde 50 artırmış; fakat, hükümet, burada da yine aceleye gelmiş olacak ki, kanun tasarisının geçici 2 nci maddesinde "Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, Kurulca yetki belgeleri iptal edilen aracı kurumların sermaye piyasası faaliyetlerinden doğan alacak sahiplerinin, fonun imkânları da dikkate alınarak, 1 milyar TL'ye kadar olan kısımlarının bu maddedeki esaslar çerçevesinde ödenmesini teminen özel bir fon kurulmuştur" denilmektedir. Takriben 21 000 kişiyi

ilgilendiren bu bölüm, geçen dönem de getirilen kanunda yine 1 milyar TL idi. Yani, hükümet, her türlü ayrıcalık mı dersiniz, aceleden unutmaya mı dersiniz, aynı kanunda 5 milyar olan fon ödemesini, yüzde 50 artırıp, 7,5 milyar TL yapıyor; fakat, hemen hemen aynı işlem sonucu doğan bir başka alacağı, 1 milyarı sabit bırakıyor. Bu da, bu kanun metnindeki sayısız hatalardan sadece bir örnek.

Yalnız, bu fonun sadece hisse senetlerine uygulanması yanlıştır. Yatırımcıların sermaye piyasası hukuku ilişkilerinden kaynaklanan bütün hak ve alacakları, bu fon kapsamında olmalıdır. Hisse senedi, bono, bu kapsama alınmalıdır.

Bir de, dünyadaki genel gidiş, aracı kurumlardaki Yatırımcıları Koruma Fonundaki tazmin miktarı, mevduatın tazmin miktarından daha fazladır. Mesela, Amerika Birleşik Devletlerinde mevduat 100 000 dolara kadar sigortalı iken, aracı kurumlarındaki risk 500 000 dolara kadar sigortalıdır. Bizde ise tam tersi bir uygulama var; mevduata sınırsız garanti koyarken, aracı kurumları 7,5 milyarda sınırlıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Polat, süreniz bitmek üzere; toparlayın lütfen.

ASLAN POLAT (Devamla) – Yani, parasını hiçbir riske atmayana sınırsız garanti, parasını bir yatırıma yöneltene ise 7,5 milyarda sınırlıyoruz. Son derece dikkat çekici bir uygulama.

Bu konuda son olarak söyleyeceğimiz, gerek SPK Kanunuyla gerekse Bankalar Kanunuyla, gerek ülkemizde gerekse yurt dışındaki işçi kardeşlerimizin fonlarını yatırıma yöneltmenizdir. Eğer ülkede yatırım olursa, işsizlik azalır; devlet olarak, vergimizi toplar ve kalkınmamızı başarırsınız. Aksi halde, Devlet İstatistik Enstitüsünün en son verilerine göre, imalat sanayiinde bir önceki yılın aynı dönemine göre -1999 yılı üçüncü döneminde- üretimde çalışan sayısında, devlet sektöründe eksi 7,1, özel sektörde eksi 11,7; toplam yüzde 10,9 azalış; yine, üretimde çalışılan saatte, devlet sektöründe eksi 10, özel sektörde eksi 13,5; toplamda da eksi 13 azalma olurken, siz, istediğiniz kadar ekvergi çıkarın, bir defada normal halde toplayacağınız vergiyi de toplayamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlarsanız memnun olurum.

ASLAN POLAT (Devamla) – Tamam, bitiriyorum Sayın Başkan.

Son sözümüz şudur. SPK, Bankalar Yasasında, finans sektörünün tümünde şeffaflığa, denetim "evet"; halkın, yatırımcının parasının, tasarrufçunun korunmasına da "evet"; yalnız, son derece ürkek olan bu sektörlerde çifte standarda, 28 Şubat iç düşman uygulamalarına "hayır" diyor; tasarrufların 24 üncü maddesinin hayırlı olmasını diliyor; hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Polat.

Sayın Vural, sorunuz vardı; buyurun efendim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Bakana, delaletlerinizle, şu soruları sormak istiyorum:

Sermaye piyasalarında yatırımcıyı korumak açısından en büyük riskler, sermaye piyasası kurumlarının ödeme güçlüğüne düşmeleri halinde ortaya çıkmaktadır. Bu durumda, Yatırımcıları Koruma Fonu ve tedricî tasfiye gibi tedbirler önem kazanmaktadır. Sermaye Piyasası Kanununun, 1992 yılında değişmeden önce, 46 ncı maddesinde, tedricî tasfiye hükümlerine benzer hükümler bulunduğu; ancak, 1992 yılında yapılan değişiklik sırasında, sermaye piyasası kurumlarının ödeme güçlüğüne düşmeyeceği düşünülmüş olacak ki, bunun, Sermaye Piyasası Kanunundan çıkarıldığı doğru mudur?

Tedricî tasfiye hükümlerinin kanunda yer almamış olması, 1994'te ödeme güçlüğüne düşen aracı kurumlardan zarar gören yatırımcıların korunmasını zorlaştırmış mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Bakan, cevaplayın lütfen.

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Efendim, Bankalar Yasasındaki değişikliğe paralel olarak yapılan değişiklik; doğrudur esas itibarıyla, soru doğrudur; çünkü, Bankalar Yasasıyla birlikte, buna paralel olarak bir değişiklik gerçekleştirilmiştir.

Sorunun son kısmını tekrar eder misiniz...

OKTAY VURAL (İzmir) – Tedricî tasfiyeye ilişkin hükümlerin olmaması, 1994'te ödeme güçlüğüne düşen aracı kurumlardan zarar görer yatırımcıların menfaatını temin etmesini zorlaştırmış mıdır?

BAŞKAN – Tabii...

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Pek tabii, zorlaştırmıştır; buna karşın, bankalar açısından da güvence getirmiştir.

BAŞKAN – Sayın Vural, ben 1994 mağduruym; çok iyi biliyorum, onun için söylüyorum.

Teşekkür ederim.

Efendim, madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

MEHMET BATUK (Kocaeli) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – 24 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Karar yetersayısının aranılması istenilmişti Sayın Başkan...

BAŞKAN – Duymadım efendim; affedersiniz... Özgür dilerim.

Madde kabul edilmiştir.

25 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25.– Sermaye Piyasası Kanunu'nun değişik 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin 4 numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 5, 6 ve 7 numaralı alt bentler eklenmiş, bu bentlerden sonra gelmek üzere (A) bendinin son paragrafı ile (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (C) bendi eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"4. 4 üncü maddenin birinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenlerle, sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunan veya yetki belgeleri iptal olduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde ticaret unvanlarında, ilân veya reklamlarında sermaye piyasasında faaliyette buldukları intibasını yaratacak kelime veya ibare kullanan veya faaliyetlerine devam eden gerçek kişilerle, tüzelkişilerin yetkilileri,"

"5.Yatırımcı tarafından sermaye piyasası faaliyetleri sebebiyle veya emanetçi sıfatıyla veya idare etmek için veya teminat olarak veyahut her ne nam altında olursa olsun, sermaye piyasası kurumlarına kayden veya fiziken tevdi veya teslim edilen sermaye piyasası araçları, nakit ve diğer her türlü kıymeti kendisinin veya başkasının menfaatine satan veya rehneden veya her ne şekilde olursa olsun kullanan, gizleyen yahut inkâr eyleyen veyahut bu amaca ulaşmak ya da bu fiillerini gizlemek için bilgisayar ortamında tutulanlar dahil kayıtları tahvil ve tağyir eden ilgili gerçek kişilerle tüzelkişilerin yetkilileri ,"

"6. Bu Kanununun 15 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen işlemlerde bulunarak kârı ve/veya mal varlığı azaltılan tüzel kişilerin yetkilileri ve bunların fiillerine iştirak edenler, "

"7. Karşılıksız olarak sermaye piyasası araçlarının geri alım taahhüdü ile satımını yapan ilgili gerçek kişilerle, tüzelkişilerin yetkilileri,"

" 2 yıldan 5 yıla kadar hapis ve 10 milyar liradan 25 milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Suçun işlenmesinde, bu bentte yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse, hapis cezasının asgari haddi 3, azamî haddi 6 yıldır."

"B) 1. Bu Kanuna göre kurul veya kurul tarafından görevlendirilenlere istenecek bilgileri vermeyen veya eksik veya gerçeğe aykırı olarak verenlerle; defter ve belgeleri bu görevlilere ibraz etmeyen, saklayan, yok eden veya bunların görevlerini yapmalarını engelleyenler;

2. Defter ve kayıt tutmayanlar, defter ve kayıtlarda gerçeğe aykırı hesap açan veya kayıt tutanlar ve bunlarda her türlü muhasebe hilesi yapanlar.

3. Kasıtlı olarak gerçeğe aykırı bağımsız denetleme raporu düzenleyenler ve bu raporun düzenlenmesini sağlayanlar,

1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve 8 milyar liradan 20 milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Suçun işlenmesinde, bu bentte yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse, hapis cezasının asgari haddi 2, azamî haddi 4 yıldır."

"C) Bu Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasına, 7, 9, 10, 10/A, 11, 12 nci maddelerine, 13 üncü maddesinin beşinci fıkrasına, 13/A maddesinin üçüncü fıkrasına, 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına, 15 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına, 16 ve 16/A maddelerine, 25 inci maddesinin (a) bendine, 28 inci maddesinin (b) bendine, 34 üncü maddesine, 38 inci maddesine, 40/B maddesine, 45 inci maddesine, 46 ncı maddesinin ikinci ve beşinci fıkralarına, 46/A maddesine ve 46/B maddesine aykırı hareket edenler,

5 milyar liradan 15 milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar."

"Birinci fıkranın (A), (B) ve (C) bentleri uyarınca verilecek ağır para cezaları üst sınırla bağılı olmaksızın suçun işlenmesi suretiyle temin edilen menfaatin üç katından az olamaz."

BAŞKAN - 25 inci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Özkan Öksüz; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 25 inci maddesiyle ilgili Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu yasa tasarısının 25 inci maddesiyle, Sermaye Piyasası Kanununun değişik 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin 4 numaralı alt bendinin sonuna "ticaret unvanlarında, ilan veya reklamlarında sermaye piyasasında faaliyette buldukları intibamı yaratacak kelime veya ibare kullanan veya faaliyetlerine devam eden gerçek kişiler" ibaresi eklenmiştir. Ayrıca, 5, 6 ve 7 numaralı alt bentler ilave edilmiş ve bunlara uymayanlara verilen cezalar artırılmıştır. (A) bendinin son paragrafıyla (B) bendi değiştirilmiş ve (C) bendi ilave edilmiştir. Bu bentlerdeki hükümlere uymayanlara verilecek cezalar artırılmış ve para cezaları katsayıya bağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, tasarının bu maddesiyle getirilecek ceza hükümleri, suç ve cezaların kanuniliği ilkesine ve suça öngörülen yaptırımın vicdanı tatmin etme ölçütüne tamamen aykırılık

arz etmektedir. Bu hükümler, idareye, yargı organı gibi ceza verme yetkisini tammaktadır. Bu kanunla getirilen hapis ve para cezaları çok yüksektir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, ilke olarak, kuvvetler ayrılığını kabul etmiştir. 25 inci madde, bu özelliğiyle, kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırılık arz etmektedir. Açıkça, Anayasamızın 9 uncu maddesiyle bağımsız mahkemelere verilen yargı yetkisine müdahalede bulunulmaktadır; çünki, idare, yargı organı gibi, ceza verme yetkisini elinde bulundurmaktadır. Ayrıca, gerek değiştirilen ve gerekse bu yasa tasarıyla konulan idarî para cezalarına karşı yapılacak itirazların yönteminin nasıl olacağı konusunda da bir açıklık bulunmamaktadır. İdarenin vereceği para cezalarına kaç gün içinde itiraz edileceği ve bu itirazın nereye yapılacağı; yani, itiraz mercii belirtilmemektedir. Böylece, idarenin yapacağı keyfi bir uygulama itiraz edilmeden gerçekleşmiş olacaktır. İdare tarafından yapılan keyfi uygulamalar sonucu, bazı kurum ve kuruluşlara yargısız infaz yapılma yolu açılmış olacaktır. Atalarımız "kapını sağlam kapa, komşunu hürsüz tutma" demişlerdir; her türlü ihtimale karşı gerekli tedbirlerin alınmasını tavsiye etmektedirler. Bu yasa tasarisının 25 inci maddesi, bu yönüyle eksiktir, bunun telafi edilmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, gelişmekte olan ülkemizin önüne set çekecek girişimlerin önlenmesi hepimizin görevidir. Ülkemiz, Adapazarı ve Düzce merkezli iki deprem geçirmiştir. Bu depremlerde hükümet ve sistem başarı sağlayamamıştır. Üstelik, hükümet, bu depremleri fırsat bilerek, bütçe açıklarını kapatmak için deprem vergisi adı altında bir varlık vergisi ihdas etmiştir. Bu vergiler, zaten zor durumda olan ekonomimizi daha da zor duruma sokacaktır.

Türkiye'de yaşanan yüksek enflasyon, yüksek faiz, tasarrufların erimesine sebep olmaktadır. Hükümetin uygulamaya koyduğu deprem vergisi gibi yanlış uygulamaları, para ve maliye politikaları yüzünden ekonomi düzleşmeye çıkmamakta ve enflasyon bir türlü aşağı çekilmemektedir. Ülkemizde, sanayi yatırımları durma noktasına gelmiştir. Türkiye, sanayileşme yerine sanayisizleşme problemleri yaşamaktadır. 1998 yılında ilan edilen 500 büyük sanayi firmasının elde ettiği gelirlerine baktığımızda, bu firmaların gelirlerinin yüzde 88'ini faizden elde ettiklerini görmekteyiz; bu da bize, Türkiye'nin üretim ekonomisinden tüketim ekonomisine yöneldiğini; sanayicinin, yatırım yerine rantiyeye yöneldiğini göstermektedir. Gerçekten yatırım yapan, istihdam sağlayan işletmeler ise, vergi borcunu ödeyemeyecek duruma düşürülmüşlerdir; âdeta, yatırım yaptıkları için cezalandırılmışlardır. Devlet-banka ve yatırımcı arasında bir saadet zinciri oluşturulmuştur: Toplumun yüzde 20'si milli gelirin yüzde 80'ini, yüzde 80'i ise yüzde 20'sini paylaşmaktadır. Kısacası, gelir dağılımındaki adaletsizlik en büyük boyutlara ulaşmıştır. Yangından mal kaçırır gibi, gecenin geç vakitlerinde çıkarılan deprem vergisi bunun son örneğidir. Bu vergilerle, ticarî kuruluşların işletme sermayeleri her gün azalmakta ve işletmeler birer birer kapanmaktadır. Deprem vergisiyle, devletin rantiyecilere ödediği faizden kestiği vergi, üretim şirketlerinden aldığı verginin üçte 1'i oranındadır. Böylece, devlete vergisini veren, üretim yapan, istihdam yaratan işletmeler cezalandırılırken, faizden gelir elde eden işletmeler kayırlmıştır; yani, işletmeler rantiyeye zorlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde bu tür olumsuz şartlara rağmen yatırım yapan, istihdam sağlayan kuruluşlar da bulunmaktadır. Yasalara uygun olarak çalışan, yatırımlarının tamamını ülke kalkınmasına yönelik sahalara yapan, gerçek anlamda halka açık şirketler bulunmaktadır. Bu şirketlerin ortaklarının büyük çoğunluğunu, yurt dışında çalışan işçiler oluşturmaktadır; yıllarca el kollarında çalışanların kendi ülkelerinde yatırım yapma arzuları, böylece gerçekleşmiş olmaktadır. Bu tür şirketler, bazı çevreler tarafından hoş karşılanmamakta ve önleri kesilmek istenmektedir. Bir taraftan, ülkemize yabancı sermayenin girişini hızlandırmak için Tahkim Yasası, Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası gibi yasalar çıkarılmakta, bir taraftan da, gönüllü olarak yurda getirilmek istenen işçi dövizlerinin önünde engel teşkil edecek, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanu-

nu gibi yasalar çıkarılmaktadır. Ülkemizde küçük tasarruf sahipleri ve yurt dışında çalışan işçileri-miz, tasarruflarını daha çok dövize yatırmaktadırlar. Ekonomiye katılması gereken para, böylece atıl olarak beklemektedir. Tasarruf sahipleri ise, birikimini enflasyona karşı korumaya çalışmaktadır. Tüm çalışmaları legal olan, sadece ortaklarının ekonomik haklarını enflasyona karşı korumak için izlediği yöntem dolayısıyla Sermaye Piyasası Kurumu tarafından suçlu ilan edilen KOMBAS-SAN, YİMPAŞ, KİMPAŞ, UMPAŞ gibi şirketlerin ülke ekonomisine katkıları azımsanamaz niteliktedir. Konya başta olmak üzere, ülke genelinde yaklaşık 250 civarında olan bu şirketlere mal ve hizmet veren 2 000 civarında KOBİ bulunmaktadır. Bu KOBİ'lerde yaklaşık 100 000 işçi çalışmaktadır. Ayrıca, geçimini bu şirketlerden aldığı kâr paylarıyla temin eden 150 000 civarında fiili ortak bulunmaktadır. Bu şirketler tarafından 500 milyon dolarlık ihracat yapılmakta ve 5 milyar dolar civarında Türkiye'ye işçi dövizini girmektedir.

BAŞKAN – Sayın Öküz, stüreniz bitmek üzere, lütfen, toparlar mısınız.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Devamla) – Kısacası, ülkemiz ekonomisine ciddi oranda katmadığı sağ-layan bu tür halka açık şirketleri yok saymak, ülke menfaatları açısından vahim bir durumdur.

Ülkemizde birikimlerini, inancı gereği, faize yatırmak istemediği için, bankalara yatırmayıp, döviz veya altın olarak yastık altında saklayan vatandaşlarımızın birikimlerini değerlendiren bu şirketleri yasal bir zemine oturtmak hepimizin görevidir. Bunların öntünü kesmek, bunları yasadışı ilan etmek, bu ülkenin yararına değildir. Yasal yünden eksik ve Anayasaya aykırı olarak gördüğümüz bu yasa tasarısı, Konya başta olmak üzere, ülke genelinde yaygın şekilde faaliyet gösteren çok ortaklı şirketlerin sorunlarını çözmekten çok uzaktır.

Bu duyularla hepimizi selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Söz sırası, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Oğuz Tezmen'de.

Sayın Tezmen, buyurun.

DYP GRUBU ADINA OĞUZ TEZMEN (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu maddeyle, Sermaye Piyasası Kanununda zaman içinde ortaya çıkan müeyyide eksikliklerinin giderilmesi hedeflenmiş. Aslında, ilke olarak düzgün bir madde. Doğrudur, olması gereken düzenleme-ler yapılmış. Bununla yapılanların içinde, özellikle, ilan ve reklamlarında sermaye piyasasında faaliyette buldukları intibaları yaratacak kelime veya ibare kullananların suç kapsamına dahil edilmesi gündeme gelmiş.

Ayrıca, Türk Ceza Kanununda emniyeti suiistimal suçu olarak müeyyide altına alınan fiiller, sermaye piyasasının özelliklerine uygun ve daha geniş kapsamlı bir şekilde müeyyidelendirilmişler.

Bunun yanında, örtülü kazanç aktarımı ve karşılıksız repo işlemleri de suç teşkil eden fiiller olarak tanımlanmıştır ki, bunlar, özellikle önem atfediyor; çünkü, güvene ilişkin işlemlerde yanıltma, bir intiba oluşturma çok önemli; yani, sermaye piyasasında faaliyette bulunmadığı halde, sanki sermaye piyasasında yetkili bir kuruluş gibi faaliyette bulunuyor izlenimi verecek şekilde ilan ve reklam vermesi, kuruluşları, yatırımcıları kandırmaya yönelik niteliktedir. Bunun müeyyidesinin güçlendirilmesi, olmayan müeyyidesinin getirilmesi doğru bir yaklaşım.

Ayrıca, örtülü kazanç dağıtımı; yani, diğer deyimle içini boşaltma, şirketlerin içinin boşaltılması ve karşılıksız repo işlemlerinin etkili bir şekilde cezafı yaptırıma bağlanması doğru bir yaklaşımdır. Aslında, mutlak surette hüküm altına alınması gereken düzenlemelercdir. Bunların yapılması fevkalade isabetlidir.

Tabii, bunun yanında, bir de, ilgili kuruluşların defter tutmaması ya da sermaye piyasasında faaliyette bulunan aracı kuruluşların ve diğer kuruluşların defter tutmaması, çeşitli defter hileleri yapması da etkili bir şekilde müteyyidelendirilmiş. Bunlar düzgün yaklaşımlar.

Bir diğer madde de, bilgi vermektan imtina edenlerin, ya da süresi içerisinde bilgi vermeyenlerin de bir cezai yaptırıma tabi olacağı gündeme getirilmiş. Biliyorsunuz, daha önce, 45 inci maddede bu süreler gündeme getirilmişti; hatta, bizim Grubun bir önergesi vardı; ayrıca, Fazilet Partisi Grubu da bir önerge verdi; dedik ki: "Kanunda bir süre öngörölmemiştir." Yani, düşünün ki, bir kuruluştan bilgi istiyorsunuz; denetim elemanı, tuttu bir yazı yazdı, iki gün içerisinde, üç gün içerisinde veya bir gün içerisinde, işlemlerini yaptığınız yüzlerce kişinin veya bir senelik, beş senelik işlemlerini bana bildireceksin dedi. Fizikî imkânsızlık da olabilir, yani bir şirketin... Zaten bunun tebligatı, gelmesi, gitmesi... Herhangi bir makul süre verilmemesi durumunda, düşünün ki, bu kuruluş da çıkarıp bu bilgiyi veremedi. Veremediği zaman ne oluyor; bakınız, buradaki düzenlemede bu 45 inci maddesine aykırı hareket edenler, 5 milyar liradan 15 milyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılıyorlar.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi hukuk yapıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi, devlet kuruluşlarının etkinliğini artırması yanında, temsil ettiği milletin de hukukunu korumak yükümlülüğü altındadır. Düşünün ki, iyiniyetle çaba sarf eden, bir işletme kurmuş, yanında insan çalıştıran, sistem içerisinde önemli rol oynayan, ekonomiye katkı sağlayan bir kuruluş, bir denetim elemanının, üç günlük süre içerisinde yapamayacağı bir şeyi istemesi durumunda, mahkemeye karşı karşıya gelecektir. Belki, mahkemeye çıkar ikna eder, süre yetersizdi diye; ama, düşüncebiliyor musunuz -ki, sermaye piyasası itibara dayalı bir müessese- sermaye piyasasında önemli prestiji olan bir kuruluş, denetim elemanlarının süresine uymadı diye mahkemeye verilecek, ertesi gün bunlar gazetelerde yer alacak, televizyonlarda bu kuruluş için "falanca sermaye piyasası kuruluşu mahkemeye verildi" diye bir izlenim çıkacak; ondan sonra, bekleyeceksiniz ki, insanlar, bu kuruluşu para yatırmaya devam edecekler. Tabii, bu, beraatla sonuçlansa bile, yarattığı tahribatı düşünmek, fevkalade önemli bir olaydır.

Bir de, bunun kötüye kullanılmasını da düşünelim. Yani, denetim elemanları, mutlak surette objektif ya da iyiniyetle yaklaşabilirler; ama, böyle yaklaşamayacak insanlar da, kişiler de olabileceğini ya da artıniyetle bu tür zorlamalar yaratacağını düşündüğünüz zaman, olabilecekleri düşüncebiliyor musunuz... Birisi diyecek ki, ben yetiştiremiyorum. Ben sana ilave süre veririm; ama, bunu bir düşünelim, görüşelim gibi birtakım yaklaşımların doğmasıyla karşı karşıya kalabiliriz ya da bazı kuruluşlar, sırf zarar görsünler diye, siyasî amaçlarla olsun ya da farklı ekonomik tercihler dolayısıyla bu kuruluşları zor durumda bırakmak üzere, bu tür makul süre verilmeksizin belli bilgiler istenmesiyle karşı karşıya bırakılabilir. O zaman ne olacak, vatandaşın hukuku nasıl korunacak? Yani, bu verilen önergelere biraz daha iyiniyetle bakmanın, biraz daha objektif yaklaşmanın ne kadar isabetli olduğu buradan da ortaya çıkıyor.

"Bunun müteyyidesi yoktur" diye bir beyan oldu; o da, tabii, belki bu amaç kastedilmemiş olabilir Sayın Bakan tarafından bu sürelerle ilgili görüşmeler yapılırken. Ama, biz, tek taraflı yaklaşımlarla, zaten güçlü devlet mekanizmasına karşı da vatandaşını korumak mecburiyetindeyiz. Hukuk, terazidir, iki tarafı da adil olmak durumundadır. Teraziiyle simgelenir hukuk. Dolayısıyla, biz, bir tarafta devleti güçlendireceğiz ama, karşı tarafta vatandaşın hukukunu da hiçe sayarsak, ortaya çıkan, o zaman devlet terörlü olur ve insanlar da devlet terörüne kurban giderler, kurumlar da devlet terörüne kurban gitme riskini taşırlar. Bu, mutlaka yarın olacaktır diye bir şey yok -belki, bugünkü yönetim bunu yapmayı düşünmemektedir; hepsi iyiniyetlidir, kimseyi itham etmek istemi-

yorum- ama, ileride bunun ne şekilde kullanılabileceğini de, tahayyüllerinizin önüne getirmek istiyorum.

Fevkalade yanlış işler yapılmakta. Bu tür önermeleri, aslında, hükümetin -katılıp katılmaması değil- biraz daha cankulağıyla dinlemesi lazım. İktidar sorumluluğu, aslında, bazı dengeleri, vatan-daşa dönmek olarak, devlet mekanizmasının işleyişine ilişkin önlemleri de dikkate almayı gerektirir. Aksi takdirde "biz yaptık oldu..." Sonradan, bunlar, yarın, insanları, vatandaşı, rejime, sisteme karşı tepkiye dönüştürür.

Ben, bu önemli konunun da dikkate alınmamasından duyduğum üzüntüyü, tekrar dile getiriyorum. Belki, ileride düzeltme imkânı olabilir. Bu fırsat da kaçtı; bizim önergemiz keşke kabul edilseydi, belki, yumuşatılarak kabul edilseydi de, bu tür sıkıntılarla karşı karşıya kalınmasaydı; ama, üzgünüm ki, bu fırsatı da kaçırdık.

Tabii, devlet çarkına karşı vatandaşı korumak yükümlülüğünün de olduğunu, burada, milletvekillerinin, hiçbir şekilde akaldan çıkarmaması temennisini dile getirerek, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önergesi reddedildi; ama, Sayın Tezmen çok ısrarlı... Yasalarda süre belirtilmeyen durumlarda makul olan en kısa süre anlaşılır. Çok basit bir bilgi istemek için 15 gün süre verilmesi, ticari hayatın akışkanlığıyla bağdaşmıyor. Tatmin edici değildi önerisi, o bakımdan; yoksa, muhalefetten geliyor diye reddetmek gibi bir saplantımız yok.

Teşekkür ederim.

OĞUZ TEZMEN (Bursa) – Vergi Usul Kanununda var; vergi sisteminde bu makul oluyor da, burada olmuyor mu Sayın Bakan?

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Efendim karıştırıyorsunuz onu.

BAŞKAN – Efendim, şahısları adına, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker; buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu maddeyle, idareye, aslında, yalnız cezayla ilgili suçları belirleme değil, cezanın da şeklini ve miktarını veriyoruz.

Ben, birkaç maddeye, bu cezaların yanlış kullanılmaması açısından, dikkati çekmek istiyorum: (B) fıkrasının 2 nci maddesinde, defter ve kayıt tutmayanlar, defter ve kayıtlarda gerçeğe aykırı hesap açan veya kayıt tutanlar ve bunlarda her türlü muhasebe hilesi yapanlarda, bu işlemin, özellikle sermaye piyasasına tabi olan kuruluşları içerdiğini ve bu işlemin, normal muhasebe defteri dışındaki, merkezi kayıt sistemine paralel şirketlerde açılacak defterleri de içerdiğini belirtmek istiyorum.

3 üncü maddede önemli bir yeni uygulama var: "Kasıtlı olarak gerçeğe aykırı bağımsız denetleme raporu düzenleyenler ve bu raporun düzenlenmesini sağlayanlar."

Değerli milletvekilleri, buradaki düzenlemeyle, kasıtlı denetim raporu hazırlanma şartı vardır; yani, kastın, raporun hazırlandığı anda var olması gerekir. Eğer bunun yorumunda, yarın öbür gün, Sermaye Piyasası Kurulu, bu kastı, hazırlanma anında değil de, kendi denetimleri anında bazı kriterleri bulursa, bu takdirde, bu değerlendirmede kasıt olgusunu da idare bulmuş olacaktır. Bura-

daki kasıt kavramı, daha başlangıçta, denetim faaliyetini yapmaksızın ve bilinçli olarak eldeki bulguları ters göstermek olarak anlaşılmalıdır; yoksa, denetim faaliyeti anında kullanılan tekniklerin sonucunda elde edilen raporun yetersizliğinin burada kasıt olarak anlaşılması gerekmektedir.

Yasama organı olarak, yasa koyucu olarak, buradaki kasıt kavramını bu şekilde algıladığımı zı belirtmek ister, saygılarımı sunarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türker.

Söz sırası, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'da.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki efendim.

Konya Milletvekili Veysel Candan?.. Yoklar.

Madde üzerinde sual var.

Buyurun Sayın Bedük.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakanımızdan şu sorularımın cevaplandırılmasını diliyorum:

Tasarımın 25 inci maddesinde Sermaye Piyasası Kanununun 47 nci maddesi değiştirilerek para ve hafif hapis cezaları ağırlaştırılmaktadır.

Ben, ceza nispetlerine de baktım ve olaylara da, suç olarak değerlendirilen noktalara da baktım. Bir kısmının cezalandırılması hususunda, gerçekten hepimizin ittifak edeceği nokta var. Eski haliyle, kanunda, cezalar bir yıldan üç yıla kadarken, yapılan bu değişiklikle, hapis cezası, iki yıldan beş yıla kadar artırılmaktadır. Acaba, meri kanundaki cezalar, bir yıldan üç yıla kadar olan cezalar yetmedi mi ve özellikle caydırıcılığı olmuyor muydu? Bu iki yıldan beş yıla kadar cezalandırılmasının mantığı ve yaklaşımının sebebi nedir; onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bedük.

Sayın Bakan, buyurun.

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Efendim, bir yıl ile üç yıl arası ceza, iki yıl ile beş yıl arasına çıkarılırken, gerekçe, caydırıcı etkisinin artırılmasıdır. Tabii, sonucun başarılı olup olmadığını uygulama gösterecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Genç, buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, Sayın Bakardan şunu öğrenmek istiyorum: Bu (B) bendinin 2 numaralı alt bendinde deniliyor ki: "Defter ve kayıt tutmayanlar, defter ve kayıtlarda gerçeğe aykırı hesap açan veya kayıt tutanlar ve bunlarda her türlü muhasebe hilesi yapanlar."

Şimdi, burada, defter ve kayıtları tutmayanlardan kasıt, Vergi Usul Kanununun kayıt nizamı sırası içinde tutmayanlar şeklinde mi anlaşılması gerekiyor? Birincisi bu.

İkincisi, burada suç unsuru kabul edilen bazı haller, özellikle hileli vergi suçu, çift defter kullanmak, Vergi Usul Kanununda da ayrı bir suç unsuru olarak kabul edilmiş. Şimdi aynı fiilden dolayı iki defa ceza verme durumuyla karşı karşıyasınız. Mesela, şimdi, burada, bir uzman, müessesenin defterlerini inceledi, çift defter tuttuğunu tespit etti, mahkemeye verdi; arkasından bir hesap uzmanı gitti, aynı kişinin defterini inceledi, çift defter tuttuğunu veya muhasebe hilesi yaptığını tes-

pit etti. Bu gibi bir durumda her iki ceza ayrı ayrı mı verilecek, yoksa, tek ceza mı, bir suç unsuru mu kabul edilecek?

İkisini birlikte cevaplandırmasını istiyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Genç.

Buyurun Sayın Bakan.

ORMAN BAKANİ NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Kamer Genç de, aynı Sayın Oğuz Tezmen gibi, Vergi Usul Yasasına takılıyor. Bu kanunun kendi içinde bir düzeni var. Pek tabii ki, oradaki defter ve kayıt düzenine uymamak, bu yasanın, Sermaye Piyasası Yasasının defter ve kayıt düzenine uymamaktır. Vergi Usul Yasasının yaptırımları, yine kendi içinde gösterilmiştir. Hiçbir şekilde bunların çakışması, bir mükerrerlik anlamına gelmez.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

25 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılması isteğimiz var.

BAŞKAN – Arayacağım efendim.

25 inci maddeyi elektronik cihazla oylayacağım.

2 dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Madde kabul edilmiştir.

26 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26. – Sermaye Piyasası Kanununa aşağıdaki 47/A maddesi eklenmiştir.

"İdari para cezaları

MADDE 47/A. – Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek kişiler ve tüzelkişiler hakkında gerekçesi belirtilmek suretiyle kurul tarafından 2 milyar liradan 10 milyar liraya kadar para cezası verilir.

İdari para cezalarının uygulanmasından önce ilgilinin savunması alınır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde, ilgilinin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilir.

İdari para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz.

Kanunun 40/C maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelerle, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği Yönetim Kurulunca 1 milyar liradan 5 milyar liraya kadar para cezası verilir. Birlik, verdiği cezaları bir taraftan ilgiliye tebliğ etmekle beraber diğer taraftan tahsil ve gelir kaydı için Yatırımcıları Koruma Fonuna bildirir.

Bu cezalar ilgililere tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Yatırımcıları Koruma Fonuna ödenmediği takdirde bu Fon tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil olunur ve Fonsa irad kaydolunur."

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Musa Uzunkaya; buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Süremiz yok.

BAŞKAN – Var efendim, süremiz var.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hayır efendim, süremiz yok.

BAŞKAN – Efendim, başlasınlar bir... Bitirelim...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, tam 3 dakika var.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, bakın, uzatmada da karar yetersayısı isteriz.

BAŞKAN – Efendim, ben çağırdım, ağzımdan çıktı. Niye itiraz ediyorsunuz?!

Buyurun efendim.

Sayın milletvekilleri, Sayın Musa...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Musa Uzunkaya'nın konuşması bitinceye kadar...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok tolerans gösterdim. Tabii, siz de isteyebilirsiniz; muhalfeğin usulüdür bu. Tolerans olunca isteyeceksiniz; değil mi efendim...

ASLAN POLAT (Erzurum) – İsteyeceğiz...

BAŞKAN – Tabii isteyin siz...

Karar yetersayısı istenilmiştir efendim.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Maddenin bitimine kadar...

BAŞKAN – Hayır efendim, sadece Musa Uzunkaya'nın konuşması bitinceye kadar... Olmaz efendim böyle şey.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Karar yetersayısı yok. Sayalım...

BAŞKAN – Sayın efendim...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Efendim, ben de müspet oy veriyorum.

BAŞKAN – Bravo Sayın Uzunkaya...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Efendim, konuşmaya çıktım, buradan dönmek olmaz tabii...

BAŞKAN – Bravo...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Yani, bugün konuşmazsam, yarın bunu 2 misline çıkarırsın Sayın Başkan. Refüze oluyoruz...

BAŞKAN – Efendim, Sayın Polat'a bakın. Sayın Polat ısrar ediyor efendim.

Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Karar yetersayısı yok.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, karar yetersayısı yok; tek tek saydım. Takdirlerinize bırakıyoruz.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Efendim, Sayın Başkana tabiyim; ne emrederse onu yapacağım.

BAŞKAN – Sayın Uzunkaya, bir dakika... Kendi arkadaşlarımız istemediler...

Alınan karar geçince, kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 10 Aralık 1999 Cuma günü saat 13.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 23.59

VII. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. -- Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri ilindeki gölet ve baraj inşaatlarına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Cunnur Erstimer'in cevabı (7/746)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların sözlü olarak, cevaplandırılması istemiyle Bayındırlık ve İskân Bakanına yöneltilmesini saygılarımla arz ederim.

25.6.1999

Prof. Dr. Hasan Basri Üstünbaş

Kayseri

Sorular :

1. Kayseri'de halen inşaatı devam eden ve gölet ve barajların ne zaman bitirileceğini,
 2. Henüz inşaatı başlanmamış gölet ve baraj inşaatlarının ne zaman başlayacağını,
- Öğrenmek istiyorum.

T.C.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

8.12.1999

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.0.APK.0.23-300-1761/21171

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 15.11.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/746-1896 sayılı yazısı.

Kayseri Milletvekili Sayın Prof. Dr. Hasan Basri Üstünbaş'ın tarafıma tevcih ettiği 7/746-1896 esas no.lu yazılı soru önergesi TBMM İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cunnur Erstimer

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve

Başbakan Yardımcısı

Kayseri Milletvekili Prof. Dr. Hasan Basri Üstünbaş'ın Yazılı Soru Önergesi ve Cevabı
(7/746-1896)

Soru 1. Kayseri'de halen inşaatı devam eden gölet ve barajlar ne zaman bitirilecektir?

Cevap 1. Bahçelik projesi kapsamında Zamantı nehri üzerinde inşa edilmekte olan Bahçelik barajında depolanacak 216,14 milyon m³ sudan Bünyan, Köprübaşı, Sarıoğlan, Tomarza ve Frakdin ovalarında toplam 36 282 hektarlık alanın sulanması şehre yılda 96 milyon m³ içme-kullanma

ve endüstri suyu temin edilmesi ve Bünyan tüneli çıkışında yapılması öngörülen Doğanlar HES' den yılda ortalama 34,6 milyon kwh. enerji üretilmesi hedef alınmış olup, proje sulama ve içmesuyu yönüyle Bakanlığım DSİ Genel Müdürlüğü'nün yatırım programında yer almaktadır. Enerji yönüyle de bütçe imkânlarına göre önümüzdeki yıllarda yatırım programlarına teklif edilebilecektir. Projenin su kaynağı olan Bahçelik barajı 5.12.1995 tarihinde ihale edilmiş ve 7.3.1996 tarihinde işe başlanılmış olup, % 51 fiziki gerçekleşme sağlanan barajın mukavelesine göre ikmal tarihi 19.10.2000'dir.

Söz konusu projeye 1999 yılı için tarım ve hizmetler sektörlerinden toplam 1,152 trilyon TL. ödenek tefrik edilmiştir.

2000 yılı içinde toplam 7,240 trilyon TL. ödenek talep edilmiş ve 2,050 trilyon TL. ödenek ayrılmıştır.

– Sarıoğlan projesi kapsamında Kestuvan ve Düzençik çayları üzerinde yer alan Sarıoğlan barajında depolanacak 28 milyon m³ sudan vadide 6 123 hektarlık alanın sulanması sağlanacak olup, baraj inşaatının 14.12.1990 tarihinde ihalesi yapılarak 20.3.1991 tarihinde işe başlanılmış ve % 36 fiziki gerçekleşme sağlanan işin 23.8.2001 tarihinde bitirilmesi planlanmıştır. Sarıoğlan sulamasının da 1999 yılında ihalesi gerekli izin alınmasına ve yeterli ödeneğin teminine bağlı bulunmaktadır.

Bu projeye de 1999 yılı için 300 milyar TL. ödenek tefrik edilmiş ve bu ödeneye ilaveten 400 milyar TL. ek ödenek sağlanması hususunda Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

2000 yılı için de 5,995 trilyon TL. ödenek talep edilmesine karşılık 570 milyar TL. ödenek ayrılabilmektedir.

İnşaatı sürdürülen küçük su işlerinden Kayseri-İncesu selkapını yükseltilmesi ve sulanması işinin 21.7.1998 tarihinde taşeron seçimi yapılmış olup, işe başlanılmıştır. Söz konusu işin 2001 yılında ikmali programlanmıştır.

Soru 2. Henüz inşaatı başlamamış gölet ve baraj inşaatlarına ne zaman başlanacaktır?

Cevap 2. İnşaatına başlanılmamış küçük su işleri projelerinden Kayseri-Melekgazi Gesi göleti ve sulamasının planlama revizyonu üzerinde çalışmalara devam edilmektedir.

Kayseri-Pınarbaşı Karamanlı göleti ve sulamasının planlama çalışmaları tamamlanmıştır. İhale edilebilmesi yeterli ödeneğin teminine bağlı bulunmaktadır.

Kayseri-Tomarza Büyükcancılı göleti ve sulaması ile Kayseri-Pınarbaşı Methiye göleti ve sulaması işinin planlama raporu çalışmaları sürdürülmektedir.

Söz konusu işlerin ihale edilmesi kat'i projelerinin hazır olmasına ve Bütçe Kanununun 10 uncu maddesine göre keşif bedelinin % 10'u kadar ödeneğin temin edilmesine bağlı bulunmaktadır.

2. – *Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, TESK Başkanı hakkında ileri sürülen yolsuzluk iddialarına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun cevabı (71892)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Ahmet Kenan Tanrıkulu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Lütfi Yalman

Konya

1. TESK Başkanı Derviş Günday hakkında bir kısım medya organlarında çok sık yer alan usulsüzlük ve yolsuzluk iddialarıyla ilgili olarak dönemin Sanayi ve Ticaret Bakanı Metin Şahin tarafından 5 Ocak 1999 tarihinde görevlendirilen üç kişilik müfettiş ekibinin teftişleri tamamlanmış mıdır? Teftiş sonuçları hangi tespitleri içermektedir.

2. Müfettişlerce tespit edilen usulsüzlük ve yolsuzluklarla ilgili olarak hangi işlemler başlatılmıştır?

3. TESK yönetiminin görevden alınması ve kurumun Kayyum'a devredilmesi düşünülmekte midir?

T.C.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

6.12.1999

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Sayı : B.14.0.BH.01-483

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 18.11.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/892-2633/6723 sayılı yazınız.

Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, "TESK Başkanı hakkında ileri sürülen yolsuzluk iddialarına" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/892) esas no.lu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ahmet Kenan Tannkulu
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Konya Milletvekili Sayın Lütfi Yalman'ın TESK Genel Başkanı Derviş Günday Hakkında İleri Sürülen Yolsuzluk İddiaları ve Yapılan Denetim Sonuçlarına İlişkin Yazılı Sorularına Cevaplarımız

Soru 1. TESK Genel Başkanı Derviş Günday hakkında bir kısım medya organlarında çok sık yer alan usulsüzlük ve yolsuzluk iddialarıyla ilgili olarak dönemin Sanayi ve Ticaret Bakanı Metin Şahin tarafından 5 Ocak 1999 tarihinde görevlendirilen üç kişilik müfettiş ekibinin teftişleri tamamlanmış mıdır? Teftiş sonuçları hangi tespitleri içermektedir?

Cevap 1. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Derviş Günday'ın Hürriyet Gazetesinin 26.12.1998-2.1.1999 tarihleri arasındaki nüshalarında yer alan ve kişisel onurunu rencide ettiği gerekçesiyle soruşturulmasını talep ettiği iddialar, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 2.2.1999 tarihli 530 sayılı ve 8.3.1999 tarihli 61088 sayılı yazıları da dikkate alınarak, 4.1.1999 tarihinde dönemin Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Yalıtım Erez tarafından görevlendirilen Bakanlığımız Müfettişlerince Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu nezdinde incelenmiştir. Ayrıca, konuyla bağlantılı olarak Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun, M. Ayhan Sıtkı Saner ile müştereken şirket kurması, daha sonra bu kişinin sözkonusu şirketteki hisselerinin gerçek değerinden daha yüksek bir bedel üzerinden satın alınması ve Plaka A.Ş. bünyesindeki Plaka Tıp Merkezinin adı geçene düşük bedelle satılması hususları da Bakanlığımız, Mülkiye ve Maliye Müfettişleri tarafından müştereken anılan Federasyon nezdinde incelemeye tabi tutulmuştur.

Bu incelemeler sonucunda düzenlenen 13.5.1999 tarihli 1 sayılı ve 8.10.1999 tarihli 5 sayılı raporlarda;

– Hürriyet Gazetesinin 26, 27, 28, 29 ve 30 Aralık 1998 tarihli nüshalarında yer alan haberlerin genel içeriği itibariyle, motorlu araçlarda 1.1.1999 tarihinden itibaren kullanımı mecburi kılan mavi zemin üzerinde (TR) rumuzu bulunan ve geri yansıtıcı folyo ile kaplı tescil plakalarının basım işlerinin, bu konularda ileri teknolojiye sahip uluslararası yetkin kuruluşlarca verilmiş teklifler reddolunarak Derviş Günday'ın ve yönetim kurulu başkanı olduğu TŞOF ile yakın ilişkileri bulunan Ayhan Saner adlı kişiye ait firmaya yaptırıldığı, kalite ve maliyetlerine göre yüksek fiyatlanan plaka satışlarından elde edilen kârın büyük bölümünün bu şirkete bırakıldığı, plaka satışlarından Türk Polis Teşkilâtı Güçlendirme Vakfına bağış alındığı gibi iddiaların kaynağını teşkil eden uygulamaların esas itibariyle, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 19.4.1989 tarihli 3538 Sayılı Kanunla değişik 131 inci maddesi ve bu madde hükmü paralelinde 13.9.1995 tarihi itibariyle Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 52, 54, 55 ve 176 ncı maddelerinde yapılmış olan değişikliklerden ileri geldiği,

– Uygulaması İçişleri Bakanlığına ait olan Karayolları Trafik Kanunu ve özellikle ilgili Yönetmelikte 13.9.1995 tarihinde yapılan bu değişiklikler sonucunda, nitelik ve standartları yönetmelikte öngörülen alüminyumdan imal olunan plakaların yine yönetmelikte belirtilen ölçü ve şekillerde ay yıldız ile (TR) rumuzlu güvenlik işaretleri içeren geri yansıtıcı folyo ile kaplanması zorunluluğu getirildiği ve TŞOF'nun bu esaslara uygun nitelikteki plakaların hem bastırılmasından hem de her an için hizmete hazır halde bulundurulması dağıtımından sorumlu tutulduğu, TŞOF'nca kurulan komisyonca yapılan araştırma sonucunda sözkonusu yönetmelik değişiklikleriyle öngörülen nitelikteki plaka basımı ile ilgili yatırımı tek başına yapabilmesi mümkün görülemeyen TŞOF'nun, tâbi olduğu 507 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanununun 81 inci maddesinin (m) fıkrasından kaynaklanan yetkiden hareketle bu konularda deneyim sahibi kurum ve kişilerle ortak şirket kurma yoluna gittiği, bu nedenle Delta Trading And Investment Ltd. unvanlı kuruluşun genel distribütörü olan Umut Plaka Firmasının sahibi ile % 50 hisseler oranında Şoförler ve Otomobilciler Plaka Otomotiv Turizm Nakliyat Mühendislik Ltd. Şti'nin kurulduğu,

– Derviş Günday ile herhangi bir akrabalık ve ticarî anlamda ortaklıkları sözkonusu olmayan Ayhan Saner'in, ayrıca TŞOF ve Konfederasyonda da herhangi bir görevinin olmadığı,

– TŞOF'nca bastırılan plakaların satış bedellerinin, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 131 inci maddesi hükmüne göre, maliyetleri nazarı itibara alınmak kaydıyla İçişleri ve Bayındırlık ve İskân Bakanlıklarıyla TŞOF yetkililerinden oluşan bir heyetçe tespit edilerek, satışlarının bu komisyonca belirlenen fiyatlar üzerinden İçişleri Bakanlığınca belirlenen esaslara göre Federasyona bağlı meslek odaları vasıtasıyla yapıldığı ve plaka satışlarından elde olunan net gelirin % 60'ının mezkûr Kanunun 129 uncu maddesi uyarınca oluşturulmuş Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonuna % 40'ının ise TŞOF'na ait olduğu,

– Plaka satışlarından elde edilen kârın büyük bölümünün bırakıldığı iddia olunan TŞOF'un ortağı şirket kârının, plaka satış bedelinin, 1996 yılında % 17.07'sini, 1997 yılında % 12.92'sini ve 1998 yılında % 7.90'ını oluşturduğu ve bu oranlarında normal kâr oranları dahilinde kaldığı,

– 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 131 inci maddesi uyarınca teşkil olunan komisyonca plaka satış fiyatının belirlenmesinde kullanılan parametrelerden biri olarak Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 21.3.1997, 21.1.1998 ve 27.3.1998 tarihli tebliğlerine aykırı bir şekilde Türk Polis Teşkilâtı Güçlendirme Vakfına pay ayrılmasının yasal bir dayanağı bulunmadığından, bu yöndeki uygulamanın engellenmesi gerektiği,

- Kamyon ve ağır vasıtalarda elektronik takoğraf bulundurma zorunluluğunun İçişleri Bakanlığınca Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 90 ncı maddesinde 25.6.1998 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yapılan değişiklikten kaynaklandığı,

- TESK FM radyosunun, 13.4.1994 tarihli 3984 Sayılı RTÜK Kanunuyla meslek kuruluşlarına getirilen yayın yasağı üzerine Türkiye Elektrik ve Elektronik Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonuna yaptırılan değer tespiti üzerinden ESRT Radyo ve Televizyon Hizmetleri Reklamcılık San. ve Tic. A.Ş.'ne 22.9.1997 tarihinde satıldığı, sözkonusu radyonun tanıtımı amacıyla kullanılan ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunu ifade eden TESK FM cingilının, sözkonusu radyo halen özel bir kuruluşun mülkiyetinde faaliyette bulunduğundan bu aşamada kullanılmaya devam edilmesinin toplumun belli bir kesimini temsil eden Konfederasyonun tüzelkişiliği ile ilgili yanlış anlaşılmalara yol açabileceği dikkate alınarak engellenmesi gerektiği,

- Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun, M. Ayhan, Sıtkı Saner ile müştereken şirket kurması, daha sonra bu şahsa ait sözkonusu şirketteki hisselerin gerçek değerinden daha yüksek bir bedel üzerinden satın alınması ve Plaka A.Ş. bünyesindeki, Plaka Tıp Merkezinin adı geçene düşük bedelle satılması hususunda ise Plaka A.Ş.'deki M. Ayhan, Sıtkı Saner ve Umut Plaka A.Ş.'ye ait olan % 46.75 oranındaki hisselerin TŞOF tarafından satın alınmasından vazgeçilmesi, sözü edilen hisselerin Federasyonca devralınma işleminin iptalinin hukuken gerçekleştirilememesi halinde; Plaka A.Ş. değerinin belirlenmesinde kullanılan yöntemlerdeki tutarsızlık ve yanlışlıkların bertaraf edilerek, şirket değerinin bilimsel gerçeklere uygun bir şekilde yeniden belirlenmesi, belirlenen bu bedel ile belirlenmiş bedel arasındaki Federasyon aleyhine doğacak farkın, bu işlemlerin müsebbiplerinden, şahsen ve müteselsilen talep edilmesi gerektiği,

Hususları tespit edilmiştir.

Soru 2. Müfettişlerce tespit edilen usulsüzlük ve yolsuzluklarla ilgili olarak hangi işlemler başlatılmıştır?

Cevap 2. Cevap (1)'de sözü edilen raporlardaki tespitler ile ilgili olarak, gereği yapılmak üzere Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonuna ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonuna talimat verilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız, Mülkiye ve Maliye Müfettişlerince müştereken düzenlenen 8.10.1999 tarihli 5 sayılı raporda yer alan hususlarda 25.10.1999 tarihli 6 sayılı ihbarname düzenlenerek Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu Genel Başkanı, Yönetim Kurulu Üyeleri ile Genel Sekreteri hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

Soru 3. TESK yönetiminin görevden alınması ve kurumun Kayyum'a devredilmesi düşünilmekte midir?

Cevap 3. TESK yönetiminin görevden alınması ve Kayyum'a devredilmesi düşünilmemektedir?

3. - *Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Samandağ, Erzin, İskenderun, Kırıkhan ve Reyhanlı kültür merkezleri inşaatlarına ilişkin sorusu ve Kültür Bakanı İstemihan Talay'ın cevabı (7/910)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Kültür Bakanı Sayın İstemihan Talay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

S. Metin Kalkan

Hatay

İlimiz tarihî ve coğrafi konumu itibariyle ülkemiz için büyük önem arz etmektedir.

1. Samandağ, Erzincan, İskenderun, Kırıkhan, Reyhanlı kültür merkezleri inşaatı ne aşamada?
2. Söz konusu kültür merkezleri ne zaman tamamlanacaktır?
3. İlimizin kültür hizmetlerine büyük katkısı olacak bu merkezlerin bir an önce bitirilmesi için ek ödenek ayrılacak mıdır?

T.C.

Kültür Bakanlığı

9.12.1999

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.16.0.APK.0.12.00.01.940-618

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı Kan. Kar. Müd.'nün 1.12.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6910 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Sayın Metin Kalkan'ın "Samandağ, Erzincan, İskenderun, Kırıkhan ve Reyhanlı Kültür Merkezi inşaatlarına ilişkin" 7/910-2736 esas no.lu yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. İstcmihan Talay

Kültür Bakanı

Cevap 1-2-3. Samandağ Kültür Merkezi : Bakanlığımız Yatırım Programında 94H040860 proje numarası ile yer almaktadır. Ödeneği Genel Bütçeden karşılanmaktadır. 1999 yılı ödeneği 12 milyar TL'dir. Fiziki gerçekleşmesi % 10 seviyesinde olup, yapımı devam etmektedir. Yeterli ödeneğin sağlanması halinde 2001 yılında bitirilmesi planlanmaktadır.

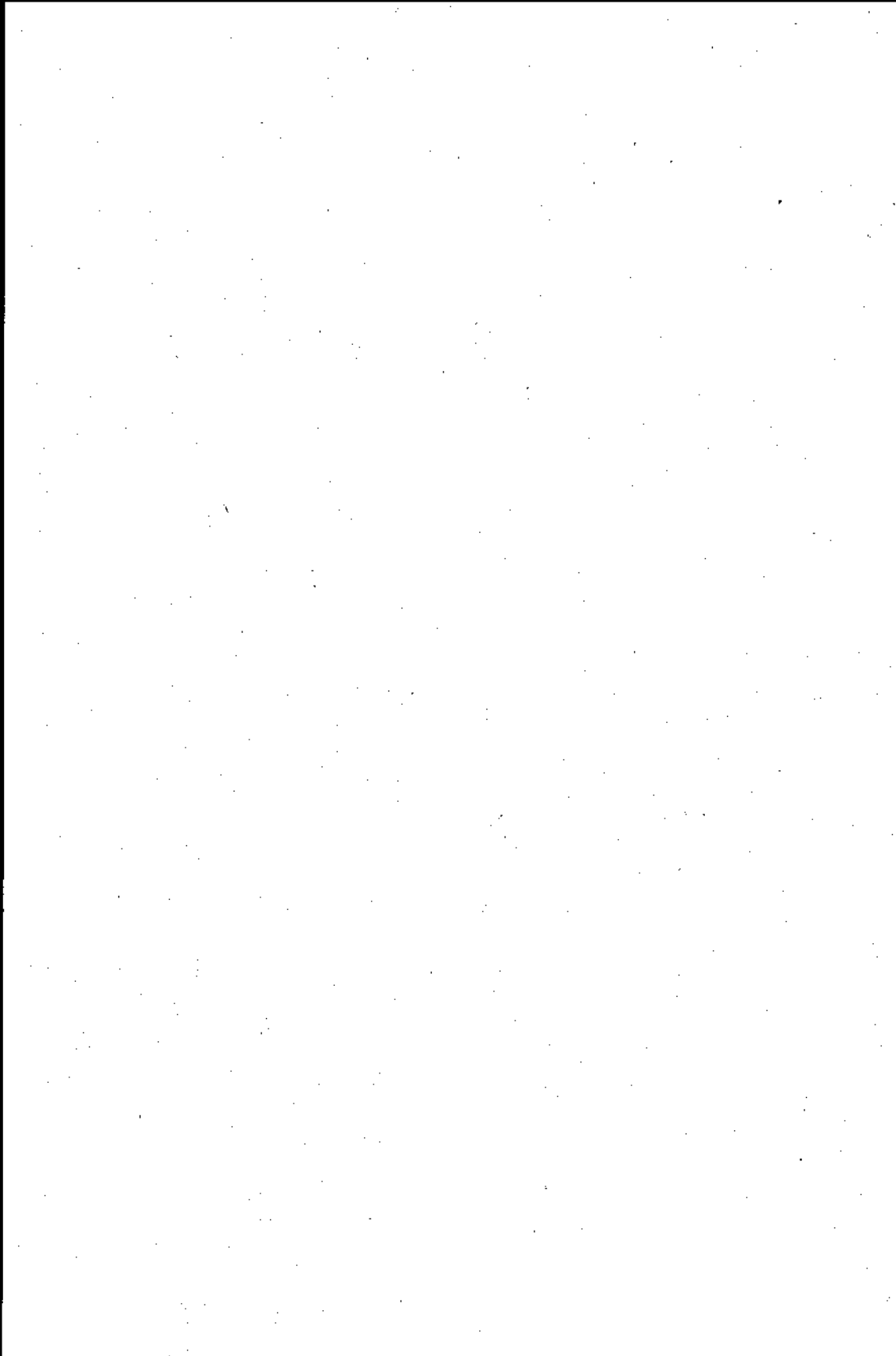
Erzincan Kültür Merkezi : Bakanlığımız Yatırım Programında 94H040590 proje numarası ile yer almaktadır. 1999 yılı ödeneği 9 milyar TL'dir. Fiziki gerçekleşmesi % 20 seviyesindedir. Yeterli ödeneğin sağlanması halinde 2001 yılında bitirilmesi planlanmaktadır.

İskenderun Kültür Merkezi : Bakanlığımız Yatırım Programında 91H040900 proje numarası ile yer almaktadır. Ödenek yetersizliği nedeniyle ihalesi yapılamamıştır.

Kırıkhan Kültür Merkezi : Bakanlığımız Yatırım Programında 91H040900 proje numarası ile yer almaktadır. Ödenek yetersizliği nedeniyle ihalesi yapılamamıştır.

Reyhanlı Kültür Merkezi : Bakanlığımız Yatırım Programında 91H040900 proje numarası ile yer almaktadır. Ödenek yetersizliği nedeniyle ihalesi yapılamamıştır.

İskenderun, Kırıkhan ve Reyhanlı Kültür Merkezlerinin ihaleleri Başbakanlığın 1999/6 ve 1999/9 sayılı genelgesi uyarınca bu yıl yapılamamaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

31 İNCİ BİRLEŞİM

9 . 12 . 1999 PERŞEMBE

Saat : 13.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

1. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

2. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

3. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

4. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ithal kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

5. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

6. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

7. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

8. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

9. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

10. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

11. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

12. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasa dışı olarak dinlendiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

13. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak ve 23 arkadaşının, bazı basın kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

14. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

15. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

16. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

17. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

18. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

19. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 24 arkadaşının, Ege kıyılarındaki balık çiftliklerinin neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

20. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 23 arkadaşının, ilköğretim okullarının içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

21. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 23 arkadaşının, Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)'nın ülkemiz açısından doğabilecek etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

22. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 23 arkadaşının, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

23. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, üniversite kurulacak illerin tespiti ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

24. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, Erzincan ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

25. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kriterler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

26. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 27 arkadaşının, bankacılık sektörünün sorunlarının ve devlete devredilen bankaların batış nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

27. — İzmir Milletvekili Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, Dünya Bankası tarafından desteklenen Birinci Sağlık Projesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

28. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 21 arkadaşının, teröre destek veren ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

29. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, göç olayının nedenlerinin ve göçten kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

30. — Amasya Milletvekili Akif Gülle ve 21 arkadaşının, Amasya İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Amasya'nın kamu yatırımları, özel sektörü teşvik edici tedbirler ve kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

31. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 20 arkadaşının, Sivas İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

32. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, gençliğin sorunları ve uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

33. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu Projesi (DAP) konusunda Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

34. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

35. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana İlinin sanayi, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

36. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

37. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

38. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının, MGK için hazırlan-
dığı iddia edilen bir rapor konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci
maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

39. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 34 arkadaşının, bazı gizli bilgi ve
belgelerin bazı aracı kuruluşlara sızdırılarak borsada haksız kazanç sağladığı iddia-
larının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın
98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılma-
sına ilişkin önergesi (10/45)

40. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 20 arkadaşının, Elazığ İlinin
sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anaya-
sanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması
açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

41. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 19 arkadaşının, ulusal kemik
iliği bankası kurulması amacıyla Dr. Oktar Babuna tarafından başlatılan kampanya
hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve
105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

42. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 21 arkadaşının, tekstil ve
konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belir-
lenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca
bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

43. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın ve 23 arkadaşının, İstanbul TEM
otoyolunun Çamlıca ve Mahmutbey girişlerinde yaşanan sorunların araştırılarak alın-
ması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104
ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

44. — Çanakkale Milletvekili Sadık Kırbaş ve 23 arkadaşının, kamu harcamala-
rı üzerindeki parlamenter denetimin etkinliğinin artırılması için alınması gereken ted-
birlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci mad-
deleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

45. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 20 arkadaşının, sermaye piyasa-
sının ve borsalarla ilgili olarak ortaya atılan iddiaların ve sorunların araştırılarak
alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün
104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
(10/52)

46. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, özelleştirmelerle
ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belir-
lenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca
bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

47. — Tokat Milletvekili M. Ergün Dağcıoğlu ve 19 arkadaşının, Tokat İlinin
ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken ted-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

birlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

48. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Türk aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

49. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 25 arkadaşının, kültür politikalarının incelenmesi ve milli bir kültür politikası oluşturulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

50. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 41 arkadaşının, Türk çaycılığının ve çay üreticilerinin sorunlarının ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

51. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar ve 29 arkadaşının, GAP'ın bir an önce bitirilmesi için gerekli önceliklerin tespiti, projenin yavaş ilerlemesinin altında yatan sebeplerin belirlenmesi ile kalıcı çözümlerin üretilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

52. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 20 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler ve uygulanan politikalarla ilgili olarak Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/4)

53. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, 903 sayılı Kanuna göre kurulan resmî vakıflarla ilgili yolsuzluk ve şikâyet iddiaları ile bu vakıfların gelirlerinin nerelerde kullanıldığının tespiti ve faaliyetleri ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

54. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu ve 27 arkadaşının, meslek liselerinin eğitimdeki yeri, günümüzdeki durumu ve öğrencilerinin karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

55. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, Kırıkkale ilinin, uygulanan politikalar sonucu karşılaştığı sanai, tarımsal ve ekonomik alanlardaki sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

56. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 52 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan son gelişmeler ile uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/5)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

57. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

58. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

59. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin ekonomik boyutları ile yerli üretime etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

60. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, ülkemizde meydana gelen deprem felaketi konusunda alınması gereken kalıcı önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

61. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yangınların zararlarını en aza indirmek için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

62. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, pratisyen hekimlerin sorunlarının araştırılarak ülke sağlığı açısından alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

63. — Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey ve 28 arkadaşının, Dicle Nehrine petrol atığı bırakıldığı iddialarının araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

64. — Erzincan Milletvekili Mihrali Aksu ve 55 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kıstasların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

65. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 26 arkadaşının, cezaevlerinde meydana gelen olayların ve sorumlularının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

66. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Anadolu basınıının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

67. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün modernize edilerek daha etkin ve verimli hizmet verebilmesi için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

68. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi ve 23 arkadaşının, Trabzon İlinin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının araştırılarak kamu hizmetlerinden daha fazla yararlandırılması için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

69. — Batman Milletvekili Burhan İsen ve 27 arkadaşının, POAŞ'ın özelleştirilme ihalesiyle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/82)

70. — Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay ve 28 arkadaşının, tarım sektörünün ve çiftçilerin içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/83)

71. — Aydın Milletvekili Ali Rıza Gönül ve 27 arkadaşının, Türkmenistan doğalgazının Türkiye içi dağıtımıyla ilgili Mavi Akıntı Projesi hakkında ileri sürülen iddiaların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/84)

72. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 23 arkadaşının, Ankara'nın ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak örnek bir başkent olmasını sağlamak için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86)

73. — Adıyaman Milletvekili Mehmet Özyol ve 20 arkadaşının, Adıyaman İlinin sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87)

74. — Bingöl Milletvekili Hüsamettin Korkutata ve 24 arkadaşının, Doğu ve Güneydoğuda bazı illerde uygulanan olağanüstü balin kaldırılarak ekonomik kalkınmayı sağlayacak kalıcı önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/88)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

75. — FP Grubu Adına Grup Başkanvekili ve Manisa Milletvekili Bülent Arıncı'nın, Ahmet Taner Kışlalı cinayetinin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/89)

76. — FP Grubu adına FP Grup Başkanvekili ve Sivas Milletvekili Abdullatif Şener'in, Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya'ya yönelik izlenen dış politika konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/6) (Görüşme günü : 14.12.1999 Salı)

77. — Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın ve 29 arkadaşının, Siirt ilinin ekonomik ve sosyal yönden kalkınmasını engelleyen nedenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/92)

78. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz ve 22 arkadaşının, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinin ekonomik kalkınmasını sağlayacak önlemlerin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/93)

79. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 25 arkadaşının, Bayburt ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/94)

80. — Edirne Milletvekili Şadan Şimşek ve 21 arkadaşının, Edirne ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/95)

81. — Konya Milletvekili Teoman Rıza Güneri ve 27 arkadaşının, sokak çocuklarının sorunlarının saptanarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96)

82. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 21 arkadaşının, tütün mamullerinin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik kamusal tedbirlerin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97)

83. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz ve 22 arkadaşının, öğretmenliğin yeniden saygınlık kazanması ve özlük haklarının iyileştirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/98)

84. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu ve 27 arkadaşının, Bursa'nın Büyükşehir, Harmanlık, Orhaneli ve Keles ilçelerinin ekonomik, sosyal, kültürel ve

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/99)

85. — Ankara Milletvekili Mehmet Arslan ve 29 arkadaşının, İç Anadolu Bölgesinin modern bir yapıya kavuşturulması ve ekonomik kalkınmasının sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/100)

86. — İzmir Milletvekili Hakan Tartan ve 22 arkadaşının, enerji sorununa çözüm bulunması için alınması gereken önlemlerin araştırılarak yeni bir enerji politikası belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/101)

SÖZLÜ SORULAR

1. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun SSK Hastanesinin sağlık personeli ihtiyacına ve yeni hastane binasının ihalesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/218) (1)

2. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, borsa şirketlerinden Kepez Elektrik'in yaptığı işlemlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/219) (1)

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, borsada yasadışı işlemler yaptığı iddia edilen iki firmaya ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/220) (1)

4. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İli Siverek İlçesinde bulunan tarihi eserlerin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/224) (1)

5. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İline bağlı köy yollarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/225) (1)

6. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İline bağlı bazı köylerin içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/226) (1)

7. — Antalya Milletvekili Mehmet Zeki Okudan'ın, Antalya - Çandır Beldesi ve civarında meydana gelen dolu afetinden mağdur olan çiftçilere yardım yapıp yapılmayacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/230) (1)

8. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Emlak Bankasının deprem bölgesinde bulunan bina ve lojmanlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/232) (1)

9. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Emlak Bankası Genel Müdürlüğüne yayımlanan bir duyuruya ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/234) (1)

10. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, Konya İlinin sağlık personeli ve hastane ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/237) (1)

11. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, demiryolu taşımacılığına ve bakanlık bünyesindeki atamalara ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/241)

12. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Adana - İskenderun hattına mavi tren konulmasıyla ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/242)

13. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'ya bağlı Viranşehir İlçesinin derslik ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/243)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

14. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, büyük marketlerin kuruluş yerlerine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/246)

15. — Ardahan Milletvekili Saffet Kaya'nın, Ardahan Havaalanı inşaatının ne zaman bitirileceğine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/248)

16. — Ardahan Milletvekili Saffet Kaya'nın, Ardahan Organize Sanayi Bölgesi Projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/249)

17. — Ardahan Milletvekili Saffet Kaya'nın, Ardahan Sevimli Barajı inşaatına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/250)

18. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Ladik Devlet Hastanesi projesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/252)

19. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İline bağlı ilçe ve köylerde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/253)

20. — Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in, Karabük Kültür Merkezi projesine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/254)

21. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Vakıflar Genel Müdürlüğünce yapımı planlanan Samsun Öğrenci Yurdu projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/255)

22. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Vezirköprü ve Havza Meslek Yüksek Okulları inşaatlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/256)

23. — Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman'ın, «Bitki Besleme» adlı kitabın bir yabancı yayından isim verilmeksizin tercüme edildiği iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/257)

24. — Muğla Milletvekili Fikret Uzunhasan'ın, Yasemin Dalkılıç'ın, kırdığı Dünya rekoruna TRT'de yer verilmemesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/258)

25. — Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın, iki basın mensubunun gözaltına alınmasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/259)

26. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa - Hilvan'da kamulaştırılan bir caddesinin bedelinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/260)

27. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, SHÇEK ile ilgili iddialara ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/261)

28. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, pancar kotasının kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/262)

SÖZLÜ SORULAR

29. — Denizli Milletvekili Salih Erbeyin'in, Denizli Adliye Binası inşaatına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/264)

30. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 17 Ağustos Marmara Depreminden sonra gönderilen yardımların kullanımına ve depremzedelerin konut ihtiyacına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/265)

31. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Ankara Gölbaşı Mogan Gölündeki çevre kirliliğinin önlenmesi için herhangi bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Çevre Bakanından sözlü soru önergesi (6/266)

32. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, sağlık ocaklarındaki personel açığına ve Ankara Şereflikoçhisar Devlet Hastanesinin uzman doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/267)

33. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Tuz Gölündeki çevre kirliliğinin önlenmesi için herhangi bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Çevre Bakanından sözlü soru önergesi (6/268)

34. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa - Yenişehir İlçesi Köprühisar Köyü sağlık ocağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/269)

35. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, ulusal televizyon ve radyoların TÜRKSAT aboneliği için TELEKOM'a ödedikleri kira bedellerine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/270)

36. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, telefon faturası tahsilatı yapan özel bankalara ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/271)

37. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, NMT araç telefonlarına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/272)

38. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, internet aboneliğine ve denetimine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/273)

39. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, demiryollarının depremden zarar görüp görmediğine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/274)

40. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa ilindeki belediyelerin deprem yardımı alıp almayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/275)

41. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, 8.9.1999 tarih ve 10197 sayılı ve 15.10.1999 tarih ve 12297 sayılı genelgeler kapsamına giren yerleşim merkezlerindeki inşaatlara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/276)

42. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun Bursa Bölgesinde uygulanan erken üretim primine ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/277)

43. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak iline yapılan yatırımlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/278)

SÖZLÜ SORULAR

44. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ilinin veteriner hekim ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/279)

45. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak'ta içme suyu amaçlı yapılan tesis, kuyu, montaj sayısına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/280)

46. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak ilinde yapılan yatırımlara ve atamalara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/281)

47. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, sorgulama ve gözaltı yöntemlerinde değişiklik yapılması için bir çalışma olup olmadığına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/282)

48. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde yaşandığı iddia edilen yolsuzluklara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/283)

49. — Denizli Milletvekili Salih Erbeyin'in, Denizli'nin sulama suyu ve toplulaştırma projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/284)

50. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç Millî Eğitim Müdürlüğü Hizmet Binası inşaatına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/285)

51. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç ilçesinde yağışların neden olduğu zararlara karşı alınacak önlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/286)

52. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç Devlet Hastanesinin bazı sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/288)

53. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç ilçesinin yollarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/289)

54. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç ilçesinin içme suyu sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/290)

55. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç ilçesinde Kadastro Müdürlüğü açılıp açılmayacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/291)

56. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, amatör spor faaliyetlerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/292)

57. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Olağanüstü Hal Bölgesindeki Çocuk Esirgeme Kurumlarında görevli öğretmenlerin kademe ilerlemelerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/293)

58. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, okullarda idareci olarak çalışan öğretmenlerin makam tazminatlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/294)

SÖZLÜ SORULAR

59. — Hakkâri Milletvekili Hakkı Töre'nin, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde hayvan sevkıyatı konusunda uygulanan ambargonun ne zaman kaldırılacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/295)

60. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa İli Inegöl İlçesinde uygulanan taşınmaz eğitime ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/296)

61. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Dokümantasyon Merkezinde yolsuzluk yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/297)

62. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, ÖSYM sınavına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/298)

63. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK ve İstanbul Üniversitesi hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/299)

64. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde garanti kapsamında bulunan araçların yüksek fiyata tamir ettirildiği ve sosyal tesislerden elde edilen gelirin öğrenci yararına kullanılmadığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/300)

65. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Başkanı hakkındaki bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/301)

66. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesi Rektörünün bazı yolsuzluklara karıştığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/302)

67. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde ihalelere fesat karıştırıldığı ve bazı yolsuzluklar yapıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/303)

68. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde ihale yasalarına uyulmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/304)

69. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay denetim elemanlarınca hazırlanan raporların YÖK Başkanı tarafından dikkate alınmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/305)

70. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde öğrenci harcamaları için ayrılan ödeneğin rektörün seyahat harcamalarında kullandığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/306)

71. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Başkanı hakkında bir işlem yapıp yapılmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/307)

72. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesislerinden elde edilen gelirlere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/308)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 1. — Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/424) (S. Sayısı : 191) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

2. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarıları ile Aynı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/416, 1/417, 1/457) (S. Sayısı : 134) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

3. — Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 116) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 4. — Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (1/507) (S. Sayısı : 217) (Dağıtma tarihi : 6.12.1999)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/361) (S. Sayısı : 106) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 6. — Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/345) (S. Sayısı : 107) (Dağıtma tarihi : 5.8.1999)

× 7. — Karadeniz Ülkeleri Spor Bakanları Toplantısı Tutanağı ile Karadeniz Oyunları Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/373) (S. Sayısı : 119) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 8. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

9. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasal Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hong Kong Başkonsolosluğunun Yeni Hukukî Statüsünün Belirlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/304) (S. Sayısı : 42) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 13. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 14. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 17. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 50) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

18. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S. Sayısı : 53) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

19. — Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 21. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Malezya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

22. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 23. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/344) (S. Sayısı : 67) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 24. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/362) (S. Sayısı : 68) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 25. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/371) (S. Sayısı : 69) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

26. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

27. — Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/407) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

28. — Hazır Gıda İşçisi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 29. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 30. — Avrasya Ülkeleri Kadınları İşbirliği Grubu Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/324) (S. Sayısı : 81) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 31. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 32. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 33. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 34. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Mütakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 35. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 36. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 37. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İşleri ve Çevre komisyonları raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 38. — Avrupa Meteoroloji Uyduları İşletme Teşkilatı Dokunulmazlıklar ve Başlıklıklar Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/285) (S. Sayısı : 90) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 39. — Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 92) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 40. — D-8 Uluslararası İcra Direktörlüğünün Türkiye'de Yararlanacağı Ayrıcalıklar, Bağışlıklar ve Kolaylıklara Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı : 93) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 41. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 42. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 43. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 44. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 45. — Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 46. — Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 47. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 48. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulundu-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

ğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 49. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 50. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

51. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askerî Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

52. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddeleri ile Madalya ve Nişanlar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/440) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 53. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/355) (S. Sayısı : 108) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 54. — Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/353) (S. Sayısı : 115) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 55. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 56. — Balkan Ticareti Geliştirme Bölge Merkezi Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/364) (S. Sayısı : 118) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

57. — Mubafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Ka-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

nunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/394) (S. Sayısı : 126) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 58. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması ile Bu Andlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/279) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

59. — Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/433) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

60. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

61. — Topyekûn Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

62. — Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

× 63. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 64. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 65. — Avrupa Yerel Topluluklar veya Yönetimler Arasında Sınırötesi İşbirliği Çerçeve Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/351) (S. Sayısı : 152) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 66. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 67. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/302) (S. Sayısı : 150) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 68. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/291) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 69. — Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/296) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 70. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı : 165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 71. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı : 166) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 72. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/311) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 73. — Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/367) (S. Sayısı : 168) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 74. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (S. Sayısı : 169) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 75. — Avrupa Enerji Şartı Konferansı Nihai Senedi, Enerji Şartı Antlaşması ve Eki'ni Teşkil Eden Kararlar ile Enerji Verimliliğine ve İlgili Çevresel Hususlara İlişkin Enerji Şartı Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/332) (S. Sayısı : 170) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

76. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy İşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/479) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 13.10.1999)

× 77. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcüstan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasa-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

rısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/489) (S. Sayısı : 174) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 78. — Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/499) (S. Sayısı : 175) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

79. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/191) (S. Sayısı : 181) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 80. — Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/511) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 81. — Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/518) (S. Sayısı : 178) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 82. — Türkiye'de İrtibat Ofisinin Kurulmasına İlişkin Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Bölge Ofisi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/520) (S. Sayısı : 180) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 83. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/519) (S. Sayısı : 179) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

× 84. — Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/530) (S. Sayısı : 183) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

× 85. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/542) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

86. — Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/392) (S. Sayısı : 186) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

87. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/481) (S. Sayısı : 187) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

88. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 38 Arkadaşının, Şanlıurfa İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/18) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

89. — Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/537) (S. Sayısı : 194) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

90. — Askerî Hava Alanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türü Mânia Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/384) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 4.11.1999)

× 91. — Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile İlgili Avrupa Patent Sözleşmesi ve Eklerine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/512) (S. Sayısı : 190) (Dağıtma tarihi : 8.11.1999)

92. — Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/548) (S. Sayısı : 197) (Dağıtma tarihi : 8.11.1999)

× 93. — EFTA Devletleri ile Türkiye Arasında Anlaşmada Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/529) (S. Sayısı : 200) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 94. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/531) (S. Sayısı : 201) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 95. — Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/549) (S. Sayısı : 202) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 96. — Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma, İskân ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/535) (S. Sayısı : 203) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 97. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Büyükelçilikler Faaliyetlerinin Gayrimenkul ve Malî Veçhelerine

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/547) (S. Sayısı : 204) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

98. — Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Adına Tescil Edilecek Taşınmaz Mallar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (1/506) (S. Sayısı : 205) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

99. — Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/381) (S. Sayısı : 196) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

× 100. — Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/539) (S. Sayısı : 199) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

101. — İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ve 3 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/87) (S. Sayısı : 206) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

× 102. — Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/541) (S. Sayısı : 208) (Dağıtma tarihi : 18.11.1999)

103. — Samsun Milletvekili Ahmet Demircan ve 18 Arkadaşının, Kuzey Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/119) (S. Sayısı : 213) (Dağıtma tarihi : 25.11.1999)

104. — Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet komisyonları raporları (1/378, 1/532) (S. Sayısı : 214) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

105. — Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu raporu (1/513) (S. Sayısı : 216) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

× 106. — Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre, Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/360) (S. Sayısı : 121 ve 121'e 1 inci ek) (Dağıtma tarihleri : 9.8.1999 ve 6.12.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 107. — Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/359) (S. Sayısı : 122 ve 122'ye 1 inci ek) (Dağıtma tarihileri : 10.8.1999 ve 6.12.1999)

108. — Uşak Milletvekilleri Mehmet Yaşar Ünal ile Hasan Özgöbek'in, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun İle 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/129) (S. Sayısı : 220) (Dağıtma tarihi : 6.12.1999)

(×) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.